

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΕΙΔΙΚΑΙ ΤΥΠΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ ΚΑΙ ΜΗΝΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2015

*«Τὴν δὲ τοῦ ἡλίου ἡμέραν κοινῇ πάντες τὴν συνέλευσιν
ποιούμεθα, ἐπειδὴ πρώτη ἐστὶν ἡμέρα ἐν ἧ ὁ Θεός, τὸ
σκότος καὶ τὴν ὕλην τρέψας, κόσμον ἐποίησε, καὶ Ἰησοῦς
Χριστὸς ὁ ἡμέτερος σωτὴρ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐκ νεκρῶν ἀνέ-
στη».*

(Ἰουστίνου Ἀπολογία Α΄ 67,7)

«Εὐαγγελίσεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον αὐτοῦ».

(Ψαλμ. 95,2)

*«Εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με... κηρῦξαι ἐνι-
αυτὸν Κυρίου δεκτόν».*

(Λουκ. δ΄ 19-20. Ἦσ. ξα΄ 1-2)

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Ημ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
4	πλ. α΄	Η΄	Κυρ. πρὸ τῶν Φώτων Β΄ Τιμ. δ΄ 5-8	Κυρ. πρὸ τῶν Φώτων Μρ. α΄ 1-8
11	πλ. β΄	Θ΄	Ὁσίου Β΄ Κορ. δ΄ 6-15	Κυρ. μετὰ τὰ Φῶτα Μτθ. δ΄ 12-17
18	βαρὺς	Ι΄	Ἱεραρχῶν Ἐβρ. ιγ΄ 7-16	Κυριακῆς IB΄ Λουκᾶ Λκ. ιζ΄ 12-19
25	πλ. δ΄	ΙΑ΄	Ἱεράρχου Ἐβρ. ζ΄ 26 - η΄ 2	Κυριακῆς IE΄ Λουκᾶ Λκ. ιθ΄ 1-10

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

Ημ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
1	α΄	Α΄	Μάρτυρος Ῥωμ. η΄ 8-39	Κυρ. Τελώνου & Φαρισαίου Λκ. ιη΄ 10-14
8	β΄	Β΄	Κυρ. ΛΔ΄ Ἐπιστολῶν Α΄ Κορ. ς΄ 12-20	Κυριακῆς Ἀσώτου Λκ. ιε΄ 11-32
15	γ΄	Γ΄	Κυριακῆς Ἀπόκρεω Α΄ Κορ. η΄ 8 - θ΄ 2	Κυριακῆς Ἀπόκρεω Μτθ. κε΄ 31-46
22	δ΄	Δ΄	Κυριακῆς Τυροφάγου Ῥωμ. ιγ΄ 11 - ιδ΄ 4	Κυριακῆς Τυρινῆς Μτθ. ς΄ 14-21

ΜΑΡΤΙΟΣ

Ημ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
1	πλ. α΄	Ε΄	Κυριακῆς Α΄ Νηστειῶν Ἐβρ. ια΄ 24-26, 32-40	Κυριακῆς Α΄ Νηστειῶν Ἰω. α΄ 44-52
8	πλ. β΄	ς΄	Κυριακῆς Β΄ Νηστειῶν Ἐβρ. α΄ 10 - β΄ 3	Κυριακῆς Β΄ Νηστειῶν Μρ. β΄ 1-12
15	βαρὺς	Ζ΄	Κυριακῆς Γ΄ Νηστειῶν Ἐβρ. δ΄ 14 - ε΄ 6	Κυριακῆς Γ΄ Νηστειῶν Μρ. η΄ 34 - θ΄ 1
22	πλ. δ΄	Η΄	Κυριακῆς Δ΄ Νηστειῶν Ἐβρ. ς΄ 13-20	Κυριακῆς Δ΄ Νηστειῶν Μρ. θ΄ 17-31
29	α΄	Θ΄	Κυριακῆς Ε΄ Νηστειῶν Ἐβρ. θ΄ 11-14	Κυριακῆς Ε΄ Νηστειῶν Μρ. ι΄ 32-45

ΔΕΛΤΙΟΝ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
5	—	—	Κυριακῆς Βαΐων Φιλπ. δ' 4-9	Κυριακῆς Βαΐων Ἰω. ιβ' 1-18
12	—	—	ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΠΑΣΧΑ Πρξ. α' 1-8	ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΠΑΣΧΑ Ἰω. α' 1-17
19	—	Α'	Κυριακῆς Β' Πράξεων Πρξ. ε' 12-20	Ἑορτῆς Ἰω. κ' 19-31
26	β'	Δ'	Κυριακῆς Γ' Πράξεων Πρξ. ζ' 1-7	Κυριακῆς Μυροφόρων Μρ. ιε' 43 - ις' 8

ΜΑΪΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
3	γ'	Ε'	Κυριακῆς Δ' Πράξεων Πρξ. θ' 32-42	Κυριακῆς Παραλύτου Ἰω. ε' 1-15
10	δ'	Ζ'	Κυριακῆς Ε' Πράξεων Πρξ. ια' 19-30	Κυριακῆς Σαμαρείτιδος Ἰω. δ' 5-42
17	πλ. α'	Η'	Κυριακῆς ς' Πράξεων Πρξ. ις' 16-34	Κυριακῆς Τυφλοῦ Ἰω. θ' 1-38
24	πλ. β'	Ι'	Κυριακῆς Ζ' Πράξεων Πρξ. κ' 16-18, 28-36	Κυριακῆς Πατέρων Ἰω. ιζ' 1-13
31	—	—	Κυριακῆς Η' Πράξεων Πρξ. β' 1-11	Πεντηκοστῆς Ἰω. ζ' 37-52, η' 12

ΙΟΥΝΙΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
7	πλ. δ'	Α'	Κυρ. Α' Ἐπ. - Ἀγ. Πάντων Ἐβρ. ια' 33 - ιβ' 2	Κυριακῆς Α' Ματθαίου Μτθ. ι' 32-33, 37-38, ιθ' 27-30
14	α'	Β'	Κυριακῆς Β' Ἐπιστολῶν Ῥωμ. β' 10-16	Κυριακῆς Β' Ματθαίου Μτθ. δ' 18-23
21	β'	Γ'	Κυριακῆς Γ' Ἐπιστολῶν Ῥωμ. ε' 1-10	Κυριακῆς Γ' Ματθαίου Μτθ. ς' 22-33
28	γ'	Δ'	Κυριακῆς Δ' Ἐπιστολῶν Ῥωμ. ς' 18-23	Κυριακῆς Δ' Ματθαίου Μτθ. η' 5-13

ΙΟΥΛΙΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
5	δ'	Ε'	Ὅσιον Γαλ. ε' 22 - ζ' 2	Κυριακῆς Ε' Ματθαίου Μτθ. η' 28 - θ' 1
12	πλ. α'	Ζ'	Κυριακῆς Ζ' Ἐπιστολῶν Ῥωμ. ιβ' 6-14	Κυριακῆς Ζ' Ματθαίου Μτθ. θ' 1-8
19	πλ. β'	Ζ'	Κυριακῆς Πατέρων Τίτ. γ' 8-15	Κυριακῆς Πατέρων Μτθ. ε' 14-19
26	βαρὺς	Η'	Ἀγίας Γαλ. γ' 23 - δ' 5	Κυριακῆς Η' Ματθαίου Μτθ. ιδ' 14-22

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
2	πλ. δ'	Θ'	Κυριακῆς Θ' Ἐπιστολῶν Α' Κορ. γ' 9-17	Κυριακῆς Θ' Ματθαίου Μτθ. ιδ' 22-34
9	α'	Ι'	Κυριακῆς Ι' Ἐπιστολῶν Α' Κορ. δ' 9-16	Κυριακῆς Ι' Ματθαίου Μτθ. ιζ' 14-23
16	β'	ΙΑ'	Κυριακῆς ΙΑ' Ἐπιστολῶν Α' Κορ. θ' 2-12	Κυριακῆς ΙΑ' Ματθαίου Μτθ. ιη' 23-35
23	γ'	Α'	Θεοτόκου Φιλπ. β' 5-11	Θεοτόκου Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28
30	δ'	Β'	Κυριακῆς ΙΓ' Ἐπιστολῶν Α' Κορ. ις' 13-24	Κυριακῆς ΙΓ' Ματθαίου Μτθ. κα' 33-42

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
6	πλ. α'	Γ'	Κυριακῆς ΙΔ' Ἐπιστολῶν Β' Κορ. α' 21 - β' 4	Κυριακῆς ΙΔ' Ματθαίου Μτθ. κβ' 2-14
13	πλ. β'	Δ'	Κυριακῆς πρὸ Ὑψώσεως Γαλ. ς' 11-18	Κυριακῆς πρὸ Ὑψώσεως Ἰω. γ' 13-17
20	βαρὺς	Ε'	Κυρ. μετὰ τὴν Ὑψωσιν Γαλ. β' 16-20	Κυρ. μετὰ τὴν Ὑψωσιν Μρ. η' 34 - θ' 1
27	πλ. δ'	Ζ'	Κυριακῆς ΙΖ' Ἐπιστολῶν Β' Κορ. ς' 16 - ζ' 1	Κυριακῆς Α' Λουκᾶ Λκ. ε' 1-11

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
4	α΄	Ζ΄	Κυριακῆς ΙΗ΄ Ἐπιστολῶν Β΄ Κορ. θ΄ 6-11	Κυριακῆς Β΄ Λουκᾶ Λκ. ζ΄ 31-36
11	β΄	Η΄	Κυριακῆς Πατέρων Τίτ. γ΄ 8-15	Κυριακῆς Δ΄ Λουκᾶ Λκ. η΄ 5-15
18	γ΄	Θ΄	Εὐαγγελιστοῦ Κολασ. δ΄ 5-11, 14-18	Εὐαγγελιστοῦ Λκ. ι΄ 16-21
25	δ΄	Ι΄	Κυριακῆς ΚΑ΄ Ἐπιστολῶν Γαλ. β΄ 16-20	Κυριακῆς ς΄ Λουκᾶ Λκ. η΄ 27-39

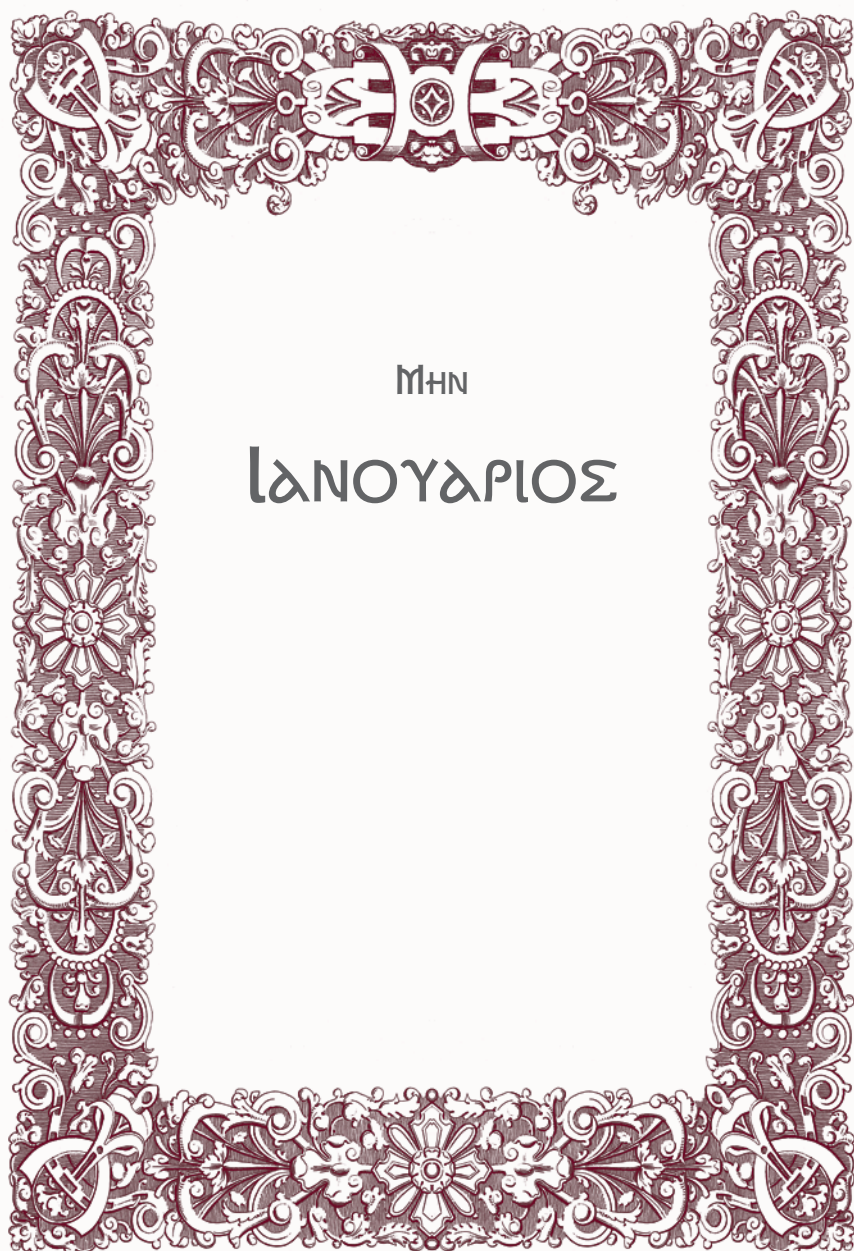
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
1	πλ. α΄	ΙΑ΄	Ἀγίων Α΄ Κορ. ιβ΄ 27 - ιγ΄ 8	Κυριακῆς Ε΄ Λουκᾶ Λκ. ις΄ 19-31
8	πλ. β΄	Α΄	Ταξιαρχῶν Ἐβρ. β΄ 2-10	Κυριακῆς Ζ΄ Λουκᾶ Λκ. η΄ 41-56
15	βαρυς	Β΄	Κυριακῆς ΚΔ΄ Ἐπιστολῶν Ἐφес. β΄ 14-22	Κυριακῆς Η΄ Λουκᾶ Λκ. ι΄ 25-37
22	πλ. δ΄	Γ΄	Κυριακῆς ΚΕ΄ Ἐπιστολῶν Ἐφес. δ΄ 1-7	Κυριακῆς Θ΄ Λουκᾶ Λκ. ιβ΄ 16-21
29	α΄	Δ΄	Κυριακῆς Κς΄ Ἐπιστολῶν Ἐφес. ε΄ 8-19	Κυριακῆς ΙΓ΄ Λουκᾶ Λκ. ιη΄ 18-27

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
6	β΄	Ε΄	Ἱεράρχου Ἐφес. ιγ΄ 17-21	Κυριακῆς Ι΄ Λουκᾶ Λκ. ιγ΄ 10-17
13	γ΄	ς΄	Κυριακῆς Προπατόρων Κλσ. γ΄ 4-11	Κυριακῆς ΙΑ΄ Λουκᾶ Λκ. ιδ΄ 16-24, Μτθ. κβ΄ 14
20	δ΄	Ζ΄	Κυρ. πρὸ Χριστουγέννων Ἐβρ. ια΄ 9-10, 32-40	Κυρ. πρὸ Χριστουγέννων Μτθ. α΄ 1-25
27	πλ. α΄	Η΄	Πρωτομάστηρος Πρξ. ς΄ 8 - ζ΄ 5, 47-60	Κυρ. μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν Μτθ. β΄ 13-23

ΜΗΝ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

ΜΗΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα μίαν
‘ Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 10 καὶ ἡ νύξ ὥρας 14

1. Πέμπτη. † Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Καισα- ρείας Καππαδοκίας τοῦ μεγάλου († 379).

Εἰς τὴν θ’. Ἀπολυτίκιον «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ»· κον-
τάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον»· ἀπόλυσις «Ὁ ἐν σπηλαίῳ
γεννηθεῖς...»

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμακὸς καὶ τὸ «Μακάριος ἁ-
νὴρ».

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς «Συγ-
καταβαίνων ὁ σωτὴρ» (δις) καὶ «Οὐκ ἐπηρεχύνθη» (ἅπαξ), καὶ
τοῦ ἁγίου Βασιλείου 3 προσόμοια «Ὁ ἐπωνύμως κληθεῖς»
κ.λπ., Δόξα, τοῦ ἁγίου «Σοφίας ἐραστής», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς
«Συγκαταβαίνων ὁ σωτὴρ». Εἵσοδος κ.λπ., καὶ τὰ ἀναγνώ-
σματα.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ἰδιόμελα τοῦ ἁγίου μετὰ στίχων εἰς τὰ 2
τελευταῖα: α) «Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν καὶ ἡ μελέτη τῆς
καρδίας μου σύνεσιν», β) «Στόμα δικαίου μελετήσει σοφίαν
καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ λαλήσει κρίσιν», Δόξα, τοῦ ἁγίου «Ὁ τὴν
χάριν τῶν θαυμάτων», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Οὐκ ἐπηρεχύνθη».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν», Δόξα, Καὶ νῦν, «Μορ-
φήν ἀναλλοιώτως». Ἀπόλυσις «Ὁ ἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ σαρκὶ
περιτμηθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, Χρι-
στός ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν».

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Τὰ στιχηρὰ ἰδιόμελα τῆς λιτῆς, ὡς ἐν
τῷ Μηναίῳ· τὸ ἀπολυτίκιον «Μορφήν ἀναλλοιώτως».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκια «Εἰς
πᾶσαν τὴν γῆν», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Μορφήν ἀναλλοιώ-
τως». Καθίσματα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἶτα τὸ α’ ἀντίφωνον τῶν
ἀναβαθμῶν τοῦ δ’ ἤχου, καὶ τὸ ἀποστολικὸν προκείμενον

(Τ.Μ.Ε. 1η Ίαν. §2) «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ» μετὰ στίχου «Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα».

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ὁρθρου, «Ὁ μὴ εἰσερχόμενος» (ζήτησι τῇ 13ῃ Νοεμβρίου)· ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, Δόξα, «Ταῖς τοῦ ἱεράρχου», καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, τῆς ἑορτῆς (μετὰ τῶν εἰρμῶν) μὲ στίχον «Δόξα σοι, ὁ Θεός» καὶ τοῦ ἁγίου (ἄνευ εἰρμῶν) μὲ στίχον «Ἄγιε τοῦ Θεοῦ»· ἀπὸ γ' καὶ ς' ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ διπλαῖ «Βυθοῦ ἀνεκάλυψε πυθμένα» καὶ «Στείβει θαλάσσης». Εἶτα ψάλλεται ἡ θ' ᾠδὴ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων μετὰ τῶν μεγαλυναρίων, καὶ ἐν τέλει οἱ δύο εἰρμοὶ τῆς θ' ᾠδῆς «[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν...] Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα» καὶ «[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν λυτρωσάμεν...] Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν».

Ἑξαποστειλάρια, αἵνοι κ.λπ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «Μορφὴν ἀναλλοιώτως».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ σαρκὶ περιτμηθεὶς, ψάλλοντάς σοι ἁλληλούϊα».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «Μορφὴν ἀναλλοιώτως», «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν» καὶ τὸ τοῦ ναοῦ κοντάκιον «Ὁ τῶν ὅλων Κύριος» (ζήτησι μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν). Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: 1ης Ίαν., «Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται» (Κολ. β' 8-12)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες» (Λουκ. β' 20-21, 40-52).

Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου. Εἰς τὸ Ἑξαίρετως «Ἐπὶ σοὶ χαίρει». [Κατὰ τὸ Τ.Μ.Ε., εἰς τὰ δίπτυχα, μετὰ τὸ «Ἐν πρώτοις μνήσθητι», λέγεται τὸ παρὸν μεγαλυνάριον τοῦ ἁγίου·

Τὸν οὐρανοφάντορα τοῦ Χριστοῦ, μύστην τοῦ Δεσπότου, τὸν φωστήρα τὸν φαιινόν, τὸν ἐκ Καισαρείας καὶ Καππαδόκων χώρας, Βασιλεῖον τὸν μέγαν, πάντες τιμήσωμεν.]

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Αἰνεῖτε»· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς «Μορφὴν ἀναλλοιώτως». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ.

**Ἀκολουθία τῆς δοξολογίας
ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου ἔτους**

Μετὰ τὸ «Εὐλογητός ὁ Θεός», ἀπολυτίκια:

τῆς ἑορτῆς «Μορφὴν ἀναλλοιώτως»,

καὶ τοῦ ἁγίου «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»,

κοντάκιον τῆς ἰνδίκτου, ἦχος δ΄, πρὸς τὸ «Ὁ ὑψωθείς»,

«Ὁ τῶν αἰώνων ποιητὴς καὶ δεσπότης, / Θεὲ τῶν ὅλων ὑπε-
ρούσιε ὄντως, / τὴν ἐνιαύσιον εὐλόγησον περίοδον / σῶζων τῷ
ἐλέει σου τῷ ἀπείρῳ, οἰκτίρμον, / πάντας τοὺς λατρεύοντας
σοὶ τῷ μόνῳ δεσπότη / καὶ ἐκβοῶντας φόβῳ· Λυτρωτά, / εὐφο-
ρον πᾶσι τὸ ἔτος χορήγησον».

Εὐθύς ἡ δοξολογία (ἐπιλογή στίχων), μεθ' ἣν αἱ ἐξῆς αἰτή-
σεις τῆς ἐκτενοῦς, τῶν χορῶν ψαλλόντων ἐκ περιτροπῆς ἀνὰ
ἐν τριπλοῦν «Κύριε, ἐλέησον», ἐξαιρέσει τῆς ἑκτῆς αἰτήσεως
«ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι», μεθ' ἣν ψάλλουν αὐτὸ ἀνὰ δέκα
ἀμμοιβαδὸν τετρακίς, πρᾶεῖα τῇ φωνῇ.

«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης
ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ
ξηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ
ὑπὲρ τοῦ Κυρίου τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλέον συνεργῆσαι καὶ κα-
τενοῶσαι αὐτοὺς ἐν πᾶσιν».

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρ-
πῶν τῆς γῆς, καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν καὶ ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι
τὸν νέον ἐνιαυτὸν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου».

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἁγίαν ἐκκλη-
σίαν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι...»

«Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν» καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχήν:

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καιροὺς καὶ χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξου-
σία θέμενος, ὁ ἀναρχος καὶ ἀτελεύτητος καὶ ἐπέκεινα παντὸς
χρόνου νοούμενός τε καὶ ὑπάρχων, ὁ πάσης ἐκτὸς μεταβολῆς
τε τῶν ὄντων καὶ ἀλλοιώσεως, ὁ τὸν πάντα χρόνον τὸν τε γε-
γονότα τὸν τε ὄντα καὶ τὸν ἐσόμενον πληρῶν, ὁ ἐν τῇ ἀφάτῳ

σου μακροθυμία καταξιώσας ἡμᾶς εἰς νέον ἐνιαυτὸν τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητός σου εἰσελθεῖν, αὐτός, πανάγαθε Δέσποτα, τὴν εἴσοδον ταύτην τῇ θεῖᾳ σου χάριτι εὐλόγησον· ὁμβρους εἰρηνικούς πρὸς καρποφορίαν τῇ γῇ δώρησαι· τοὺς ἀέρας ὑγιεινούς καὶ εὐκράτους ἀνθρώποις τε καὶ κτήνεσι κατασκεύασον· δὸς ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ βεβαία τὸν κύκλον αὐτοῦ διελθεῖν, τῷ στεφάνῳ τῆς δόξης τῶν ἀρετῶν κοσμουμένους, τῷ φωτὶ τῶν ἐντολῶν σου εὐσχημόνως ὡς ἐν ἡμέρᾳ καλῶς ὀδεύοντας· τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν ἔθνος τῇ δυνάμει σου κραταίωσον· τὴν νεότητά παιδαγωγῆσον· τὸ γῆρας περικράτησον· τοὺς ὀλιγοψύχους παραμύθησον· τοὺς ἐσκορπισμένους ἐπισυνάγαγε· τοὺς πεπλανημένους ἐπανάγαγε καὶ συναψον τῇ ἀγίᾳ σου Ἐκκλησίᾳ, ἣν τῇ θεῖᾳ σου χάριτι καλῶς διαφυλάξον· λάλησον ἀγαθὰ ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀρχόντων ἡμῶν, ἐνίσχυσον καὶ ἐνδυνάμωσον αὐτούς τε καὶ τὸν φιλόχριστον ἡμῶν στρατόν· ἐλθέτω ἐφ' ἡμᾶς, Κύριε, ἡ βασιλεία σου, βασιλεία ἀγάπης, χρηστότητος, δικαιοσύνης καὶ εἰρήνης, καὶ ἀξιώσον ἡμᾶς ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ ὑμνεῖν σε καὶ δοξάζειν σε τὸν ἐν Τριάδι ἄναρχον καὶ αἰώνιον Θεὸν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εἶτα ἡ ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἐσπερινόν.

Εἰδήσεις. 1. Ἐν ταῖς καθημεριναῖς ἡ Παρακλητικὴ σχολάζει μέχρι τῆς 14ης τοῦ μηνὸς πλην τῶν Κυριακῶν. Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν προεορτίων καὶ τῶν μεθεόρτων καθημερινῶν βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς «γενικὰς τυπικὰς διατάξεις» §§52-63.

2. Εἰς τοὺς ἐσπερινούς τῶν προεορτίων ἡμερῶν ψάλλονται μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» οἱ διὰ τὰ ἀπόδειπνα κανόνες τοῦ Μηναίου (βλέπε Τ.Μ.Ε., Δεκ. 25 §23), μεθ' οὗς λέγεται τὸ τρισάγιον.

3. Ἀπὸ 2 μέχρι 5 Ἰανουαρίου, **ἐὰν ἐορτάζεται ἅγιος**, ψάλλονται καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τοῦ α' κανόνος τῶν Θεοφανείων «Βυθοῦ ἀνεκάλυψε πυθμέναν», εἰς δὲ τὴν θ. λειτουργίαν (καὶ εἰς τὰς ὥρας μετὰ τὸ τρισάγιον) ψάλλεται τὸ προεόρτιον κοντάκιον «Ἐν τοῖς ρείθροις σήμερον».

- 2. Παρασκευὴ** (προεόρτια τῶν Φώτων). Σιλβέστρου Ῥώμης (†335)· Θεαγένους (†320), Θεοπίστου, Σεργίου καὶ Θεοπέμπτου μαρτύρων, Κοσμᾶ (Α') Κων/πόλεως, Σεραφεῖμ ἐν Σάρωφ (†1833).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ᾠ' ἐβδ. ἐπ. (Ἑβρ. ια' 8-16).

Εὐαγγέλιον: προεόρτιον, Πέμπτης διακαιν. (Ιω. γ' 1-15).

3. Σάββατον (προεόρτια τῶν Φώτων). Μαλαχίου προφήτου (περὶ τὸ 450 π.Χ.), Γορδίου μάρτυρος.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν. Εἰς τὸν ἐσπερινὸν μετὰ τὸ «*Νῦν ἀπολύεις*» συνάπτονται οἱ κανόνες τοῦ ἀποδείπνου (μετὰ τῶν εἰρμῶν τοῦ πρώτου)· ἐν τέλει ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ β' κανόνος, τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ετοιμάζου, Ζαβουλών*» ἅπαξ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον «*Ετοιμάζου, Ζαβουλών*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό. Τὰ καθίσματα, ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, καὶ οἱ κανόνες ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀφ' ἑ' τὸ προεόρτιον κοντάκιον «*Ἐν τοῖς ρείθροις*» μετὰ τοῦ οἴκου «*Οὐκ ἀπαιτῶ σε, βαπτιστά*», ἃ ζῆτει τῇ 2α ἢ τῇ 5ῃ Ἰαν., καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας. Ἀντὶ καταβασίων ψάλλονται οἱ ἐν τῷ Μηναίῳ εἰρμοὶ τῆς γ', ἑ', καὶ ἡ' ᾠδῆς εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν· «*Τὴν τιμιωτέραν*», ὁ εἰρμὸς τῆς θ' «*Τὸν προδηλωθέντα*» καὶ τὸ «*Ἀξίον ἐστιν*»· ἐξαποστειλάρια καὶ στιχηρὰ εἰς τοὺς αἶνους ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· «*Σοὶ δόξα πρέπει*», ἡ δοξολογία χῦμα, καὶ τὰ ἀπόστιχα στιχηρὰ τοῦ Μηναίου· «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Ετοιμάζου, Ζαβουλών*» ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ «*συνήθη*» (γενικαὶ τυπ. διατάξεις §29)· μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «*Ετοιμάζου, Ζαβουλών*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ἐν τοῖς ρείθροις σήμερον*»· Ἀπόστολος: Σαββάτου πρὸ τῶν Φώτων, «*Οἱ καλῶς διακονήσαντες*» (Α' Τιμ. γ' 13-δ' 5)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Παραγίνεται Ἰωάννης ὁ βαπτιστής*» (Μτθ. γ' 1-6), καὶ καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· κοινονικὸν «*Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν Κυρίῳ· τοῖς εὐθέσι πρέπει αἰνεσις· ἀλληλουία*».

4. † ΚΥΡΙΑΚΗ πρὸ τῶν Φώτων. Σύναξις τῶν ἁγίων 70 ἀποστόλων, Θεοκτίστου ὁσίου. Ἦχος πλ. α'· ἐωθινὸν ἡ'.

Τ.Μ.Ε., Κυριακὴ πρὸ τῶν Φώτων, §§1-3.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ἐτοιμάζου, Ζαβουλών»· κοντάκιον «Ἐν τοῖς ῥείθροις σήμερον».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Μετὰ τὸν προοιμιακὸν καὶ τὸ Ψαλτήριον, εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6 καὶ προεόρτια 4 «Προεόρτια ἄσματα» κ.λπ. (ζήτει τῇ 2α Ἰανουαρίου), Δόξα, «Ἐρχεται πρὸς Ἰορδάνην» (2ας Ἰαν.), Καὶ νῦν, «Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ»· εἴσοδος κ.λπ.· ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἰωάννη βαπτιστά...» (ζήτει τῇ 2α Ἰαν. εἰς τοὺς αἵνους)· ἀπολυτίκια «Τὸν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἐτοιμάζου, Ζαβουλών».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἀπολυτίκιον «Ἐτοιμάζου, Ζαβουλών».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκια «Τὸν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Ἐτοιμάζου, Ζαβουλών»· [τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος].

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «Χαῖρε, πύλη Κυρίου», καὶ τῆς β' στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (η') μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ, καὶ ὁ προεόρτιος τῆς ἡμέρας «Ἀγαλλιᾶσθω ἡ κτίσις» ἄνευ εἰρμῶν καὶ μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι». Ἀπὸ γ' ὥδῃς μόνον τὸ προεόρτιον μεσῳδίων κάθισμα «Τοῦ Ἰησοῦ γεννηθέντος». Ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Βυθοῦ ἀνεκάλυψε πυθμένα»· «Τὴν τιμιωτέραν» καὶ ὁ εἰρμὸς «[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου...] Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ η' ἀναστάσιμον «Δύο ἀγγέλους βλέψασα» καὶ τὸ προεόρτιον.

Εἰς τοὺς αἶνοις στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ προσόμοια προεόρτια 4 (πρὸς «Αἱ ἀγγελικαὶ προπορεύεσθε» κ.λπ.), εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «Διὰ τοῦτο μνησθήσομαί σου ἐκ γῆς Ἰορδάνου καὶ Ἑρμωνίμ ἀπὸ ὄρους μικροῦ», β) «Εἶδοσάν σε ὕδατα καὶ ἐφοβήθησαν, ἐταράχθησαν ἄβυσσοι, πλήθος ἡ-

χοῦς ὑδάτων», Δόξα, τὸ η´ ἑωθινὸν «Τὰ τῆς Μαρίας δάκρυα», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς´ ᾠδῆς τοῦ προεορτίου κανόνος].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «Τὸν συνάναρχον Λόγον», «Ἐτοιμάζου, Ζαβουλὼν» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοινάκιον «Ἐν τοῖς ῥείθροις».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυριακῆς πρὸ τῶν Φώτων, «*Νῆφε ἐν πᾶσι*» (Β´ Τιμ. δ´ 5-8) –μετὰ τοῦ προκειμένου καὶ τοῦ ἀλληλουιαρίου αὐτοῦ–. Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ*» (Μρ. α´ 1-8).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*», καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

5. Δευτέρα. Θεοπέμπτου καὶ Θεωνᾶ μαρτύρων († 305), Συγκλητικῆς ὁσίας († 350).

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὸ «*Νῦν ἀπολύεις*» συνάπτεται ὁ κανὼν τοῦ ἀποδείπνου (μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ). Εἰς τὸν ὄρθρον μετὰ τὰ ἀπόστιχα, τὸ τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἀπεστρέφετο ποτὲ*» (ἅπαξ) λέγεται ἡ (μεγάλη) ἀπόλυσις. Ἐν συνεχείᾳ ψάλλονται αἱ

Μεγάλαι ὥραι. Εἰς τὴν α´ ὥραν «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», τρισάγιον κ.λπ., αἱ δὲ λοιπαὶ ὥραι ἄρχονται ἀπὸ τοῦ «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*», καθὼς ἐπισυνάπτονται εὐθὺς μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς προηγουμένης ὥρας. Ἡ ἀκολουθία αὐτῶν ὡς ἔχει εἰς τὸ Μηναῖον (τυπικὸν 6ης Ἰαν., §1)· ἀπολυτίκιον «*Ἀπεστρέφετο ποτὲ*». Ἐν ᾧ ψάλλονται τὰ ιδιόμελα τῆς γ´, τῆς ς´ καὶ τῆς θ´ ὥρας, ὁ διάκονος θυμᾷ [προπορευομένου λαμπαδούχου] τὸν ναὸν καὶ τὸν λαὸν μετὰ θυματοῦ («κατζίου»).

Ὁρα θ´. Μετὰ τὰ δύο πρῶτα ιδιόμελα τῆς ὥρας ὁ α´ χορὸς ψάλλει εἰς ἤχον πλ. α´ *Δόξα Πατρὶ*, ὁ β´ *Καὶ νῦν*, καὶ ὁ ἀναγνώστης ἱστάμενος εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἀναγινώσκει εὐλαβῶς καὶ κατὰ τὸ ὕφος τοῦ Ἀποστόλου ὁλόκληρον τὸ δοξα-

στικόν «Τὴν χεῖρά σου τὴν ἀψαμένην» (ὁ πρῶτος στίχος «Τὴν χεῖρά σου τὴν ἀψαμένην...» καὶ τὸ ἐν τέλει ἡμιστίχιον «Καὶ δεῦρο στήθι μεθ' ἡμῶν» ἐπαναλαμβάνονται τρις, οἱ δὲ λοιποὶ στίχοι λέγονται ἅπαξ), καὶ εἴτα ψάλλουν τὸ αὐτὸ δοξαστικόν οἱ χοροὶ ἐναλλάξ κατὰ στίχον. Εἴτα ἡ Προφητεία, ὁ Ἀπόστολος, τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰ λοιπά. Μετὰ τὴν εὐχὴν «Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ» συνήθως παραλείπονται ἐν ταῖς ἐνορίαις τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοί, καὶ εὐθὺς γίνεται (μικρὰ) ἀπόλυσις. Εἴτα ἐν συνεχείᾳ ἄρχεται

Ὁ μέγας ἑσπερινὸς τῆς ἑορτῆς τῶν Θεοφανείων μετὰ τῆς θείας λειτουργίας τοῦ μεγάλου Βασιλείου.

«Εὐλογημένη ἡ βασιλεία», ὁ προοιμιακὸς καὶ τὰ εἰρηνικά.

Εἰς ΤΟ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» τὰ 4 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς «Τὸν φωτισμὸν ἡμῶν» κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, «Ὑπέκλινας κάραν». Εἰσοδος μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου, «Φῶς ἱλαρόν»· προκείμενον δὲν λέγεται, ἀλλ' εὐθὺς τὰ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Τὸ α' ἀνάγνωσμα «Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός»· μετ' αὐτὸ ὁ α' χορὸς τὸ μετὰ τὸ γ' ἀνάγνωσμα τροπάριον «Ἐπεφάνης ἐν τῷ κόσμῳ», τοῦ ὁποίου τὸ ἀκροτελεύτιον «Ἵνα φωτίσης τοὺς ἐν σκότει» ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ β' χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ ξς' (66ου) ψαλμοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ β' χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον «Ἐπεφάνης ἐν τῷ κόσμῳ» ὁλόκληρον. Εἴτα τὸ ε' ἀνάγνωσμα «Εἶπεν Ἠλίας»· μετ' αὐτὸ ὁ β' χορὸς τὸ μετὰ τὸ ς' ἀνάγνωσμα τροπάριον «Ἀμαρτωλοῖς καὶ τελώναις», τὸ ἀκροτελεύτιον τοῦ ὁποίου «Ποῦ γὰρ εἶχε τὸ φῶς σου λάμπαι» ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ α' χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ ἑβ' (92ου) ψαλμοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ α' χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον «Ἀμαρτωλοῖς καὶ τελώναις» ὁλόκληρον. Ἀκολουθεῖ τὸ ς' ἀνάγνωσμα «Παρεγένετο Νεεμάν», μετὰ τὸ ὁποῖον «Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν», «Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεός» καὶ τὸ τρισάγιον. Ἀπόστολος: τοῦ ἑσπερινοῦ, «Ἐλεύθερος ὢν ἐκ πάντων» (Α' Κορ. θ' 19-27)· Εὐαγγέλιον: τῆς θ' ὥρας, «Ἐν ἔτει πεντεκαδεκάτῳ» (Λκ. γ' 1-18).

Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου. Εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ἐπὶ σοὶ χαίρει». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε»· «Εἵδομεν τὸ φῶς».

ΜΕΓΑΣ ΑΓΙΑΣΜΟΣ. Μετά την όπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ ἰδιόμελα «*Φωνὴ Κυρίου*» καὶ τελεῖται ὑπὸ τοῦ λειτουργοῦντος ἱερέως ὁ μέγας Ἀγιασμός, ὡς εἴθισται, κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν. Εἰς τὸ τέλος τοῦ Ἀγιασμοῦ ὁ ἱερεὺς βαπτίζει τρεῖς ἐν τῷ ἡγιασμένῳ ὕδατι τὸν τίμιον Σταυρὸν ὄρθιον, ψάλλων τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς «*Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτίζομένον σου, Κύριε*», τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἀνὰ μίαν· εἶτα ῥαντίζει τὸν λαὸν μετὰ τοῦ ἡγιασμένου ὕδατος ψάλλων τὸ κοντάκιον «*Ἐν τοῖς ῥείθροις σήμερον*»*. Εἶτα προσέρχεται ὁ λαὸς μετὰ τάξεως, διὰ νὰ ἀγιασθῇ, ἐνῷ ὁ β' χορὸς ψάλλει τὸ ἰδιόμελον «*Ἀνυμνήσωμεν οἱ πιστοί*».

ΑΠΟΛΥΣΙΣ. Μετὰ ταῦτα «*Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου*» (γ')· ἀπόλυσις «*Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεός*».

Εἵδησις. Ἐν τῇ τραπέζῃ νηστεία.

6. Τρίτη. † ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν τὰ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελα (ἄνευ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν εἰς τὰ δύο τελευταῖα) καὶ τὰ ἰδιόμελα τῶν ἀποστίχων τοῦ ἑσπερινοῦ (ἄνευ τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων), ὡς μὴ ψαλέντα εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν· εἶτα τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*» (γ'). [Τὸ ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.] Τὰ καθίσματα, οἱ ἀναβαθμοὶ «*Ἐκ νεότητός μου*», τὸ προκείμενον «*Ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγε*» (γ'), τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου «*Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς*» (Μρ. α' 9-11), ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα κ.λπ., ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

---

* Τὸ ὡς ἄνω κοντάκιον ἐτέθη συμφώνως τῷ Τ.Μ.Ε.. Κατὰ τὰ ἀρχαῖα ὅμως Τυπικά, εἰς τὸν μέγαν Ἀγιασμὸν ψάλλεται τὸ κοντάκιον τῆς ἐορτῆς «*Ἐπεφάνης σήμερον*» καὶ ὄχι τὸ προεόρτιον· ἄλλωστε προηγεῖται τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*», ἀκόμη καὶ εἰς τὴν περιπτῶσιν καθ' ἣν ὁ Ἀγιασμός τελεῖται πρὸ τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς ἐορτῆς.

ΚΑΝΟΝΕΣ ἀμφοτέρωι οἱ τῆς ἑορτῆς (μετὰ τῶν εἰρμῶν) ἀνά 4 ἄνευ στίχου, εἰμὴ μόνον Δόξα, Καὶ νῦν, ἐν ἐκάστη ᾠδῇ τοῦ β' κανόνος· ἀπὸ γ' καὶ ς' ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ διπλαῖ «*Βυθοῦ ἀνεκάλυψε*» καὶ «*Στείβει θαλάσσης*». Ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*, οἱ εἰρμοὶ καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ᾠδῆς τῶν δύο κανόνων μὲ τὰ μεγαλυνάρια αὐτῶν· εἴτα οἱ εἰρμοὶ (μετὰ τῶν μεγαλυναρίων) «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν...* Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα» καὶ «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν λυτρωσαμένην...* Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΟΝ τὸ τῆς ἑορτῆς ἐκ τρίτου.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς, ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ στίχου «*Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἔγγραπτον*»* καὶ ψάλλομεν τὰ ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς εἰς 6 (δευτεροῦντες τὸ α'), Δόξα, «*Νάματα ἰορδάνια*», Καὶ νῦν, «*Σήμερον ὁ Χριστός*». Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*» ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς.

Εἰσοδικὸν «*Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθεὶς...*»

ΜΕΤΑ ΤΗΝ Εἰσοδὸν ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*», κοντάκιον «*Ἐπεφάνης σήμερον*». Ἀντὶ τρισαγίου «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: 6ης Ἰαν., «*Ἐπεφάνη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ*» (Τίτ. β' 11-14, γ' 4-7). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς*» (Ματθ. γ' 13-17).

Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ Ἐξαίρετως ὁ εἰρμὸς «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν...* Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα». Κοινωνικὸν «*Ἐπεφάνη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις· ἀλληλούια*»· ἀντὶ τοῦ Εἵδομεν τὸ φῶς «*Ἐν Ἰορδάνῃ*».

---

* Ὅσακις ὑπάρχουν 6 στιχηρὰ διὰ τοὺς αἶνους, ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ στίχου «*Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς*» καὶ ψάλλομεν τὰ στιχηρὰ μὲ τοὺς στίχους τῶν αἶνων, χωρὶς νὰ προσθέτωμεν ἑτέρους στίχους εἰς τὰ δύο τελευταῖα, διότι οὐδέποτε προστίθενται στίχοι, ἐὰν δὲν ἐξαντληθοῦν οἱ στίχοι τοῦ 9ν' ψαλμοῦ.

ΜΕΓΑΣ ΑΓΙΑΣΜΟΣ. Μετά την όπισθάμβωνον εὐχὴν εὐθύς τὰ ιδιόμελα «Φωνὴ Κυρίου» κ.λπ. καὶ τελεῖται ὁ μέγας Ἀγιασμός ὡς χθές. Ἐν τέλει τὸ κοντάκιον «Ἐπεφάνης σήμερον», μεθ' ὃ «Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου», «Εὐλογία Κυρίου» καὶ ἀπόλυσις ὡς χθές.

Σημειώσεις. 1) Τὸ Μηναιὸν, τὸ ἰσχυὸν Τυπικὸν Βιολάκη (Τ.Μ.Ε. Ἰαν. 6, §3) καὶ ὅλα τὰ παλαιὰ Τυπικὰ ὀρίζουν τὸν μέγαν Ἀγιασμόν τῆς σήμερον μετὰ τὸ ἁσματικὸν τρισάκιον τῆς μεγ. δοξολογίας, ἀλλὰ κατὰ σχετικὴν πρόβλεψιν τοῦ Τ.Μ.Ε. (Ἰαν. 6η, ὑποσ. 4), εἰς πλείστας ἐνορίας τελεῖται εἰς τὸ τέλος τῆς λειτουργίας, διὰ νὰ μὴ γίνεται ἀταξία καὶ πρὸς καλλιτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν πιστῶν.

2) Μετὰ τὸ πέρας τῆς τελετῆς δίδεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως εἰς τὸν λαὸν ὁ μέγας Ἀγιασμός, ἐνῶ οἱ χοροὶ ψάλλουν ἐναλλάξ ἀργῶς καὶ μετὰ μέλους τὸ τροπάριον τῆς ἡ' ᾠδῆς «Τριάδος ἡ φανερώσις».

3) Ἀπὸ σήμερον καὶ εἰς πάσας τὰς ἀκολουθίας μέχρι τῆς θ' ὥρας τῆς 14ης Ἰανουαρίου ἀπόλυσις λέγεται ἢ τῆς ἐορτῆς.

7. Τετάρτη (α' μεθέορτος ἡμέρα τῶν Θεοφανείων). † Τοῦ τιμί- ου ἐνδόξου προφήτου, Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου (τυπικὸν Θεοφανείων §§5-7 καὶ §37).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ἐν Ἰορδάνῃ»· κοντάκιον «Ἐπεφάνης σήμερον».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ (ἄνευ Ψαλτηρίου). Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ καὶ τὸ μέγα προκείμενον «Ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ» μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ. Ἀπολυτίκια «Ἐν Ἰορδάνῃ», Δόξα, «Μνήμη δικαίου», Καὶ νῦν, «Ἐν Ἰορδάνῃ». Απόλυσις «Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν..., τοῦ τιμί-
ου ἐνδόξου προφήτου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, οὗ
τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν...»

Τὸ μεσονυχτικόν, ὡς εἴθισται, καὶ ἐν τέλει τὸ ἀπολυτίκιον «Ἐν Ἰορδάνῃ».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. Ἐκαστον κάθισμα ἐκ δευτέρου (μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν). Ὁ ν' ψαλμός χῦμα. Κανόνες, ὁ α' τῶν Θεοφανείων «Βυθοῦ ἀνεκάλυψε» μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι» καὶ ὁ τοῦ Προδρόμου μετὰ στίχου «Βαπτιστὰ τοῦ Χρι-

στοῦ, *πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν*»· ἀπὸ γ' καὶ ς' ὥδης τὰ τοῦ Μηναίου. Καταβασιὰ οἱ εἰρμοὶ «*Στείβει θαλάσσης*». Ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ὥδης τῆς Θεοτόκου (*τὴν τιμωτέραν*), ὁ εἰρμὸς καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ὥδης τοῦ α' κανόνος τῆς ἑορτῆς «*Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα*» μετὰ τῶν μεγαλυναρίων (ὡς χθές), εἴτα ἡ θ' ὥδὴ τοῦ Προδρόμου μὲ στίχον εἰς τὰ δύο πρώτα τροπάρια «*Βαπτιστὰ τοῦ Χριστοῦ*», Δόξα, «*Ὁ τοῖς ἄσωμάτοις*», Καὶ νῦν, «*Υπὲρ εὐσπλαγχνίαν*», καὶ ὁ εἰρμὸς «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου,...* Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν». Ἐξαποστειλάρια, στιχηρὰ εἰς τοὺς αἶνους καὶ δοξαστικά ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτίκιον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ εἰσοδικὸν τῆς ἑορτῆς ὡς χθές. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «*Ἐν Ἰορδάνῃ*», «*Μνήμη δικαίου*», καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ἐπεφάνης σήμερον*». Ἀντὶ τρισαγίου «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*» (κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.). Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ– τοῦ Προδρόμου, 7ης Ἰαν., «*Ἐγένετο ἐν τῷ τὸν Ἀπολλὼ εἶναι*» (Πρξ. ιθ' 1-8)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν*» (Ἰω. α' 29-34). Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμωτέραν...* Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν. Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον*»· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς* «*Ἐν Ἰορδάνῃ*». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ.

Σημειώσεις. 1. Ἀπὸ αὖριον μέχρι τῆς 13ης τοῦ μηνός, ἐὰν ἑορτάζεται ἅγιος, ψάλλονται καταβασιὰ οἱ εἰρμοὶ τοῦ β' κανόνος τῶν Φώτων «*Στείβει θαλάσσης*». Κοντάκιον μέχρι τῆς 14ης τοῦ μηνός τὸ τῆς ἑορτῆς «*Ἐπεφάνης σήμερον*» (βλέπε 6 Ἰανουαρίου).

2. Εἰς τὴν καθ' ἡμέραν λειτουργίαν ἕως τῆς 13ης Ἰαν. στιχολογοῦνται συνήθως τὰ τῆς ἑορτῆς ἀντίφωνα, ἀλλ' εἰσοδικὸν «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν...* Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου».

8. Πέμπτη. Γεωργίου τοῦ Χοζεβίτου, Δομνίκης ὁσίας· Κύρου καὶ Ἀττικοῦ πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως.

Εἰς πάσας τὰς μεθεόρτους καθημερινὰς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου (γεν. τυπικαὶ διατάξεις §§52-63).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. Πα' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἰακ. α' 19-27).

Εὐαγγέλιον: μεθέορτον, Σαβ. διακαιν. (Ἰω. γ' 22-23).

9. Παρασκευή. Πολυεύκτου μάρτυρος († 295)· Ευστρατίου ὁσ. (θ' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. θα' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἰακ. β' 1-13).

Εὐαγγέλιον: μεθέορτον, Δευτ. ιβ' ἐβδ. Μτθ. (Μρ. α' 9-15).

10. Σάββατον μετὰ τὰ Φῶτα. Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης (†395), Δομετιανοῦ Μελιτινῆς († 602)· Μαρκιανοῦ πρεσβυτέρου οἰκονόμου Μεγ. Ἐκκλησίας.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου. Ἀπόστολος Σαββάτου μετὰ τὰ Φῶτα, Κυρ. κζ' ἐπιστ., «Ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ» (Ἐφεσ. ζ' 10-17)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Ἀνήχθη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν ἔρημον» (Μτθ. δ' 1-11). Κοινωνικὸν «Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν Κυρίῳ».

11. † ΚΥΡΙΑΚΗ μετὰ τὰ Φῶτα. Θεοδοσίου ὁσίου τοῦ κοινοβιάρχου († 529). Ἦχος πλ. β', ἐωθινὸν θ' (Τ.Μ.Ε., τυπικὸν Θεοφανείων §§39-41).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «Ἐν Ἰορδάνῃ», Δόξα, «Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν»· κοντάκιον «Ἐπεφάνης σήμερον».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» ἀναστάσιμα 4, μεθέορτα 3 «Ἴδε πῶς περικείμει» κ.λπ. (ζῆτει αὐτὰ ὡς ἀπόστιχα τῆς 11ης Ἰανουαρίου) καὶ τοῦ ὁσίου ἕτερα 3, Δόξα, «Κύριε, πληρῶσαι βουλόμενος...» (ζῆτει εἰς τὸ Δόξα τῆς λιτῆς 6 Ἰαν.), Καὶ νῦν, «Τίς μὴ μακαρίσει σε».

Εἰσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ ὁσίου (11 Ἰαν.).

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ὁσίου «Τῶν μοναστῶν τὰ πλήθη», Καὶ νῦν, «Σήμερον ἡ κτίσις φωτίζεται» (λιτὴ 6ης Ἰανουαρίου).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», Δόξα, «Ταῖς τῶν δακρῶν σου ῥοαῖς», Καὶ νῦν «Ἐν Ἰορδάνῃ». Ἀπόλυσις «Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν καὶ ἀναστάς...»

Τὸ μεσονυχτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἀπολυτίκιον «Ἐν Ἰορδάνῃ».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, ἀλλ' ἀντὶ θεοτοκίων ἀνὰ ἓν τῆς ἑορτῆς (11 Ἰαν.), εἰς δὲ τὴν γ' στιχολογίαν τὸ τοῦ ὁσίου καὶ τὸ μεθέορτον. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (θ') μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν, ὁ α' τῶν Θεοφανείων (ἄνευ εἰρμῶν) μὲ στίχον «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», καὶ ὁ τοῦ ὁσίου. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς [τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς· εἴτα] τὸ μεσῶδιον κάθισμα τοῦ ὁσίου καὶ τὸ μεθέορτον. Ἀφ' ε' κοντάκιον καὶ οἶκος ἀναστάσιμα καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Στείβει θαλάσσης»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ θ' ἀναστάσιμον «Συγκεκληισμένων, Δέσποτα», τὸ τοῦ ὁσίου καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4, καὶ ὡς μεθέορτα* τὰ 4 ιδιόμελα «Φῶς ἐκ φωτός» κ.λπ. (τῶν αἰνῶν τῆς 6ης Ἰαν.), μετὰ στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα α) «Ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφηνεν, ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω», β) «Τί σοί ἐστι, θάλασσα, ὅτι ἔφηνες, καὶ σύ, Ἰορδάνη, ὅτι ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω;», Δόξα, τὸ θ' ἑωθινὸν «Ὡς ἐπ' ἐσχάτων», Καὶ νῦν, «Υπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυνμνίων αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ε' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς]. Εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...»

---

* Ὅπου δ' ἐπισημότερον ἐορτάζεται ὁ ὁσιος λέγονται ἀντὶ τῶν τῆς ἑορτῆς οἱ αἵνοι τοῦ ἁγίου εἰς 4 (T.M.E. σ. 154).

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», «Ἐν Ἰορδάνῃ», «Ταῖς τῶν δακρύων σου», καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «Ἐπεφάνης σήμερον». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος* τοῦ ὁσίου –ὁ ἐν τῷ Μηναίῳ ὀριζόμενος–, Κυρ. ιε´ ἐπιστ., «Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμπει» (Β´ Κορ. δ´ 6-15)· Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς μετὰ τὰ Φῶτα, «Ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη» (Μτθ. δ´ 12-17).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἄξιον ἐστίν». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε»· «Εἶδομεν τὸ φῶς»· «Πληρωθήτω»· «Εἴη τὸ ὄνομα». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἐσπερινῷ.

12. Δευτέρα. Τατιανῆς μάρτυρος († 226)· Εὐθασίας, Μερτίου μαρτύρων († 305).

Ἀπόστολος: παραφειφθεῖς, Κυριακῆς μετὰ τὰ Φῶτα (Ἐφεσ. δ´ 7-13).

Εὐαγγέλιον: μεθέορτον, Ἰανουαρ. 12 (Ἰω. ι´ 39-42).

13. Τρίτη. Ἐρμούλου καὶ Στρατονίκου μαρτύρων († 315).

Συμφάλλεται σήμερον καὶ ἡ ἀκολουθία τῶν ἐν Σινὰ καὶ Ραῖθῷ ἀββάδων διὰ τὸ ἀποδίδοσθαι αὖριον τὴν ἐορτήν.

Ἀπόστολος: παραφειφθεῖς, Κυρ. ζ´ Πράξ. (Πρξ. ις´ 16-34).

Εὐαγγέλιον: μεθέορτον, Τετ. ια´ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κ´ 1-8).

14. Τετάρτη. Ἀπόδοσις τῶν Θεοφανείων. Τῶν ἐν Σινὰ καὶ Ραῖθῷ ἀναιρεθέντων πατέρων.

Εἰς τὴν ἀκολουθίαν ψάλλονται ἅπαντα τὰ τῆς ἐορτῆς (Ἰαν. 6) μετὰ τῶν ἐφεξῆς διαφορῶν.

Ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἄνευ τῶν ἀναγνωσμάτων, τῆς λιτῆς καὶ τοῦ Ἀγιασμοῦ, ἀλλὰ γίνεται εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ, καὶ εἴτα τὰ ἀπόστιχα τῆς ἐορτῆς ὡς εἰς τὸ Μηναιὸν· ἀπόλυσις, ὡς ἐν τῇ ἐορτῇ.

Ἐν τῷ ὄρθρῳ καταλιμπάνονται ὁ πολυέλεος, τὸ κάθισμα αὐτοῦ, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὅθεν μετὰ

---

* Προκείμενον ὁσιακόν (11ης Ἰαν.). Ἀλληλουιάριον τῆς Κυρ. μετὰ τὰ Φῶτα, ἤχ. πλ. α´, «Τὰ ἐλέη σου, Κύριε, εἰς τὸν αἰῶνα ἄσομαι», στίχ. «Ὅτι εἶπας· εἰς τὸν αἰῶνα ἔλεος οἰκοδομηθήσεται».

τὰ δύο καθίσματα, ὁ ν' ψαλμὸς καὶ εὐθύς οἱ κανόνες. Ἀπὸ γ' ὦδῃς, ἀντὶ τῆς ὑπακοῆς, τὸ διὰ τὸν πολυέλεον παραλειφθὲν κάθισμα «Τὰ ῥεῖθρα ἡγίασας»· ἀφ' ε', μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον τῆς ἑορτῆς, τὸ συναξάριον τῆς 14ης τοῦ μηνός. Καταβασαίαι διπλαῖ καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ὁρθρου, ὡς ἐν τῇ κυρίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εισοδικόν, ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ. Ἀπολυτίκιον «Ἐν Ἰορδάνῃ» καὶ κοντάκιον «Ἐπεφάνης σήμερον». Τρισάγιον. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς· Ἀπόστολος· παραλειφθεῖς, Κυρ. γ' ἐπιστ., «Δικαιωθέντες ἐκ πίστεως» (Ῥωμ. ε' 1-10)· Εὐαγγέλιον· παραλειφθέν, Κυρ. γ' Ματθ., «Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός» (Μτθ. ε' 22-33), καὶ καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Μεγάλυννον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα». Κοινωνικὸν «Ἐπεφάνη ἡ χάρις»· ἀντὶ τοῦ Εἵδομεν τὸ φῶς «Ἐν Ἰορδάνῃ»· ἀπόλυσις, ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ.

15. Πέμπτη. Παύλου ὁσίου τοῦ Θηβαίου καὶ Ἰωάννου τοῦ καλυβίτου. Γερασίμου (Παλλαδᾶ) πατριάρχου Ἀλεξανδρείας.

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς 31ης τοῦ μηνός (πλὴν τῶν ἑορταζομένων ἀγίων) ἄρχεται ψαλλομένη ἡ Παρακλητική.

2. Ἀπὸ σήμερον ἕως τῆς ἀποδόσεως τῆς Ὑπαπαντῆς, ἐὰν ἑορτάζεται ἅγιος, ψάλλονται αἱ καταβασαίαι τῆς ἑορτῆς «Χέρσον ἄβυσσοτόκον», εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «Ὁ μήτραν παρθενικήν» (ζήτει 2 Φεβρ.).

3. Διὰ τὰς μὴ ἑορτασίμους ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε ἔμπροσθεν, γεν. τυπ. διατάξεις §§1-30.

Ἀπόστολος παραλειφθεῖς, Κυρ. ε' ἐπιστ. (Ῥωμ. ι' 1-10).

Εὐαγγέλιον παραλειφθέν, Κυρ. ε' Ματθ. (Μτθ. ν' 28-θ' 1).

16. Παρασκευή. Ἡ προσκύνησις τῆς τιμίας ἀλύσεως τοῦ ἀποστόλου Πέτρου. Πευσίππου, Ἐλασίππου, Μεσίππου, Νεονίλλης μαρτύρων († 161-180), Νικολάου νεομάρτυρος τοῦ Μυτιληναίου.

Ἀπόστολος· ἀποστόλου, Σαβ. δ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιβ' 1-11).

Εὐαγγέλιον· παραλειφθέν, Κυρ. ιε' Ματθ. (Μτθ. κβ' 35-46).

- 17. Σάββατον.** † Ἀντωνίου ὁσίου τοῦ μεγάλου († 356). Ἀντωνίου ὁσίου τοῦ ἐν τῇ σκῇτῃ τῆς Βεροίας, Γεωργίου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις († 1838).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον «Τὸν ζηλωτὴν Ἠλίαν» εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «Θεὸς Κύριος» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «Τὸ ἀπ' αἰῶνος». Εἰς τὸν ὄρθρον Εὐαγγέλιον τοῦ ὁσίου, Πέμ. δ' ἐβδ. Μαθ., «Πάντα μοι παρεδόθη» (Μτθ. ια' 27-30). Κανόνες, ὁ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως καὶ ὁ τοῦ ἁγίου ἀνὰ 4. Καταβασαίαι οἱ εἰρμοὶ «Χέρσον ἀβυσσοτόκον». Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «Ὁ μήτραν παρθενηκήν». Ἀπόστολος τοῦ ὁσίου, Δεκ. 6, «Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις» (Ἐβρ. ιγ' 17-21). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Παρ. β' ἐβδ. Λουκᾶ, «Ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ» (Λκ. ζ' 17-23). Κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

- 18. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ' ΛΟΥΚΑ.** Ἀθανασίου († 373) καὶ Κυρίλλου († 444) πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας. Ἦχος βαρὺς, ἑωθινὸν ι'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Τὸν ζηλωτὴν Ἠλίαν» κοντάκιον «Τοὺς βιοτικοὺς θορύβους».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ», ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν ἁγίων 6, Δόξα, τῶν ἁγίων «Ἱεραρχῶν τοὺς ἀρχηγούς», Καὶ νῦν, «Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης». Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῶν ἁγίων.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ μηναίου «Ἱεραρχῶν τοὺς ἀγκραίμονας», Καὶ νῦν, «Ἀνύμφευτε παρθέने».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου», Δόξα, «Ἐργοῖς λάμπαντες», Καὶ νῦν, «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν».

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῶν ἁγίων ὡς ἐν τῷ μηναίῳ· ἀπολυτίκιον «Ἐργοῖς λάμπαντες».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια.

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «Ὡς τῆς ἡμῶν ἀναστάσεως», καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν· εἶτα τὸ μετὰ τὸν πολυέλεον κάθισμα τῶν ἁγίων μετὰ τοῦ θεοτοκίου. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ι΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τῶν ἁγίων. Ἀπὸ γ΄ ὥδῃς τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῶν ἁγίων (ἃ ζητεῖ μετὰ τὴν ς΄ ὥδην τῶν κανόνων), καὶ τὸ μεσώδιον αὐτῶν κάθισμα μετὰ τοῦ θεοτοκίου· ἄφ' ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χέρσον ἀβυσσοτόκον»· «Τὴν τιμιωτέραν», «[Θεοτόκε ἡ ἐλπίς...] Ἐν νόμου σκιᾷ...»

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ι΄ ἀναστάσιμον «Τιβεριάδος θάλασσα», τὸ τῶν ἁγίων «Τῆς ὑπερθέου πάνσοφοι» καὶ τὸ θεοτοκίον «Ὅρος Θεοῦ πανάγιον».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν ἁγίων προσόμοια 4 «Δεῦτε φιλέορτοι πάντες» κ.λπ. εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνειν», β) «Οἱ ἱερεῖς σου ἐνδύσονται δικαιοσύνην καὶ οἱ ὅσιοί σου ἀγαλλιάσονται», Δόξα, τὸ ι΄ ἑωθινὸν «Μετὰ τὴν εἰς ἄδου κάθοδον», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (γενικαὶ τυπ. διατάξεις §§64-66).

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕἰΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου», «Ἔργοις λάμπαντες» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ὁ μήτραν παρθενικήν».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ– τῶν ἱεραρχῶν, Ἰαν. 18, «Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων» (Ἐβρ. ιγ΄ 7-16)· ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ιβ΄ Λουκᾶ [10 λεπρῶν], «Εἰσερχομένου τοῦ Ἰησοῦ εἰς τινα κόμην» (Λκ. ιζ΄ 12-19).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἄξιον ἐστίν». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

- 19. Δευτέρα.** Μακαρίου όσίου του Αιγυπτίου. Άρσενίου Κερκύρας, Μάρκου άρχιεπ. Έφέσου του Εὐγενικοῦ († 23 Ἰουν. 1444), Μακαρίου όσ. Ιεροδιακόνου του Πατμίου.

Άπόστολος: παραΐειφθείς, Κυρ. ιγ' έπιστ. (Α' Κορ. ις' 13-24).

Εὐαγγέλιον: παραΐειφθέν, Κυρ. ιγ' Ματθ. (Μτθ. κα' 33-42).

- 20. Τρίτη.** Εὐθυμίου όσίου του μεγάλου. Ζαχαρίου νεομάρτυρος του έξ Άρτης.

Ἡ ακολουθία ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη ἐν τῷ Μηναιῷ· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν· τὸ ἀπολυτίκιον «*Εὐφραίνου ἔρημος*» εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «*Θεὸς Κύριος*» δὶς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος*». Εἰς τὸν ὀρθρον Εὐαγγέλιον τοῦ όσίου, Πέμπτης δ' ἔβδ. Ματθ., «*Πάντα μοι παρεδόθη*» (Μτθ. ια' 27-30)· κανόνες, ὁ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως καὶ τοῦ όσίου οἱ δύο· καταβασαίαι «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικήν*». Άπόστολος τοῦ όσίου, Κυρ. ιε' έπιστ., «*Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς*» (Β' Κορ. δ' 6-15)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Παρ. β' ἔβδ. Λουκᾶ, «*Ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ*» (Λκ. ς' 17-23)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

- 21. Τετάρτη.** Μαξίμου όσίου του ὁμολογητοῦ († 662), Νεοφύτου μάρτυρος († 305). Πατρόκλου καὶ Άγνῆς μαρτύρων, Μαξίμου όσίου του Γραικοῦ.

Άπόστολος: παραΐειφθείς, Κυρ. ιδ' έπιστ. (Β' Κορ. α' 21-β' 4).

Εὐαγγέλιον: παραΐειφθέν, Κυρ. ιδ' Ματθ. (Μτθ. κβ' 2-14).

- 22. Πέμπτη.** Τιμοθέου ἀποστόλου († 96), Άναστασίου όσιομάρτυρος του Πέρσου († 628).

Άπόστολος: τοῦ ἀποστόλου, 22ας Ἰαν. (Β' Τιμ. α' 3-9).

Εὐαγγέλιον: παραΐειφθέν, Κυρ. ις' Ματθ. (Μτθ. κε' 14-30).

- 23. Παρασκευή.** Κλήμεντος Ιερομάρτυρος έπισκ. Άγκύρας (†312), Άγαθαγγέλου μάρτυρος († 312), Διονυσίου όσίου του ἐν Όλύμπω († 1540).

Άπόστολος: παραΐειφθείς, Κυρ. κγ' έπιστ. (Έφεσ. β' 4-10).

Εὐαγγέλιον: παραΐειφθέν, Κυρ. ν' Λουκᾶ (Λκ. ι' 25-37).

24. Σάββατον. Ξένης όσίας (ε΄ αϊ.). Βαβύλα ιερομάρτ. (γ΄ αϊ.), Φίλωνος έπισκ. Καρπασίας, Νεοφύτου τοῦ έν Κύπρω.

Άκολουθία Σαββάτου με «Άλληλούια» (γεν. τυπικαί διατάξεις §§45-51).

Άπόστολος ήμέρας, Σαβ. ήβ΄ έβδ. έπιστ. (Α΄ Θεσ. ε΄ 14-23).

Εὐαγγέλιον: ήμέρας, Σαβ. ις΄ έβδ. Ματθ. (Μτθ. κδ΄ 34-37, 42-44).

25. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΕ΄ ΛΟΥΚΑ. † Γρηγορίου άρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεολόγου (Ναζιανζηνού) († 390). Ήχος πλ. δ΄, έωθινόν ια΄ (Τ.Μ.Ε., τυπικόν 25ης Ίαν. §§2-4).

Είς την θ΄. Άπολυτικά «Άπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε» κοντάκιον «Ως άπαρχάς».

Είς τόν έσπερινόν. Ό προοιμιακός και τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» άναστάσιμα 6 και τοῦ ιεράρχου προσόμοια 3 «Πάτερ Γρηγόριε» κ.λπ. εις 4, Δόξα, «Η γρηγόρος γλώσσά σου», Και νῦν, «Ό βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν».

ΕΙΣΟΔΟΣ, «Φῶς ήλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ήμέρας και τὰ άναγνώσματα τοῦ μηναίου.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ άναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ιεράρχου «Τὰς καρδιάς τῶν πιστῶν», Και νῦν, θεοτοκίον όμόηχον «Άνήμευτε παρθένε».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Έξ ὕψους κατήλθες», Δόξα, «Ό ποιμενικός αὐλός», Και νῦν, «Τοῦ Γαβριήλ φθελξαμένου σοι».

Είς τὸ μεσονυκτικόν. Μετά τὸν τριαδικόν κανόνα τοῦ ήχου, τὰ δια τὴν λιτὴν στιχηρὰ τοῦ ιεράρχου ὡς έν τῷ Μηναίῳ· άπολυτίκιον «Ό ποιμενικός αὐλός».

Είς τὸν ὄρθρον. Μετά τὸν έξάψαλμον, εις τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ έν τῷ έσπερινῷ άπολυτικά.

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ άναστάσιμα άμφοτέρων τῶν στιχολογιῶν (άλλ΄ εις τὸ Και νῦν τῆς α΄ στιχολογίας τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ήχου «Ό δι΄ ήμᾶς γεννηθείς»). Εἴτα τὸ τῆς β΄ στιχολογίας κάθισμα τοῦ άγίου «Γρηγορήσας τῷ λόγῳ», Δόξα, τὸ μετά τὸν πολυέλεον «Στηλιτεύων τὴν πλάνην», Και νῦν, τὸ θεοτοκίον «Δεῦτε πάντα τὰ έθνη». Εὐλογητάρια. Ή ύπακοή, οἱ άναβαθμοί και τὸ προκείμενον τοῦ ήχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ έωθινόν (ια΄) μετά τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν, καὶ τοῦ ἱεράρχου μετὰ στίχου «Ἄγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν». Ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος καὶ τὸ μεσῳδιον κάθισμα τοῦ ἱεράρχου μετὰ τοῦ θεοτοκίου. Ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἱεράρχου, καὶ τὸ μηνολόγιον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χέρσον ἄβυσσοτόκον»· «Τὴν τιμιωτέραν», «[Θεοτόκε ἡ ἐλπίς...] Ἐν νόμου σκιᾷ καὶ γραμματι».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ια' ἀναστάσιμον «Μετὰ τὴν θείαν ἔγερσιν», τὸ τοῦ ἱεράρχου «Μονάδα τρισπύστατον» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς ΤΟΥΣ ΑἶΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ἱεράρχου προσόμοια 4 «Διατεμὼν τὸν τοῦ γραμματος» κ.λπ., εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν, καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνεσιν», β) «Στόμα δικαίου μελετήσῃ σοφίαν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ λαλήσῃ κρίσιν», Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τοῦ ἱεράρχου «Τὴν λύραν τοῦ Πνεύματος», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἡχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ε' ᾠδῆς τοῦ α' κανόνος τοῦ ἁγίου].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕἰΣΟΔΟΝ τὸ ἀναστάσιμον ἀπολυτίκιον «Ἐξ ὕψους», τοῦ ἱεράρχου «Ὁ ποιμενικὸς αὐλὸς» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ὁ μήτρων παρθενικήν».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ– τοῦ ἱεράρχου, 13 Νοεμ., «Τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς» (Ἑβρ. ζ' 26-η' 2)· ἀλληλουιάριον τοῦ ἡχου· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ιε' ἐβδ. Λουκᾶ [τοῦ Ζακχαίου], «Διήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὴν Ἱεριχά» (Λκ. ιθ' 1-10).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἄξιον ἐστίν». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

26. Δευτέρα. Ξενοφώντας ὁσίου καὶ τῆς συνοδείας αὐτοῦ (ε' αἰ.)· Κλήμεντος ὁσίου τοῦ Ἀθηναίου († 1111).

Ἀπόστολος παραλειφθεῖς, Κυρ. ε' ἐπιστ. (Ῥωμ. ιβ' 6-14).

Εὐαγγέλιον παραλειφθέν, Κυρ. ιγ' Λουκᾶ (Λκ. ιη' 18-27).

- 27. Τρίτη.** † Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως (ἀνακομιδὴ λειψάνου ἐν ἔτει 438).

Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἱεράρχου ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν ἐλλείποντα στιχηρὰ ζήτει εἰς τὴν 13ην Νοεμ., λέγονται δὲ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον «*Ὁ τοῦ στόματός σου*» εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «*Θεὸς Κύριος*» δῖς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «*Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθείς*». Εἰς τὸν ὀρθρον Εὐαγγέλιον: 13 Νοεμ., «*Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ μὴ εἰσερχόμενος*» (Ἰω. ι' 1-9). Κανόνες, οἱ ἐν τῷ Μηναίῳ τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ ἁγίου. Καταβασαίαι «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*». Εἰς τὴν λειτουργίαν μετὰ τὴν εἴσοδον τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικήν*». Ἀπόστολος τοῦ ἱεράρχου, 13 Νοεμ., «*Τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς*» (Ἐβρ. ζ' 26 - η' 2). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 13 Νοεμ., «*Εγὼ εἰμι ἡ θύρα*» (Ἰω. ι' 9-16). Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

- 28. Τετάρτη.** Ἐφραῖμ τοῦ Σύρου († 373). Παλλαδίου ὁσίου (δ' αἰ.), Χάριτος μάρτυρος.

Ἀπόστολος παραλειφθεῖς, Κυρ. ζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ιε' 1-7).

Εὐαγγέλιον παραλειφθέν, Κυρ. ιζ' Ματθ. (Μτθ. ιε' 21-28).

- 29. Πέμπτη.** Ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἱερομάρτυρος Ἰγνατίου τοῦ θεοφόρου († 107).

Ἀπόστολος: παραλειφθεῖς, Κυρ. ιβ' ἐπιστ. (Α' Κορ. ιε' 1-11).

Εὐαγγέλιον παραλειφθέν, Κυρ. ιδ' Λουκᾶ (Λκ. ιη' 35-43)

- 30. Παρασκευή.** † Τῶν τριῶν ἱεραρχῶν Βασιλείου τοῦ μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἱππολύτου ἱερομάρτυρος· ἀνάμνησις τῆς ἐν Τήνῳ εὐρέσεως τῆς εἰκόνης τῆς Θεοτόκου (1823). Αὔρας (τῆς καὶ Χρυσῆς) μάρτυρος. (Τυπικὸν 30ῆς Ἰανουαρίου §§1-3.)

Σημείωσις. Ὡς ὀρίζεται εἰς τὸ μηναῖον, ἡ ἀκολουθία τοῦ ἱερομάρτυρος Ἱππολύτου ψάλλεται ἐν τοῖς ἀποδείπνοις.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὥς ἔχει ἐν τῷ Μηναίῳ, ἀλλ' εἰς τὸ Καὶ νῦν τῶν ἀποστίχων «*Μακαρίζομέν*

σε» (Παρακλητική, ἦχος πλ. α΄, Δευτέρα ἐσπέρας). Ἀπολυτίκιον μόνον τὸ α΄ «*Τοὺς τρεῖς μεγίστους*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι*».

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῶν ἁγίων· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Ὡς τῶν ἀποστόλων ὁμότροποι*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀμφότερα τὰ ἀπολυτίκια τῶν ἁγίων «*Τοὺς τρεῖς μεγίστους*», Δόξα, «*Ὡς τῶν ἀποστόλων*», Καὶ νῦν, «*Τὸ ἀπ’ αἰῶνος*». Καθίσματα κ.λπ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εὐαγγέλιον ὄρθρου, 30ῆς Ἰανουαρίου «*Ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα*» (Ἰω. ι΄ 9-16), μετὰ τῆς ἐν τῷ Μηναίῳ τάξεως. Κανόνες, τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ τῶν ἁγίων οἱ δύο (ἄνευ εἰρμῶν), ὡς εἰς τὸ Μηναῖον. Καταβασαίαι οἱ εἰρμοὶ «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*». Στιχολογοῦμεν «*Τὴν τιμωτέραν*» εἰς ἦχον β΄ εἰρμολογικόν, εἶτα ἡ θ΄ ὥδὴ τῆς Θεοτόκου μετὰ τοῦ εἰρμοῦ «*Τὸν ἐκ Θεοῦ Θεὸν Λόγον*», λέγοντες εἰς τὰ λοιπὰ τρία τροπάρια στίχον «*Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς*», καὶ οἱ δύο κανόνες τῶν ἁγίων μετὰ τῶν μεγαλυναρίων αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· ὁ εἰρμὸς «*[Θεοτόκε ἡ ἐλπίς...] Ἐν νόμῳ σκιαῇ καὶ γραμμᾷ*». Ἐξαποστειλάρια καὶ αἵνοι ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ β΄ ἀπολυτίκιον τῶν ἁγίων.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Τοὺς τρεῖς μεγίστους*» καὶ τὸ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικήν*». Ἀπόστολος τῶν ἁγίων, 18 Ἰαν., «*Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων*» (Ἐβρ. ιγ΄ 7-16)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, 30 Ἰαν., «*Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου*» (Μτθ. ε΄ 14-19). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «*Ἄξιον ἐστίν*». Κοινωνικὸν «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς σύνηθες.

31. Σάββατον. Κύρου καὶ Ἰωάννου τῶν ἀναργύρων († 311). Τῶν ἐν Κορίνθῳ ἑξ μαρτύρων († 251), Ἡλίας νεομάρτυρος τοῦ ἐν Καλαμάτῃ († 1685), Ἀρσενίου ὁσίου τοῦ ἐν Πάρῳ († 1877).

Ἀκολουθία Σαββάτου μετὰ «*Θεὸς Κύριος*» (βλ. ἐμπροσθεν §§31-44).

Ἀπόστολος ἡμέρας, Σαβ. βγ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Β΄ Τιμ. β΄ 11-19).

Εὐαγγέλιον ἡμέρας, Σαβ. ις΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιη΄ 2-8).

An intricate, symmetrical decorative border in a reddish-brown color. It features a central floral motif at the top and bottom, with elaborate scrollwork, acanthus leaves, and smaller floral elements filling the corners and sides. The border frames the central text area.

ΜΗΝ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

ΜΗΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας εἴκοσιν ὀκτώ
 Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 11 καὶ ἡ νύξ ὥρας 13

1. † ΚΥΡΙΑΚΗ (ΙΣ΄ ΛΟΥΚΑ) ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ.

Προεόρτια Ὑπαπαντῆς, Τρύφωνος μάρτυρος. († 250). Βασιλείου Θεσσαλονίκης τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν († 870), Ἀναστασίου νεομάρτ. τοῦ ἐκ Ναυπλίου († 1655)· τῶν ἐν Μεγάροις τεσσάρων μαρτύρων. Ἦχος α΄, ἑωθινὸν α΄ (Τ.Μ.Ε., τυπικὸν Τριωδίου §§1-3, καὶ 1ης Φεβρ. §§4-5).

Ἀρχεται τὸ Τριώδιον

Σημειώσεις. 1) Ἀπὸ σήμερον ἄρχονται συμψαλλόμενοι οἱ ἐν τῷ λειτουργικῷ βιβλίῳ τοῦ Τριωδίου περιεχόμενοι ὕμνοι. Ἐν τισι ναοῖς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἑσπερινοῦ τίθεται ὑπὸ τὴν ἐν τῷ τέμπλῳ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ ἡντρεπισμένον σκίμποδος τὸ λειτουργικὸν βιβλίον τοῦ Τριωδίου, ἔνθα μεταβαίνει ὁ πρωτοψάλτης (ἐκπροσωπῶν τοὺς ἐν τοῖς ἀναλογίαις ὑπηρετοῦντας), βάλλει πρὸ τῆς εἰκόνης μετаноίας 3, ἀσπάζεται αὐτήν, λαμβάνει μετὰ χειρὸς τὸ Τριώδιον καὶ ἀσπάζεται αὐτό, ποιεῖ πάλιν μετανοίας μικρὰς 3 καὶ ἀπέρχεται μετὰ τοῦ Τριωδίου εἰς τὴν οἰκίαν θέσιν αὐτοῦ.

2) Διὰ τὰ προβλήματα τυπικοῦ τῆς ἐφετινῆς περιπτώσεως εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. (Κυριακὴ Τριωδίου μετὰ προεορτίων καὶ μνήμης ἁγίου) καὶ διὰ τὴν ἐν μέρει διευθέτησιν αὐτῶν βάσει ἄλλων συναφῶν περιπτώσεων βλέπε «Σύστημα Τυπικοῦ» τοῦ μακαριστοῦ ἱερέως Κ. Παπαγιάννη (†2014), σελ. 320-321, ὑποσ. 598. Κατὰ ταῦτα παραλείπονται τὰ προεόρτια πλὴν τοῦ ἀπολυτικίου καὶ τοῦ ἐν τῇ λειτουργίᾳ κοντακίου.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «Τὰ θαύματα τῶν ἁγίων»· κοντάκιον «Ἐκ τῆς θείας χάριτος».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ», ἀναστάσιμα 4, τὰ ἰδιόμελα τοῦ Τριωδίου «Μὴ προσευξώμεθα» (δίς) καὶ «Φαρισαῖος κε-

νοδοξία» (ἄπαξ), καὶ τοῦ μάρτυρος προσόμοια 3 «*Τρύφων πανοίδιμε*» κ.λπ., Δόξα, «*Παντοκράτορ Κύριε*», Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου «*Τὴν παγκόσμιον δόξαν*». Εἴσοδος κ.λπ..

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ἁγίου «*Ὑπερφρονήσας τῶν τῆδε*», Καὶ νῦν, τοῦ Τριωδίου «*Βεβαρημένων τῶν ὀφθαλμῶν μου*».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», Δόξα, «*Ὁ μάρτυς σου, Κύριε*», Καὶ νῦν, «*Οὐράνιος χορός*».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὰ κατανυκτικά τροπάρια «*Ἐλέησον ἡμᾶς*» κ.λπ..

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας με θεοτοκίον «*Τοῦ Γαβριήλ*», καὶ τῆς β' στιχολογίας με τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἔωθινόν (α') μετὰ τῆς ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξεως, μετὰ δὲ τὸν ν' ψαλμὸν τὰ ἰδιόμελα Δόξα, «*Τῆς μετανοίας*», Καὶ νῦν, «*Τῆς σωτηρίας*», καὶ εἰς τὸν στίχον «*Ἐλέησόν με, ὁ Θεός*», «*Τὰ πλήθη*».

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος, ὁ τοῦ Τριωδίου καὶ ὁ τοῦ μάρτυρος· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μεσῶδιον κάθισμα τοῦ Τριωδίου «*Ταπείνωσις ὑψώσε κατησχυμένον*», Δόξα, τοῦ ἁγίου «*Τῶν πόνων, μακάριε*», Καὶ νῦν, τὸ προεόρτιον «*Θησαυρὲ τῶν αἰώνων*»· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ Τριωδίου καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ «*Χέρσον ἄβυσσοτόκον*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*[Θεοτόκε ἡ ἐλπίς...]* Ἐν νόμου σκιᾷ καὶ γραμματι».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*», τὸ α' ἀναστάσιμον «*Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν*», τοῦ Τριωδίου «*Ὑψηγορίαν φύγωμεν*», τοῦ μάρτυρος, καὶ τὸ προεόρτιον.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4, καὶ τοῦ Τριωδίου ἰδιόμελα 4 (εἰς τοὺς συνήθεις στίχους τῆς Κυριακῆς τὰ δύο τελευταῖα), Δόξα, «*Ταῖς ἐξ ἔργων καυχήσεσι*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἡχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ Τριωδίου].

META THN EISOΔON ἀπολυτίκια «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», τὸ προεόρτιον, τοῦ μάρτυρος, καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ. Κοινάκιον προεόρτιον, ἡχος δ', πρὸς τὸ «*Ἐπεφάνης σήμερον*»,

Ὡς ἀγκάλας σήμερον, πιστοί, καρδίας / ἐφαπλοῦντες δέ-
ξασθε καθαρωτάτῳ λογισμῷ, / ἐπιδημοῦντα τὸν Κύριον, /
προεορτίους αἰνέσεις προσάδοντες.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος –μετὰ προκειμένου τῆς 1ης Φεβρ.– τοῦ μάρτυρος, ὃν ζητεῖ 2 Σεπτ., «*Οἶδαμεν ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεόν*» (Ῥωμ. η' 28-39)· ἀλληλουιάριον τοῦ ἡχου· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ις' Λουκᾶ, «*Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν*» (Λκ. ιη' 10-14).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «*Αἰνεῖτε*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

Εἰδήσεις. Τὴν Τετάρτην καὶ τὴν Παρασκευὴν τῆς παρούσης ἑβδομάδος, ἣ τις καὶ «προφωνήσιμος» καλεῖται, «καὶ διὰ κρέατος ἀκινδύνως καταλύομεν» (Θεόδωρος Βαλσαμῶν).

2. Δευτέρα. † Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», Δόξα, «*Οὐράνιος χορός*»· κοντάκιον «*Ὡς ἀγκάλας σήμερον*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (τὰ 3 ἑσπέρια ιδιόμελα τῆς ἑορτῆς δευτεροῦνται). Ἀπόστιχα τὰ ιδιόμελα τοῦ Μηναίου, ἀλλ' εἰς τὰ δύο τελευταῖα μετὰ στίχων· α) «*Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ· ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν*»· β) «*Φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραὴλ*». Τὸ ἀπολυτίκιον «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*» τρεῖς. Ἀπόλυσις «*Ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεὼν βασταχθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν*».

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*» (ἅπαξ).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον τρεῖς. Καθίσματα, ἀναβαθμοὶ καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εὐαγγέλιον ὄρθρου τὸ τῆς ἐορτῆς, ὃ ζητεῖ Φεβρ. 2, «*Ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἱερουσαλὴμ*» (Λκ. β' 25-32). Ὁ ν' ψαλμὸς καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Ὁ κανὼν τῆς ἐορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν εἰς 6 («*ἄνευ στίχων*»). Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*» (ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ὥδης τῆς Θεοτόκου *Τὴν τιμιωτέραν*) εἰς τὴν θ' ὥδην τὰ μεγαλυνάρια «*Ἀκατάληπτον ἐστὶ*» μέχρι τοῦ «*Κατελθόντ' ἐξ οὐρανοῦ*», ἀπὸ δὲ τοῦ «*Λάμπρυνόν μου τὴν ψυχὴν*» συμπάλλονται καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ὥδης (ὁ εἰρμὸς καὶ τὸ α' τροπάριον δις), εἶτα ὁ εἰρμὸς «*Θεοτόκε, ἡ ἐλπίς... Ἐν νόμου σκιᾷ*». Ἐξαποστειλάριον καὶ αἶνοι ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*» (ἅπαξ).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἐορτῆς μετὰ τῶν ἐφυρνίων αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰσοδικὸν «*Ἐγνώρισε Κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ, ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεὼν βασταχθεὶς, ψάλλοντάς σοι ἁλληλουία*». Μετὰ τὴν εἴσοδον ψάλλονται μόνον τὸ ἀπολυτίκιον «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*» καὶ τὸ κοινάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικήν*». Τρισάγιον. Ἀπόστολος: 2ας Φεβρ., «*Χωρὶς πάσης ἀντιλογίας*» (Ἑβρ. ζ' 7-17). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἀνήγαγον οἱ γονεῖς*» (Λκ. β' 22-40). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «*Θεοτόκε, ἡ ἐλπίς... Ἐν νόμου σκιᾷ καὶ γράμματι*» (ἀντὶ τοῦ Ἄξιον ἐστίν). Κοινωνικὸν «*Ποτήριον σωτηρίου*» (ἢ «*Ἐγνώρισε Κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν ἁλληλουία*»). «*Εἶδομεν τὸ φῶς*». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ.

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς ἀποδόσεως τῆς Ὑπαπαντῆς, πλὴν τῶν Κυριακῶν, δὲν ψάλλεται Παρακλητικὴ, εἰς δὲ τοὺς κανόνας τῶν Μηναίων προτάσσεται καθ' ἑκάστην ὁ τῆς ἐορτῆς.

2. Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν μεθεόρτων καθημερινῶν βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς «*γενικὰς τυπικὰς διατάξεις*» §§52-63.

3. Εἰς τὴν καθ' ἡμέραν λειτουργίαν ἕως τῆς ἀποδόσεως στιχολογοῦνται συνήθως τὰ τῆς ἐορτῆς ἀντίφωνα, ἀλλ' εἰσοδικὸν «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεὼν βασταχθεὶς*».

- 3. Τρίτη.** Συμεών τοῦ θεοδόχου καὶ Ἄννης τῆς προφήτιδος. Ἰωάννου, Νικολάου καὶ Σταματίου τῶν ἐκ Σπετσῶν νεομαρτύρων (†1822).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ᾠδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Πέτρ. β' 9-22).

Εὐαγγέλιον: τῶν ἁγίων, 3ης Φεβρουαρίου (Λκ. β' 25-38).

- 4. Τετάρτη.** Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου († 436-440). Ἰωάννου ὁσίου, Νικολάου ὁμολογητοῦ († 868), Ἀβραμίου ἱερομάρτυρος († 347).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ᾠδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Πέτρ. γ' 1-17).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιγ' 24-31).

- 5. Πέμπτη.** Ἀγάθης μάρτυρος († 251)· Πολυεύκτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως († 570), Θεοδοσίου ὁσίου τοῦ ἐν Σκοπέλῳ, Ἀντωνίου νεομάρτυρος τοῦ Ἀθηναίου († 1774).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ᾠδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Ἰωάν. α' 8-β' 6).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ιζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιγ' 31-ιδ' 2).

- 6. Παρασκευή.** Βουκόλου ἐπισκόπου Σμύρνης (α' αἰ.), Φωτίου Κων/πόλεως τοῦ μεγάλου καὶ ἰσαποστόλου († 891).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ᾠδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Ἰωάν. β' 7-17).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιδ' 3-9).

***Εἰδησις.** Σήμερον ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγίου Φωτίου –προστάτου τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος– τελεῖται πανηγυρική συνοδική λειτουργία, καθιερωθεῖσα συνοδικῇ ἀποφάσει ἀπὸ τοῦ ἔτους 1926. Ἡ ἰδιαιτέρα ἀκολουθία τοῦ ἁγίου συμψάλλεται μετὰ τῶν μεθεόρτων, κατὰ τὴν διάταξιν τῆς φυλλάδος, ἀλλ' εἰς τὸν ἐσπερινὸν ψάλλονται καὶ τὰ 6 ἐσπέρια προσόμοια τοῦ ἱεράρχου, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον αὐτοῦ, Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς· εἰς τὴν λειτουργίαν ἀναγνώσματα τοῦ ἁγίου, ᾧ περ ζῆτει τῇ 13ῃ Νοεμβρίου.*

- 7. Σάββατον.** Παρθενίου ἐπισκόπου Λαμψάκου (δ' αἰ.), Λουκᾶ ὁσίου τοῦ ἐν Στειρίῳ Ἑλλάδος (†946).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ᾠδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Τιμ. ζ' 11-16).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ιζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κ' 46-κα' 4, ν' 8).

- 8. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ (ΙΖ' ΛΟΥΚΑ).** Θεοδώρου στρατηλάτου μεγαλομάρτυρος († 319), Ζαχαρίου τοῦ προφήτου

(†620 π.Χ.). Ἦχος β΄, ἑωθινὸν β΄ (Τ.Μ.Ε., τυπικὸν 2ας Φεβρ. §§14-15, καὶ τυπικὸν Τριωδίου, Κυριακὴ τοῦ ἀσώτου §§4-6).

«Τῇ Κυριακῇ μετὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ὑπαπαντῆς, ἀποφάσει τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὠρίσθη ὅπως τιμᾶται ἡ μνήμη τῶν ἁγίων μητέρων τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, Ἑμμελείας, Νόννας καὶ Ἀνθούσης».

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «Χαῖρε, κεχαριτωμένη»· κοντάκιον «Ὁ μήτραν παρθενικήν».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 4, τὰ δύο ιδιόμελα τοῦ Τριωδίου δευτεροῦντες τὸ πρῶτον, καὶ τῆς ἑορτῆς 3 ιδιόμελα (2ας Φεβρ.) «Λέγε, Συμεὼν» κ.λπ., Δόξα, «Ὡ πόσων ἀγαθῶν», Καὶ νῦν, «Παρήλθεν ἡ σκιά». Εἰσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Τῆς πατρικῆς δωρεᾶς», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Ὁ παλαιὸς ἡμερῶν» (2 Φεβρ. εἰς τὸ Καὶ νῦν τῆς λιτῆς). Ἀπολυτίκιον «Ὅτε κατῆλθες», Δόξα, Καὶ νῦν, «Χαῖρε, κεχαριτωμένη».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «Χαῖρε, κεχαριτωμένη».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκιον «Ὅτε κατῆλθες», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Χαῖρε, κεχαριτωμένη». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἀμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα ἀλλ’ ἀντὶ θεοτοκίων ἀνὰ ἓν τῆς ἑορτῆς. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (β΄)· μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ ιδιόμελα «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρωμῶν), ὁ τοῦ Τριωδίου μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι» καὶ

* Μεσώδιον κάθισμα, ἦχος α΄, πρὸς «Τὸν τάφον σου, σωτήρ».

Ἀγκάλας πατρικᾶς διανοίξαι μοι σπεῦσον, ἀσώτως τὸν ἐμὸν κατηνάλωσα βίον, εἰς πλοῦτον ἀδαπάνητον ἀφορῶν τοῦ ἐλέους σου, νῦν πτωχεύουσαν μὴ ὑπερίδης καρδίαν, σοὶ γὰρ Κύριε ἐν κατανύξει κρυναγάζω· ἡμάρτηκα, σῶσόν με.

(Κων. Παπαγιάννη, «Διορθώσεις καὶ παρατηρήσεις εἰς τὸ Τριώδιον», Θεσσαλονίκη 2006, σ. 27 καὶ 28)

ὁ τῆς ἑορτῆς. Ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μεσώδιον κάθισμα τοῦ Τριωδίου*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ μεσώδιον τῆς ἑορτῆς «*Ἐν τῷ ὄρει τῷ Σινά*» (Φεβρ. 2). Ἀφ' ἧς' κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ Τριωδίου, καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*»· «*Τὴν τιμωτέραν*», «*[Θεοτόκε ἡ ἐλπίς...]* Ἐν νόμου σκιᾷ καὶ γραμματι».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ β' ἀναστάσιμον «*Τὸν λίθον*», τὸ τοῦ Τριωδίου, καὶ τῆς ἑορτῆς «*Ἐν Πνεύματι τῷ ἱερῷ*».

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑἴΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 5 καὶ τοῦ Τριωδίου 3 «*Τὴν τοῦ ἀσώτου φωνήν*» κ.λπ., Δόξα, «*Πάτερ ἀγαθέ*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἡχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ἧς' ὥδῃς τοῦ κανόνος τοῦ Τριωδίου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «*Ὅτε κατῆλθες*», «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*», καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικήν*». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἡχου· Ἀπόστολος: Κυρ. λδ' ἐπιστ., «*Πάντα μοι ἔξεστιν*» (Α' Κορ. ἧς' 12-20)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ιζ' Λουκᾶ, «*Ἀνθρωπὸς τις εἶχε δύο υἱούς*» (Λκ. ιε' 11-32). Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Εἰδήσεις. Τὴν Τετάρτην καὶ τὴν Παρασκευὴν τῆς παρουσίας πρὸ τῆς ἀπόκρεω ἑβδομάδος δὲν γίνεται κατάλυσις, ἀλλὰ τηρεῖται ἡ συνήθης τῶν ἡμερῶν αὐτῶν νηστεία.

9. Δευτέρα. Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῆς Ὑπαπαντῆς. Νικηφόρου μάρτυρος († 257), Μαρκέλλου Σικελίας, Φιλαργίου Κύπρου, Παγκρατίου Ταυρομενίου (δ' αἰ.).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς καταλιμπανομένων ἐν τῷ ἑσπερινῷ τῶν ἀναγνωσμάτων καὶ ἐν τῷ μεσονυχτικῷ τῶν διὰ τὴν λιτὴν στιχηρῶν. Ἐν τῷ ὄρθρῳ καταλιμπάνονται ὁ πολυέλεος, τὸ κάθισμα αὐτοῦ, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὅθεν μετὰ τὰ δύο καθίσματα, ὁ ν' ψαλμὸς καὶ εὐθύς ὁ κανὼν τῆς ἑορτῆς. Συναξάριον ἀναγινώ-

σκεται τὸ τῆς 9ης τοῦ μηνός. Ἐν τῇ λειτουργίᾳ προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς·

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. 18ε' ἔβδ. ἐπιστ. (Α' Ἰω. β' 18-γ' 8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ἀπόκρεω (Μρ. ια' 1-11).

- 10. Τρίτη.** † Χαραλάμπους ἱερομάρτυρος τοῦ θαυματουργοῦ (†202). Ἀναστασίου Ἱεροσολύμων, Ζήνωνος ὁσίου τοῦ ταχυδρόμου (δ' αἰ.).

Ἡ ἑορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ψάλλεται δίχα Παρακλητικῆς, ὡς ἔστι διατεταγμένη εἰς τὸ Μηναῖον. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «Θεὸς Κύριος» δὶς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον». Εἰς τὸν ὀρθρον Εὐαγγέλιον τοῦ ἁγίου, ζήτηι Τρίτῃ ιβ' ἔβδ. Λουκᾶ, «Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων» (Λκ. κα' 12-19). Κανόνες· ὁ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως, καὶ τοῦ ἁγίου. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου». Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «Προστασία»· Ἀπόστολος –μετὰ προκειμένου τῆς 15ης Δεκ.– τοῦ ἁγίου, ζήτηι 26 Ὁκτ., «Ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι» (Β' Τιμ. β' 1-10)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σαβ. γ' ἔβδ. Ἰωάν., «Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν» (Ἰω. ιε' 17-ις' 2). Κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

Σημείωσις. Ἀπὸ αὖριον ἄρχεται πάλιν ψαλλομένη ἡ Παρακλητική. Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).

- 11. Τετάρτη.** Βλασίου ἱερομάρτυρος († 316). Θεοδώρας βασιλίσσης († 867) τῆς στερεωσάσης τὴν ὀρθοδοξίαν.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. 18ε' ἔβδ. ἐπιστ. (Α' Ἰω. γ' 21-δ' 11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ἀπόκρεω (Μρ. ιδ' 43-ιε' 1).

* Μεσφῶδιον κάθισμα, ἦχος α', πρὸς «Τὸν τάφον σου, σωτήρ».

Ἀγκάλας πατρικᾶς διανοῖξαί μοι σπεῦσον, ἀσώτως τὸν ἐμὸν κατηγάλῳσά βίον, εἰς πλοῦτον ἀδαπάνητον ἀφορῶν τοῦ ἐλέους σου, νῦν πτωχεύουσάν μὴ ὑπερίδῃς καρδίαν, σοὶ γὰρ Κύριε ἐν κατανύξει κρυναῖζω· ἡμάρτηκα, σῶσόν με. (Κων. Παπαγιάννη, «Διορθώσεις καὶ παρατηρήσεις εἰς τὸ Τριψῶδιον», Θεσσαλονίκη 2006, σ. 27 καὶ 28).

- 12. Πέμπτη.** Μελετίου Ἀντιοχείας († 381). Ἀντωνίου (Β΄) Κων/ πόλεως († 901), Χρίστου νεομάρτυρος τοῦ κηπουροῦ († 1748).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ἡε΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Α΄ Ἰω. δ΄ 20-ε΄ 20).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ἀπόκρεω (Μρ. ιε΄ 1-15).

- 13. Παρασκευή.** Μαρτινιανοῦ ὁσίου (ε΄ αἰ.). Ἀκύλα καὶ Πρι- σκίλλης, Εὐλογίου Ἀλεξανδρείας († 607).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ἡε΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Β΄ Ἰω. 1-13).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ἀπόκρεω (Μρ. ιε΄ 20, 22, 25, 33-41).

- 14. † Ψυχοσάββατον.** «Μνήμη πάντων τῶν ἀπ’ αἰῶνος κεκοι- μημένων ὀρθοδόξων χριστιανῶν». Αὐξεντίου ὁσίου († 470). Ἀβραάμ (ε΄ αἰ.) καὶ Μάρωνος (δ΄ αἰ.) τῶν ὁσίων.

(Τ.Μ.Ε., τυπικὸν Τριωδίου §§7-9· τὰ σχετικὰ τοῦ β΄ ἤχου μαρτυ- ρικά, καθίσματα κ.λπ. ζητεῖ ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου.)

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακός [καὶ τὸ Ψαλτήριον].

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» –εἰς στίχους 6–, ἑσπέρια μαρτυρικά τοῦ β΄ ἤχου 3 («Τῶν ἁγίων μαρτύρων», «Χοροὶ μαρτύρων ἀντέστησαν», «Μεγάλη ἡ δόξα»), καὶ προσόμοια τῶν κεκοιμημένων 3 (Σαββάτου πρὸ τῆς Ἀπόκρεω) «Τῶν ἀπ’ αἰῶνος σήμερον» κ.λπ., Δόξα, τὸ ιδιόμελον «Θρηνῶ καὶ ὀδύ- ρομαι», Καὶ νῦν, τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου «Παρηλθεν ἡ σκιά».

ΑΝΕΥ ΕΙΣΟΔΟΥ «Φῶς ἱλαρόν», καὶ ψάλλομεν ἀντὶ τοῦ προκειμένου τῆς ἡμέρας, εἰς ἤχον πλ. δ΄, τὸ «Ἀλληλούια, ἄλ- ληλούια, ἄλληλούια» ἐκ τρίτου, εἰς στίχους τὸ μὲν β΄ «Μακά- ριοι οὓς ἐξελέξω», τὸ δὲ γ΄ «Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν»· εἴτα εὐθὺς τὸ «Καταξίωσον» κ.τ.λ. ὡς συνήθως.

Εἰς τὰ ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 4 μαρτυρικά τοῦ β΄ ἤχου*, ἦτοι· α) ἄνευ στίχου «Τοὺς ἀθλοφόρους τοῦ Χριστοῦ», β) μὲ στίχον

* Εἰς τὰ ἀπόστιχα ψάλλεται κανονικῶς τὸ δ΄ μαρτυρικὸν καὶ τὰ δύο νε- κρώσιμα τοῦ ἤχου, ὡς ἐξῆς.

Οἱ τὴν ἐπίγειον ἀπόλανσιν / μὴ ποθήσαντες ἀθλοφόροι / οὐρανίων ἀγαθῶν ἠξιώθησαν / καὶ ἀγγέλων συμπολῖται γεγονάσι / Κύριε, πρεσβείαις αὐτῶν / ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς.

Στίχος. Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσονται.

Οἱμοι / οἷον ἀγῶνα ἔχει ἡ ψυχὴ / χωριζομένη ἐκ τοῦ σώματος! / οἱμοι πό-

«Θαυμαστός ὁ Θεός ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ», «Τὸν σταυρόν τοῦ Χριστοῦ», γ) μὲ στίχον «Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθαυμάσωσεν ὁ Κύριος», «Τῶν ἁγίων σου τὰ πλήθη», δ) μὲ στίχον «Ἐκέκραξαν οἱ δίκαιοι, καὶ ὁ Κύριος εἰσήκουσεν αὐτῶν», «Πᾶσα πόλις καὶ χώρα» (ζῆτει ταῦτα ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου τῷ Σαββάτῳ πρωὶ εἰς τοὺς αἶνους, ἤχος β'), Δόξα, «Ἀρχὴ μοι καὶ ὑπόστασις», Καὶ νῦν, τὸ μετ' αὐτὸ κείμενον θεοτοκίον «Πρεσβείαις τῆς τεκούσης σε».

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΣ ΚΑΝΩΝ. Μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» οἱ χοροὶ ψάλλουν τὸν νεκρώσιμον κανόνα τοῦ πλ. β' ἤχου «Ἐν οὐρανίοις θαλάμοις» ἄνευ τῶν εἰρμῶν εἰς τὰ ἐξῆς προὔμνια καὶ στίχους:

τὸ 1ον τροπάριον ἐκάστης ὥδης εἰς τὸ «Πρεσβείαις τῶν μαρτύρων σου, Χριστέ ὁ Θεός, ἀνάπανσον τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου»·

τὸ 2ον τροπάριον εἰς τὸ «Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσονται»·

τὸ 3ον τροπάριον εἰς τὸ «Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι»·

τὸ 4ον τροπάριον εἰς τὸ «Καὶ νῦν καὶ ἀεί»·

μετὰ τὴν θ' ὥδην ὁ εἰρμὸς αὐτῆς «Θεὸν ἀνθρώποις ἰδεῖν ἀδύνατον» ἄνευ στίχου. Εἶτα τὸ τρισάγιον κ.τ.λ..

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ «Ὁ βάθει σοφίας», Δόξα, τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ «Ἐν σοὶ γὰρ τὴν ἐλπίδα», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Σὲ καὶ τεῖχος», ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Ἡ ἐκτενὴς «Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός».

σα δακρύει τότε, / καὶ οὐχ ὑπάρχει ὁ ἐλεῶν αὐτήν! / πρὸς τοὺς ἀγγέλους τὰ ὄμματα ρέπουσα / ἄπρακτα καθικετεύει· / πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τὰς χεῖρας ἐκτείνουσα / οὐκ ἔχει τὸν βοηθοῦντα. / Δι' ὃ, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, / ἐννοήσαντες ἡμῶν τὸ βραχὺ τῆς ζωῆς, / τοῖς μεταστάσι τὴν ἀνάπαισιν / παρὰ Χριστοῦ αἰτησώμεθα / καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχος. Μακάριοι οὓς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε.

Ἐκ γῆς πλαστοουργήσας με / εἰς γῆν πάλιν πορεύεσθαι / τῇ παραβάσει με κατέκρινας· / ἔστησας ἡμέραν ἐτάσεως, / ἐν ᾗ τὰ κρυπτά τῆς ἐκάστου πράξεως / φανερὰ παρίσταται ἐνώπιόν σου· / τότε φεῖσάι μου, ἀναμάρτητε, / καὶ τῶν ἐσφαλμένων μου συγχώρησιν διδούς, / τῆς βασιλείας σου μὴ χωρίσης με.

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν «Ὅτι ἐλεήμων» ψάλλονται τὰ τροπάρια «Μετὰ πνευμάτων δικάϊων» κ.λπ., καὶ μετὰ ὁ ἱερεὺς ἱστάμενος πρὸ τῆς εἰκόνης τοῦ δεσπότου Χριστοῦ, κάτωθι τῆς ὁποίας εὐρίσκονται τὰ ὑπὲρ τῶν ἀποικομένων κόλλυβα, ἐκφωνεῖ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων ὡς ἑξῆς:

«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον»· ὁ χορὸς «Κύριε, ἐλέησον» γ'.

«Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ αἰωνίου μνήμης καὶ μακαρίας ἀναπαύσεως πάντων τῶν ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου κεκοιμημένων εὐσεβῶς ὀρθοδόξων χριστιανῶν, βασιλέων, πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, ἱερέων, ἱερομονάχων, ἱεροδιακόνων, μοναχῶν, πατέρων, προπατόρων, πάππων, προπάππων, γονέων, συζύγων, τέκνων, ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἡμῶν, ἐκ τῶν ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων, καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῖς πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον»· ὁ χορὸς «Κύριε, ἐλέησον» γ' χῆμα.

«Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς τάξῃ τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται»· ὁ χορὸς «Κύριε, ἐλέησον» γ' χῆμα.

«Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ, τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν καὶ ἄφεςιν τῶν αὐτῶν ἁμαρτιῶν παρὰ Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν αἰτησώμεθα»· ὁ χορὸς «Παράσχου, Κύριε».

Ὁ ἱερεὺς «Τοῦ Κυρίου δεηθώμεν», ὁ χορὸς «Κύριε, ἐλέησον» ἅπαξ. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν·

«Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ τὸν θάνατον καταργήσας καὶ τὸν διάβολον καταπατήσας καὶ ζωὴν τῷ κόσμῳ σου δωρησάμενος, αὐτός, Κύριε, ἀνάπαυσον καὶ τὰς ψυχὰς τῶν κεκοιμημένων δούλων σου, βασιλέων, πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, ἱερέων, ἱερομονάχων, μοναχῶν καὶ πάντων τῶν ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης κεκοιμημένων εὐσεβῶς ὀρθοδόξων χριστιανῶν, πατέρων, προπατόρων, πάππων, προπάππων, γονέων, συζύγων, τέκνων, ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἡμῶν ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, ἔνθα ἀπέδρα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός· πᾶν ἁμάρτημα τὸ παρ' αὐτῶν πραχθέν, ἐν λόγῳ ἢ ἔργῳ ἢ διανοίᾳ, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς συγχώρησον, ὅτι οὐκ ἔστιν

ἄνθρωπος ὃς ζήσεται καὶ οὐχ ἁμαρτήσῃ· σὺ γὰρ μόνος ἐκτὸς ἁμαρτίας ὑπάρχεις· ἡ δικαιοσύνη σου δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ὁ λόγος σου ἀλήθεια· ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις πάντων τῶν κεκοιμημένων εὐσεβῶς ὀρθοδόξων χριστιανῶν, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ Παναγίῳ...»

Ὁ χορὸς τὸ «Αἰωνία ἡ μνήμη» ἐκ τρίτου. Ὁ ἱερεὺς «Σοφία»· «Ὁ ὢν εὐλογητός» κ.λπ. καὶ ἐκφωνεῖ τὴν συνήθη εὐχήν τῆς ἀπολύσεως.

Εἰς τὸ μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου μετὰ τὸ «Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου», ἀντὶ τῶν κατανυκτικῶν τροπαρίων «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε» κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «Ὁ βάθει σοφίας».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ἀντὶ τοῦ «Θεὸς Κύριος» ψάλλεται ἐξ ὑπομειβῆς εἰς ἥχον πλ. δ' τὸ «Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια» τετράκις, δις ἄνευ στίχου καὶ δις ἐφύμνιον τῶν στίχων «Μακάριοι οὓς ἐξελέξω», «Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν». Εἵτα τὸ ἀπολυτίκιον μετὰ τοῦ θεοτοκίου, ὡς ἀκριβῶς εἰς τὸν ἐσπερινόν. (Καταλιμπανομένης συνήθως τῆς στιχολογίας τοῦ Ψαλτηρίου) μικρὰ συναπτὴ μετ' ἐκφωνήσεως «Ὅτι σὸν τὸ κράτος».

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ 3 μαρτυρικὰ τοῦ β' ἡχου (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) «Ὁ φαιδρύνας τοὺς ἀγίους», κ.λπ. –εἰς τοὺς οἰκείους στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον, Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἡχου «Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν». Εὐθὺς (ἐν ταῖς ἐνορφαῖς παραλειπομένου συνήθως τοῦ, εἰς στάσεις δύο, Ἀμώμου) τὰ 8 νεκρώσιμα εὐλογητάρια.

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ. Εἵτα ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων, ὡς ἐσημειώθη εἰς τὸν ἐσπερινόν. Οἱ χοροὶ τὸ ἐν τῷ Τριωδίῳ κάθισμα «Ἀνάπαυσον, σωτὴρ ἡμῶν», Δόξα, τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ «Καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Ὁ ἐκ παρθένου ἀνατείλας».

ΚΑΝΩΝ. Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα καὶ ὁ ἐν τῷ Τριωδίῳ κανὼν μετὰ τῶν εἰρῶν αὐτοῦ. Στίχοι εἰς τὰ τροπάρια α) «Μακάριοι οὓς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε», β) «Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν εἰς γενεάν καὶ γενεάν», γ) «Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσονται», δ') «Ἀνάπαυσον, Κύριε, τὰς ψυχὰς τῶν δού-

λων σου». Ἀπὸ γ' ᾠδῆς ψάλλεται ὁ εἰρὸς αὐτῆς, ἡ αἵτησις, καὶ τὸ μεσῳδίων κάθισμα «Ὁ δι' ἡμᾶς ὑπομείνας» μετὰ τοῦ θεοτοκίου, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· ἀφ' ε' ᾠδῆς ὁ εἰρὸς αὐτῆς, ἡ αἵτησις, τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ συναξάρια τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ Τριωδίου.

Καταβασίαι δὲν λέγονται, ἀλλὰ εἰς τὸ «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν» ψάλλεται ὁ εἰρὸς τῆς η' ᾠδῆς «Τὸν ἐν ὄρει ἀγίῳ»· «Τὴν τιμιωτέραν», ὁ εἰρὸς τῆς θ' ᾠδῆς «Τὸν προδηλωθέντα» καὶ τὸ «Ἄξιον ἐστίν».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων», τὸ ἔτερον καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ προσόμοια «Δεῦτε πρὸ τέλους πάντες» κ.λπ., ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. «Σοὶ δόξα πρέπει» καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Εἶτα «Πληρώσωμεν τὴν ἐωθινήν» καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ὁρθρου τῶν καθημερινῶν.

Εἰς τὸν ΣΤΙΧΟΝ, τὰ ἐν τῷ τέλει τοῦ Τριωδίου 3 νεκρώσιμα τοῦ Θεοφάνους (τοῦ β' ἡχου) «Ρύμην τοῦ θανάτου» κ.λπ., εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον τοῦ Ψυχосαββάτου «Ἄλγος τῷ Ἀδάμ», Καὶ νῦν, θεοτοκίον, «Σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν»· «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάκιον κ.τ.λ..

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ «Ὁ βάθει σοφίας», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «Σὲ καὶ τείχος καὶ λιμένα», ὡς ὀρίζει καὶ τὸ Τ.Μ.Ε. (τυπικὸν Τριωδίου, εἰς τὸ τέλος τῆς §8).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἡ γ' καὶ ἡ ε' ᾠδὴ τοῦ κανόνος τοῦ Ψυχосαββάτου· ἂν ὁμῶς ψαλοῦν ἀντίφωνα, λέγονται τὰ συνήθη «τῶν καθημερινῶν». Εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν ἁγίοις».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕἰΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «Ὁ βάθει σοφίας» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Μετὰ τῶν ἁγίων».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον νεκρώσιμα· Ἀπόστολος κοιμηθέντων, «Οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν» (Α' Θεσ. δ' 13-17)· Εὐαγγέλιον Σαβ. πρὸ τῆς ἀπόκρεω, «Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε» (Λκ. κα' 8-9, 25-27, 35-36).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἄξιον ἐστίν». Κοινωνικὸν «Μακάριοι οὓς ἐξελέξω». «Εἶδομεν τὸ φῶς». «Πληρωθήτω».

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ. Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ νεκρώσιμα τροπάρια «Μετὰ πνευμάτων δικαίων» κ.λπ., καὶ ἐκφωνεῖται παρὰ τοῦ ἱερέως τὸ μνημόσυ-
νον τῶν κεκοιμημένων, ὡς ἐσημειώθη ἐν τῷ ἐσπερινῷ.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ. Ὁ ἱερεὺς «Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν», «Εὐλογία Κυρίου καὶ ἔλεος», καὶ ἡ συνήθης ἀπόλυσις.

- 15. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ.** «Μνεΐα τῆς δευτέρας καὶ ἀδε-
κάστου παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Ὁνη-
σίμου ἀποστόλου († 109). Εὐσεβίου ὁσίου (ε' αἰ.), Μαῖω-
ρος μάρτυρος, Ἀνθίμου ὁσίου (τοῦ Βαγιάνου) τοῦ ἐν Χίῳ
(† 1960). Ἦχος γ', ἐωθινὸν γ' (Τ.Μ.Ε., τυπικὸν Τριωδίου
§§10-12).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ὁ βάθει σοφίας»· κοντάκιον
«Μετὰ τῶν ἁγίων».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Μετὰ τὰ συνήθη, εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέ-
κραξα», ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριωδίου προσόμοια 4 «Ὅταν
μέλλῃς ἔρχεσθαι» κ.λπ., Δόξα, τοῦ Τριωδίου «Ὅταν τίθωνται
θρόνοι», Καὶ νῦν, «Πῶς μὴ θαυμάσωμεν». Εἴσοδος κ.λπ. Ἀπό-
στιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Οἶμοι, μέλαινα ψυχὴ», Καὶ νῦν,
«Ἀνύμφευτε παρθένε». Ἀπολυτίκιον «Εὐφραινέσθω τὰ οὐρά-
νια», Δόξα, Καὶ νῦν, «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ
ἤχου, Δόξα, τὸ ἐν τῷ Τριωδίῳ ιδιόμελον τῆς λιτῆς «Τὰς τοῦ
Κυρίου γνόντες ἐντολάς», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Ὑπὸ τὴν σὴν,
δέσποινα», τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστὶ», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ
κατανυκτικὰ τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκιον «Εὐ-
φραινέσθω τὰ οὐράνια», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Σὲ τὴν μεσι-
τεύσασαν». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «Ἐπὶ τῶν ποταμῶν
Βαβυλῶνος».] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα καὶ τὰ εὐλογητάρια.
Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινόν (γ')· μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ ιδιό-
μελα «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Τριωδίου· ἀπὸ γ'
ὥδῃς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ

μεσώδια τοῦ Τριωδίου καθίσματα (παραλειπομένου τοῦ θεοτοκίου «Τὸν πάντων ποιητὴν»)· ἀφ' ᾧ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ Τριωδίου καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμὸι «Βοηθὸς καὶ σκεπαστής». «Τὴν τιμιωτέραν», ὁ εἰρμὸς «Ἀσπόρου συλλήψεως».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος», τὸ γ' ἀναστάσιμον, καὶ τὰ τοῦ Τριωδίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 5 καὶ τοῦ Τριωδίου ἰδιόμελα 3 «Ἐννοῶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην» κ.λπ., Δόξα, «Προκαθάρωμεν ἑαυτούς», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη», δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ς' ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς Ἀπόκρεω εἰς 4]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Εὐφραίνεσθω τὰ οὐράνια» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τοῦ Τριωδίου «Ὅταν ἔλθῃς, ὁ Θεός». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τὰ εἰδικὰ τῆς Κυριακῆς*. Ἀπόστολος: Κυρ. ἀπόκρεω, «Βρῶμα ἡμῶς οὐ παρίστησιν» (Α' Κορ. η' 8-θ' 2). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ὅταν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου» (Μτθ. κε' 31-46). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Εἰδήσεις. 1. Εἰς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς παρουσίας ἑβδομάδος, προοίμιον καὶ θυρανοῖξια οὔσης τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς νηστείας, μόνον διὰ τυροῦ, ὧων καὶ ἰχθύων καταλύομεν, ἀπέχομεν δὲ κρέατος.

2. Συμφώνως μὲ ἀρχαίας ἱστορικὰς καὶ λειτουργικὰς μαρτυρίας (καὶ δὴ κατὰ τὸν 9ον αἰῶνα τοῦ ἁγίου Φωτίου τοῦ μεγάλου) ἡ παροῦσα ἑβδομάς ἦτο κάποτε αὐστηρῶς νηστήσιμος ὡς πρώτη τῆς τεσσαρακοστῆς νηστείας.

3. Αἱ ἀκολουθίαι τῶν καθημερινῶν μέχρι τοῦ Σαββάτου τῆς Τυρινῆς διεξάγονται ὡς διατάσσονται ἐν τῷ Τριωδίῳ, ἐκτὸς ἂν τύχῃ ἑορτὴ ἢ μνήμη ἁγίου (πρβλ. Τ.Μ.Ε., τυπικὸν Τριωδίου 613, καὶ τὰς διατάξεις τῆς ἐπαύριον Δευτέρας).

---

* Προκείμενον, ἦχος βαρὺς, «Μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ», στίχ. «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός». Ἀλληλουιάριον, ἦχος πλ. δ', στίχ. α' «Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, ἀλαλάξωμεν τῷ Θεῷ τῷ σωτῇρι ἡμῶν», β' «Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἑξομολογήσει».

16. Δευτέρα τῆς τυρινῆς. Παμφίλου μάρτυρος († 307) καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. Φλαβιανοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἐσπέρια τῆς Παρακλητικῆς 3 καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ προσόμοιον θεοτοκίον τοῦ Μηναίου. Ἄνευ εἰσόδου «Φῶς ἱλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας κ.τ.λ.. Εἰς τὸν στίχον, τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου (σήμερον «Λιχνευσάμενοι, τὴν πρώτην ὑπέστημεν γύμνωσιν») δῖς, τὸ μαρτυρικὸν ἅπαξ, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον. Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος (σήμερον «Τῶν οὐρανίων στρατιῶν»), Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον τῶν καθημερινῶν (σήμερον «Τῇ ἀνατραφείῃ») (βλ. εἰς Ὁρολόγιον), καὶ ἀπόλυσις.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ὡς διατάσσεται ἐν τῷ Τριωδίῳ. Κανόνες, οἱ δύο τῆς Παρακλητικῆς, ὁ τοῦ Μηναίου καὶ οἱ δύο τριώδιοι κανόνες τοῦ Τριωδίου, ἀλλὰ εἰς ὅσας ᾠδὰς λέγομεν τὰ δύο τριώδια καταλιμπάνομεν τὰς ᾠδὰς τῆς Παρακλητικῆς καὶ τοῦ Μηναίου (σήμερον αὐτὸ συμβαίνει εἰς τὰς ᾠδὰς α΄, η΄ καὶ θ΄)· εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστης ᾠδῆς λέγεται ὁ εἰρμὸς μόνον τοῦ πρώτου κανόνος. Δὲν ψάλλονται καταβασίαι, ἀλλὰ μόνον οἱ εἰρμοὶ ἐν τέλει τῶν ᾠδῶν γ΄, ς΄, η΄ καὶ θ΄ εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν· καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία ὡς εἴθισται, κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Τριωδίου.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἴσοδον, τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, καὶ τὸ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ κοντάκιον τῆς ἡμέρας [καὶ «Προστασία»]. Ἀναγνώσματα Δευτ. τῆς Τυροφάγου (Γ΄ Ἰωάν. 1-15, καὶ Λκ. ιθ΄ 29-40, κβ΄ 7-39)· κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας.

Σημειώσεις. 1. Τῇ Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ ἐσπέρας ἀντὶ προκειμένου ψάλλεται τὸ «Ἀλληλούια» (γ΄) μετὰ στίχων, ἀντὶ δὲ ἀπολυτικίου ψάλλεται τὸ «Θεοτόκε παρθέने», διότι δὲν γίνεται λειτουργία τῇ ἐπομένῃ ἡμέρᾳ· ποιοῦμεν δὲ καὶ μετανοίας, τὸ «Κύριε, ἐλέησον» (μ΄), Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὴν τιμιωτέραν», καὶ ἀπόλυσις.

2. Τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ εἰς τὸν ὄρθρον εἰς ὅσας ᾠδὰς τὸ Τριώδιον ἔχει μόνον ἓνα κανόνα προηγεῖται καὶ ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου, ἀλλ’ εἰς τὰς λοιπὰς ᾠδὰς λέγονται μόνον τὰ δύο τριώδια.

- 17. Τρίτη τῆς τυρινῆς.** Θεοδώρου μεγαλομάρτ. τοῦ Τήρωνος (†307). Μαριάμνης ἀδελφῆς τοῦ ἀποστ. Φιλίππου (α΄ αἰ.), Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας τῶν βασιλέων, Θεοστηρίκτου ὁσίου, Θεοδώρου νεομάρτ. τοῦ ἐν Μυτιλήνῃ († 1795).

Ἀπόστολος: Τρ. Τυροφάγου (Ἰούδα 1-10).

Εὐαγγέλιον: Τρ. Τυροφ. (Λκ. κβ΄ 39-42, 45-κγ΄ 1).

- 18. Τετάρτη τῆς τυρινῆς.** Λέοντος πάπα Ῥώμης († 461). Ἀγαπητοῦ ἐπισκόπου Σινάου τοῦ ὁμολογητοῦ (δ΄ αἰ.).

Σήμερον δὲν τελεῖται θεία λειτουργία.

Εἰδήσις. Κατ' ἔθος ἐπικρατῆσαν εἰς ἅπασαν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ τῆς τυρινῆς ἐβδομάδος οὔτε τελεία θ. λειτουργία οὔτε προηγιασμένη τελεῖται· ἐκτὸς ἂν τύχῃ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐταῖς μνήμη ἐορταζομένου ἁγίου, ὅποτε καταλιμπάνεται ἡ ἀκολουθία τοῦ Τριωδίου καὶ ψάλλεται μόνον ἡ τοῦ ἁγίου τοιαύτη, τελεῖται δὲ ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

- 19. Πέμπτη τῆς τυρινῆς.** Ἀρχίππου, Φιλήμονος καὶ Ἀπφίας (α΄ αἰών). Φιλοθέης ὁσιομάρτυρος τῆς Ἀθηναίας († 1589).

Ἀπόστολος: Πέμ. Τυροφάγου (Ἰούδα 11-25).

Εὐαγγέλιον: Πέμ. Τυροφ. (Λκ. κγ΄ 1-31, 33, 44-56).

Σημείωσις. Εἰς τοὺς ἐορτάζοντας τὴν ἁγίαν Φιλοθέην ναοὺς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας φυλλάδος αὐτῆς· ἡ δὲ ἀκολουθία τοῦ Τριωδίου καταλιμπάνεται.

- 20. Παρασκευὴ τῆς τυρινῆς.** Λέοντος ἐπισκόπου Κατάνης (†780). Βησσαρίωνος ὁσίου, Πλωτίνου ὁσίου.

Σήμερον δὲν τελεῖται θεία λειτουργία.

- 21. Σάββατον τῆς τυρινῆς.** † «Τῶν ἐν ἀσκήσει λαμπάντων ἁγίων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν». Τιμοθέου ὁσίου τοῦ ἐν Συμβόλοις (θ΄ αἰ.). Εὐσταθίου Ἀντιοχείας († 360), Ζαχαρίου Ἱεροσολύμων († 633), Ἰωάννου Κωνσταντινουπόλεως († 577).

Εἰς τὴν θ΄, ἀναγινωσκομένην λιτὴν, ἀντὶ ἀπολυτικίου καὶ κοντακίου τὰ τροπάρια τῆς ὥρας.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (ἄνευ τοῦ Μηναίου). Καὶ νῦν τῶν ἐσπεριῶν τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἡχου «Πῶς

μὴ θαυμάσωμεν»· ἄνευ εἰσόδου, «Φῶς ἱλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας, τὸ ἀνάγνωσμα τοῦ Τριωδίου καὶ τὸ μετ' αὐτὸ ἕτερον προκείμενον, τὸ «Καταξίωσον» κ.λπ.. Τὸ ἀπολυτίκιον «Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν» εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «Θεὸς Κύριος» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «Τὸ ἀπ' αἰῶνος». Εἰς τὸν ὄρθρον ὁ κανὼν τῶν πατέρων ἐκ τοῦ Τριωδίου· καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ τοῦ κανόνος «Ἐσμεν ἀναπέμψωμεν»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Τὸν προδηλωθέντα»· εἰς τὸ Καὶ νῦν τῶν αἰῶνων «Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τῶν ὁσίων...» Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «Προστασία»· προκείμενον καὶ ἀλληλουϊάριον ὁσιακά· Ἀπόστολος ὁσιακός, Σαβ. κζ' ἐβδ. ἐπιστ., «Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος» (Γαλ. ε' 22-ς' 2)· Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας, «Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην» (Μτθ. ζ' 1-13)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσονται δίκαιοι».

22. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΥΡΙΝΗΣ. «Ἀνάμνησις τῆς ἀπὸ τοῦ παραδείσου ἑξορίας τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ». Ἡ εὐρεσις τῶν ἱ. λειψάνων τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίου († 395-423). Ἦχος δ', ἑωθινὸν δ' (τυπικὸν Τριωδίου §§14-16).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν»· κοντάκιον «Ὡς εὐσεβείας κήρυκας».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριωδίου 4, Δόξα, «Ἐκάθισεν Ἀδάμ», Καὶ νῦν, «Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ». Εἵσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Ἐξεβλήθη Ἀδάμ», Καὶ νῦν, «Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς μου». Ἀπολυτίκιον «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον». Ἀπόλυσις.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, Δόξα, τὸ ἐν τῷ Τριωδίῳ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελον «Ἥλιος ἀκτῖνας», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Μυστικῶς ἀνιμνοῦμεν», τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ 3 κατανυκτικὰ τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε» κ.λπ..

Εἵδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα θὰ τελεσθοῦν τρεῖς θεῖαι λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ'

αἰῶνος ἀπόκρυφον». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος».] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειράν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (δ')· μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ ιδιόμελα «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Τριωδίου· ἀπὸ γ' ὥδης τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος καὶ τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Τριωδίου· ἀφ' ς' κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ Τριωδίου, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ὡς ἐν ἡπείρῳ πεζεύσας»· «Τὴν τιμιωτέραν», ὁ εἰρμός «Θεὸν ἀνθρώποις».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος», τὸ δ' ἀναστάσιμον «Ταῖς ἀρεταῖς» καὶ τὰ δύο τοῦ Τριωδίου.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 5 καὶ τοῦ Τριωδίου ιδιόμελα 3 «Οἶμοι! ὁ Ἀδὰμ» κ.λπ., Δόξα, «Ἐφθασε καιρὸς», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη», δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ς' ὥδὴ τοῦ κανόνος τῆς Τυρινῆς εἰς 4]. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τοῦ Τριωδίου «Τῆς σοφίας ὁδηγέ». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον* τὰ εἰδικὰ τῆς Κυριακῆς (βλέπε ἐν τῷ Τριωδίῳ)· Ἀποστολος: Κυρ. τῆς τυρινῆς, «Νῦν ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία» (Ῥωμ. ιγ' 11-ιδ' 4)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν» (Μτθ. ς' 14-21). «Ἄξιον ἐστίν». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως»· κοντάκιον «Τῆς σοφίας, ὁδηγέ».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακός (ἄνευ Ψαλτηρίου). Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» (λεγόμενον σύντομον) ἀπὸ τοῦ στίχου

---

* Οἱ στίχοι τοῦ ἀλληλουιαρίου· α' «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου, ὕψιστε», β' «Τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρῶτὸ τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα».

«Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς» τὰ 4 κατανυκτικὰ τοῦ δ' ἤχου (ζήτηι αὐτὰ ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) «Ἦθελον δάκρυσιν ἐξαλείψαι» κ.λπ., προσόμοια τοῦ Τριωδίου 3 «Ἐγκρατεία τὴν σάρκα» κ.λπ. (ζήτηι τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας) καὶ τοῦ Μηναίου (Φεβρ. 23) ἕτερα 3, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον. Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ (ἢ τις γίνεται ἐν πάσαις ταῖς Κυριακαῖς τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς εἰς τὸ λυχνικόν, διὰ τὰ μεγάλα προκείμενα), «Φῶς ἱλαρόν» καὶ τὸ μέγα προκείμενον «Μὴ ἀποστρέψης», κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν. Ἡ ἐκτενὴς «Εἰπῶμεν πάντες», «Καταξιώσον» καὶ τὰ λοιπά. Ἀποστιχα, τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου «Ἐλαμψεν ἡ χάρις σου» δις καὶ τὸ μαρτυρικόν «Ὁ ἐνδοξαζόμενος» ἅπαξ, εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ προσόμοιον θεοτοκίον «Τῶν ἀγγέλων αἱ τάξεις». «Νῦν ἀπολύεις», τρισάγιον κ.λπ., «Ὅτι σοῦ ἐστίν», οἱ χοροὶ τὰ τροπάρια «Θεοτόκε παρθένε», «Βαπτιστὰ τοῦ Χριστοῦ», κ.λπ.· «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ»· ὁ ἱερεὺς «Ὁ ὢν εὐλογητός», «Ἐπουράνιε βασιλεῦ», αἱ τρεῖς μεγ. μετάνοιαι μετὰ τῆς οἰκείας εὐχῆς, καὶ ἡ (μεγ.) ἀπόλυσις «Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν» (ἐν ᾗ μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας)· πρὸ τοῦ «Δι' εὐχῶν» ὁ β' χορὸς ψάλλει τὸ «Πάντων προστατεύεις, ἀγαθή», κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου παρέχεται διὰ τοῦ ἱερέως ἡ συγχώρησις, καὶ εἶτα τὸ «Δι' εὐχῶν» (τυπικὸν Τριωδίου §17).

Εἵδησις. Ἡ τάξις αὕτη τηρεῖται κατὰ τοὺς κατανυκτικοὺς ἐσπερινοὺς καὶ τῶν ἐπομένων πέντε Κυριακῶν τῶν νηστειῶν, ἐναλλασσομένων τῶν κατανυκτικῶν τροπαρίων τῶν ἤχων ἐκάστης ἑβδομάδος καὶ τῶν λοιπῶν τροπαρίων τοῦ Τριωδίου.

23. † Καθαρὰ Δευτέρα. Πολυκάρπου ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Σμύρνης († 166).

Ἄρχεται ἡ ἀγία καὶ μεγάλη Τεσσαρακοστή

Τῇ Δευτέρᾳ πρῶι παραλείπεται τὸ μεσονυκτικόν «διὰ τὴν τῆς ἐσπέρας παράκλησιν».

Εἰς τὸν ὄρθρον. «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», «Βασιλεῦ οὐράνιε», τρισάγιον κ.τ.λ., «Κύριε, ἐλέησον» (ιβ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἐν

ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ», καὶ ὁ ἱερεὺς εὐθὺς* «Δόξα τῇ ἀγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ», ὁ δὲ ἀναγνώστης τὸν ἐξάψαλμον. Τὰ εἰρηνικὰ καὶ ἡ ἐκφώνησις «Ὅτι πρέπει σοι».

ΤΡΙΑΔΙΚΑ. Εἰς τὸν ἦχον τῆς ἐβδομάδος (δ' ἦχος) τὸ ἀλληλουιάριον τετράκις μετὰ τοὺς στίχους αὐτοῦ «Ἐκ νεκτὸς ὀρθρίζει» κ.λπ., ὡς ἐν τῷ Ὠρολογίῳ, μεθ' ὃ τοὺς ἐν τῷ τέλει τοῦ Τριωδίου τριαδικοὺς ὕμνους** τοῦ ἦχου τῆς ἐβδομάδος. [Τὰ ἐνδιάτακτα 3 καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου.] Μικρὰ συναπτῇ.

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ εἰς τὴν α' στιχολογίαν, τὰ κατανυκτικὰ τοῦ ἦχου τῆς ἐβδομάδος (Δευτέρας τοῦ δ' ἦχου, ἃ περ ζῆτει εἰς τὸ τέλος τοῦ Τριωδίου). Εἰς τὴν β' καὶ γ' στιχολογίαν τὰ καθίσματα τῆς ἡμέρας τοῦ Τριωδίου (Δευτέρας α' ἐβδομάδος «Τῆς νηστείας τῇ θεῖᾳ ἀπαρχῇ», κ.λπ.).

Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, τὸ «Σῶσον, ὁ Θεός», «Κύριε, ἐλέησον» (ιβ') καὶ ἡ ἐκφώνησις «Ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς». Ἐν συνεχείᾳ στιχολογοῦνται αἱ ἑννέα βιβλικαὶ ᾠδαὶ κατὰ τὴν τάξιν αὐτῶν. Εἴτα ψάλλονται ἢ ἀναγινώσκονται, ἄνευ προϋμνίου ἢ στίχου τινός, οἱ κανόνες ὡς ἐξῆς· εἰς ὅσας ᾠδὰς ὑπάρχουν τριῶδια προηγεῖται ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ καὶ

* Τὸ μεσονυκτικὸν καὶ τὰ τροπάρια «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου» κ.λπ. παραλείπονται μόνον σήμερον· ἐν ταῖς λοιπαῖς ἡμέραις τῆς Τεσσαρακοστῆς λέγονται ὡς συνήθως· [ἐν δὲ ταῖς ἱεραῖς μοναῖς] λέγονται καὶ οἱ καλούμενοι βασιλικοὶ ψαλμοὶ (19 καὶ 20) ὡς ἐν τῷ Ὠρολογίῳ.

** Ἰστέον, ὅτι ἡ συμπλήρωσις τῶν τριαδικῶν ὕμνων γίνεται ὡς ἐξῆς. Τοῦ 1ου τροπαρίου μετὰ τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ἡμέρας (Δευτέρα: «προστασίας τῶν ἀσωμάτων, σῶσον ἡμᾶς». Τρίτη: «πρεσβείας τοῦ προδρόμου, σῶσον ἡμᾶς». Τετάρτη καὶ Παρασκευή: «δυνάμει τοῦ σταυροῦ σου, σῶσον ἡμᾶς». Πέμπτη: «πρεσβείας τῶν ἀποστόλων, σῶσον ἡμᾶς»).

Τοῦ 2ου τροπαρίου μετὰ τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ (π.χ. «πρεσβείας τοῦ δόσιου, σῶσον ἡμᾶς» ἢ «πρεσβείας τῆς ἀθληφόρου...» ἢ «πρεσβείας τῶν μαρτύρων...» ἢ «πρεσβείας τοῦ ἱεράρχου, σῶσον ἡμᾶς» κ.λπ.). Ἄν ὅμως ὁ ναὸς τιμᾷται ἐπ' ὀνόματι δεσποτικῆς ἢ θεομητορικῆς ἐορτῆς, ἡ συμπλήρωσις τοῦ 2ου τροπαρίου γίνεται ὅπως καὶ τοῦ α', πλὴν τῆς Πέμπτης, ἀφιερωμένης οὕσης καὶ εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον, καθ' ἣν ἡ συμπλήρωσις γίνεται μετὰ τὸ «πρεσβείας τοῦ ἱεράρχου, σῶσον ἡμᾶς».

Τοῦ 3ου τριαδικοῦ ὕμνου ἡ συμπλήρωσις γίνεται ἀείποτε μετὰ τὸ «διὰ τῆς Θεοτόκου, ἐλέησον ἡμᾶς».

ἔπονται τὰ τριώδια, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς ὥδὰς μόνον ὁ κανὼν τοῦ Μηναιίου. Εἰς τὸ τέλος τῆς γ' ὥδης τοῦ κανόνος τοῦ Μηναιίου ψάλλεται πάλιν ὁ εἰρμὸς αὐτῆς (ἐννοεῖται ὅτι, ἂν μετὰ τὸ Μηναιῖον ἀνεγνώσθησαν τριώδια, τότε ψάλλεται ὁ εἰρμὸς τοῦ β' τριωδίου), αἵτησις, ἐκφώνησις «Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν» καὶ τὸ μεσῶδιον ἀθήσιμα τοῦ Μηναιίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου ἢ (Τετάρτη καὶ Παρασκευῇ) τοῦ σταυροθεοτοκίου. Εἰς τὸ τέλος τῆς ε' ὥδης τοῦ κανόνος τοῦ Μηναιίου (ἢ τοῦ τριωδίου) ψάλλεται πάλιν ὁ εἰρμὸς αὐτῆς, αἵτησις καὶ ἐκφώνησις «Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς». Εἶτα ἀντὶ κοντακίου τὸ ἐνδιάτακτον μαρτυρικὸν ἀθήσιμα (ζήτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου· τὸ τυχὸν κοντάκιον τοῦ Μηναιίου καταλιμπάνεται), καὶ τὸ συναξάριον. (Σημειωτέον ὅτι ἐν τῇ η' ὥδῃ πρὸ τοῦ τριαδικοῦ, ἀντὶ τοῦ Δόξα, λέγομεν «Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Κύριον...»)

Εἰς τὸ «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν» ὁ εἰρμὸς τῆς η' ὥδης τοῦ β' τριωδίου, «Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα» καὶ στιχολογοῦμεν «Τὴν τιμιωτέραν»· εἶτα ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ὥδης τοῦ β' τριωδίου καὶ τὸ «Ἄξιον ἐστίν». Αἵτησις, καὶ ἐκφώνησις «Ὅτι σὲ αἰνοῦσι».

ΦΩΤΑΓΩΓΙΚΟΝ* ψάλλεται (ἐκ τρίτου) τὸ τοῦ ἤχου τῆς ἑβδομάδος ἀντὶ ἐξαποστειλαρίου. [Μετὰ τοὺς ψαλμοὺς τῶν αἰνῶν] στιχηρὰ αἰνῶν δὲν ψάλλονται, ἀλλ' εὐθὺς «Σοὶ δόξα πρόπει» καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Ὁ ἱερεὺς «Πληρώσωμεν τὴν ἑωθινήν» κ.τ.λ. ὡς συνήθως.

Εἰς ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ ΤΩΝ ΑἸΝΩΝ τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου δις καὶ τὸ μαρτυρικὸν ἅπαξ εἰς τοὺς οἰκείους στίχους, Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον ἢ (Τετάρτη καὶ Παρασκευῇ) σταυροθεοτοκίον (σήμερον τὸ ἰδιόμελον «Ἐλήλυθεν ἡ νηστεία», κ.τ.λ.).

«Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., «Ἐν τῷ ναῷ ἐσῶτες», «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὴν τι-

---

* Ἰστέον ὅτι ἡ συμπλήρωσις τῶν φωταγωγικῶν γίνεται μὲ τὰ σημειωθέντα χαρακτηριστικὰ εἰς τοὺς τριαδικοὺς ὕμνους, ἀλλὰ εἰς τὰ φωταγωγικὰ κατακλείονται οὐχὶ μὲ τὸ «σῶσον ἡμᾶς», ἀλλὰ μὲ τὸ «καὶ σῶσόν με» (π.χ. «πρεσβείαις τῆς ἀθληφόρου καὶ σῶσόν με», τὸ δὲ γ' πάντοτε μὲ τὸ «πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου καὶ σῶσόν με»).

μιωτέραν», «Ἐν ὀνόματι Κυρίου»· ὁ ἱερεὺς «Ὁ ὢν εὐλογητός», τὸ «Ἐπουράνιε βασιλεῦ», αἱ τρεῖς μεγάλοι μετάνοιοι μετὰ τῆς εὐχῆς τοῦ ἁγ. Ἐφραίμ «Κύριε καὶ δέσποτα τῆς ζωῆς μου» καὶ εὐθὺς ἐπισυνάπτονται

Αἱ ΩΡΑΙ, ἀρχόμεναι πᾶσαι μετὰ τοῦ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» γ', κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Τριωδίου καὶ τοῦ Ὁρολογίου (ἀλλ' ἐν ταῖς ἐνορίαις μετὰ τὴν εὐχὴν «Κύριε καὶ Δέσποτα» παραλείπεται τὸ τρισάγιον καὶ λέγεται εὐθὺς ἡ εὐχὴ ἐκάστης ὥρας). Εἰς τὴν θ' ὥραν, μετὰ τὸ τρισάγιον καὶ τὰ μετ' αὐτὸ τροπάρια «Βλέπων ὁ ληστής» κ.λπ., τὸ «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἐν ὀνόματι Κυρίου», ὁ ἱερεὺς «Δι' εὐχῶν», αἱ τρεῖς μεγάλοι μετάνοιοι μετὰ τῆς εὐχῆς «Κύριε καὶ δέσποτα» καὶ οἱ χοροὶ εἰς ἥχον πλ. δ' τοὺς μακαρισμοὺς μετ' ἐφθυμίου εἰς ἕκαστον στίχον τὸ «Μνήσθητι ἡμῶν, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου», κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ καὶ Ὁρολογίῳ τάξιν. Εἶτα τὰ τροπάρια «Χορὸς ὁ ἐπουράνιος» κ.λπ., Καὶ νῦν, «Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν», τὸ «Ἄνεξ, ἄφεξ», τὸ «Πάτερ ἡμῶν», ὁ ἱερεὺς «Ὅτι σοῦ ἐστί», καὶ τὰ κοντάκια «Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης», τὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος (βλέπε αὐτὸ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν τυπικῶν), τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, τὸ ἐνδιάπακτον μαρτυρικόν (τὸ ὁποῖον ἀνεγνώσθη καὶ μετὰ τὴν ς' ὥδην τῶν κανόνων), Δόξα, τὸ νεκρώσιμον «Μετὰ τῶν ἁγίων», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Προστασία», «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), «Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ», «Κύριε, ἐλέησον» (γ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἐν ὀνόματι Κυρίου», ὁ ἱερεὺς «Ὁ Θεὸς οἰκτιρῆσαι ἡμᾶς», αἱ τρεῖς μεγάλοι μετάνοιοι, μεθ' ἧς ἄρχεται

Ὁ ἐσπερινός (ἄνευ προηγησμένων δώρων). Μετὰ τὰς ὡς ἄνω 3 μεγ. μετανόιας εὐθὺς «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» γ' καὶ ὁ προοιμακός [μετὰ τὰ εἰρηνικά λέγε, εἰ βούλει, τὸ ιη' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου]. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», εἰς στίχους 6, στιχηρὰ προσόμοια τοῦ Τριωδίου 3 «Πᾶσαν ἁμαρτίαν» κ.λπ., καὶ 3 τοῦ Προδρόμου (24 Φεβρ.) «Χαίροις, ἡ ἱερὰ κεφαλὴ» κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐξῆς θεοτοκίον προσόμοιον (ἐκ τῆς Παρακλητικῆς)

Στήσουν τοὺς ποταμοὺς τῶν παθῶν, τῆς ἁμαρτίας μου τὸ πέλαγος ξήρανον, τῷ ῥείθρῳ τῆς σῆς πρεσβείας, καὶ πρὸς λιμένα Θεοῦ, θείων θελημάτων ἐγκαθόρμισον, ἐχθροὺς καθ' ἐκάστην τοὺς τὴν ψυχὴν μου ἐκθλίβοντας, καὶ ταῖς ἀτόποις ἡδοναῖς ἐκταράττοντας, καταπόντισον ἀπωλείας εἰς βάραθρα· πλήρωσον εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς τὴν καρδίαν μου, λῦσον τὸ νέφος βοῶ σοι, τῆς ἀθυμίας μου Πάναγνε, Χριστὸν δυσωποῦσα, τὸν παρέχοντα τῷ κόσμῳ, τὸ μέγα ἔλεος.

Ἄνευ εἰσόδου «Φῶς ἱλαρόν», ὁ ἱερεὺς «Ἐσπέρας», ὁ ἀναγνώστης τὰ ἀναγνώσματα μετὰ τῶν οἰκείων προκειμένων καὶ τῶν στίχων αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ, τὸ «Καταξίωσον», ὁ ἱερεὺς «Πληρώσωμεν τὴν ἐσπερινήν» κ.τ.λ., ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον ἅπαντα τοῦ Τριωδίου κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ τάξιν. «Νῦν ἀπολύεις», τρισάγιον κ.λπ., εἰς ἧχον πλ. α' τὰ τροπάρια «Θεοτόκε παρθένε» κ.λπ., τὸ «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἐν ὀνόματι Κυρίου», ὁ ἱερεὺς «Ὁ ὢν εὐλογητός», τὸ «Ἐπουράνιε βασιλεῦ», αἱ 3 μεγάλοι μετάνοιοι μετὰ τῆς οἰκείας εὐχῆς, τρισάγιον κ.λπ., τὸ «Κύριε, ἐλέησον» (ιβ'), «Παναγία τριάς, τὸ ὁμοούσιον κράτος», «Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου» τρίς (χῦμα), Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ ἀναγνώστης τοὺς ψαλμοὺς λγ' (33) «Εὐλογήσω τὸν Κύριον» καὶ ρμδ' (144) «Ὑψώσω σε, ὁ Θεός μου» καὶ ἀπόλυσις (ἐν τῇ ὁποίᾳ μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας).

Τῇ Δευτέρᾳ ἐσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον, κατὰ τὴν συνήθη ἐν τῷ Ὡρολογίῳ τάξιν μετὰ τὴν δοξολογίαν ψάλλεται τὸ ἐνδιάτακτον τιμῆμα τοῦ μεγ. κανόνος μετὰ τῶν εἰρμῶν, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (τὰ τροπάρια ἐκάστης ὥδης μὲ στίχον «Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με», Δόξα, τὸ τριαδικόν, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον). Μόνον κατὰ τὴν α' ἐβδομάδα τῶν νηστειῶν, μετὰ τὸ «Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου», ὁ ἱερεὺς ἐκ τῶν βημοθύρων ἀναγινώσκει τὸ οἰκεῖον Εὐαγγέλιον τῶν παννυχίδων (σήμερον τῆς Δευτέρας «Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε» Λκ. κα' 8-36). Εἰς τὴν ἀπόλυσιν πρὸ τοῦ «Δι' εὐχῶν» ψάλλεται τὸ τροπάριον «Πάπτων προσπατεύεις» (ἐν Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ ἐσπέρας τὸ «Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον»).

Ειδήσεις. 1. Εἰς τοὺς ἱκετευτικούς στίχους τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου «Παναγία δέσποινα Θεοτόκε» ψάλλεται μετὰ τὸν στίχον «Ὅσοι θεοφόροι πατέρες ἡμῶν» καὶ στίχος τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, ἔτι δέ, εἰ ὁ τυχὼν ἅγιος, οὗ τινος ἐψάλλῃ ὁ ἐσπερινός, εἶναι ἐορταζόμενος, καὶ στίχος αὐτοῦ (παράβαλε Τ.Μ.Ε., 10 Φεβρ., §13).

2. Ἐπίσης τὰ ἐν τῷ Ὁρολογίῳ κείμενα τροπάρια ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἔτερα τροπάρια ψαλλόμενα ἡμέραν παρ' ἡμέραν», λέγονται τὴν ἐσπέραν ἐκάστης Τρίτης καὶ Πέμπτης ἀντὶ τῶν «Φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου» κ.λπ..

3. Τμήματα τοῦ μεγάλου κανόνος, ὡς ἔχουν ἐν τῷ Τριωδίῳ, ψάλλονται μόνον τὴν α' ἐβδομάδα τῶν νηστειῶν.

4. Τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας ἀναγινώσκεται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον, ψάλλεται ὁ κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου καὶ ἀναγινώσκεται μία στάσις τῶν Χαιρετισμῶν.

24. Τρίτη. † Ἰωάννου προφήτου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ ἐπὶ τῇ μνείᾳ τῆς α' καὶ β' εὐρέσεως τῆς τιμίας κεφαλῆς αὐτοῦ (452).

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν, ψαλλόμενον ἐορτάσιμον, μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν (ψάλε, εἰ βούλει, Δόξα, τὸ εἰς τὸν στίχον τῶν αἰῶνων κείμενον ἰδιόμελον «*Ἡ πρόωγὴν ἐπὶ πίνακι*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος...* μετὰ τοῦ προδρόμου»)· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Ἐκ γῆς ἀνατείλασα*».

Εἰς τὸν ὄρθρον, ψαλλόμενον ἐορτάσιμον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκιον «*Ἐκ γῆς ἀνατείλασα*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον*». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.] Τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ καθίσματα μετὰ τῶν θεοτοκίων κατὰ σειρὰν. Τὸ α' ἀντίφωνον τῶν ἀναβαθμῶν τοῦ δ' ἤχου, ὁ ν' χῦμα, καὶ ἡ λοιπὴ τάξις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὁρθρου ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, ἐν ᾧ Εὐαγγέλιον τοῦ Προδρόμου, Φεβρ. 24 ἢ Πέμπ. γ' ἐβδ. Λουκᾶ, «*Ἐξῆλθεν ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ*» (Λκ. ζ' 17-30). Κανόνες, ὁ μικρὸς παρακλητικός τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ προδρόμου ἄνευ τῶν εἰρμῶν ἀπὸ γ' καὶ ς' ὥδῃς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενής*». Ἐξαποστειλάρια, αἶνοι, Δόξα, Καὶ νῦν, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον. Εὐθὺς «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*» γ' καὶ συνάπτονται

αἱ ὥραι λιταὶ λέγοντες εἰς ἐκάστην χῦμα μετὰ μὲν τοὺς ψαλμοὺς Δόξα, «*Ἐκ γῆς ἀνατείλασα*», Καὶ νῦν, τὸ ἐνδιάτακτον τῆς ὥρας θεοτοκίον, μετὰ δὲ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ κοντάκιον τοῦ προδρόμου «*Προφῆτα Θεοῦ καὶ πρόδρομε*». Εἰς τὴν θ' ὥραν συνάπτονται ὡς συνήθως οἱ μακαρισμοὶ (μὲ μόνον τὸ κοντάκιον τοῦ προδρόμου) κ.λπ.. Μικρὰ ἀπόλυσις μετὰ τοῦ «*Δι' εὐχῶν*», μεθ' ὃ ἄρχεται

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῆς ἱ. ἀκολουθίας τῶν προηγιασμένων δώρων. «*Εὐλογημένη ἡ βασιλεία*», ὁ προοιμακὸς καὶ τὸ ιη' κάθισμα («*Πρὸς Κύριον*»). Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» ἀπὸ τοῦ στίχου «*Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς*» τὸ ἰδιόμελον τῶν ἀποστίχων τῆς ἡμέρας (ἐκ τοῦ Τριωδίου) «*Νηστείαν οὐκ ἀποχὴν βρωμάτων*» (δίσ), τὸ ἐν συνεχείᾳ μαρτυρικὸν ἅπαξ, τὰ 3 ἑσπέρια προσόμοια τῆς σειρᾶς «*Βρώσει πάλοι πικρᾶ*» κ.λπ., καὶ τοῦ προδρόμου ἕτερα 3 «*Δεῦτε τὴν τιμίαν κεφαλὴν*» κ.λπ. εἰς 4 (ζῆτει αὐτὰ εἰς τὸν μετὰ τὸν ὀρθρον κείμενον ἑσπερινόν), Δόξα, «*Ἡ τῶν θείων ἐννοιῶν*», Καὶ νῦν, σταυροθεοτοκίον «*Πόνους ὑπομείνασα πολλούς*». Εἴσοδος μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου, «*Φῶς ἱλαρόν*», ὁ ἱερεὺς «*Ἑσπέρας*», ὁ ἀναγνώστης «*Προκείμενον*» κ.λπ. καὶ τὸ ἀνάγνωσμα τῆς Γενέσεως, τὸ ἕτερον προκείμενον μετὰ τοῦ στίχου αὐτοῦ καὶ ἐμμελῶς «*Κέλευσον*»· ὁ ἱερεὺς ἱστάμενος πρὸ τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ κρατῶν θυμιατήριον καὶ λαμπάδα ἀνημμένην ἐκφωνεῖ «*Σοφία, ὀρθοί*», στραφεὶς δὲ πρὸς τὸν λαὸν «*Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι*»· καὶ ὁ ἀναγνώστης τὸ β' ἀνάγνωσμα (Παροιμιῶν). Εἶτα τὸ «*Κατενθνήτω*» ὡς εἴθισται, μεθ' ὃ Ἀπόστολος τοῦ Προδρόμου, Κυρ. ιε' ἐπιστ., «*Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμπαι*» (Β' Κορ. δ' 6-15)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Δευτ. δ' ἐβδ. Ματθ., «*Ἀκούσας ὁ Ἰωάννης ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ*» (Μτθ. ια' 2-15). «*Νῦν αἱ δυνάμεις*», κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*». Εἰς τὴν μετὰ τὴν κοινωνίαν εὐλόγησιν ψάλλεται εἰρμολογικῶς εἰς ἦχον β' τὸ ἐξῆς· «*Εὐλογήσω τὸν Κύριον ἐν παντί καιρῷ, διὰ παντός ἡ αἰνεῖσις αὐτοῦ ἐν τῷ στόματί μου· ἄρτον οὐράνιον καὶ ποτήριον ζωῆς γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος· ἀλληλουῖα, ἀλληλουῖα, ἀλληλουῖα*». Μετὰ τὸ «*Πάντοτε νῦν καὶ αἰεί*», ὁ χορὸς τὸ «*Πληρωθήτω*». Ὁπισθάμβωνος εὐχή

«Δέσποτα παντοκράτορ»· «Εἵη τὸ ὄνομα» γ', «Εὐλογία Κυρίου» καὶ ἡ ἀπόλυσις, ἀλλὰ πρὸ τοῦ «Δι' εὐχῶν» διανέμεται τὸ ἀντίδωρον, ἐνῶ ἀναγινώσκονται οἱ ψαλμοὶ λγ' (33) «Εὐλογήσω τὸν Κύριον» καὶ ρμδ' (144) «Ὑψώσω σε, ὁ Θεός μου», καὶ εἶτα τὸ «Δι' εὐχῶν».

Σημείωσις. Ἄν καὶ εἰς τὸν ὄρθρον ψάλλεται δοξολογία μεγάλη, ὁμως διὰ τὸ αἰδέσιμον τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς νηστείας ἐν τῇ τραπέζῃ δὲν γίνεται κατάλυσις οἴνου καὶ ἐλαίου (πρβλ. Τ.Μ.Ε., τυπικὸν 10ης Φεβρ. §15).

Τῇ Τρίτῃ ἐσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ β' τμήματος τοῦ μεγ. κανόνος· Εὐαγγέλιον τῆς Τρίτης τῶν παννυχίδων «Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην» (Μτθ. ζ' 1-13)· εἰς τὴν συγχώρησιν «Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον».

Εἰ βούλει, ἐν τῷ μεγάλῳ ἀποδείπνῳ, μετὰ τὴν θ' ὥδην τοῦ κανόνος λέγε ἐκ τοῦ Μηναίου τὰ παραλειφθέντα 4 ἐσπερία προσόμοια τῆς 25ης Φεβρ. μετὰ τοῦ σταυροθετοκίου αὐτῶν.

25. Τετάρτη. Ταρασίου Κωνσταντινουπόλεως (784-806). Ῥηγίου ἱερομ. ἐπισκόπου Σκοπέλου († 335), Ἀλεξάνδρου μάρτυρος τοῦ ἐν Θράκῃ.

Τὸ πρωί. Ἡ ἀκολουθία μεσονυχτικοῦ, ὄρθρου καὶ ὥρῶν μετὰ τῶν μακαρισμῶν, ὡς προοδεῖται τῇ Καθ. Δευτέρᾳ.

Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ τῆς προηγιασμένης. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ ιη' κάθισμα («Πρὸς Κύριον»). Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» εἰς στίχους 10, τὸ ἐν τῷ Τριωδίῳ ἰδιόμελον τῆς ἡμέρας «Νηστεύοντες, ἀδελφοί» δῖς, τὸ μαρτυρικὸν «Εἴ τις ἀρετὴ» ἅπαξ, προσόμοια τῆς σειρᾶς 3 «Φεγγοβόλους ὑμᾶς» κ.λπ. καὶ τοῦ Μηναίου (26 Φεβρ.) ἕτερα 3 εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον. Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ, «Φῶς ἱλαρόν» ἄνευ μέλους, τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «Κατευθυνθήτω», «Νῦν αἱ δυνάμεις», κοινωνικὸν «Γεύσασθε καὶ ἴδετε», «Εὐλογήσω τὸν Κύριον», καὶ ἡ ἀπόλυσις (ἐν ἣ μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας).

Εἰδησις. Τελουμένης τῆς ἀκολουθίας τῶν προηγιασμένων δώρων ἐν ἡμέρᾳ μνήμης ἐορταζομένου ἁγίου, ἔχοντος Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον, ἡ πρώτη εἴσοδος γίνεται μετὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου.

Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν μετὰ τὰ στιχηρὰ τοῦ Τριωδίου ψάλλονται τὰ τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου καὶ οὐχὶ τὰ τοῦ ἁγίου τῆς ἐπαύριον, εἰς δὲ τὴν ἀπόλυσιν μνημονεύεται ὡσαύτως ὁ ἑορταζόμενος ἅγιος.

Τῇ Τετάρτῃ ἐσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ γ' τμήματος τοῦ μεγάλου κανόνος, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· Εὐαγγέλιον τῆς Τετάρτης τῶν παννυχίδων «Ἔχετε πίστιν Θεοῦ» (Ματθ. 23-26, Μτθ. ζ' 7-8)· εἰς τὴν συγχώρησιν «Πάντων προστατεύεις».

Διατάξεις καθημερινῶν Τεσσαρακοστῆς

1. Καθ' ἐκάστην ἀπὸ Δευτέρας ἕως Παρασκευῆς τὸ πρωὶ τῶν ἑβδομάδων τῆς Τεσσαρακοστῆς διεξάγονται αἱ ἀκολουθίαι τοῦ μεσονυκτικοῦ, τοῦ ὄρθρου τῆς ἡμέρας, τῶν ὥρων, καὶ τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς ἐπομένης, ὡς περιγράφεται κατὰ τὴν παροῦσαν α' ἑβδομάδα.

2. Ὁ ἑσπερινὸς τελεῖται μετὰ τῶν προηγησμένων ἐκάστη Τετάρτῃ καὶ Παρασκευῇ, ταῖς δὲ λοιπαῖς τρεῖς ἡμέραις ἄνευ προηγησμένης, ἐκτὸς εἰ τύχῃ μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου, κατὰ τὰ ἐν τῷ Τυπικῷ διαλαμβανόμενα (Τ.Μ.Ε., τυπικὸν Τριωδίου §§20-21). Συμφώνως μὲ ἀρχαῖα Τυπικά εἶναι δυνατὴ ἡ τέλεις προηγησμένης καὶ ἐν ἄλλῃ ἡμέρᾳ τῆς Τεσσαρακοστῆς, ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαιτῇ, πλὴν βεβαίως Σαββάτου, Κυριακῆς, τῆς Ὑπαπαντῆς καὶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

3. Αἱ μνήμαι ἑορταζομένων ἁγίων, αἱ ὁποῖαι συμπίπτουν ἐν καθημερινῇ τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς, εἶναι ὀρθότερον νὰ μετατίθενται ἐν Σαββάτῳ ἢ Κυριακῇ, συμφώνως μὲ τοὺς μθ' καὶ νὰ κανόνας τῆς ἐν Λαοδικεῖᾳ συνόδου (ἔτους 360). Ἐξαιροῦνται αἱ μνήμαι τοῦ ἁγ. Χαράλαμπος (10 Φεβρ.), τοῦ Προδρόμου (24 Φεβρ.) καὶ τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα (9 Μαρτίου).

4. Ἐν τῇ ἀπόλυσει τοῦ ἑσπερινοῦ (τελουμένου συνήθως τὸ πρωὶ τῆς προηγουμένης) καὶ τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας ὁ ἔχων ἀκολουθίαν ἐν τῷ Μηναίῳ.

26. Πέμπτη. Πορφυρίου ἐπισκόπου Γάζης († 420). Φωτεινῆς μάρτυρος τῆς Σαμαρείτιδος, Θεοκλήτου καὶ λοιπῶν μαρτύρων, Ἰωάννου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Κων/πόλει († 1575).

Τῇ Πέμπτῃ πρωί. Τὸ μεσονυκτικόν, ὁ ὄρθρος τῆς ἡμέρας, αἱ ὥραι καὶ ὁ ἑσπερινὸς τῆς ἐπομένης (27 Φεβρ.) ἄνευ προηγησμένης.

Τῇ Πέμπτῃ ἑσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ δ' τμήματος τοῦ μεγάλου κανόνος· Εὐαγγέλιον τῆς Πέμπτης τῶν παννυχίδων «Αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν» (Μτθ. ζ' 7-11)· εἰς τὴν συγχώρησιν «Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον».

27. Παρασκευή. Προκοπίου τοῦ Δεκαπολίτου († η' αἰ.). Στεφάνου τοῦ γηροκόμου.

Τῇ Παρασκευῇ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου καὶ ὥρων μετὰ τῶν μακαρισμῶν, ὡς προοδηλῶται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ ιη' κάθισμα («Πρὸς Κύριον»). Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» (ἤχος πλ. α') ἀπὸ τοῦ στίχου «Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς» τὸ ἰδιόμελον τῆς ἡμέρας (ἐκ τοῦ Τριωδίου) «Δεῦτε πιστοί» (δῖς), τὰ 4 μαρτυρικά τοῦ δ' ἡχου (βλ. ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) καὶ τὰ 4 ἰδιόμελα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου (ἐκ τοῦ Τριωδίου) «Δεῦτε, φιλομάρτυρες» κ.λπ., Δόξα, «Ὁργάνῳ χρησάμενος», Καὶ νῦν, «Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ» (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου, Παρασκευὴ ἑσπέρας, ἤχος δ'). Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ, «Φῶς ἱλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «Κατευθυνθήτω», «Νῦν αἱ δυνάμεις», κοινωνικὸν «Γεύσασθε καὶ ἴδετε», «Εὐλογήσω τὸν Κύριον».

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας. Οἱ α' χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου. Ἀναγινώσκεται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον, ὡς ἐν τῷ Ὁρολογίῳ. Μετὰ τὸ «Ἄξιον ἐστὶ» ψάλλεται ὁ κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου» ἀνὰ 6 τροπάρια εἰς ἐκάστην ὥδην· εἶτα τὸ «Τῇ ὑπερμάχῳ» δίχορον, καὶ ἀναγινώσκεται ἡ α' στάσις τῶν οἰκῶν (Χαιρετισμῶν) τῆς Θεοτόκου (Α-Ζ)· εἶτα «Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ» σύντομον, τὸ τρισάγιον κ.τ.λ. καὶ τὸ κοινάκιον τοῦ μεγαλομάρτυρος·

«Πίστιν Χριστοῦ ὡσεὶ θώρακα, ἔνδον λαβὼν ἐν καρδίᾳ σου, τὰς ἐναντίας δυνάμεις κατεπάτησας, πολύαθλε· καὶ στέφει οὐρανίῳ ἐστέφθης αἰωνίως ὡς ἀήττητος»·

«Κύριε, ἐλέησον» (μ'), «Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ», καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου. Μετὰ τὸ «Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου» τὸ Εὐαγγέλιον τῆς παννυχίδος (Ἰω. ιε' 1-7), ἡ μικρὰ ἀπόλυσις, τὸ «Εὐξόμεθα», τὸ κάθισμα «Τὴν ὠραιότητα» καὶ εἶτα «Δι' εὐχῶν» (τυπικὸν Τριωδίου §26).

Σημείωσις. Ἡ τάξις αὐτῇ τῶν χαιρετισμῶν τηρεῖται καὶ κατὰ τὰς ἐφεξῆς Παρασκευὰς τῆς β', γ' καὶ δ' ἑβδομάδος, ἄνευ ὁμως Εὐαγγελίου. Κοντάκιον δὲ λέγεται τότε τὸ ἐξῆς, ἐφόσον τῷ Σαββάτῳ δὲν τύχη ἑορταζόμενος ἅγιος·

«Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως, τῷ φυτουργῷ τῆς κτίσεως, ἡ οἰκουμένη προσφέρει σοι, Κύριε, τοὺς θεοφόρους μάρτυρας· ταῖς αὐτῶν ἰκεσίαις, ἐν εἰρήνῃ βαθεῖα τὴν ἐκκλησίαν σου, διὰ τῆς Θεοτόκου συντήρησον, πολυέλεε».

28. Σάββατον α' τῶν νηστειῶν. † «Θεοδώρου μεγαλομάρτυρος τοῦ Τήρωνος (μνήμη τοῦ διὰ κολλύβων θαύματος)». Βασιλείου ὅς. τοῦ ὁμολογητοῦ († 750). Προτερίου Ἀλεξανδρείας ἱερομάρτυρος († 457), Κυράννης νεομάρτ. τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ († 1751).

Εἵδησις. Κατὰ τὰ Σάββατα τῆς Τεσσαρακοστῆς, τὸ μὲν πρωὶ ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ὁρθρου καὶ τελεῖται ἡ λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου, τὸ δὲ ἑσπέραις ψάλλεται, ὡς συνήθως, ὁ ἑσπερινὸς τῆς ἐπαύριον Κυριακῆς, καθ' ἣν τελεῖται ἡ λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου.

Τῷ Σαββάτῳ πρωί. Μεσονυχτικὸν τοῦ Σαββάτου μὲ τὸ ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τοῦ ἁγίου [ἢ τὸ σύνηθες μεσονυχτικὸν ἐπὶ μνήμῃ ἑορταζομένου ἁγίου, ἐν ᾧ μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν ψάλλονται τὰ διὰ τὸν στίχον τῶν αἰῶνων ἰδιόμελα τοῦ ἁγ. Θεοδώρου «Χορεύουσι στίφη μαρτύρων» κ.λπ. δίχα μὲν τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων, ἀλλὰ μετὰ τοῦ Δόξα εἰς τὸ δ' καὶ τοῦ Καὶ νῦν εἰς τὸ θεοτοκίον τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως»].

Εἰς τὸν ὁρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκιον «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν». Καθίσματα [μετὰ τὴν α' στιχολ.] μόνον τὰ 3 μαρτυρικά τοῦ δ' ἤχου (τὸ νεκρώσιμον δὲν λέγεται) «Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε» κ.λπ. (ζῆτει ἅπαντα ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου «Τὸ ἀπ' αἰῶνος», εἶτα [μετὰ τὸν Ἀμωμον] τὰ τοῦ ἁγίου (Τριωδίου, Σάββατον α' ἑβδομ.) «Ζέων πίστεως», Δόξα, «Θεῖον δῶρον», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Ἡ τὸν ἀχώρητον Θεόν». Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ τοῦ Μηναίου καὶ οἱ δύο τοῦ Τριωδίου· ἀπὸ γ' ὥδῃς τὰ μεσώδια

καθίσματα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου· ἀφ' ᾧ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἁγίου, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου. Καταβασίαι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν»· «Ἄπας γηγενής». Ἐξαποστειλάρια καὶ αἵνοι μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος τοῦ ἁγίου (26 Ὀκτ.), «Ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι» (Β' Τιμ. β' 1-10)· Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας, «Ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς ἐν τοῖς σάββασιν» (Ματθ. β' 23-γ' 5). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου· «Ἄξιον ἐστὶ»· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον». Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν γίνεται ἡ εὐλόγησις τῶν ἐορτίων κολλύβων μετὰ τῆς εὐχῆς «Ὁ πάντα τελεσφορήσας τῷ λόγῳ σου» (βλ. Ἱερατικόν). Εἶτα «Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου» καὶ ἀπόλυσις.

Σημειώσεις. Ἰστέον ὅτι κατ' ἀρχαίαν παράδοσιν, ἥ τις ὑπονοεῖται ἐν τῷ ἰσχύοντι Τυπικῷ, προτίθενται σήμερον πρὸς εὐλόγησιν εἰδικὰ κόλλυβα ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἐορταζομένου μεγαλομάρτυρος καὶ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διὰ κολλύβων τελεσθέντος θαύματος, περὶ οὗ ἡ ἐν τῷ Τριωδίῳ ἀκολουθία. Ἐπειδὴ ὑπάρχει ἐπίσης ἡ συνήθεια νὰ προσάγονται σήμερον κόλλυβα διὰ τοὺς κεκοιμημένους καὶ νὰ τελῇται νεκρώσιμον τρισάγιον, ἂν καὶ δὲν εἶναι Ψυχοσάββατον, θεωροῦμεν ὀρθὸν πρῶτον μὲν μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν νὰ εὐλογηθοῦν τὰ πρὸς τιμὴν τοῦ ἁγίου ἐόρτια κόλλυβα, μετὰ δὲ τὸ «Δι' εὐχῶν» τῆς λειτουργίας ὁ ἱερεὺς εὐθὺς νὰ βάλῃ «Εὐλογητὸς» καὶ νὰ τελέσῃ κατὰ τὰ εἰωθότα τὸ νεκρώσιμον τρισάγιον ἐπὶ τῶν ἄλλων κολλύβων, «ἵνα μὴ συμπάλλωνται τὰ χαρμόσυνα τοῖς πενθίμοις».

An intricate, dark red decorative border frames the page. It features a repeating pattern of stylized floral and foliate motifs, including acanthus leaves and circular medallions. The border is particularly elaborate at the corners and midpoints of the top and bottom edges.

ΜΗΝ

ΜΑΡΤΙΟΣ

ΜΗΝ ΜΑΡΤΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 12 καὶ ἡ νύξ ὥρας 12

1. † ΚΥΡΙΑΚΗ Α΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ). «Ἀνάμνησις τῆς ἀναστηλώσεως τῶν ἱερῶν εἰκόνων» (843). Εὐδοκίας ὁσιομάρτυρος († 160-170), Μαρκέλλου καὶ Ἀντωνίνης μαρτύρων. Ἦχος πλ. α΄, ἑωθινὸν ε΄ (Τ.Μ.Ε., τυπ. Τριωδίου §§28-30).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως»· κοντάκιον «Πίστιν Χριστοῦ».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Τριωδίου 4, Δόξα, «Ἡ χάρις ἐπέλαμψε», Καὶ νῦν, «Ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ». Εἵσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τοῦ Τριωδίου «Οἱ ἐξ ἀσεβείας». Ἀπολυτίκια «Τὸν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου», Καὶ νῦν, «Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἡχου, Δόξα, τὸ ἐν τῷ Τριωδίῳ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελον «Χαίρετε, προφηταὶ τίμοι», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου», τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου».

Εἵδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα, β΄ τῶν νηστειῶν, θὰ τελεσθοῦν δύο θεῖαι λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα (ἀλλ' εἰς τὴν α΄ στιχολογίαν εἰς τὸ Καὶ νῦν τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἡχου «Χαῖρε, πύλη Κυρίου»). Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (ε΄)· μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ τροπάρια «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρμῶν), καὶ ὁ τοῦ Τριωδίου μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι». Ἀπὸ γ' ὥδης τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, καὶ τὰ μεσώδια καθίσματα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· ἀφ' ἧς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ Τριωδίου, τὸ μηνολόγιον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ «Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον πέλαγος»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Λίθος ἀχειρόμητος».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ. «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ε' ἀναστάσιμον, τὸ τῆς ἑορτῆς «Σκιρτήσατε, κροτήσατε» καὶ τὸ θεοτοκίον «Ρομφαῖαι νῦν ἐξέλιπον».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς ἑορτῆς προσόμοια 3 «Ἐν σοὶ νῦν ἀγάλλεται» κ.λπ. εἰς 4 –εἰς τοὺς συνήθεις στίχους τῆς Κυριακῆς τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τοῦ Τριωδίου «Μωσῆς τῷ καιρῷ τῆς ἐγκρατείας», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη», δοξολογία μεγάλη.

Μετὰ τὸ ἁσματικὸν τῆς δοξολογίας «Ἅγιος ὁ Θεός» κ.λπ. (ἢ μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν τῆς θ. λειτουργίας), τελεῖται ἡ λιτάνευσις τοῦ τιμίου Σταυροῦ καὶ τῶν ἱ. εἰκόνων περίξ ἡ ἔσωθεν τοῦ ἱ. ναοῦ κατὰ τὴν ἀκόλουθον διάταξιν.

Ἡ λιτανεία τῶν ἱερῶν εἰκόνων κατὰ τὴν συνήθη τάξιν

Ἐξελθόντες τοῦ ἱ. ναοῦ, ὃ τε ἱ. κλῆρος καὶ ὁ λαὸς μετὰ τοῦ τιμίου σταυροῦ καὶ τῶν ἱ. εἰκόνων, καὶ τάξιν λιτανεύσεως ἀποτελέσαντες κατὰ τὰ εἰωθότα, περιερχόμεθα ἅπαξ τὸν ἱερὸν ναόν, τῶν κωδῶνων αὐτοῦ χαρμοσύνως κρουομένων, τῶν δὲ χορῶν ψαλλόντων τὸ ἀπολυτίκιον «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου», εἰς τέσσαρας στάσεις. Εἰς ἐκάστην δὲ τοῦ ναοῦ πλευρὰν γίνονται αἱ κάτωθι δεήσεις.

α') Ἐν τῇ νοτιά πλευρᾷ τοῦ ναοῦ δέησις ὑπὲρ τῶν ζώντων.

β') Ὅπισθεν τοῦ ἱεροῦ γίνεται δέησις ὑπὲρ τῶν ἀπ' αἰῶνος κεκοιμημένων εὐσεβῶν βασιλέων, ὀρθοδόξων πατριαρχῶν, ἀρχιερέων κ.τ.λ.· οἱ χοροὶ «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ') καὶ ἡ ἐκφώνησις «Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις».

γ') Ἐν τῇ βορείᾳ πλευρᾷ τοῦ ναοῦ δέησις ὑπὲρ τῶν ζώντων, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ στάσει.

δ΄) Πρὸ τῆς δυτικῆς θύρας ἢ ἐντὸς τοῦ ναοῦ (ἐν τῷ σολέα) ὑπὲρ τῶν ζώντων καὶ εἰς τὸ τέλος «Ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι» κ.λπ., «Ἐπάκουσον ἡμῶν» καὶ ἀναγινώσκει ὁ προεξάρχων ἱερεὺς (ἢ ἂν ἢ προεξάρχων ὁ ἀρχιερεὺς) τὰς ἐξῆς περικοπὰς τοῦ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας συνοδικοῦ:

Οἱ προφῆται ὡς εἶδον, οἱ ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ διδάσκαλοι ὡς ἐδογματίσαν, ἡ οἰκουμένη ὡς συμπεφρόνηκεν, ἡ χάρις ὡς ἔλαμψεν, ἡ ἀλήθεια ὡς ἀποδεδείκται, τὸ ψεῦδος ὡς ἀπελήλათαι, ἡ σοφία ὡς ἐπαρησιάσατο, ὁ Χριστὸς ὡς ἐβράβευσεν, οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ τοὺς αὐτοῦ ἁγίους ἐν λόγοις τιμῶντες, ἐν συγγραφαῖς, ἐν νοήμασιν, ἐν ναοῖς, ἐν εἰκονίσμασι, τὸν μὲν ὡς Θεὸν καὶ δεσπότην προσκυνοῦντες καὶ σέβοντες, τοὺς δὲ διὰ τὸν κοινὸν δεσπότην ὡς αὐτοῦ γνησίους θεράποντας τιμῶντες καὶ τὴν κατὰ σχέσιν προσκύνησιν ἀπονέμοντες. Αὕτη ἡ πίστις τῶν ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν πατέρων, αὕτη ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων, αὕτη ἡ πίστις τὴν οἰκουμένην ἐστήριξεν. Ἐπὶ τούτοις τοὺς τῆς εὐσεβείας κήρυκας ἀδελφικῶς τε καὶ πατροποθῆτως εἰς δόξαν καὶ τιμὴν τῆς εὐσεβείας, ὑπὲρ ἧς ἡγωνίσαντο, ἀνευφημοῦμεν καὶ λέγομεν· Τῶν τῆς ὀρθοδοξίας προμάχων εὐσεβῶν βασιλέων, ἁγιωτάτων πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, διδασκάλων, μαρτύρων, ὁμολογητῶν, αἰωνία ἡ μνήμη.

‘Ο χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» γ’.

Τούτων τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας μέχρι θανάτου ἄθλοις τε καὶ ἀγωνίσμασι καὶ διδασκαλίαις παιδαγωγεῖσθαι τε καὶ κρατύνεσθαι Θεὸν ἐκλιπαροῦντες καὶ μιμητὰς τῆς ἐνθεοῦ αὐτῶν πολιτείας μέχρι τέλους ἀναδείκνυσθαι ἐκδυσωποῦντες, ἀξιωθῆναι τῶν ἐξαιτουμένων, οἰκτιρμοῖς καὶ χάριτι τοῦ μεγάλου καὶ πρώτου ἀρχιερέως Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς ὑπερενδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν θεοειδῶν ἀγγέλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων.

‘Ο χορὸς «Ἀμήν». Εἰσερχομένων δὲ ἡμῶν εἰς τὸν ἱ. ναὸν ψάλλεται τὸ μέγα προκείμενον «Τίς θεὸς μέγας», καὶ εἶτα τὸ «Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

**Ἡ λιτανεία τῶν ἱερῶν εἰκόνων κατὰ τὴν τάξιν
τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων**

Σχηματίζεται ἱερὰ πομπή ὡς ἑξῆς· προπορεύονται οἱ κρατοῦντες κηρολαμπάδας, εἶτα οἱ φέροντες τὰ λάβαρα, τοὺς φανούς, τὰ ἑξαπτέρυγα· ἀκολουθοῦν οἱ χοροὶ τῶν ψαλτῶν· εἶτα οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ φερόντες τὰς ἱ. εἰκόνας χριστιανοί, καὶ τέλος διάκονοι μετὰ θυμιατηρίων θυμιῶντες τὸν εἰς χεῖρας τοῦ ἀρχιερέως εὐρισκόμενον τίμιον Σταυρόν (ἢ τὴν μικρὰν φορητὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ). Κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς λιτανείας ἴστανται πάντες εἰς τὸν σολέα.

ΕΝΑΡΞΙΣ. Ἐκφωνεῖ ὁ διάκονος· «*Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν εἴσοδον*». Ὁ ἀρχιερεὺς ἀπὸ τῶν βημοθύρων· «*Εὐλογημένη ἡ εἴσοδος τῶν ἁγίων σου πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων*». Ὁ χορὸς «*Ἀμήν*».

Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς ἀναγινώσκει ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸ προοίμιον τοῦ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας συνοδικοῦ·

Ἐποφειλομένη πρὸς Θεὸν ἐτήσιος εὐχαριστία, καθ' ἣν ἡμέραν ἀπελάβομεν τὴν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν σὺν ἀποδείξει τῶν τῆς εὐσεβείας δογμάτων καὶ καταστροφῇ τῶν τῆς κακίας δυσσεβημάτων.

Προφητικαῖς ἐπόμενοι ῥήσεσιν ἀποστολικαῖς τε παραινέσεσιν εἰκόντες καὶ εὐαγγελικαῖς ἱστορίαις στοιχοῦμενοι, τῶν ἐγκαινίων τὴν ἡμέραν ἐορτάζομεν. Καὶ ταύτῃ εὐχαῖς καὶ λιτανείαις συνευφραινόμενοί τε καὶ συναγαλλόμενοι ψαλμοῖς ἐκβοῶμεν καὶ ᾄσμασιν.

Καὶ ἐκκινεῖ ἡ ἱερὰ πομπή πρὸς τὴν βορείαν πύλην τοῦ ναοῦ, ἐνῷ ὁ χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «*Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου*», εἰς χρόνον ἀνάλογον, ὥστε ὁ ἀρχιερεὺς νὰ φθάσῃ εἰς τὸν χώρον τῆς ἐπομένης στάσεως.

Σημείωσις. Λόγῳ τοῦ μακροῦ τοῦ ἀπολυτικίου, δύναται νὰ ψαλῇ τοῦτο εἰς τρεῖς στάσεις οὕτως· ἀπὸ τοῦ σημείου τῆς ἐκκινήσεως μέχρι τῆς βορείας θύρας «*Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου... Χριστέ ὁ Θεός*», ἀπὸ τῆς βορείας μέχρι τῆς δυτικῆς θύρας τοῦ ναοῦ «*βουλῇσιν γὰρ ἠυδόκησας... ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἐχθροῦ*» καὶ τέλος ἀπὸ τῆς δυτικῆς θύρας μέχρι τῆς μεσημβρινῆς τοιαύτης «*Ὅθεν εὐχαρίστως βοῶμέν σοι... εἰς τὸ σῶσαι τὸν κόσμον*».

ΣΤΑΣΙΣ ΠΡΩΤΗ. Ἰσταμένης τῆς πομπῆς, ἀναγινώσκει ὁ προϊστάμενος τὸ α' ἄρθρον τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως «Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων».

Ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφώνως·

Τῶν τὴν ἔνσαρκον τοῦ Θεοῦ Λόγου παρουσίαν, λόγῳ, στόματι, καρδίᾳ καὶ νῷ, γραφῇ τε καὶ εἰκόσιν ὁμολογούντων, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ').

Ὁ ἀρχιερεὺς·

Τῶν εἰδότην τῆς τοῦ Χριστοῦ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὑποστάσεως τὸ ἐν οὐσίαις διάφορον, καὶ ταύτης τὸ κτιστὸν τε καὶ ἄκτιστον, τὸ ὁρατὸν καὶ ἀόρατον, τὸ παθητὸν καὶ ἀπαθές, τὸ περιγραφτὸν καὶ ἀπερίγραφτον, καὶ τῇ μὲν θεϊκῇ οὐσίᾳ τὸ ἄκτιστον καὶ τὰ ὅμοια προσαρμοζόντων, τῇ δὲ ἀνθρωπίνῃ φύσει τὰ τε ἄλλα καὶ τὸ περιγραφτὸν ἀνομολογούντων καὶ λόγῳ καὶ εἰκονίσμασιν, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ').

Ὁ ἀρχιερεὺς·

Τῶν πιστευνόντων καὶ διακηρυκτουμένων, ἧτοι εὐαγγελιζομένων τοὺς λόγους ἐπὶ γραμμάτων, τὰ πράγματα ἐπὶ σχημάτων, καὶ εἰς μίαν ἐκάτερον συντελεῖν ὠφέλειαν, τὴν τε διὰ λόγων ἀνακήρυξιν καὶ τὴν δι' εἰκόνων τῆς ἀληθείας βεβαίωσιν, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ').

Καὶ ἐκκινεῖ πάλιν ἡ πομπὴ πρὸς τὴν δυτικὴν θύραν (ἧτοι πρὸς τὰς βασιλικὰς πύλας) τοῦ ναοῦ, ἐνῷ ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου» (εἰς χρόνον ἀνάλογον).

ΣΤΑΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ. Τοῦ ἀρχιερέως φθάσαντος πρὸ τῶν βασιλικῶν πυλῶν, ἵσταται ἡ λιτανεία· ὁ δὲ προϊστάμενος ἀναγινώσκει τὰ χριστολογικὰ ἄρθρα τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως·

Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων· φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο. Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν

σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ παθόντα καὶ ταφέντα. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς. Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανούς καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.

Εἶτα ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφώνως·

Οἱ προφῆται ὡς εἶδον, οἱ ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ διδάσκαλοι ὡς ἐδογματίσαν, ἡ οἰκουμένη ὡς συμπεφρόνηκεν, ἡ χάρις ὡς ἔλαμπεν, ἡ ἀλήθεια ὡς ἀποδεδεικται, τὸ ψεῦδος ὡς ἀπελήλათαι, ἡ σοφία ὡς ἐπαρησιάσατο, ὁ Χριστὸς ὡς ἐβράβευσεν· οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ τοὺς αὐτοῦ ἁγίους ἐν λόγοις τιμῶντες, ἐν συγγραφαῖς, ἐν νοήμασιν, ἐν θυσίαις, ἐν ναοῖς, ἐν εἰκονίσμασι, τὸν μὲν ὡς Θεὸν καὶ δεσπότην προσκυνοῦντες καὶ σέβοντες, τοὺς δὲ διὰ τὸν κοινὸν δεσπότην ὡς αὐτοῦ γνησίους θεράποντας τιμῶντες καὶ τὴν κατὰ σχέσιν προσκύνησιν ἀπονέμοντες.

Αὕτη ἡ πίστις τῶν ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν πατέρων, αὕτη ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων, αὕτη ἡ πίστις τὴν οἰκουμένην ἐστήριξε.

Καὶ ἐκκινεῖ ἡ ἱ. πομπὴ πρὸς τὴν μεσημβρινὴν (νοτίαν) θύραν τοῦ ναοῦ, ἐνῷ ὁ χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου» (εἰς χρόνον ἀνάλογον).

ΣΤΑΣΙΣ ΤΡΙΤΗ. Ὅταν ὁ ἀρχιερεὺς φθάσῃ εἰς τὸν ὠρισμένον τόπον, ἵσταται ἡ πομπή, καὶ ὁ προϊστάμενος ἀναγινώσκει τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως·

Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν. Εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν. Ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν. Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

Εἶτα ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφώνως·

Μιχαὴλ τοῦ ὀρθοδόξου βασιλέως καὶ Θεοδώρας τῆς ἁγίας αὐτοῦ μητρὸς, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ').

Ὁ ἀρχιερεὺς·

Βασιλείου, Κωνσταντίνου, Λέοντος, Ἀλεξάνδρου, Χριστοφόρου, Νικηφόρου, Ἀνδρονίκου, Ἰσαακίου, Ἀλεξίου καὶ Θεοδώρου, τῶν τὴν οὐράνιον βασιλείαν τῆς ἐπιγείου ἀνταλλαζαμένων, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ').

Ἰγνατίου, Φωτίου, Στεφάνου, Ἀντωνίου, Ἰωσήφ καὶ πάντων τῶν ἁγιωτάτων πατριαρχῶν τῶν ὑπὲρ τῆς πίστεως ἡμῶν ἀγωνισαμένων, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ').

Τούτων τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας μέχρι θανάτου ἄθλοις τε καὶ ἀγωνίσμασι καὶ διδασκαλίαις παιδαγωγεῖσθαι τε καὶ κρατύνεσθαι Θεὸν ἐκλιπαροῦντες καὶ μιμητὰς τῆς ἐνθέου αὐτῶν πολιτείας μέχρι τέλους ἀναδείκνυσθαι ἐκδυσωποῦντες, ἀξιοθεῖημεν τῶν ἐξαιτουμένων, οἰκτιρμοῖς καὶ χάριτι τοῦ μεγάλου καὶ πρώτου ἀρχιερέως Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς ὑπερενδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν θεοειδῶν ἀγγέλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων.

Ὁ χορὸς «Ἀμήν» καὶ ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «Τὴν ἄχρατον εἰκόνα σου» (εἰς χρόνον ἀνάλογον) [ἢ τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ «Χαράς ἐπλήρωσας τὰ πάντα» κ.λπ.], ἐνῷ ἡ ἱ. πομπὴ ἐπιστρέφει εἰς τὸν σολέα.

ΣΤΑΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ. Ὁ ἀρχιερεὺς ψάλλει ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸν ψαλμικὸν στίχον «Τίς θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν· σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσιαμόνος». Τὸν αὐτὸν στίχον ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἀνὰ μίαν, καὶ εἶτα τὸ «Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ψάλλονται τὰ ἀντίφωνα ὡς ἑξῆς.

Ἀντίφωνον α'

Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, ἐνεδύσατο Κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην, ἣ τις οὐ σαλευθήσεται. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

**Τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ Κυρίου, ἀκουστάς ποιή-
σει πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ;**

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

**Εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ Κυρίου, οὓς ἐλυτρώσατο
ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...**

Δόξα, Καὶ νῦν. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ἀντίφωνον β΄

**Ἐξομολογησάσθωσαν τὰ ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια
αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ
ἀναστάς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι, Ἀλληλούια.**

**Ὑψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ καὶ ἐν καθέδρᾳ
πρεσβυτέρων. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς...**

**Ὁφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ τὸ ἔλεος
αὐτοῦ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...**

**Τοῦ ἀκοῦσαι τοῦ στεναγμοῦ τῶν πεπεδημένων, τοῦ λῦσαι
τοὺς υἱοὺς τῶν τεθνατωμένων.**

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...

Δόξα, Καὶ νῦν. «Ὁ μονογενὴς Υἱός».

Ἀντίφωνον γ΄

Αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ.

«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου...»

**Αὕτη ἡ ἡμέρα Κυρίου, ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν
ἐν αὐτῇ. «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου...»**

Κύριε, ὁ Θεός μου, εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι.

«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου...»

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ
Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...»

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, ἀπολυτίκια «Τὸν συνάναρχον Λό-
γον», «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον
«Τῇ ὑπερμάχῳ».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τὰ εἰ-
δικὰ τῆς Κυριακῆς (βλέπε ἐν τῷ Τριωδίῳ)*. Ἀπόστολος: Κυρ.

---

* Προκείμενον, ἥχος δ΄, Ὡδὴ τῶν πατέρων, «Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ
Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν», στίχ. «Ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας ἡ-

α' νηστ., «Πίστει Μωυσῆς μέγας γενόμενος» (Έβρ. ια' 24-26, 32-40). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ἡθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν» (Ἰω. α' 44-52).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου. Εἰς τὸ Ἑξαίρετως «Ἐπὶ σοὶ χαίρει». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε». «Εἶδομεν τὸ φῶς»· καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «Τὸν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου»· κοντάκιον τῆς ἑορτῆς «Ὁ ἀπερίγραπτος Λόγος».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ἑσπέρια εἰς στίχους 10, κατανυκτικὰ τοῦ (πλ. α') ἤχου 4 «Κύριε, ἁμαρτάνων οὐ παύομαι» κ.λπ. (ζήτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), προσόμοια τοῦ Τριωδίου 3 «Δίδου μοι κατάνυξιν», κ.λπ. καὶ τοῦ Μηναίου (2 Μαρ.) ἕτερα 3, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον. Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ, «Φῶς ἱλαρὸν» καὶ τὸ μέγα προκείμενον «Ἐδωκας κληρονομίαν», κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν. Εἰς τὸν στίχον, ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «Νῦν ἀπολύεις» κ.τ.λ. ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

2. Δευτέρα. Ἦσυχίου μάρτυρος. Θεοδότου ἐπισκόπου Κυρηναίας Κύπρου († 326), Εὐθαλίας παρθενομάρτυρος († 252).

Μνήμη Νικολάου ἱερέως τοῦ Πλανᾶ († 2 Μαρτίου 1932). Κατ' ἀπόφασιν τῆς ἱ. Συνόδου, εἰ τύχοι ἐν τῇ μεγ. τεσσαρακοστῇ, μετατίθεται ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ α' Κυριακῇ τοῦ Μαρτίου.

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου, ὥρων μετὰ τῶν μακαρισμῶν, καὶ τοῦ ἐσπερινοῦ τῆς ἐπομένης, ὡς προοδηλωται, κατὰ τὴν τάξιν τῆς Τεσσαρακοστῆς.

Περὶ τῶν κανόνων ἐν τῷ μεγάλῳ ἀποδείπνῳ

1. Καθ' ἐκάστην ἐσπέραν ἀπὸ Δευτέρας ἕως Πέμπτης τῶν λοιπῶν ἑβδομάδων τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς καὶ τὴν ἐσπέραν τῆς μεγ. Δευτέρας καὶ τῆς μεγ. Τρίτης διεξάγεται ἡ ἀκολουθία τοῦ με-

---

μῖν». Ἀλληλουιάριον, ἦχος πλ. δ', στίχ. α' «Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ, καὶ Σαμουὴλ ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ», στίχ. β' «Ἐπεκαλοῦντο τὸν Κύριον, καὶ αὐτὸς εἰσήκουεν αὐτῶν ἐν στίλῳ νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτούς».

γάλου ἀποδείπνου ὡς ἐν τῷ Ὁρολογίῳ (ἄνευ Εὐαγγελίου) καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ. Μετὰ τὴν δοξολογίαν τὸ Τ.Μ.Ε. (τυπικὸν Τριωδίου §23, ὑποσ. 17) ὀρίζει νὰ ψάλλεται ἐκ τοῦ Θεοτοκαρίου ὁ ὠρισμένος κανὼν τῆς ἡμέρας ὁ εἰς τὸν ἦχον τῆς ἐβδομάδος.

2. Κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ σημειουμένην τάξιν (α΄ Κυρ. τῶν νηστεϊῶν, εἰς τὸ τέλος τοῦ κατανυκτικοῦ ἐσπερινοῦ), ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Πέμπτης πρὸ τοῦ Λαζάρου ἐσπέρας ἐν τοῖς μεγ. ἀποδείπνοις ψάλλονται οἱ κανόνες τοῦ Μηναίου οἱ ἀπὸ τοῦ Σαββάτου τοῦ Λαζάρου μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀντίπασχα (4-19 Ἀπριλίου) ὁμοῦ μετὰ τῶν κανόνων τῆς Θεοτόκου, οἱ ὁποῖοι καὶ προηγοῦνται. Ἀπὸ γ' ὥδης ἀθήσιμα τοῦ Μηναίου καὶ ἀφ' ς' τῆς Θεοτόκου μετὰ τοὺς κανόνας, τὰ 4 προσόμοια τῆς Θεοτόκου καὶ εἴτα τὰ 3 τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν. Ὅταν συμπληρωθοῦν οἱ κανόνες τοῦ Μηναίου, λέγεται μόνον τὸ Θεοτοκάριον.

Κατὰ ταῦτα ἡ καθ' ἡμέραν σειρὰ τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου (ἐκ τῆς περιόδου 4-19 Ἀπριλίου) εἰς τὸ μέγα ἀπόδειπνον ἔχει ὡς ἑξῆς:

Τὸ ἐσπέρας τῆς	ψάλλονται κανὼν καὶ προσόμοια τῆς
2 Μαρτίου	4 Ἀπριλίου (ὁσ. Γεωργίου ἐν Μαλεῶ)
3 Μαρτίου	5 Ἀπριλίου (ἁγ. Κλαυδίου κ.λπ.)
4 Μαρτίου	6 Ἀπριλίου (ἁγίου Εὐτυχίου)
5 Μαρτίου	7 Ἀπριλίου (ἁγ. Καλλιοπίου & Γεωργίου)
9 Μαρτίου	8 Ἀπριλίου (ἁγ. Ἡρωδίωνος κ.λπ.)
10 Μαρτίου	9 Ἀπριλίου (μάρτυρος Εὐψυχίου)
11 Μαρτίου	10 Ἀπριλίου (Τερεντίου κ.λπ. μαρτύρων)
12 Μαρτίου	11 Ἀπριλίου (ιερομάρτυρος Ἀντίπα)
16 Μαρτίου	12 Ἀπριλίου (ἁγίου Βασιλείου Παρίου)
18 Μαρτίου	13 Ἀπριλίου (ἁγ. Μαρτίνου Ῥώμης)
23 Μαρτίου	14 Ἀπριλίου (ἁγ. Ἀριστάρχου καὶ λοιπῶν)
26 Μαρτίου	15 Ἀπριλίου (μάρτυρος Κρήσκεντος)
30 Μαρτίου	16 Ἀπριλίου (ἁγ. Ἀγάπης, Εἰρήνης, Χιονίας)
31 Μαρτίου	17 Ἀπριλίου (ιερομάρτυρος Συμεών)
1 Ἀπριλίου	18 Ἀπριλίου (ὁσίου Ἰωάννου)
2 Ἀπριλίου	19 Ἀπριλίου (ιερομάρτυρος Παφνουτίου)

3. Τρίτη. Εὐτροπίου, Κλεονίκου, Βασιλίσκου τῶν μαρτύρων. Θεοδωρήτου ἱερομάρτυρος.

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν τῆς τεσσαρακοστῆς νηστείας βλέπε 23 Φεβρουαρίου καὶ 2 Μαρτίου.

- 4. Τετάρτη.** Γερασίμου όσίου του έν Ιορδάνη († 475)· Παύλου και Ιουλιανής τών μαρτύρων († 273).

Τῷ πρωί. Αί άκολουθίαι πᾶσαι ώς προοδεδήλωται.

Ό έσπερινός μετά τών προηγιασμένων. Ό προοιμακός και τó ιη΄ κάθισμα («Πρός Κύριον»). Είς τó «Κύριε, έκέκραξα» τó ιδióμελον «Τήν πνευματικήν, άδελφοί» (δίς), τó μαρτυρικόν «Πανεύφημοι μάρτυρες» και τὰ 3 τής σειρᾶς προσόμοια του Τριωδίου άνά μίαν, είτα 3 του Μηναίου (5 Μαρτ.) είς 4 μετά του έν συνεχείᾳ Δόξα, Καί νυν, θεοτοκίου· είσοδος, «Φώς ίλαρόν», και τὰ λοιπά τής προηγιασμένης.

- 5. Πέμπτη.** Κόνωνος όσιομάρτυρος (α΄ αϊ.). Κόνωνος μάρτυρος του κηπουρού (γ΄ αϊ.). Μάρκου όσίου του Άθηναίου († δ΄ αϊ.), Γεωργίου νεομάρτυρος του έκ Ραφάνης.

- 6. Παρασκευή.** Τών έν Άμορίῳ 42 μαρτύρων († 845). Μνήμη τής ευρέσεως του τ. σταυρου ύπό τής άγίας Έλένης (326).

Τῷ πρωί. Αί άκολουθίαι πᾶσαι ώς προοδεδήλωται.

Ό έσπερινός μετά τών προηγιασμένων. Μετά τόν προοιμακόν και τó ιη΄ κάθισμα, είς τó «Κύριε, έκέκραξα» τó ιδióμελον «Νυν καιρός εύπρόσδεκτος» (δίς), τὰ 4 μαρτυρικά του (πλ. α΄) ήχου, και έκ του Μηναίου (Μαρτ. 7) προσόμοια 3 είς 4, Δόξα, τó νεκρώσιμον του ήχου (έν τέλει του Τριωδίου) «Έμνήσθην του προφήτου», Καί νυν, «Έν τῇ Έρυθρᾷ»· είσοδος, «Φώς ίλαρόν», και τὰ λοιπά τής προηγιασμένης.

Τῇ Παρασκευῇ έσπέρας. Οί β΄ χαιρετισμοί τής Θεοτόκου. Είς τó μικρόν άπόδειπνον ψάλλεται ό κανών «Άνοιξω τó στόμα μου», είτα τó «Τῇ υπερμάχῳ» δίχορον, και εκφωνείται ή β΄ στάσις του άκαθίστου ύμνου «Ήκουσαν οί ποιμένες». Μετά τó τρισάγιον κ.λπ., κοντάκιον «Ως άπαρχάς τής φύσεως», και τὰ λοιπά κατά τήν τάξιν τών α΄ χαιρετισμῶν (άλλ΄ άνευ Ευαγγελίου).

- 7. Σάββατον β΄ τών νηστειῶν.** Τών έν Χερσῶνι έπισκοπευσάντων ίερομαρτύρων Έφραίμ, Βασιλέως, Ευγενίου κ.λπ. (δ΄ αϊ.). Λαυρεντίου όσίου του Μεγαρέως.

Είς τόν ὄρθρον. Μετά τόν έξάψαλμον, τὰ ειρηνικά και τήν εκφώνησιν «Ότι πρέπει σοι», οί χοροί είς ήχον β΄ τó άλλη-

λουϊάριον, δις ἄνευ στίχων καὶ δις ἐφύμνιον τῶν στίχων «Μακάριοι οὓς ἐξελέξω», «Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν». Ἀπολυτίκια, τὸ μαρτυρικὸν «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, τὸ νεκρώσιμον «Μνήσθητι, Κύριε», Καὶ νῦν, θεοτοκίον, «Μήτηρ ἁγία». Καθίσματα τὰ 3 μαρτυρικά τοῦ πλ. α' ἤχου, «Κύριε, τὸ ποτήριον» κ.λπ. ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου, εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ δύο τελευταῖα, ἀλλ' εἰς τὸ Δόξα, ἀντὶ τοῦ νεκρωσίμου «Ἀνάπαυσον, σωτὴρ ἡμῶν» (ὃ περ θὰ ψαλῇ ὑποχρεωτικῶς μετὰ τὰ εὐλογητάρια) λέγεται τὸ παρὸν·

Γινώσκεις ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐν ἁμαρτίαις γεγεννήμεθα· δι' ὃ σε ἱκετεύομεν· τοὺς μεταστάντας ἐξ ἡμῶν ἀνάπαυσον, παρορῶν ὡς ἀγαθὸς τὰ πλημμελήματα, ἃ ὡς ἄνθρωποι καὶ θνητοὶ ἐν βίῳ ἔπραξαν, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, μόνε φιλάνθρωπε*. Εἰς δὲ τὸ Καὶ νῦν τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἡχου «Χαῖρε, πύλη Κυρίου ἢ ἀδιόδευτος». Εὐθύς [ὁ Ἄμωμος εἰς στάσεις δύο καὶ] τὰ νεκρώσιμα εὐλογητάρια, μετὰ τὰ ὁποῖα γίνεται τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων, ὡς ἐσημειώθη εἰς τὸν ἐσπερινὸν τοῦ Σαββάτου τῆς ἀπόκρεω (14 Φεβρ.). Εἶτα οἱ χοροὶ τὸ νεκρώσιμον κάθισμα τοῦ πλ. α' ἡχου «Ἀνάπαυσον, σωτὴρ ἡμῶν», Δόξα, «Καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ», Καὶ νῦν, «Ὁ ἐκ παρθένου ἀνατείλας». Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. [Ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν καὶ] ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου (μετὰ τῶν εἰρμῶν) μέχρι μὲν τῆς ε' ᾠδῆς μόνος, ἀπὸ δὲ τῆς ς' ᾠδῆς μετὰ τῶν τετραωδίων κανόνων τῆς ἡμέρας (Τριώδιον, Σάβ. β' ἐβδ.). Ἀπὸ γ' ᾠδῆς ὁ εἰρμὸς τοῦ Μηναίου, αἰτησις, «Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός», τὸ μεσῶδιον τοῦ Μηναίου κάθισμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον. Ἀφ' ς' ᾠδῆς ὁ εἰρμὸς τοῦ β' τετραωδίου «Βυθὸς μοι τῶν παθῶν», αἰτησις, «Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς», εἶτα (διὰ τὸ μὴ ἔχειν τὸ Μηναῖον) τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον «Μετὰ τῶν ἁγίων» καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι δὲν ψάλλονται, ἀλλ' εἰς τὸ «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν» ὁ εἰρμὸς τῆς η' ᾠδῆς τοῦ β' τετραωδίου «Τὸν ἐξ ἀνάρχου»· «Τὴν τιμωτέραν», ὁ εἰρμὸς τῆς θ'

* Τὸ παρὸν κάθισμα ἐκ τοῦ μεγάλου Εὐχολογίου (ἀκολουθία νεκρώσιμος εἰς ἱερεῖς, μετὰ τὸ β' ἀντίφωνον)· ἐπίσης Γ. Μπεκατώρου, Τάξις 1963, σ. 57· Τάξις Σαββάτου, σ. 61· καὶ Παρακλητική, ἔκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἡχος πλ. α', τῷ Σαββάτῳ πρωί.

ῥῳδῆς τοῦ β' τετραῳδίου «Σὲ τὴν ἀθάνατον πηγὴν» καὶ τὸ «Ἄξιον ἐστίν». (Τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου δίς.) Ἐξαποστειλάριον τὸ νεκρώσιμον τοῦ Σαββάτου «Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων» καὶ θεοτοκίον «Ὁ γλυκασμὸς τῶν ἀγγέλων» (βλέπε εἰς Ὡρολόγιον). Εἰς τοὺς αἶνους τὰ ἐν τῷ τέλει τοῦ Τριῳδίου 4 ἰδιόμελα τοῦ πλ. α' ἤχου «Εὐλογημένος ὁ στρατός» κ.λπ., Δόξα, τὸ νεκρώσιμον «Σὺ ἔπλασάς με, Κύριε», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Μακαρίζομέν σε». «Σοὶ δόξα πρέπει», ἡ δοξολογία χῦμα καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν προσόμοια νεκρώσιμα τοῦ ἤχου «Αἰγλὴ τοῦ σοῦ προσώπου, Χριστὲ» κ.λπ. ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου. «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ ἀπολυτίκια τῆς μετ' Ἀλληλουία ἀκολουθίας τοῦ Σαββάτου «Ἀπόστολοι, μάρτυρες, Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Μήτηρ ἀγία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ συνήθη («τῶν καθημερινῶν»). Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», «Μνήσθητι, Κύριε» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκια «Μετὰ τῶν ἁγίων» καὶ «Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως». Ἀπόστολος: Σαβ. β' ἐβδ. νηστ., «Βλέπετε μήποτε ἔσται» (Ἐβρ. γ' 12-16)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς ἔρημον τόπον» (Μρ. α' 35-44). Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· «Ἄξιον ἐστὶ»· «Μακάριοι οὓς ἐξελέξω»· «Εἶδομεν τὸ φῶς». Ἐὰν ὑπάρχουν κόλλυβα ὑπὲρ κεκοιμημένων, μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ νεκρώσιμα τροπάρια «Μετὰ πνευμάτων δικαίων» κ.λπ. καὶ μνημονεύονται παρὰ τοῦ ἱερέως τὰ ὀνόματα ὑπὲρ ὧν τὰ κόλλυβα· καὶ ἡ συνήθης ἀπόλυσις.

Εἵδησις. Οὗτος ὁ τύπος τηρεῖται καὶ κατὰ τὰ Σάββατα τῶν ἐπομένων γ' καὶ δ' ἐβδομάδων, ἐναλλασσομένων τῶν καθισμάτων, μαρτυρικῶν καὶ νεκρωσίμων τοῦ ἤχου τῆς ἐβδομάδος· ἐκτὸς εἰ τύχοι ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἢ μνήμη ἐορταζομένου ἁγίου.

8. † ΚΥΡΙΑΚΗ Β' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. «Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ». Θεοφυλάκτου ἐπισκόπου Νικομηδείας († 842-5), Ἑρμοῦ ἀποστόλου (α' αἰ.). Ἦχος πλ. β', ἑωθινὸν ς' (τυπικὸν Τριῳδίου §§35-37).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε»· κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχὰς».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριωδίου 3 εἰς 4, Δόξα, «Ὅσιν τρισμάκαρ», Καὶ νῦν, «Τίς μὴ μακαρίσει σε». Εἴσοδος κ.λπ. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Ἡ γρήγορος γλῶσσά σου», Καὶ νῦν, «Ἀνύμφευτε παρθένε». Ἀπολυτίκια «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», Δόξα, «Ὁρθοδοξίας ὁ φωστήρ», Καὶ νῦν, «Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθείς».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὰ 3 κατα-
νυκτικά τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε», κ.λπ..

Εἵδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα, γ' τῶν νηστειῶν, θὰ τε-
λεστοῦν τρεῖς θ. λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μὲ θεο-
τοκίον «Ὁ τὴν εὐλογημένην», καὶ τῆς β' στιχολογίας μὲ τὸ θεο-
στοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ
προκειμένον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (ς')· μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ ιδιό-
μελα «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρημῶν) καὶ ὁ τοῦ
Τριωδίου μετὰ στίχου «Ἄγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡ-
μῶν»· ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἱεράρχου,
εἴτα τὸ μεσῳδίων κάθισμα τοῦ Τριωδίου καὶ τὸ θεοτοκίον· ἀφ'
ς' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μηνολόγιον,
καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τι-
μωτέραν», «Ἄπας γηγενής».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ. «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ. τὸ ς' ἀναστά-
σιμον «Δεικνύων ὅτι ἄνθρωπος», τοῦ Τριωδίου «Χαῖρε, πατέ-
ρων καύχημα» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἴνοις στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ἱεράρχου
προσόμοια 3 «Τὴν μακαρίαν ἐν κόσμῳ» κ.λπ. εἰς 4 –εἰς τοὺς
πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, «Τοῖς ἐν σκότει
ἀμαρτημάτων», Καὶ νῦν, «Υπερευλογημένη». Δοξολογία μεγά-
λη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικά μετὰ μα-
καρισμῶν] (βλέπε ἔμπροσθεν γεν. τυπ. διατάξεις §§64-66).

Μετά την είσοδον, ἀπολυτίκια «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», «Ὁρθοδοξίας ὁ φωστήρ» καὶ τοῦ ναοῦ, ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Ἀπόστολος: Κυρ. β' νηστ., «Κατ' ἀρχὰς σὺ, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας» (Ἐβρ. α' 10-β' 3). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοὺμ» (Ματθ. β' 1-12). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου· εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ἐπὶ σοὶ χαίρει»· κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε».

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», Δόξα, «Ὁρθοδοξίας ὁ φωστήρ»· ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Μετὰ τὸν προοιμιακὸν (ἄνευ Ψαλτηρίου) εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», εἰς στίχους 6, ἐσπερία προσόμοια 3 τῆς σειρᾶς τοῦ Τριωδίου «Ἀμέτρητά σοι παίσας» καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου (Μαρτίου 9) τῶν ἁγίων ἕτερα 3 «Φέροντες τὰ παρόντα» κ.λπ., Δόξα, τὸ διὰ τὸν στίχον τῶν αἰῶν ἰδιόμελον αὐτῶν «Τὴν λίμνην ὡς παράδειςον», Καὶ νῦν, προσόμοιον θεοτοκίον (ἐκ τοῦ Μηναίου) «Ἔργοις σκοτεινοῖς συναπαχθεῖς». Εἴσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», μέγα προκείμενον «Μὴ ἀποστρέψῃς». Εἰς τὰ ἀπόστιχα, τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου «Χαλινοὺς ἀποπτύσας» (δῖς), τὸ μαρτυρικὸν (ἅπαξ), Δόξα, τῶν ἁγίων «Προφητικῶς ἀνεβόα» (ὃ ζῆτει εἰς τὸν διὰ τὴν ἐπαύριον ἐσπερινὸν τοῦ Μηναίου), Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου»· «Νῦν ἀπολύεις», τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον τῶν μαρτύρων «Τὰς ἀληθόνας τῶν ἁγίων», Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι».

9. Δευτέρα. † Τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα μαρτύρων τῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῆς Σεβαστείας μαρτυρησάντων († 320).

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν ψάλλονται τὰ διὰ τοὺς αἰῶνες ἰδιόμελα τῶν μαρτύρων «Χορὸς τετραδεκαπύρσευτος», «Τὴν τετραδεκάριθμον χορείαν», «Ἀληθείας κρατῆρα», Δόξα, «Τὴν λίμνην ὡς παράδειςον» (βλέπε εἰς τὸν στίχον τῶν αἰῶν), Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Ἀδιόδευτε πύλῃ», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «Τὰς ἀληθόνας τῶν ἁγίων».

Εἰς τὸν ὄρθρον (ἐορτάσιμον). Ὁ ἐξάψαλμος. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκιον «Τὰς ἀληθόνας τῶν ἁγίων», Δόξα, τὸ

αυτό, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου*». [Τὸ ψαλτήριον τῆς ἡμέρας.] Τὰ καθίσματα κατὰ σειρὰν καὶ ἡ τάξις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὁρθρου, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· Εὐαγγέλιον τῶν μαρτύρων, Τρ. ιβ' ἔβδ. Λουκᾶ, «*Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων*» (Λκ. κα' 12-19). Κανόνες, ὁ μικρὸς παρακλητικὸς τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ ὁ τῶν μαρτύρων ἀπὸ γ' καὶ ς' ὥδης ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοιξω τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενής*». Τὸ ἑξαποστειλάριον καὶ τὸ θεοτοκίον. Εἰς τοὺς αἶνους τὰ 3 προσόμοια τῶν ἁγίων εἰς 4, Δόξα, «*Ἀθλοφόροι Χριστοῦ*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Μακαρίζομέν σε*»· δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον. Εὐθὺς «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*» (γ'), καὶ αἱ ᾠ-**ραι** λιταί, λέγοντες εἰς ἐκάστην χῦμα, μετὰ μὲν τοὺς ψαλμούς, Δόξα, «*Τὰς ἀλγηδόνας*», Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον τῆς ὥρας, μετὰ δὲ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ κοντάκιον τῶν μαρτύρων «*Πᾶσαν στρατιάν*». Εἰς τὴν θ' ὥραν συνάπτονται, ὡς συνήθως, οἱ μακαρισμοὶ κ.λπ. μετὰ τὸ «*Ὁ Θεὸς οἰκτιρῆσαι ἡμᾶς*» καὶ τὴν εὐχήν «*Παναγία Τριάς τὸ ὁμοούσιον κράτος*» ὁ ἱερεὺς τὴν (μικρὰν) ἀπόλυσιν καὶ «*Δι' εὐχῶν*».

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῆς θ. λειτουργίας τῶν προηγιασμένων δώρων. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ ιη' κάθισμα τοῦ Ψαλτήριου. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» ἑσπέρια εἰς στίχους 10, τὸ ἰδιόμελον τῆς ἡμέρας (Τριώδιον, Δευτέρα γ' ἔβδ. ἑσπέρας) «*Πάτερ ἀγαθέ*» δῖς, τὸ μαρτυρικὸν «*Τῶν ἁγίων μαρτύρων*» ἅπαξ, τὰ τῶν ἑσπερίων τοῦ Τριωδίου 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς «*Νηστείαν ποθήσωμεν*» κ.λπ. καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου τὰ 3 ἰδιόμελα τῶν ἁγίων «*Φέροντες τὰ παρόντα*» κ.λπ. (9 Μαρτίου, εἰς τὸν πρῶτον ἑσπερινόν) εἰς 4 (δευτεροῦντες τὸ α'), Δόξα, «*Ἐν ὧδαῖς ἁσμάτων*», Καὶ νῦν, τὸ κάτωθι προσόμοιον θεοτοκίον (ἐκ τῆς 6ης Μαρτίου), πρὸς τὸ «*Τριήμερος ἀνέστης*»·

Μεγάλων χαρισμάτων ἀγνή, παρθένη μήτηρ μόνη Θεοῦ, ἡξιώθης ὅτι ἔτεκες σαρκί, τὸν ἕνα τῆς Τριάδος, Χριστὸν τὸν ζωοδότην, εἰς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Εἵσοδος μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου μετὰ τῶν προκειμένων αὐτῶν, «*Κατευθυνθήτω*», μεθ' ὃ ὁ Ἀπόστολος τῶν μαρτύρων, Μαρτ. 9, «*Το-*

σοῦτον ἔχοντες περικείμενον» (Έβρ. ιβ' 1-10), τὸ Εὐαγγέλιον αὐτῶν, Τετ. θ' έβδ. Ματθ., «Όμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. κ' 1-16). Καθεξῆς ἡ λοιπὴ ἀκολουθία τῶν προηγιασμένων δώρων. Κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον»· «Εὐλόγησω τὸν Κύριον». Εἰς τὴν ἀπόλυσιν μνημονεύονται πάντες οἱ ἅγιοι τῆς 9ης Μαρτίου.

Σημείωσις. Ἐν τῇ τραπέζῃ κατάλυσις οἴνου καὶ ἐλαίου.

10. Τρίτη. Κωδράτου τοῦ ἐν Κορίνθῳ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 5 μαρτύρων († 251). Ἀναστασίας τῆς πατρικίας, Μιχαὴλ Μαυροειδῆ νεομάρτ. τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει († 1544).

11. Τετάρτη. Σωφρονίου πατρ. Ἱεροσολύμων († 638-44). Πιονίου, Τροφίμου καὶ Θαλλοῦ τῶν μαρτύρων, Θεοδώρας ὁσίας (τῆς ἐκ Σεργίων Κοζάνης) βασιλίσης Ἄρτης.

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλῶται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῶν προηγιασμένων. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ ιη' κάθισμα. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου «Ἀσώτως διασπείρας» (δῖς), τὸ μαρτυρικὸν «Ἱερεῖα ἔμψυχα» (ἅπαξ), τὰ 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριωδίου «Ἡλίου αὐγάσματα» καὶ ἕτερα 3 τοῦ Μηναίου (12 Μαρτίου) εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον· εἴσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

12. Πέμπτη. Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ († 818). Γρηγορίου Ῥώμης τοῦ Διαλόγου († 604), Φινεὲς τοῦ δικαίου (1430 π.Χ.), Συμεῶν τοῦ νέου Θεολόγου († 1022).

13. Παρασκευή. Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου Νικηφόρου πατριάρχου ΚΠόλεως († 846). Πουπλίου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν ἱερομάρτυρος (β' αἰ.).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλῶται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ ιη' κάθισμα. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου «Ἀσώτου δίκην ἀπέστην» (δῖς), τὰ 4 μαρτυρικά τοῦ πλ. α' ἤχου «Τῶν ἐπιγείων ἀπάντων» (ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) καὶ τοῦ Μηναίου (14 Μαρτίου) ἕτερα 3 εἰς 4, Δόξα, τὸ νε-

κρώσιμον τοῦ ἤχου «Ἐμνήσθην τοῦ προφήτου», Καὶ νῦν, «Ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ» (ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου)· εἴσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

Τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας. Οἱ γ' χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου. Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον ἐκφωνεῖται ἡ γ' στάσις τοῦ ἀκαθίστου «Νέαν ἔδειξε κτίσιν», ὡς εἴθισται. Κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως». Πάντα τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν τάξιν τῶν α' χαιρετισμῶν (ἀλλ' ἄνευ Εὐαγγελίου).

14. Σάββατον γ' τῶν νηστειῶν. Βενεδίκτου ὁσίου († 543)· Εὐσχήμονος ὁμολογητοῦ ἐπισκόπου Λαμπάκου († θ' αἰ.).

Τῷ Σαββάτῳ πρωί. Τὸ σύνηθες μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μετ' Ἀλληλουία κατὰ τὸν τύπον τοῦ β' Σαββάτου τῶν νηστειῶν (7 Μαρτίου). Εἰς τὰ καθίσματα τὰ 3 μαρτυρικὰ τοῦ πλ. β' ἤχου «Ἀθλητικὸν ἀγῶνα» κ.λπ., Δόξα, τὸ νεκρώσιμον «Ἀληθῶς ματαιότης τὰ σύμπαντα», Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου «Ὁ τὴν εὐλογημένην»· ἀλλὰ μετὰ τὰ 8 νεκρώσιμα εὐλογητάρια (καὶ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων) τὸ σύνηθες νεκρώσιμον κάθισμα τοῦ πλ. α' ἤχου «Ἀνάπαυσον, σωτὴρ ἡμῶν» κ.λπ.. Κανόνες ὁ τοῦ Μηναίου μετὰ τῶν δύο τετραωδίων κανόνων τῶν ἐν τῷ Τριωδίῳ. Ἀπὸ γ' ὥδῃς ὁ εἰρμός, αἵτησις, τὸ μεσῳδιον τοῦ Μηναίου κάθισμα μετὰ τοῦ θεοτοκίου. Ἀφ' ε' ὥδῃς τοῦ β' τετραωδίου ὁ εἰρμός αὐτοῦ, αἵτησις, τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον «Μετὰ τῶν ἀγίων» καὶ τὸ συναξάριον. «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν» καὶ ὁ εἰρμός τῆς η' ὥδῃς τοῦ β' τετραωδίου «Οἱ θεορρήμονες παῖδες»· «Τὴν τιμωτέραν», ὁ εἰρμός τῆς θ' ὥδῃς τοῦ β' τετραωδίου «Μεγαλύνομέν σε» καὶ τὸ «Ἄξιον ἐστίν». (Τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου δίς.) Ἐξαποστειλάριον τοῦ Σαββάτου μετὰ τοῦ θεοτοκίου. Εἰς τοὺς αἶνους καὶ εἰς τὸν στίχον τῶν αἶνων ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου (ἤχος πλ. β'). Ἀπολυτίκια τοῦ Σαββάτου «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε», Καὶ νῦν, «Μήτηρ ἀγία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀπαντα ὡς προεγράφησαν εἰς τὸ β' Σάβ. τῶν νηστειῶν (7 Μαρτίου). Ἀναγνώσματα Σαββάτου γ' ἐβδομάδος νηστειῶν (Ἐβρ. ι' 32-38· Μρ. β' 14-17).

15. † ΚΥΡΙΑΚΗ Γ΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ). Ἀγαπίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ († 303). Ἀριστοβούλου ἀποστόλου Βρετανίας, Μανουὴλ νεομάρτυρος τοῦ Κρητός (†1792). Ἦχος βαρύς, ἑωθινὸν ζ΄ (τυπικὸν Τριωδίου §§38-40).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε»· κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχάς».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριωδίου 4, Δόξα, «Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν», Καὶ νῦν, «Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Ὁ συμμαχήσας, Κύριε». Ἀπολυτίκια «Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου», Δόξα, «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου», Καὶ νῦν, «Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελον τοῦ σταυροῦ «Ὁρώσά σε ἡ κτίσις», τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ., ἀπολυτίκιον «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου».

Εἵδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα, δ΄ τῶν νηστειῶν, θὰ τελεσθοῦν δύο λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου «Ὡς τῆς ἡμῶν ἀναστάσεως», καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εἶτα κάθισμα τοῦ Τριωδίου «Ἐν παραδείσῳ μὲν τὸ πρίν», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό· (εὐλογητάρια δὲν λέγονται). Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (ζ΄)· μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ ιδιόμελα «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ Τριωδίου μόνον μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ εἰς 8· πρῶτον ὁ εἰρμὸς δις «Ὁ θειότατος προετύπωσεν», εἶτα εἰς τὸ α΄ τροπάριον στίχος «Δόξα τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε», εἰς δὲ τὰ λοιπὰ «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», Δόξα, τὸ τριαδικόν, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον (ὡς εἰς τὸ Τριώδιον)· οὕτω ποιοῦμεν ἐν ἐκάστῃ ᾠδῇ. Μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν, τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ μεσώδια καθί-

σματα τοῦ Τριωδίου κατὰ σειράν, «Ὁ σταυρός σου, Κύριε, ἡγίασαι» κ.λπ.. Μετὰ τὴν εἴδην, κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ Τριωδίου, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ («πρόσειρμα») εἰς τὸν τίμιον Σταυρὸν «Ὁ θεϊότατος προετύπωσε»· «Τὴν τιμιωτέραν», «ᾧ μῆτερ παρθένε».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ζ' ἀναστάσιμον, τὸ τοῦ σταυροῦ καὶ τὸ σταυροθεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ προσόμοια τοῦ σταυροῦ 3 «Ἐν φωναῖς ἀλαλάξωμεν» κ.λπ. εἰς 4 –εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τοῦ Τριωδίου «Τὴν ὑψηλόφρονα γνώμην», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη (εἰς ἥχον δ' [αγια]), εἰς τὸ ἁσματικὸν τρισάγιον τῆς ὁποίας γίνεται

Ἡ τελετὴ τῆς προσκυνήσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ

Εἰς τὸ τέλος τῆς δοξολογίας πρὸ τῆς βορείας πύλης τοῦ ἱ. βήματος σχηματίζεται ἱ. λιτανεῖα κατὰ τὴν ἐξῆς τάξιν· προηγούνται οἱ λαμπαδοῦχοι, ἀκολουθοῦν οἱ φέροντες τὰ ἐξαπτέρυγα, εἶτα οἱ χοροὶ ψάλλοντες τὸ ἁσματικὸν «Ἅγιος ὁ Θεός» καὶ εἶτα οἱ μετὰ θυμιατῶν θυμιῶντες.

Ἐνῷ ψάλλεται τὸ ἁσματικόν, ὁ ἱερεὺς, ἐνδεδυμένος τὴν στολὴν αὐτοῦ, θυμιᾷ τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ τὸν τίμιον Σταυρὸν, κείμενον ἐπ' αὐτῆς ἐν ἡντρεπισμένῳ δίσκῳ μετ' ἀνθέων καὶ τριῶν ἀνημμένων κηρίων· εἶτα αἶρει τὸν δίσκον, θέτει αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, στρέφεται περὶ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά, ἐξέρχεται διὰ τῆς βορείας πύλης τοῦ ἁγ. Βήματος καὶ μετὰ τῆς ἱ. λιτανείας ἔρχεται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ πρὸ ἡντρεπισμένου τετραποδίου, ποιεῖ τρεῖς κύκλους περὶ αὐτὸ καὶ ἵσταται βλέπων πρὸς ἀνατολάς.

Πληρωθέντος τοῦ ἁσματικοῦ ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· «Σοφία, ὀρθοί», θέτει τὸν δίσκον ἐπὶ τοῦ τετραποδίου καὶ λαβὼν τὸ θυμιατὸν καὶ θυμίων κύκλῳ τοῦ τετραποδίου σταυροειδῶς ψάλλει τὸ τροπάριον «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου», τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνει ἕκαστος τῶν χορῶν ἀνὰ μίαν. Εἶτα προσκυνεῖ τὸν τ. Σταυρὸν ψάλλων τὸν ὕμνον «Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν, δέσποτα, καὶ τὴν ἁγίαν σου ἀνάστασιν δοξάζομεν»,

ὄν ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἀνὰ μίαν. Εἶτα οἱ χοροὶ τὰ ιδιό-
μελα «Δεῦτε, πιστοί, τὸ ζωοποιόν» κ.λπ., ἐνῶ προσέρχεται ὁ
λαός, προσκυνεῖ τὸν τ. Σταυρὸν καὶ λαμβάνει παρὰ τοῦ ἱερέ-
ως ἄνθη. Τῆς προσκυνήσεως καὶ τῶν ιδιομέλων πληρωθέντων,
ὁ β' χορὸς ψάλλει τὸ ἀναστάσιμον τροπᾶριον «Ἀναστὰς ἐκ
τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Σημείωσις. Ὁ τ. Σταυρὸς τῆς τελετῆς παραμένει ἐν τῷ ἡντρεπι-
σμένῳ δίσκῳ ἐπὶ τοῦ τετραποδίου εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ πρὸς προ-
σκύνησιν ἄχρι τῆς Παρασκευῆς τῆς παρούσης ἑβδομάδος, ὅτε μετὰ
τὴν θ' ὥραν καὶ πρὸ τῆς προηγουμένης γίνεται ἡ τελευταία προ-
σκύνησις αὐτοῦ καὶ αἶρεται ἐν τῷ ἱερῷ βήματι.

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ψάλλονται τὰ ἀντίφωνα ὡς ἑξῆς.

Ἀντίφωνον α'

Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

**Ἐδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν τοῦ φυγεῖν ἀπὸ
προσώπου τόξου.** Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ἀνέβης εἰς ὕψος, ἡχηλώτευσας αἰχμαλωσίαν.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

**Ἐδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου,
Κύριε.** Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Δόξα, Καὶ νῦν. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ἀντίφωνον β'

**Εἶδοσαν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ
ἡμῶν.** Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, ψάλλο-
ντάς σοι, ἀλληλοῦα.

**Προσκυνήσωμεν εἰς τὸν τόπον, οὗ ἔστησαν οἱ πόδες
αὐτοῦ.** Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...

**Ὁ δὲ Θεός, βασιλεὺς ἡμῶν, πρὸ αἰώνων εἰργάσατο σωτη-
ρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς.** Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ
νεκρῶν...

Ὑψωθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν· ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...

Δόξα, Καὶ νῦν. «Ὁ μονογενὴς Υἱός».

Ἀντίφωνον γ΄

Υψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»

Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου. «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»

Καὶ ποίμανον αὐτοὺς καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος. «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν». Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Κατέλυσας», «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ». Ἀντὶ τρισαγίου, «Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ Σταυροῦ. Ἀπόστολος: Κυρ. γ΄ νηστ., «Ἐχοντες ἀρχιερέα μέγαν» (Ἑβρ. δ΄ 14-ε΄ 6). Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Ὅς τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν» (Ματθ. 19΄ 34-θ΄ 1).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου· εἰς τὸ Ἑξαίρετως «Ἐπὶ σοὶ χαίρει». Κοινωνικὸν «Ἐσημειώθη ἐφ΄ ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε· ἀλληλούια». Ἀντὶ τοῦ Εἰδομεν τὸ φῶς τὸ «Σῶσον, Κύριε».

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια «Κατέλυσας», Δόξα, «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»· κοντάκιον τοῦ Σταυροῦ «Οὐκέτι φλογίνῃ ὁμοφαία».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», κατανυκτικὰ 4 τοῦ βαρέος ἤχου «Ὡς ὁ ἄσωτος υἱός» κ.λπ. (ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), προσόμοια τῆς σειρᾶς 3 «Κύριε, ὁ ἐπὶ σταυροῦ ἐκουσίως» κ.λπ. καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου (Μαρτ. 16) ἕτερα 3, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον τοῦ Μηναίου. Εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», μέγα προκείμενον «Ἐδωκας κληρονομίαν». Ἀπόστιχα, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «Νῦν ἀπολύεις»· τριάγιον κ.λπ., ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

16. Δευτέρα. Σαββίνου τοῦ Αἰγυπτίου († 287). Ἰουλιανοῦ μάρτυρος (γ΄ αἰ.), Χριστοδοῦλου ὁσίου τοῦ ἐν Πάτμῳ.

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 23 Φεβρ. καὶ 2 Μαρτίου.

Τῇ Δευτέρᾳ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου, καὶ ὠρῶν μετὰ τῶν μακαρισμῶν ὡς προοδηλωται.

Εἰδήσεις. Σήμερον Δευτέρα, τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ, εἰς τὴν α΄ ὥραν ἀντὶ τῶν στίχων «Τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον» ψάλλομεν «Τὸν Σταυρόν σου προσκυνούμεν» τρίς· καὶ τῇ μὲν Δευτέρᾳ καὶ τῇ Τετάρτῃ γίνεται προσκύνησις τοῦ τιμίου Σταυροῦ εἰς τὴν α΄ ὥραν, τῇ δὲ Παρασκευῇ ἡ προσκύνησις γίνεται οὐχὶ ἐν τῇ α΄ ὥρᾳ ἀλλ' ἐν τῇ θ΄, μεθ' ἣν αἶρεται ὁ τ. Σταυρὸς ἐν τῷ ἱ. βήματι. Σημειωτέον ὅτι ἐν ταῖς τρισὶ ταύταις ἡμέραις, ἐν αἷς γίνεται ἡ προσκύνησις τοῦ τ. Σταυροῦ, εἰς πάσας τὰς ὥρας λέγομεν κοντάκιον (χῦμα) μόνον τὸ τοῦ Σταυροῦ «Οὐκέτι φλογίνη ῥομφαία»· ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς μακαρισμούς.

17. Τρίτη. Ἀλεξίου ὁσ. τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ († 411).

Σημείωσις. Ἐνθα ἐορτάζεται ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου Ἀλεξίου, ἡ ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος ἀκολουθία αὐτοῦ ψάλλεται κατὰ τὰς συναφεῖς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ τῆς 10ης Φεβρ. καὶ τῆς 9ης Μαρτίου· Ἀπόστολος: τοῦ ὁσίου, 6 Δεκ. (Ἑβρ. ιγ' 17-21)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαβ. δ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 1-10).

Εἰδήσεις. Μετὰ τὰς συνήθεις ἀκολουθίας, εἰς τὸν ἐσπερινὸν δὲν ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου ἀλλὰ μόνῃ ἡ τοῦ Τριωδίου, ἡ δὲ ἀκολουθία τῆς 18ης Μαρτίου καταλιμπάνεται (λεγομένη εἰς τὸ μέγα ἀπόδειπνον σήμερον τὸ ἐσπέρας).

18. Τετάρτη. Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων († 386). Τροφίμου, Εὐκαρπίωνος καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς μαρτύρων († 300).

Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Εἰς τὸν ὄρθρον ψάλλεται μόνῃ ἡ ἀκολουθία τοῦ Τριωδίου, ἄνευ δηλονότι τῆς ἀκολουθίας τοῦ Μηναιίου· εἰς ἐκάστην ὥδην τοῦ ἐννεαωδίου κανόνος τοῦ Σταυροῦ λέγονται πρὸ τῶν τροπαρίων οἱ εἰρμοὶ αὐτοῦ («Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»)· μετὰ τὴν ζ' ὥδην τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ Σταυροῦ «Οὐκέτι φλογίνη ῥομφαία», «Τρεῖς σταυροὺς ἐπήξατο» καὶ εἶτα τὸ συναξάριον, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

Σημείωσις. Οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος τοῦ Σταυροῦ, μὴ ὑπάρχοντες εἰς τὰ ἐντυπα Τριώδια, εὗρηνται εἰς τὸ Ὡρολόγιον εἰς τὸν κανόνα τῶν Οἴκων τοῦ τιμίου Σταυροῦ.

Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» –εἰς στίχους 10– ψάλλομεν τὰ δύο ἰδιόμελα τῆς σειρᾶς (τοῦ Τριωδίου) «*Ἡ τῶν ἀγαθῶν πρόξενος*» καὶ «*Οἱ ἐν κρυπτῷ*»

ἀρετὰς ἐργαζόμενοι», τὸ μαρτυρικὸν «Ἀγορεύσῃ διαθέσει», τὰ 3 προσόμοια τοῦ σταυροῦ καὶ τὰ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (19 Μαρ.) εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «Σήμερον ὁ ἀπρόσιτος τῇ οὐσίᾳ» (τοῦ Τριωδίου). Εἵσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία τῆς προηγιασμένης, ἐν ᾗ μετὰ τὰς δεήσεις ὑπὲρ τῶν κατηγουμένων λέγονται ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς μεγάλης Τετάρτης καὶ τὰ διακονικὰ τῶν «φωτιζομένων» «Ὅσοι πρὸς τὸ φῶσιμα».

- 19. Πέμπτη.** Χρυσάνθου καὶ Δαρείας τῆς Ἀθηναίας· Κλαυδίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων († 283)· Δημητρίου νεομάρτυρος τοῦ Τορναῖ († 1564).

Εἵδησις. Μετὰ τὰς συνήθεις ἀκολουθίας, εἰς τὸν ἐσπερινὸν ψάλλονται 3 ἐσπέρια τοῦ Τριωδίου καὶ 3 τοῦ Μηναίου (20ῆς Μαρ.), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ σταυροθεοτοκίον. Τὸ ἐσπέρας εἰς τὸ μέγα ἀπόδειπνον, ἔνθα λέγονται κανόνες, μαζὶ μὲ τὸν κανόνα τοῦ θεοτοκαρίου λέγεται καὶ ὁ τοῦ Μηναίου (20ῆς Μαρ.), διότι θὰ παραλειφθῇ αὐριον εἰς τὸν ὄρθρον· μετὰ τοὺς κανόνας ὁμως λέγονται μόνον τὰ προσόμοια τῆς Θεοτόκου, διότι τὰ τοῦ Μηναίου ἐψάλησαν εἰς τὸν ἐσπερινόν.

- 20. Παρασκευή.** Τῶν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγ. Σάββα ἀναιρεθέντων πατέρων († 796)· Μύρωνος νεομάρτυρος τοῦ ἐξ Ἡρακλείου († 1793).

Τῇ Παρασκευῇ πρωί. Ὁ ὄρθρος καὶ σήμερον θὰ ψαλῇ ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριωδίῳ, ἄνευ τοῦ Μηναίου· μετὰ τὰ δύο σταυρώσιμα καθίσματα τῆς α΄ στιχολογίας (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου, Παρασκευὴ πρωί, ἥχος βαρὺς) ψάλλεται μετὰ στίχου «Θαυμαστός ὁ Θεός» τὸ μαρτυρικὸν κάθισμα «Οἱ μάρτυρές σου», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ σταυροθεοτοκίον «Τὸν σταυρωθέντα»· μετὰ τὴν ς΄ ὥδην τοῦ ἐν τῷ Τριωδίῳ κανόνος τὸ κοινάκιον τοῦ Σταυροῦ «Οὐκέτι φλογίνη ῥομφαία» καὶ εἶτα τὸ συναξάριον τοῦ Μηναίου, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως. Εἰς τὴν α΄ ὥραν δὲν γίνεται προσκύνησις τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ὡς προεσημειώθη. Εἰς τὸ τέλος τῶν μακαρισμῶν, μετὰ τὴν εὐχὴν «Παναγία Τριάς τὸ ὁμοούσιον κράτος» ὁ ἱερεὺς ἔρχεται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ, ὅπου ἀπὸ τῆς Κυριακῆς εὐρίσκεται ὁ τ. Σταυ-

ρός, θυμῷ τρεῖς καὶ ποιήσας τρεῖς μεγάλας μετανοίας ἀσπάζεται τὸν τ. Σταυρόν, ψαλλομένου τοῦ ὕμνου «Τὸν σταυρόν σου προσκυνούμεν» γ' καὶ τοῦ ἰδιομέλου «Δεῦτε, πιστοί» (ζητεῖ τῇ προλαβούσῃ Κυριακῇ εἰς τὴν τελετὴν τῆς Σταυροπροσκυνήσεως), καὶ γίνεται κατὰ τάξιν ἡ προσκύνησις αὐτοῦ· εἶτα ὁ ἱερεὺς αἵρει τὸν δίσκον, ἐφ' οὗ ὁ τ. Σταυρός, καὶ θέτων αὐτὸν ἐπὶ κεφαλῇς εἰσέρχεται διὰ τῶν βημοθύρων εἰς τὸ ἱερὸν βῆμα καὶ ἀποθέτει αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἀγ. τραπέζης· εἶτα ἡ (μικρὰ) ἀπόλυσις.

Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀπὸ τοῦ στίχου «Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς» τὸ ἰδιόμελον «Τοῖς πάθεσι δουλώσας» (δῖς), τὰ 4 μαρτυρικά τοῦ βαρέος ἤχου «Δόξα σοι, Χριστέ» κ.λπ. (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) καὶ τὰ 3 τοῦ Μηναίου (21 Μαρτίου) εἰς 4, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον τοῦ ἤχου «Ἀνάπαυσον, σωτήρ», Καὶ νῦν, «Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης»· εἰσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, καὶ καθεξῆς ἡ λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

Τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας. Οἱ δ' χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου. Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον ἐκφωνεῖται, ὡς εἴθισται, ἡ δ' στάσις τοῦ ἀκαθίστου «Τεῖχος εἶ τῶν παρθένων», εἰς ἣν συνάπτεται καὶ ὁ α' οἶκος (μόνον) «Ἄγγελος πρωτοστάτης». Κοινάκιον «Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως». Πάντα τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν τάξιν τῶν α' χαιρετισμῶν (ἀλλ' ἄνευ Εὐαγγελίου).

21. Σάββατον δ' τῶν νηστειῶν. Ὁσίου Ἰακώβου τοῦ ὁμολογητοῦ. Θωμᾶ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως († 610).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μετ' Ἀλληλουῖα κατὰ τὸν τύπον τοῦ β' Σαββάτου τῶν νηστειῶν (7 Μαρτίου), ἀλλὰ στιχηρά, καθίσματα, νεκρώσιμα κ.λπ. λέγονται τὰ τοῦ βαρέος ἤχου (ἐκ τῶν ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου). Οὕτως εἰς τὴν α' στιχολογίαν ψάλλονται τὰ 3 μαρτυρικά καθίσματα τοῦ βαρέος ἤχου «Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι» κ.λπ., ἀλλὰ μετὰ τὰ 8 νεκρώσιμα εὐλογητάρια (καὶ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων) τὸ σύνηθες νεκρώσιμον κάθισμα τοῦ πλ. α' ἤχου «Ἀνάπαυσον, σωτήρ ἡμῶν» κ.λπ.. Ὁ α' κανὼν τοῦ Μηναίου καὶ τὰ τετραώδια τοῦ Τριωδίου. Ἀφ' ἧς ὥδης τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον

«Μετά τῶν ἁγίων» καὶ τὸ συναξάριον. Εἰς τὸ «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν» ὁ εἰρμός τῆς η' ὥδης τοῦ β' τετραωδίου «Γῇ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ· «Τὴν τιμιωτέραν», ὁ εἰρμός τῆς θ' ὥδης τοῦ β' τετραωδίου «Μεγαλύνομεν πάντες» καὶ τὸ «Ἄξιον ἐστίν». (Τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου.) Ἐξαποστειλάριον τὸ νεκρώσιμον τοῦ Σαββάτου μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτοῦ. Εἰς τοὺς αἶνους καὶ εἰς τὸν στίχον τῶν αἰῶνων ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου (ἤχος βαρύνς). Ἀπολυτίκια τοῦ Σαββάτου «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε», Καὶ νῦν, «Μήτηρ ἁγία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἄπαντα ὡς προεγράφησαν εἰς τὸ β' Σάβ. τῶν νηστειῶν (7 Μαρτίου). Ἀναγνώσματα: Σαββάτου δ' ἑβδομάδος νηστειῶν (Ἐβρ. ζ' 9-12· Μρ. ζ' 31-37).

22. † ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. «Ἰωάννου ὁσίου συγγραφέως τῆς Κλίμακος». Βασιλείου ἱερομ. πρεσβυτέρου τῆς Ἀγκυρανῶν ἐκκλησίας († 362). Καλλινίκης μάρτυρος († 252). Ἦχος πλ. δ', ἑωθινὸν η' (τυπικὸν Τριωδίου §§41-43).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε· κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχάς».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Τριωδίου 4, Δόξα, «Ὅσιν πάτερ», Καὶ νῦν, «Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Τριωδίου «Τὸν ἐπὶ γῆς ἄγγελον», Καὶ νῦν, «Ὁ θαύματος καινοῦ». Ἀπολυτίκια «Ἐξ ὕψους κατήλθες», Δόξα, «Ταῖς τῶν δακρῶν σου», Καὶ νῦν, «Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεῖς».

Τὸ μεσονυχτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὰ 3 κατανυχτικὰ τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε», κ.λπ..

Εἵδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα, ε' τῶν Νηστειῶν, θὰ τελεσθοῦν δύο θεῖαι λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων (σημειωθήτω δὲ ὅτι, ἐφόσον τελεῖται ἐν τῷ ναῷ τελεία λειτουργία τῇ Τετάρτῃ 25 τοῦ μηνός, ἡ προετοιμασία διὰ τὰς προηγιασμένας δύναται νὰ γίνη τότε).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (η΄)· μετὰ δὲ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τοῦ Τριωδίου· ἀπὸ γ΄ ὥδῃς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ὁσίου, εἴτα τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Τριωδίου· ἀφ΄ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοιξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμωτέραν», «Ἄπας γηγενής».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ. «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ η΄ ἀναστάσιμον, τὸ τοῦ Τριωδίου καὶ τὸ θεοτοκίον.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ (κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.) τοῦ ὁσίου προσόμοια 3 (τὰ ἐν τοῖς ἑσπερίοις) «Πάτερ Ἰωάννη ὅσιε» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α΄) «Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα», β΄) «Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ», Δόξα, «Δεῦτε ἐργασώμεθα», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (γενικαὶ τυπ. διατάξεις §§64-66). Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Ἐξ ὕψους», «Ταῖς τῶν δακρύων σου ῥοαῖς» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Ἀπόστολος: Κυρ. δ΄ νηστ., «Τῷ Ἀβραάμ ἐπαγγελιάμενος ὁ Θεός» (Ἑβρ. ς΄ 13-20)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Ἀνθρωπὸς τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ» (Μρ. θ΄ 17-31). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου· εἰς τὸ Ἑξαρέτως «Ἐπὶ σοὶ χαίρει»· κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε».

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια «Ἐξ ὕψους, κατῆλθες», Δόξα, «Ταῖς τῶν δακρύων»· ἡ ὑπακοὴ «Αἱ μυροφόροι τοῦ ζωοδότου».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», κατανυκτικὰ 4 τοῦ πλ. δ΄ ἤχου «Σὲ τὸν βασιλέα» κ.λπ. (ζῆτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), τὰ 3 τῆς ἡμέρας προσόμοια τοῦ Τριωδίου «Μεγίστους ἐν καιρῷ» καὶ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (23 Μαρτίου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον. Εἴσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὸ μέγα προκείμενον «Μὴ ἀποστρέψης». Ἀπόστιχα

ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «Νῦν ἀπολύεις», τρισάγιον κ.λπ., ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

23. Δευτέρα. Νίκωνος ὁσίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 199 μαθητῶν αὐτοῦ μαρτύρων († 251).

Τῇ Δευτέρᾳ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου καὶ ὥρων ὡς προοδηγῶνται.

Σημειώσεις. Τῆς δεσποτοθεομητορικῆς ἐορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ συμπιπτούσης ἐφέτος τῇ Τετάρτῃ πρὸ τῆς Πέμπτης τοῦ μεγάλου Κανόνος συμβαίνουν ἀξιοσημεῖωτοι μεταβολαὶ εἰς τὰς ἀκολουθίας τῆς ἐβδομάδος. Τὸ Τυπικὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας (ὑπὸ Γ. Βιολάκη, Κων/πολις 1888, τυπικὸν 25ης Μαρ., περίπτωσις ια' §§32-35 καὶ ἐπακόλουθος σημείωσις) ἔχει δύο πολὺν διαφόρους μεταξύ των λύσεις, καταρρίπτων καὶ πάλιν τὸν μῦθον ὅτι τὸ Τυπικὸν δὲν ἔχει διπλᾶς διατάξεις· ἡ μὲν 1η λύσις εἶναι τοῦ ἔτους 1851 καὶ μεταθέτει τὸν Μέγαν Κανόνα τῇ Δευτέρᾳ τῆς ε' ἐβδομάδος μετὰ μικροῦ ἀποδείπνου· ἡ δὲ 2α εἶναι τοῦ ἔτους 1881 καὶ ἀφίνει τὸν μέγαν Κανόνα ἀμετάθετον εἰς τὴν συνήθη θέσιν αὐτοῦ· ἀμφότεραι ἀναφέρονται ἐναυῦθα μὲ ἀναλυτικὰς διατάξεις, συμπεπληρωμέναις ὅπου δεῖ. Σημειωτέον ὅτι τὰ ἀρχαιότερα Τυπικὰ παρασιωπῶσιν ἐντελῶς τὴν περὶ τῶν ταύτην, ὃ περ πιθανὸν σημαίνει ὅτι ὁ μέγας Κανὼν ἐψάλλετο ἐπίσης ἀμετάθετος εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ. Ἐκ τῶν νεωτέρων μοναστηριακῶν τυπικῶν ἕκαστον οἰκονομεῖ διαφοροτρόπως τὴν κατάστασιν διὰ μεταθέσεων, ἀλλὰ κατ' αὐτὰ ὁ Μ. Κανὼν ψάλλεται πάντοτε εἰς τὸν ὄρθρον. Τέλος τὸ Σύστημα Τυπικοῦ τοῦ ἀειμνήστου ἱερέως Κων/νου Παπαγιάννη (ἔκδ. Ἀποστ. Διακονίας) προοκρίνει ἐπίσης τὴν 2αν λύσιν, ἣν καὶ κατὰ βάσιν ἀκολουθεῖ. Ἐπειδὴ εἰς τὰς ἐνορίας δὲν εὐδοοῦνται αἱ μεταθέσεις τῶν ἀκολουθιῶν, ἡ 2α λύσις τοῦ Τ.Μ.Ε. φαίνεται φυσικωτέρᾳ παρὰ ταῦτα ἐν σημειώσει ἀναφέρεται καὶ ἡ 1η λύσις πρὸς ἐξυπηρέτησιν τυχόν ἐνοριακῶν ἀναγκῶν.

**Ι. Τάξις ἐὰν μετατεθῇ ὁ Μ. Κανὼν
τῇ Δευτέρᾳ ἐσπέρας**

Εἰς τὸν ἐσπερινὸν ἄνευ προηγιασμένης. Μετὰ τὸν προοιμιακὸν καὶ τὸ Ψαλτήριον, εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀπὸ τοῦ στίχου «Ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσης», τὰ 3 τῆς σειρᾶς προσόμοια τοῦ Τριωδίου «Ὁ δούς ἡμῖν τῆς νηστείας» κ.λπ. καὶ τὰ 3 προεόρτια τοῦ Μηναίου (24 Μαρτίου) «Κεκυρμένον μυστήριον» κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, «Εὐαγγελίζεται ὁ Γαβριήλ». Ἄνευ εισόδου «Φῶς ἱλαρόν» καὶ τὰ

ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου. Εἰς τὰ ἀπόστιχα τὰ δύο ἰδιόμελα τοῦ Τριωδίου «Ὡς ὁ περιπεσών» καὶ «Ἀποσφαλέντες ἐκ παραβάσεως» καὶ τὸ μαρτυρικὸν «Ὁ τῶν ἁγίων μαρτύρων» μετὰ τῶν συνήθων στίχων· εἶτα τὰ κατ' ἀλφάβητον στιχηρὰ «Ἐλπίς ὁ βίος μου» (ζήτηι τῇ Τετάρτῃ τῆς ε' ἑβδομάδος ἑσπέρας) μὲ στίχον «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι» μέχρι τέλους, Δόξα, Καὶ νῦν, προσόμοιον θεοτοκίον «Ὡ τῇ ἀρρήτῳ συγκαταβάσει!» Εἶτα «Νῦν ἀπολύεις», τρισάγιον, «Θεοτόκε παρθένε» κ.λπ. μετὰ μετανοιών, «Ἐπουράνιε βασιλεῦ», τὴν εὐχὴν «Παναγία Τριάς», «Εὐλόγησω τὸν Κύριον» (ψαλμὸς λγ'), «Ὑψώσω σε, ὁ Θεός μου» (ψαλμὸς ρμδ') καὶ ἀπόλυσις.

Τῇ Δευτέρᾳ ἑσπέρας ἀναγινώσκεται τὸ **μικρὸν ἀπόδειπνον** μέχρι τοῦ «Ἄξιον ἐστίν»· ἐν συνεχείᾳ ψάλλεται ὁ Μέγας Κανὼν (μετὰ τῶν εἰρμῶν) μὲ στίχον εἰς τὰ τροπάρια αὐτοῦ «Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με» ἢ μὲ τοὺς στίχους τοὺς σημειούμενους εἰς τὸ Τριώδιον πρὸ τῶν τροπαρίων τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας καὶ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου Κρήτης. Μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν καταλιμπάνονται τὰ μεσώδια καθίσματα καὶ τὸ δίσκιον τριώδιον, καὶ ψάλλονται αἱ ἐν συνεχείᾳ ᾠδαὶ τοῦ μεγάλου Κανόνος. Μετὰ τὴν ε' ᾠδὴν τὸ κοντάκιον «Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου» ἐμμελῶς ἀκολουθῶς ἡ ζ', ἡ η' καὶ ἡ θ' ᾠδὴ καὶ εἰς τὸ τέλος ὁ εἰρμὸς «Ἀσπόρου συλλήψεως». Τρισάγιον κ.λπ., τὸ κοντάκιον «Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου» χῦμα, «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), «Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ» καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου.

II. Τάξις ἐὰν δὲν μετατεθῇ ὁ Μ. Κανὼν

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν ἄνευ προηγιασμένης. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀπὸ τοῦ στίχου «Ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσης», τὰ 3 προσόμοια τοῦ Τριωδίου «Ὁ δὸς ἡμῖν τῆς νηστείας» κ.λπ. καὶ ἔτερα 3 τῆς 24ης Μαρτ. «Κεκρυμμένον μυστήριον» κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, «Εὐαγγελίζεται ὁ Γαβριήλ». Ἄνευ εἰσόδου «Φῶς ἱλαρόν» καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου. Εἰς τὰ ἀπόστιχα τὰ δύο ἰδιόμελα τοῦ Τριωδίου «Ὡς ὁ περιπεσών» καὶ «Ἀποσφαλέντες ἐκ παραβάσεως» καὶ τὸ μαρτυρικὸν μετὰ τῶν συνήθων στίχων· εἶτα τὰ κατ' ἀλφάβητον στιχηρὰ «Ἐλπίς ὁ βίος μου» (ζήτηι τῇ Τετάρτῃ τῆς ε' ἑβδομάδος ἑσπέρας) μὲ στίχον «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι» μέχρι τέλους, Δόξα, Καὶ νῦν, «Γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω» (ζήτηι εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν τῆς 24ης Μαρτ.). Τρισάγιον, τὸ προεόρτιον ἀπολυτίκιον καὶ τὰ «Θεοτόκε παρθένε» κ.λπ. μετὰ μετανοιών, «Ἐπουράνιε βασι-

λεῦ», «Παναγία Τριάς», «Εὐλογήσω τὸν Κύριον» (ψαλμὸς λγ'), «Υψώσω σε, ὁ Θεός μου» (ψαλμὸς ρμδ') καὶ ἀπόλυσις.

Τῇ Δευτέρᾳ ἐσπέρας ἀναγινώσκεται **τὸ μέγα ἀπόδειπνον** ὡς εἴθισται, μετὰ τοῦ ἐνδιατάκτου κανόνος τοῦ Θεοτοκαρίου καὶ τοῦ ὠρισμένου κανόνος τοῦ Μηναίου (βλ. 2 Μαρτίου).

- 24. Τρίτη.** Προεόρτια τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου· Ἀρτέμουνος ἱερομάρτυρος, ἐπισκόπου Σελευκείας τῆς Πισιδίας (α' αἰ.).

Τῇ Τρίτῃ πρωί. Μεσονυκτικὸν τὸ καθ' ἡμέραν. Μετὰ μὲν τὸ β' τρισάγιον (ἀντὶ τοῦ «Ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται») τὸ ἀπολυτίκιον «*Σήμερον τῆς παγκοσμίου*», μετὰ δὲ τὸ γ' ἀντὶ τῶν νεκρωσίμων τροπαρίων τὸ κοντάκιον «*Ἐπελεύσει πνεῦματος*». Μετὰ τὸ «*Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου*», τὰ κατανυκτικὰ τροπάρια «*Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε*» κ.λπ..

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον «*Σήμερον τῆς παγκοσμίου χαρᾶς*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό. [Ἡ α' στιχολογία τοῦ Ψαλτηρίου]. Καθίσματα τῆς α' στιχολ. κατανυκτικὰ τοῦ ἤχου (βλ. ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου, ἥχος πλ. δ', τῇ Τρίτῃ πρωί) «*Ὡς ἡ πόρνη σοι προσπίπτω*», στίχος «*Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου*» καὶ τὸ «*Τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὴν φοβεράν*», στίχος «*Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ*» καὶ τὸ μαρτυρικὸν τῆς σειρᾶς «*Φωτὶ οὐρανίῳ*», Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Τὸ ἀσάλευτον στήριγμα*»· [μετὰ τὴν β' καὶ γ' στιχολογίαν τοῦ Ψαλτηρίου], τὰ τῆς ἡμέρας καθίσματα, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (βλ. Τρίτῃ ε' ἐβδομάδος) «*Ζέσει πίστεως*» κ.λπ.. Ὁ ν' ψαλμὸς χϋμα, «*Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου*» καὶ ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν. Κανόνες, ὁ προεόρτιος «*Ὁ κόσμος περιχαρῶς*» μετὰ τῶν εἰρῶν αὐτοῦ καὶ τὰ δίσαιμα τριώδια τῆς ἡμέρας (ἐκ τοῦ Τριωδίου) εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ μεσώδιον τοῦ Μηναίου κάθισμα «*Σήμερον ἅπανα κτίσις*»· ἅψ' ς' τὸ κοντάκιον «*Ἐπελεύσει Πνεύματος*» καὶ τὸ συναξάριον. Μετὰ τοὺς κανόνας, εἰς στίχον «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ὁ εἰρμὸς τῆς η' ᾠδῆς τοῦ δευτέρου τριωδίου «*Τὸν πάλοι δροσίσαντα*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ β' πάλιν τριωδίου «*Τὴν ὑπερφυῶς σαρκί*» καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*». Ἐξαποστειλά-

ριον τὸ προεόρτιον «Ὡς δῶρα προεόρτια» (δῖς), [οἱ ψαλμοὶ τῶν αἰνῶν], «Σοὶ δόξα πρέπει», ἡ δοξολογία χῦμα κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν τὸ ιδιόμελον τῆς ἡμέρας «Τὴν τετραυματισμένην μου ψυχὴν» (δῖς) καὶ τὸ μαρτυρικὸν «Ἐν μέσῳ τοῦ σταδίου» (ἅπαξ) εἰς τοὺς οἰκείους στίχους, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω»· «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., ἀπολυτίκιον «Σήμερον τῆς παγκοσμίου χαρᾶς».

Αἱ ὥραι α', γ' καὶ ς' λιταὶ (οὐδὲν ἐκ τῶν συνήθων τροπαρίων ψάλλεται ἐν αὐταῖς), ἀρχόμεναι ἅπασαι μετὰ τοῦ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» γ'. Μετὰ τοὺς ψαλμοὺς ἐκάστης Δόξα, «Σήμερον τῆς παγκοσμίου χαρᾶς», Καὶ νῦν, τὸ ἐνδιάτακτον θεοτοκίον· μετὰ τὸ τρισάγιον τὸ κοντάκιον «Ἐπελεύσει Πνεῦματος»· μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς ς' ὥρας «Θεὲ καὶ Κύριε τῶν δυνάμεων» ἢ ἀπόλυσις.

25. Τετάρτη. † Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ. (Ἐθνικὴ ἑορτὴ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821).

Εἰς τὴν θ', ἀναγινωσκομένην πρὸ τοῦ ἑσπερινοῦ, ὡς εἴθισται, κοντάκιον καὶ ἀπολυτίκιον προεόρτια.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἑορτῆς διεξάγεται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μηναίου.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε ἐκέκραξα» στιχηρὰ προσόμοια τῆς ἑορτῆς 3 «Βουλὴν προαιώνιον» κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ιδιόμελον «Ἀπεστάλη ἐξ οὐρανοῦ».

ΕΙΣΟΔΟΣ, «Φῶς ἰλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῆς ἑορτῆς [ἢ τοι τὰ εὐρισκόμενα δύο εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῆς 26ης Μαρτίου καὶ τὸ β' ἐκ τῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς 25ης (α'–Τῆς Ἐξόδου τὸ ἀνάγνωσμα. «Εἰσῆλθε Μωσῆς εἰς τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ Χωρήβ», β'–Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα. «Κύριος ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ», γ'–Προφητείας Ἰεζεκιὴλ τὸ ἀνάγνωσμα. «Ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης καὶ ἐπέκεινα»)].

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ιδιόμελα «Τῷ ἔκτῳ μηνὶ ἀπεστάλη ὁ ἀρχάγγελος» κ.λπ., εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Σήμερον χαρᾶς εὐαγγέλια».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ τὸ τῆς ἑορτῆς «*Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον*» ἐκ τρίτου. Ἀπόλυσις «*Ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου σαρκωθῆναι καταδεξάμενος Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ μητρός, ἧς τὸν Εὐαγγελισμόν ἐορτάζομεν, δυνάμει... τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς...*»

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς, τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον αὐτῆς ἅπαξ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς ἐκ τρίτου. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «*Ἐξηρεύσατο ἡ καρδία μου*».] Καθίσματα καὶ ἡ τάξις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ μόνον ὁ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, «ἄνευ στίχου», ἀλλὰ μετὰ τῶν Δόξα, Καὶ νῦν, εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἐκάστης ὥδης. Ἀπὸ γ' καὶ ς' ὥδης ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*», ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*, ψάλλεται τὸ μεγαλυνάριον «*Εὐαγγελίζου, γῆ, χαρὰν μεγάλην*» ἐξάκις μετ' ἐφυμνίου ἐκάστοτε τὸν εἰρμόν καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ὥδης τοῦ κανόνος· ἐν τέλει πάλιν «*Εὐαγγελίζου, γῆ... Ὡς ἐμψύχω Θεοῦ κιβωτῶ*».

Ἐξαποστειλάρια καὶ αἵνοι τῆς ἑορτῆς, δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰσοδικὸν «*Εὐαγγελίσεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ δι' ἡμᾶς σαρκωθείς, ψάλλοντάς σοι ἁλληλούια*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκιον «*Σήμερον τῆς σωτηρίας*» καὶ κοντάκιον «*Τῇ ὑπερμάχῳ*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος τῆς ἑορτῆς (25ης Μαρτίου), «*Ὁ ἁγιαζὼν καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι*» (Ἐβρ. β' 11-18)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «*Συνέλαβεν Ἐλισάβετ*» (Λκ. α' 24-38).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· εἰς τὸ Ἑξαιρέτως «Εὐαγγελίζου, γῆ, χαρὰν μεγάλην... Ὡς ἐμψύχω Θεοῦ κιβωτῶ». Κοινωνικὸν «Ἐξελέξατο Κύριος τὴν Σιών, ἡρετίσατο αὐτὴν εἰς κατοικίαν ἑαυτῶ· ἀλληλούια»· «Εἶδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω». Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἔσπερινόν.

Τάξις τῆς δοξολογίας ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ

Μετὰ τὸ «Εὐλογητός ὁ Θεός», τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς «Σήμερον τῆς σωτηρίας», τὸ κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ», εὐθὺς ἡ δοξολογία, καὶ κατόπιν αἱ ἐξῆς αἰτήσεις, τῶν χορῶν ψαλλόντων ἐκ περιτροπῆς ἀνὰ ἓν τριπλοῦν «Κύριε, ἐλέησον», ἐξαιρέσει τῆς πέμπτης αἰτήσεως, ὅπου ψάλλουν «Αἰωνία ἡ μνήμη» γ', καὶ τῆς ἑκτης, ὅπου ψάλλουν τὸ «Κύριε, ἐλέησον» ἀνὰ δέκα ἀμοιβαδὸν τετράκις, πρᾶεῖα τῇ φωνῇ.

«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ξηρὰν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Κυρίου τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλεον συνεργῆσαι καὶ κατενοῶσαι αὐτὸ ἐν πᾶσιν».

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ αἰωνίας μνήμης καὶ μακαρίας ἀναπαύσεως πάντων τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν ἀγῶσιν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγωνισαμένων καὶ πεσόντων, καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῖς πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον».

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἀγίαν ἐκκλησίαν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι...»

«Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν» καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχήν·

Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ τὰ σύμπαντα τῷ σῶι κράτει συνέχων καὶ τῇ θείᾳ σου καὶ πανσθενεῖ βουλῇ κυβερνῶν τὸν κόσμον· ὁ ἐκάστω ἔθνει τὰς ἰδίας ὁροθεσίας θέμενος, τὸ δὲ εὐσεβὲς ἡμῶν ἔθνος ἐξαιρέτως εὐεργετήσας, τὴν ἐπίγνωσιν τῆς σῆς ἀληθείας αὐτῷ χαρισάμενος καὶ πρὸς τὸ φῶς τῆς ἀληθοῦς

ἡμῶν πίστεως καθοδηγήσας, ἐξ αὐτοῦ δὲ μεγάλους τῆς Ἐκκλησίας πατέρας καὶ διδασκάλους ἀναδείξας, καὶ ἐλεύθερον μὲν αὐτὸ ἐπὶ αἰῶνας διατηρήσας τῇ θείᾳ σου χάριτι, δουλωθέν δὲ στηρίζας καὶ διασώσας καὶ εἰς ἐλεύθερον αὐθις βίον ἐξαναστήσας· αὐτός, πανάγιε δέσποτα, πρόσδεξαι τὰς εὐχαριστηρίους ἡμῶν δεήσεις ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει καὶ τῇ παλιγγενεσίᾳ αὐτοῦ. Καὶ τὰς μὲν ψυχὰς τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἥρωικῶς ἀγωνισαμένων καὶ ἐνδόξως ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν ἀγῶσι πεσόντων ἢ ὑπὸ τῶν πολέμιων ἀναιρεθέντων ἢ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ κακουχίᾳ ἀποθανόντων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν μετὰ τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων ἀνάπαυσον· ἡμᾶς δὲ πάντας ἀξιούς τῆς ἐλευθερίας ἀνάδειξον, ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ διατήρησον καὶ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ σοὶ εὐάρεστον καθοδήγησον. Τοὺς πιστοὺς ἄρχοντας ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ διατήρησον καὶ λάλησον ἀγαθὰ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας σου καὶ παντός τοῦ λαοῦ σου. Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς τῆς εἰρήνης καὶ σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ χορὸς «Ἀμήν», ὁ ἱερεὺς τὴν ἀπόλυσιν, ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν, καὶ τὸ «Δι' εὐχῶν».

Εἵδησις. Ἐν τῇ τραπέζῃ κατάλυσιν ἰχθύος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐσπέρας ἀποδίδεται ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς (μικρὰ) ἀπόλυσιν ὡς εἰς τὸν ἑσπερινὸν χθές.

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῆς ἀποδόσεως. Ὁ προοιμιακός (ἄνευ ψαλτηρίου)· τὰ 3 προσόμοια «Βουλὴν προαιώνιον» κ.λπ. ἀνὰ μίαν καὶ τοῦ ἄρχαγγέλου (Μαρτίου 26) ἕτερα 3 «Γαβριὴλ ὁ μέγιστος» κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἀπεστάλη ἐξ οὐρανοῦ». Εἰσοδος, «Φῶς ἱλαρόν» καὶ τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας· (τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ ἀναγνώσματα ἀνήκουν εἰς τὴν κυρίαν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς καὶ δὲν ἀναγιγνώσκονται ἐνταῦθα). Εἰς τὸν στίχον, τὰ 3 ἰδιόμελα τῆς 25ης Μαρτίου «Τῷ ἔκτω μηνί» κ.λπ., εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Σήμερον χαρὰς εὐαγ-

γέλια». «Νῦν ἀπολύεις», τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «Σήμερον τῆς σωτηρίας» γ'. Ἀπόλυσις ἡ τῆς ἑορτῆς, καὶ ἀπόδοσις.

I. Τάξις ἐὰν προεψάλη ὁ Μ. Κανὼν τῇ Δευτέρᾳ ἑσπέρας

Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον. Εἰ βούλει, ψάλλεται (ἄνευ θεοτοκαρίου) ὁ ὠρισμένος κανὼν ἐκ τοῦ Μηναίου ὁ παραλειφθεὶς ἐκ τῆς σειρᾶς τῆς 23ης τοῦ μηνός (βλ. καὶ πίνακα 2ας Μαρτίου).

II. Τάξις ἐὰν δὲν μετατεθῇ ὁ Μ. Κανὼν

Σημείωσις. Εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν ὁ Μέγας Κανὼν ψάλλεται ἀμετάθετος τῇ σήμερον Τετάρτῃ ἑσπέρας μετὰ μικροῦ ἀποδείπνου (Τ.Μ.Ε., τυπικὸν 25ης Μαρτίου, σημειώσεις μετὰ τὴν §35). Κατὰ τὰς συναφεῖς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. (τυπικὸν Τριωδίου §§45-48) εἶναι ἐπίσης δυνατόν νὰ ψαλῇ ὁ Μ. Κανὼν εἰς τὸν ὀρθρον τῆς Πέμπτης, ὡς ὀρίζεται ἀναλυτικῶς εἰς τὴν τελευταίαν σημείωσιν τῆς ἐπαύριον 26ης Μαρτίου.

Ὁ Μέγας Κανὼν εἰς τὸ ἀπόδειπνον

Τῇ Τετάρτῃ ἑσπέρας, μετὰ τὴν τελείαν ἀπόλυσιν τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς ἀποδόσεως τῆς ἑορτῆς, ἀναγινώσκεται τὸ **μικρὸν ἀπόδειπνον** μέχρι τοῦ «Ἄξιον ἔστί»· ἐν συνεχείᾳ ψάλλεται ὁ Μέγας Κανὼν (μετὰ τῶν εἰρμῶν) μετὰ στίχον εἰς τὰ τροπάρια αὐτοῦ «Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με» ἢ μετὰ τοὺς στίχους τοὺς σημειουμένους εἰς τὸ Τριώδιον πρὸ τῶν τροπαρίων τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας καὶ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου Κρήτης. Μετὰ τὴν γ' ὥδην καταλιμπάνονται τὰ μεσώδια καθίσματα καὶ τὸ δίδειρμον τριώδιον, καὶ ψάλλονται αἱ ἐν συνεχείᾳ ὥδαι τοῦ μεγάλου κανόνος. Μετὰ τὴν ε' ὥδην τὸ κοντάκιον «*Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου*» ἐμμελῶς· ἀκολουθῶς ἡ ζ', ἡ η' καὶ ἡ θ' ὥδη καὶ εἰς τὸ τέλος ὁ εἰρμὸς «Ἀσπόρου συλλήψεως». Τρισάγιον κ.λπ., τὸ κοντάκιον «*Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου*» χῦμα, «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ'), «Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ», τὸ «Ἀσιπλε, ἀμόλυντε» καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου· μετὰ τὴν (μικρὰν) ἀπόλυσιν, τὸ «*Εὐξάμεθα*» καὶ τὸ «*Δι' εὐχῶν*».

26. Πέμπτη τοῦ Μεγάλου Κανόνος. Σύναξις τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριήλ. Τῶν ἐν Γοτθία 26 μαρτύρων.

Εἰδήσεις. Ἡ τάξις τοῦ Τ.Μ.Ε. διὰ τὴν 26ην τοῦ μηνός, ὡσάκις ἡ ἑορτὴ τυγχάνει τῇ Τετάρτῃ τῆς ε΄ ἑβδομάδος δὲν εἶναι κατὰ πάντα ὀρθή, διότι εἶναι συντεταγμένη ὡς ἐὰν ἡ ἀπόδοσις τοῦ Εὐαγγελισμοῦ γίνεται εἰς τὴν προηγουμένην τῆς 26ης, ἐνῶ εἶναι πρόδηλον ὅτι ἀπεδόθη ἤδη τῇ 25ῃ τοῦ μηνός ἐσπέρας, ἡ δὲ προηγουμένη γίνεται διὰ τὸν μέγαν Κανόνα καὶ ὄχι διὰ τὴν σύναξιν τοῦ ἀρχαγγέλου. Ὅθεν ἐνταῦθα διορθοῦται ἐλαφρῶς τὸ τυπικὸν τῆς ἡμέρας, ὃ δὲ ἐσπερινὸς συμπληροῦται καὶ μὲ τὰ προσόμοια τῆς ἐπομένης.

Τὸ μεσονυχτικὸν τῆς ἡμέρας ὡς εἴθισται καὶ τὰ κατανυκτικὰ τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε».

Εἰς τὸν ὄρθρον. «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», οἱ δύο ψαλμοὶ ιθ' καὶ κ' καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ, καὶ ὁ ἑξάψαλμος. Οἱ στίχοι «Ἐκ νυκτὸς ὀρθοῖζει» κτλ., τὸ «Ἀλληλούια», καὶ οἱ τριαδικοὶ ὕμνοι τοῦ πλ. δ' ἤχου (βλέπε εἰς τὸ τέλος τοῦ Τριωδίου), μὲ καταλήξεις· εἰς τὸ α' «Πρεσβεῖαις τῶν ἀποστόλων σῶσον ἡμᾶς», εἰς τὸ β' «Πρεσβεῖαις τοῦ ἱεράρχου σῶσον ἡμᾶς», καὶ εἰς τὸ γ' «Διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς». Εἴτα [μετὰ τὴν α' στιχολογίαν τοῦ Ψαλτηρίου] καθίσματα ἀποστολικά τοῦ ἤχου (ὄρα ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) «Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ», (στίχος α' «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν») «Τοὺς φωστῆρας τοῦ κόσμου», εἴτα (στίχος β' «Θαυμαστὸς ὁ Θεός») τὸ μαρτυρικὸν τῆς ζ' ὥδης «Γενναίως τὸν δρόμον», Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Χαῖρε, ἡ δι' ἀγγέλου». [Μετὰ τὴν β' στιχολογίαν τοῦ Ψαλτηρίου] τὰ μετὰ τὴν γ' ὥδην τοῦ μεγ. Κανόνος καθίσματα «Φωστῆρες θεαυγεῖς, Δόξα, «Τῶν ἀποστόλων δωδεκάς», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Τὸν ἀπερίληπτον». Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, «Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου», [ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ὥδων ὡς συνήθως], καὶ ἡ α' καὶ γ' ὥδὴ τοῦ κανόνος τοῦ Ἀρχαγγέλου ἐκ τοῦ Μηναίου (26 Μαρτίου), ὁ εἰρμὸς «Τοὺς σοὺς ὑμολόγους», ἡ αἵτησις καὶ τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Μηναίου «Ὁ μέγας Γαβριήλ», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἕτερον· εἴτα ἡ δ' ὥδὴ τοῦ Μηναίου μετὰ τῆς δ' ὥδης τῶν δύο τριωδίων (ἐκ τῆς Πέμπτης τοῦ Μ. Κανόνος) «Ἐγκρατεῖα συζήσαντες» κ.λπ. εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν ἡ ε' καὶ ἡ ς' ὥδὴ τοῦ Ἀρχαγγέλου· ἀφ' ς' ὁ εἰρμὸς «Τὴν θείαν ταύτην», ἡ αἵτησις, τὸ κοντάκιον «Ψυχὴ μου ψυχὴ μου» μετὰ τοῦ οἴκου «Τὸ τοῦ

Χριστοῦ ἱατροῖον» καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριωδίου. Εἶτα οἱ μακαρισμοὶ μετὰ τῶν τροπαρίων αὐτῶν, αἱ λοιπαὶ ᾠδαὶ τοῦ κανόνος τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ διείρμου τριωδίου, εἰς δὲ τὸ «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν» ὁ εἰρμός τῆς ἡ' ᾠδῆς τοῦ β' τριωδίου «Τὸν ἀναρχον βασιλέα», «Τὴν τιμιωτέραν», «Σὲ τὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς» καὶ τὸ «Ἄξιον ἐστίν». Αἰτησις, τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἡχου (τρὶς), «Σοὶ δόξα πρέπει», ἡ δοξολογία χῦμα κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Μετὰ τὴν ἐκτενή, εἰς τὰ ἀπόστιχα τῶν αἰνῶν τὸ ἰδιόμελον «Ταῖς ληστροικαῖς ἐφόδοις» δις καὶ τὸ μαρτυρικὸν αὐτοῦ «Τὸν θώρακα τῆς πίστεως» ἅπαξ μετὰ τῶν οἰκειῶν στίχων, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ὁμόηχον ἰδιόμελον τῆς ἑορτῆς «Εὐφραίνεσθωσαν οἱ οὐρανοί» (ὁ περ ζήτηι ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τὴν λειτουργίαν τῆς 25ης Μαρτίου καὶ πρὸ τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς 26ης). «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., «Ἐν τῷ ναῷ ἐστῶτες», τὸ «Κύριε ἐλέησον» μ', «Ὁ ὢν εὐλογητός», «Ἐπουράνιε βασιλεῦ» καὶ αἱ γ' μεγ. μετάνοιαι. Εὐθὺς ἐν συνεχείᾳ

Αἱ ὥραι, ἀναγινώσκονται λιταὶ ὡς συνήθως, μὲ ἀπολυτίκιον «Τῶν οὐρανίων στρατιῶν», μετὰ δὲ τὸ τρισάγιον τὸ κοντάκιον «Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου» χῦμα· μετὰ τὴν θ' οἱ μακαρισμοὶ μὲ τὸ αὐτὸ κοντάκιον· μετὰ τὴν εὐχὴν «Παναγία Τριάς», ἡ ἀπόλυσις, καὶ ἄρχεται ὁ ἑσπερινός.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῆς προηγιασμένης. Μετὰ τὸν προοιμακὸν καὶ τὰ «Πρὸς Κύριον», εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀπὸ τοῦ στίχου «Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς» τὸ ἰδιόμελον «Αὐτεξουσίως ἐξεδύθη» (δύς), τὸ μαρτυρικόν, 3 προσόμοια τοῦ Ἀρχαγγέλου καὶ 3 προσόμοια τῆς ἐπαύριον ἐκ τοῦ Μηναίου (27 Μαρτίου) εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «Τῷ ἔκτω μηνί». Εἴσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὰ δύο ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, τὸ «Κατευθυνθήτω», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης· κοινωνικὸν «Γεύσασθε».

Σημείωσις. Ὁ Μέγας Κανὼν εἰς τὸν ὄρθρον.

Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον. Μετὰ τὸ «Πιστεύω» ψάλλεται ὁ κανὼν τοῦ ἀρχαγγέλου ἐκ τοῦ Μηναίου 26 Μαρτίου (ἄνευ τῶν προσομοίων στιχηρῶν), διότι εἰς τὸν ὄρθρον θὰ ψαλῇ μόνη ἡ ἀκολουθία τοῦ Τριωδίου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», οἱ δύο ψαλμοὶ ιθ' καὶ κ' καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Ὠρολογίῳ, καὶ ὁ ἐξάψαλμος. Εἰς τὸ «Ἄλληλουῖα» οἱ τριαδικοὶ ὕμνοι τοῦ πλ. δ' ἤχου (βλέπε εἰς τὸ τέλος τοῦ Τριωδίου), μὲ καταλήξεις· εἰς τὸ α' «Πρεσβείαις τῶν ἀποστόλων σῶσον ἡμᾶς», εἰς τὸ β' «Πρεσβείαις τοῦ ἱεράρχου σῶσον ἡμᾶς», καὶ εἰς τὸ γ' «Διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς». [Μετὰ τὸ η' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου] καθίσματα ἀποστολικά τοῦ ἤχου (ὄρα ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) «Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ», (στίχος α' «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν») «Τοὺς φωστῆρας τοῦ κόσμου», εἶτα (στίχος β' «Θαυμαστὸς ὁ Θεός») τὸ μαρτυρικὸν τῆς ζ' ᾠδῆς «Γενναίως τὸν δρόμον», Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Χαῖρε, ἡ δι' ἀγγέλου». Ὁ ν' χῦμα καὶ ἡ ἱκεσία «Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου»· [ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν (Τ.Μ.Ε., Τριώδιον §46)]. Εἴθ' οὕτως ἄρχονται οἱ χοροὶ τοῦ μεγάλου Κανόνος (τὰ τροπάρια εἰς προὔμιον «Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με»), συνάπτοντες καὶ τὰ λοιπὰ τροπάρια καὶ τὰ τριώδια (ὅπου ὑπάρχουν), κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς ὁ εἰρμός «Στερέωσον, Κύριε», αἰτησις καὶ τὰ μεσώδια καθίσματα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Ἀφ' ᾧ ὁ εἰρμός «Ἐβόησα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου», αἰτησις, τὸ κοντάκιον «Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου» μετὰ μέλους, ὁ οἶκος, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου, καὶ οἱ μακαρισμοὶ μετὰ τῶν τροπαρίων αὐτῶν. Εἴθ' οὕτως αἱ λοιπαὶ ᾠδαί· εἰς τὴν η' ᾠδὴν ἀντὶ τοῦ Δόξα Πατρὶ λέγομεν «Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα τὸν Κύριον», μετὰ τὸ Καὶ νῦν, εἰς τὸ «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν» ὁ εἰρμός «Ὁν στρατιαί», αἰτησις, «Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα τοῦ φωτός», [στιχολογοῦμεν «Τὴν τιμωτέραν»], ψάλλονται τὰ τριώδια καὶ ἡ θ' ᾠδὴ τοῦ μεγ. Κανόνος, καὶ ἐν τέλει πάλιν ὁ εἰρμός «Ἀσπόρου συλλήψεως». Αἰτησις, τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου (μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ τῆς ἡμέρας ὡς προεσημειώθη καὶ εἰς τὰ τριαδικά), [οἱ ψαλμοὶ τῶν αἰνῶν], «Σοὶ δόξα πρέπει», ἡ δοξολογία χῦμα, τὰ πληρωτικά, κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Τὰ ἀπόστιχα τῶν αἰνῶν ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ, «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., «Ἐν τῷ ναῷ ἐστώπτες», «Ἐπουράνιε βασιλεῦ καὶ ἀπόλυσις.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῆς προηγιασμένης ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· μετὰ τὸν προοιμιακὸν καὶ τὰ «Πρὸς Κύριον», εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀπὸ τοῦ στίχου «Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς» τὸ ἰδιόμελον «Αὐτεξουσίως ἐξεδύθη» (δίς), τὸ μαρτυρικόν, τὰ 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριωδίου καὶ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (27 Μαρτίου) εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ σταυροθεοτοκίον. Εἵσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης. Εἰς τὴν ἀπόλυσιν μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπαύριον.

27. Παρασκευή. Ματρώνης τῆς ἐν Θεσσαλονίκη (γ' -δ' αἰ.). Φιλητοῦ καὶ Λυδίας μαρτύρων, Παύλου ἐπισκόπου Κορίνθου († 950).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀπὸ τοῦ στίχου «Ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσης», τὸ ἰδιόμελον «Ὡς ἐξ Ἱερουσαλήμ» δῖς, τὸ μαρτυρικὸν ἅπαξ, καὶ τὰ 3 προσόμοια τῆς Θεοτόκου «Βουλὴν προαιώνιον» κ.λπ. ἀνὰ μίαν, Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος μυστήριον». Εἰσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «Κατευθυνθήτω» καὶ καθεξῆς ἡ ἀκολουθία τῶν προηγιασμένων κοιωνικὸν «Γεύσασθε καὶ ἴδετε».

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας. Στιχολογεῖται ὁ ἀκάθιστος ὕμνος ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ ἢ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου ἢ τοῦ ὄρθρου.

Α΄. Ὁ ἀκάθιστος ὕμνος εἰς τὸ ἀπόδειπνον

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας ἀναγινώσκεται **τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον** μέχρι τοῦ «Ἄξιον ἐστί». Μετ' αὐτὸ οἱ χοροὶ τὸ τροπάριον «Τὸ προσταχθέν μυστικῶς» (ἐκ τρίτου), καὶ ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει ἐμμελῶς τὴν α' στάσιν τῶν οἰκῶν. Ἐν συνεχείᾳ ψάλλεται ὁ κανὼν τῆς Θεοτόκου «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου». Μετὰ τὴν γ' ὥδην τὸ κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ» ἅπαξ (δίχορον) καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν β' στάσιν τῶν οἰκῶν. Εἶτα, ἀρχομένου τοῦ β' χοροῦ, ψάλλονται ἡ δ', ε' καὶ ς' ὥδή, τὸ «Τῇ ὑπερμάχῳ», καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν γ' στάσιν τῶν οἰκῶν. Εἰθ' οὕτως, ἀρχομένου τοῦ α' χοροῦ, ψάλλονται ἡ ζ', η' καὶ θ' ὥδή (ἐν τῇ ὁποίᾳ θυμῷ ὁ διάκονος ἢ ὁ ἱερεὺς, ὡς εἴθισται), «Τῇ ὑπερμάχῳ», καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν δ' στάσιν τῶν οἰκῶν ἐπισυνάπτων ἐν τέλει αὐτῆς καὶ τὸν α' οἶκον. Τὸ «Τῇ ὑπερμάχῳ» σύντομον. Τρισάγιον κ.λπ., τὸ «Τῇ ὑπερμάχῳ» χῦμα, καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου. Μετὰ τὴν (μικρὰν) ἀπόλυσιν καὶ τὸ «Εὐξώμεθα», ψάλλεται μετὰ μέλους τὸ κάθισμα «Τὴν ὡραιότητα», καὶ ὁ ἱερεὺς τὸ «Δι' εὐχῶν».

Β΄. Ὁ ἀκάθιστος ὕμνος εἰς τὸν ὄρθρον

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας, ἀναγινώσκουμεν τὸ **μικρὸν ἀπόδειπνον** (ἐν τῷ νάρθηκι), [ψάλλοντες ἐν αὐτῷ τὸν κανόνα τοῦ Μηναίου τοῦ

κατὰ τὴν ἡμέραν ἁγίου (28 Μαρτίου)]. Οὐδὲν ἐκ τοῦ Ἀκαθίστου λέγεται ἐνταῦθα οὔτε οἱ οἴκοι τῆς Θεοτόκου, ἀλλ' εὐθὺς μετὰ τὸ «Ἄξιον ἔστι» τὸ τρισάγιον κ.λπ., κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ»· μετὰ τὰς εὐχὰς «Ἀσπιλε, ἀμόλυντε» κ.τ.λ. γίνεται (μικρὰ) ἀπόλυσις, «Εὐξώμεθα» καὶ «Δι' εὐχῶν».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸ «Εὐλογητὸς ὁ Θεός» ἀναγινώσκονται οἱ δύο ψαλμοὶ κ.τ.λ. (βλέπε ἐν τῷ Ὡρολογίῳ). Εἶτα ὁ ἐξάψαλμος καὶ μεγάλη συναπτή.

Α' ΣΤΑΣΙΣ. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» (ψαλλόμενον τετράκις εἰς τοὺς συνήθεις στίχους αὐτοῦ) τὸ τροπάριον «Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς» ἐκ τρίτου, καὶ ἡ α' στάσις τῶν οἰκῶν. Εἶτα «Τῇ ὑπερμάχῳ» ἅπαξ, μικρὰ συναπτή μετ' ἐκφωνήσεως «Ὅτι σὸν τὸ κράτος».

Β' ΣΤΑΣΙΣ. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν, τὸ «Τῇ ὑπερμάχῳ» ἅπαξ, ἡ β' στάσις τῶν οἰκῶν καὶ αὖθις «Τῇ ὑπερμάχῳ». Εἶτα ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα καὶ ὁ κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου» εἰς 6 (ἐνταῦθα ᾠδαὶ α' καὶ γ'). Ἐν τῷ τέλει ἐκάστης ᾠδῆς (ἄχρι τῆς ε') καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τοῦ Ἀκαθίστου.

Γ' ΣΤΑΣΙΣ. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς, ἡ καταβασία αὐτῆς, μικρὰ συναπτή μετ' ἐκφωνήσεως «Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός», τὸ «Τῇ ὑπερμάχῳ» σύντομον, καὶ ἡ γ' στάσις τῶν οἰκῶν. Εἶτα «Τῇ ὑπερμάχῳ» σύντομον καὶ τὸ μεσῶδιον κάθισμα «Ὁ μέγας στρατηγός». Αἱ ᾠδαὶ δ', ε' καὶ ς' τοῦ Ἀκαθίστου, ἀπὸ δὲ τῆς ς' ᾠδῆς συμπάλλεται καὶ τὸ δειρμον τετραῶδιον* εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ, μετὰ τῶν οἰκείων προϋμνίων, ὡς ἐξῆς·

«Υπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς» εἰς τὰ τροπάρια τοῦ κανόνος τῆς Θεοτόκου καὶ εἰς τὸ θεοτοκίον τοῦ πρώτου τετραωδίου·

---

* Εἶναι δυνατόν σήμερον νὰ παραλειφθοῦν τὰ τετραῶδια (τὰ ὁποῖα περιέχουν μαρτυρικά καὶ νεκρώσιμα τροπάρια), «διὰ τὸ τῆς ἡμέρας ἐορτάσιμον», ὡς σημειοῖ καὶ ὁ ὁσιος Νικόδημος ἐν τῷ Θεοτοκαρίῳ αὐτοῦ, ἂν ἀντὶ τῶν τετραῶδιων συμψηφῇ εἰς πάσας τὰς ᾠδὰς καὶ δεύτερος κανὼν τῆς Θεοτόκου, ὁμόηχος καὶ ὁμοεἶρμος μὲ τὸν τῆς Ἀκαθίστου, ὃν βλέπε ἐν τέλει τοῦ ὡς ἄνω Θεοτοκαρίου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ μετὰ τὴν ς' ᾠδὴν ψάλλονται καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος τοῦ Ἀκαθίστου.

«Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν» εἰς τὰ μαρτυρικά τῶν δύο τετραωδίων·

«Κύριε, ἀνάπαυσον τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου» εἰς τὸ νεκρώσιμον τοῦ πρώτου τετραωδίου·

Δόξα εἰς τὸ τριαδικόν, Καὶ νῦν εἰς τὸ θεοτοκίον τοῦ δευτέρου τετραωδίου. Εἰς τὰ μετὰ τὸ θεοτοκίον τοῦ β' τετραωδίου ὑπάρχοντα τροπάρια λέγονται οἱ πρὸ αὐτῶν στίχοι.

Ἐν τέλει τῆς ς' καὶ τῶν λοιπῶν ᾠδῶν, καταβασία ψάλλεται ὁ ἐκάστοτε εἰρμὸς τοῦ β' τετραωδίου.

Δ' ΣΤΑΣΙΣ. Μετὰ τὸν εἰρμὸν «Τοῦ κήτους τὸν προφήτην», μικρὰ συναπτή μετ' ἐκφωνήσεως «Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς», «Τῇ ὑπερμάχῳ» ἅπαξ, ἡ δ' στάσις τῶν οἰκων, συναπτομένου ἐν τέλει αὐτῆς καὶ τοῦ α' οἴκου. Εἶτα «Τῇ ὑπερμάχῳ» χῦμα καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Τριωδίου. Ἀκολουθῶς ἡ ζ' καὶ ἡ η' ᾠδὴ τῶν κανόνων (μόνον ἐν τῷ ὄρθρῳ εἰς τὴν η' ᾠδὴν ἀντὶ τοῦ Δόξα λέγομεν «Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Κύριον...»). Εἶτα «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν» καὶ ὁ εἰρμὸς «Τὸν ποιητὴν τῆς κτίσεως». (Ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου) ψάλλεται ἡ θ' ᾠδὴ τῶν κανόνων, ἐπισφραγιζομένη μετὰ τοῦ εἰρμοῦ «Ἡσαΐα, χόρευε».

Ἐξαποστειλάριον «Τὸ ἀπ' αἰῶνος σήμερον» (δίς). Εἰς τοὺς αἶνους τὰ προσόμοια «Κεκρυμμένον μυστήριον» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «Γλῶσσαν ἣν οὐκ ἔγνω». Δοξολογία μεγάλη, «Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς» ἅπαξ, ἡ ἐκτενής, τὰ πληρωτικά καὶ ἡ ἀπόλυσις ὡς συνήθως. (Τὸ πρῶτὸ ἡ λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου ὡς διατυποῦται κατωτέρω.)

28. Σάββατον τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου. Ἰλαρίωνος ὁσίου τοῦ νέου, ἡγουμένου μονῆς Πελεκητῆς († 754). Ἡρωδίωνος ἐκ τῶν 70 ἀποστόλων.

Τῷ αὐτῷ Σαββάτῳ, Παναγίας τῆς Θεοσκεπάστου ἐν Ἄνδρῳ.

Εἰς τὸ μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου, ἀντὶ τῶν τροπαρίων «Ἄκτιστε φύσις» τὸ τροπάριον «Τὸ προσταχθὲν», ἀντὶ δὲ τῶν νεκρωσίμων τροπαρίων τὸ «Τῇ ὑπερμάχῳ».

Ἄν ὁ ἀκάθιστος ἐψάλῃ εἰς τὸ ἀπόδειπνον, τότε ὁ ὄρθρος τελεῖται ὡς ἐξῆς. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ τροπάριον «Τὸ

προσταχθέν μυστικῶς» δίς. [Τὸ Ψαλτήριον τῆς ἡμέρας.] Κάθισμα «Ὁ μέγας στρατηγός» (ζήτει μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν τοῦ κανόνος τοῦ Ἀκαθίστου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό. Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες ὁ τῆς Ἀκαθίστου* «Ἐνοιξω τὸ στόμα μου» μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ τὸ δειριμον τετραῶδιον εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ μεσῶδιον κάθισμα «Ὁ μέγας στρατηγός» ἅπαξ. Ἀφ' ε' ᾠδῆς τὸ κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ» χῦμα, ὁ οἶκος «Ἄγγελος πρωτοστάτης» καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Τριωδίου. Καταβασαίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἐνοιξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἄπας γηγενής». Ἐξαποστειλάριον «Τὸ ἀπ' αἰῶνος σήμερον» (δίς). Εἰς τοὺς αἶνους τὰ προσόμοια «Κεκρυμμένον μυστήριον» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «Γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω». Δοξολογία μεγάλη, «Τὸ προσταχθέν μυστικῶς» ἅπαξ.

Ἄν ὁ ἀκάθιστος ἐψάλῃ χθὲς εἰς τὸν ὄρθρον, τότε [μετὰ τὸ μεσονυκτικὸν] ἀναγινώσκονται τὰ παραλειφθέντα καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου, [ἡ α' ὥρα] καὶ εὐθὺς ἡ λειτουργία.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. [Τὰ τυπικά καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἡ γ' καὶ ἡ ε' ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς Θεοτόκου.] Ἄν δὲν ψαλοῦν τυπικά, λέγονται ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ συνήθη τῆς λειτουργίας (τῶν «καθημερινῶν»). Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκιον «Τὸ προσταχθέν», κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ». Τρισάγιον. Ἀπόστολος τῆς Θεοτόκου, Νοεμ. 21, «Εἶχεν ἡ πρώτη σκηνή» (Ἑβρ. θ' 1-7). Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σεπτ. 8, «Ἀναστάσα Μαριάμ» (Λκ. α' 39-49, 56), καὶ καθεξῆς ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου· εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἄπας γηγενής»· κοινωνικὸν «Ποτήριον σωτηρίου»· «Εἶδομεν τὸ φῶς».

29. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ε΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. «Μαρίας ὁσίας τῆς Αἰγυπτίας». Μάρκου ἐπισκόπου Ἀρεθουσίων, Κυρίλλου διακόνου καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς († 364). Ἦχος α', ἑωθινὸν θ' (Τ.Μ.Ε., τυπικὴ διάταξις Τριωδίου §§54-56).

* Ἡ ὁ ἕτερος ὁμοειρμος κανὼν, ἂν ὑπάρχῃ, καθόσον ὁ κανὼν τῆς Ἀκαθίστου προεψάλῃ ἤδη εἰς τὸ ἀπόδειπνον.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Τὸ προσταχθέν» κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριωδίου 4, Δόξα, «Ἐθαυματούργησε, Χριστέ,... ὅθεν τὸ ἀσθενὲς τῆς φύσεως ἀπορριψαμένη...», Καὶ νῦν, «Τὴν παγκόσμιον δόξαν». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Τριωδίου «Τὰ τῆς ψυχῆς θηρεύματα», Καὶ νῦν, «Ὡ θαύματος καινοῦ». Ἀπολυτίκια «Τοῦ λίθου σφραγισθέντος», Δόξα, «Ἐν σοί, μήτερ, ἀκριβῶς», Καὶ νῦν, «Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθείς».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὰ κατα-
νυκτικά τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε».

Εἰδήσις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα θὰ τελεσθοῦν δύο θ. λει-
τουργίαι προηγιασμένων δώρων, τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύ-
ριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια.

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μὲ θεο-
τοκίον «Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι», καὶ τῆς β' στιχολο-
γίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀνα-
βαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (θ')· μετὰ δὲ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ
ιδιόμελα «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τοῦ Τριωδίου· ἀπὸ
γ' ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ὁσίας, τὸ μεσῳδίων κά-
θισμα καὶ τὸ θεοτοκίον· ἀφ' ἧς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον
μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ συναξάριον, καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριω-
δίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τι-
μιωτέραν», «Ἄπας γηγενῆς».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ θ' ἀναστά-
σιμον, τὸ τῆς ὁσίας καὶ τὸ θεοτοκίον.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ (κατ' ἀπαί-
τησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.) τῆς ὁσίας προσόμοια 3 (τὰ ἐν τοῖς ἑσπερί-
οις) «Σὲ μὲν διεκώλυε» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευ-
ταῖα α) «Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον καὶ προσέσχε μοι
καὶ εἰσήκουσε τῆς δεήσεώς μου», β) «Καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραις

τοὺς πόδας μου καὶ κατήυθνε τὰ διαβήματά μου», Δόξα, τοῦ Τριωδίου «Οὐκ ἔστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ», Καὶ νῦν, «Ὑπερρυλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (γενικαὶ τυπ. διατάξεις §§64-66). Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Τοῦ λίθου σφραγισθέντος», «Ἐν σοί, μήτερ» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἡχου. Ἀπόστολος: Κυρ. ε' ησπ., «Χριστὸς παραγενόμενος ἀρχιερεὺς» (Ἑβρ. θ' 11-14). Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα» (Ματθ. ι' 32-45). Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου· εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἐπὶ σοὶ χαίρει»· κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε».

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «Τοῦ λίθου», Δόξα, «Ἐν σοί, μήτερ»· ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἡχου.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς (ἄνευ Ψαλτηρίου). Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», κατανυκτικὰ τοῦ α' ἡχου 4 «Ὅτι τὸ πέλαγος πολὺ» (ζητεῖ ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), τὰ 3 τῆς ἡμέρας προσόμοια τοῦ Τριωδίου «Πτωχεύσας ὁ πλούσιος» καὶ 3 τοῦ Μηναίου (6 Ἀπριλίου) «Κύριε, σὺ ἐν τῷ λειμῶνι» κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον «Ἀχραντε, ἡ τὸν ἐν ἀγίοις τεκοῦσα». Εἴσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὸ μέγα προκείμενον «Ἐδωκας κληρονομίαν». Ἀπόστιχα, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «Νῦν ἀπολύεις»· τρισάγιον κ.λπ., ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

30. Δευτέρα πρὸ τῶν Βαΐων. Ἰωάννου ὁσίου, συγγραφέως τῆς «Κλίμακος» († 615).

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 23 Φεβρ. καὶ 2 Μαρτίου.

31. Τρίτη πρὸ τῶν Βαΐων. Ὑπατίου ἐπισκόπου Γαγγρῶν ἱερομ. († 326), Ἀκακίου ὁμολογητοῦ ἐπισκόπου Μελιτινῆς.

An intricate, symmetrical decorative border in a reddish-brown hue. It features a central floral motif at the top and bottom, with elaborate scrollwork, acanthus leaves, and floral patterns along the sides. The border frames the central text area.

ΜΗΝ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

ΜΗΝ ΔΑΠΡΛΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα

Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 13 καὶ ἡ νύξ ὥρας 11

- 1. Τετάρτη πρὸ τῶν Βαΐων.** Μαρίας ὁσίας τῆς Αἰγυπτίας (†522). Γεροντίου καὶ Βασιλείδου μαρτύρων.

Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλωται.

Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὸ ἰδιόμελον «Πλούσιος ἐν πάθει» (δῖς), τὸ μαρτυρικὸν ἅπαξ, τὰ 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριωδίου, καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου (2 Ἀπριλίου) τὰ 3 προσόμοια εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ προσόμοιον θεοτοκίον. Εἴσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «Κατευθυνθήτω» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

- 2. Πέμπτη πρὸ τῶν Βαΐων.** Τίτου ὁσίου (θ' αἰ.). Ἀμφιανοῦ καὶ Αἰδεσίου μαρτύρων († 306), Θεοδώρας παρθενομάρτυρος.

- 3. Παρασκευὴ πρὸ τῶν Βαΐων.** Νικητὰ ὁσίου τοῦ ὁμολογητοῦ († 824). Ἰωσήφ τοῦ ὑμνογράφου († 833).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλωται.

Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Λαζάρου ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» –ἀπὸ τοῦ στίχου «Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σοι»– τὸ ἰδιόμελον «Τὴν ψυχωφελὴ πληρώσαντες τεσσαρακοστήν, καὶ τὴν ἁγίαν ἑβδομάδα» (δῖς), τὸ μαρτυρικὸν (ἅπαξ) καὶ τὰ τοῦ Λαζάρου 5 ἰδιόμελα (ἀνὰ μίαν), Δόξα, «Ἐπιστὰς τῷ μηνίματι Λαζάρου», Καὶ νῦν, «Τὴν ψυχωφελὴ πληρώσαντες τεσσαρακοστήν, βοήσωμεν» (τὸ μέγα). Εἴσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «Κατευθυνθήτω» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

Τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας. Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον. Μετὰ τὸ «ῬΑξιον ἐστὶ» ψάλλεται ὁ ἐν τῷ Τριωδίῳ κανὼν τοῦ ἁγίου

Λαζάρου μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»· μετὰ τὴν θ' ᾠδὴν ἐπαναλαμβάνεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς «Ἐποίησε κράτος» καὶ εὐθὺς τρισάγιον κ.λπ., κοντάκιον «Ἡ πάντων χαρά», «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), «Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ», «Ἄσπιλε, ἀμόλυντε» καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ἀποδείπνου (λεγόμενα χῦμα ἀπὸ τοῦ ἀναλογίου). Ἀπόλυσις μετὰ τοῦ «Εὐξώμεθα» καὶ τὸ «Δι' εὐχῶν» (τυπικὸν Τριωδίου §60).

- 4. † Σάββατον τοῦ Λαζάρου.** Γεωργίου ὁσίου τοῦ ἐν Μαλαιῷ. Πλάτωνος τοῦ Στουδίτου καὶ Ζωσιμᾶ ὁσίων (ς' αἰ.), Θεωνᾶ Θεσσαλονίκης, Νικητὰ ἱερομάρτυρος τοῦ νέου τοῦ ἐν Σέρραις († 1808).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (τυπ. Τριωδ. §61).

Εἰδήσεις. 1. Ἐφεξῆς μέχρι τῆς Κυριακῆς τῶν ἁγίων Πάντων παύει ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς.

2. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ εἰς μὲν τὸν ὄρθρον ἡ «Τιμωτέρα» δὲν στιχολογεῖται, ἀλλὰ ψάλλεται ἀντ' αὐτῆς ἡ θ' ᾠδὴ τοῦ κανόνος ἐκάστης ἡμέρας, εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν μετὰ τὸ Ἐξαιρέτως δὲν ψάλλεται τὸ «Ἄξιον ἐστίν».

3. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς τὸ «Εἶδομεν τὸ φῶς» δὲν ψάλλεται.

4. Ἐπίσης ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ μνημόσυνον δὲν τελεῖται, μνημονεύονται ὁμως τὰ ὀνόματα, ἃν δεῖσῃ, τῶν θεωμάτων, ψαλλομένων εἰς τὸ τέλος τῆς λειτουργίας τῶν τεσσάρων τροπαίων «Μετὰ πνευμάτων δικαίων» κ.τ.λ. (βλέπε Τ.Μ.Ε., σ. 352, σημ. 35).

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ ἀπολυτίκιον «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν» τρίς. Τὸ κάθισμα «Κατοικτίρας τῆς Μάρθας» (δῖς) καὶ τὰ ἀναστάσιμα εὐλογητάρια, αἵτησις μετ' ἐκφωνήσεως «Ὅτι ἡυλόγηταί σου» καὶ τὸ κάθισμα «Ἡ πηγὴ τῆς σοφίας» (δῖς). Εὐθὺς «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι» καὶ ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες καὶ τετραῶδια κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν (τὰ τροπάρια μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»)· ἀπὸ γ' καὶ ς' ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τοῦ Τριωδίου «Υἱοὺν διδοεύσας»· (ἀντὶ τῆς στι-

χολογίας τῆς ὥδης τῆς Θεοτόκου) ἡ θ' ὥδῃ ἀμφοτέρων τῶν τετραῶδιων κανόνων (μετὰ τοῦ ἀνωτέρω στίχου) καὶ εἶτα ὁ εἰρμός «Κυρίως Θεοτόκον». Ἐξαποστειλάρια «Ἅγιος Κύριος» [τὸ «Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν» δὲν ψάλλεται σήμερον] καὶ τοῦ Τριῶδιου «Λόγω σου, Λόγε» δῖς, «Διὰ Λαζάρου σε, Χριστός» ἅπαξ. Εἰς τοὺς αἶνους τὰ 8 ἰδιόμελα τοῦ ἁγ. Λαζάρου κατὰ σειρᾶν, Δόξα, «Μέγα καὶ παράδοξον θαῦμα», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη», δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἡ γ' ὥδῃ τοῦ α' καὶ ἡ ς' ὥδῃ τοῦ β' κανόνος. Ἄν ψαλοῦν ἀντίφωνα, λέγονται τὰ συνήθη τῆς λειτουργίας (τῶν «καθημερινῶν»· βλέπε εἰς τὰς γεν. τυπικὰς διατάξεις), ἀλλὰ μὲ ἐφύμνια εἰς μὲν τὸ δεύτερον «Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν», εἰς δὲ τὸ τρίτον «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν». Εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν». Μετὰ τὴν εἴσοδον, μόνον τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν» καὶ τὸ κοντάκιον «Ἡ πάντων χαρά». Ἀντὶ τρισαγίου «Ὅσοι εἰς Χριστόν». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς· Ἀπόστολος: Σαββάτου τοῦ Λαζάρου, «Βασιλείαν ἀσάλευτον» (Ἑβρ. ιβ' 28-ιγ' 8)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ἦν τις ἀσθενῶν Λάζαρος» (Ἰω. ια' 1-45). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως» ὁ α' εἰρμός τῆς θ' ὥδης «Τὴν ἀγνὴν ἐνδόξως τιμήσωμεν». Κοινωνικὸν «Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον· ἀλληλούια»· ἀντὶ τοῦ Εἵδομεν τὸ φῶς «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν». Ἀπόλυσις «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...»

5. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ. «Ἡ εἰς Ἱερουσαλὴμ εἴσοδος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Κλαυδίου, Νικηφόρου κ.λπ. μαρτύρων· Θεοδώρας ὁσίας τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ (τυπικὸν Τριῳδίου §§63-65).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν»· κοντάκιον «Ἡ πάντων χαρά».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», τὰ ἰδιόμελα «Σήμερον ἡ χάρις» κ.λπ.

εἰς 6 (δευτεροῦντες τὸ α'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Σήμερον ἡ χάρις». Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπόστιχα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Ἀπολυτίκια «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Συνταφέντες σοι διὰ τοῦ βαπτίσματος». Ἀπόλυσις «Ὁ ἐπὶ πώλου ὄνου καθεσθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεός».

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν τὰ στιχηρὰ τῆς λιτῆς, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «Συνταφέντες σοι».

Εἵδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν μεγάλην Ἑβδομάδα θὰ τελεσθοῦν τρεῖς θ. λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.] Καθίσματα τὰ τοῦ Τριωδίου κατὰ σειρὰν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. Τὸ α' ἀντίφωνον τῶν ἀναβαθμῶν τοῦ δ' ἤχου. Προκείμενον, ἤχος δ', ψαλμὸς η', «Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον»· στίχος «Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ»· καὶ ἡ λοιπὴ τάξις τοῦ εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΩΝ, ὁ ἐν τῷ Τριωδίῳ μετὰ τῶν εἰρμῶν εἰς 6 «ἄνευ στίχων», πλὴν Δόξα, Καὶ νῦν, εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἐκάστης ᾠδῆς· ἀπὸ γ' ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ τῆς ἑορτῆς· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος «Ὡφθησαν αἱ πηγαί»· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμωτέραν*) ἡ θ' ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς καὶ εἴτα πάλιν ὁ εἶρμος «Θεὸς Κύριος».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΟΝ «Ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν» ἐκ τρίτου, μετὰ τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκεται παρὰ τοῦ ἱερέως ἡ εὐχὴ Εἰς τὸ εὐλογεῖν Βαῖα «Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χειρῶν».

Εἰς τοὺς Αἶνοις, τὰ 4 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς (ἀνὰ μίαν), Δόξα, Καὶ νῦν, «Πρὸ ἑξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα». Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπολυτίκιον «Συνταφέντες σοι».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Εἰσοδικὸν «Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυ-

ρίου· Θεός Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐπὶ πάλου ὄνου καθεσθείς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ μόνον τὰ ἀπολυτικά «Τὴν κοινήν ἀνάστασιν», «Συνταφέντες σοι» καὶ τὸ κοντάκιον «Τῷ θρόνῳ ἐν οὐρανῷ». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς· Ἀπόστολος Κυρ. Βαΐων, «Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε» (Φιλιπ. δ' 4-9)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Πρὸ ἕξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα» (Ἰω. ιβ' 1-18).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ Ἑξαίρετως ὁ εἰρμός τῆς θ' ᾠδῆς «Θεός Κύριος». Κοινωνικὸν «Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ἀλληλούια»· ἀντὶ τοῦ Εἰδομεν, τὸ «Τὴν κοινήν ἀνάστασιν». Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἶτα ὁ λαὸς προσέρχεται καὶ λαμβάνει ἐκ τοῦ ἱερέως κλάδους βαΐων.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «Τὴν κοινήν ἀνάστασιν», Δόξα, «Συνταφέντες σοι»· κοντάκιον «Τῷ θρόνῳ ἐν οὐρανῷ».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Τὰ 3 ἐσπερία ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς, εἰσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀπόστιχα, κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν. Μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» ψάλλεται ὁ διὰ τὸ ἀπόδειπνον κανὼν «Ἰωσήφ τὴν σωφροσύνην», μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι». Ἐν τέλει τῆς θ' ᾠδῆς ὁ εἰρμός «Ἀλλότριον τῶν μητέρων». Εὐθύς τρισάγιον κ.λπ., τὸ «Θεοτόκε παρθένε» καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως ἐν ταῖς Κυριακαῖς τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς. Ἀπόλυσις «Ἐρχόμενος ὁ Κύριος ἐπὶ τὸ ἐκούσιον πάθος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, Χριστὸς ὁ ἀληθινός...», εἰς δὲ τὴν συγχώρησιν τὸ σταυροθετοκίον «Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον».

Σημείωσις. Ἡ ὡς ἄνω ἀπόλυσις τηρεῖται κατὰ πάσας τὰς ἱεράς ἀκολουθίας μέχρι τῆς μεγ. Τετάρτης. Ἐπίσης εἰς τὰς ἀπολύσεις τῶν ἀκολουθιῶν τῆς μεγ. Ἑβδομάδος δὲν μνημονεύεται ὁ ἅγιος τοῦ Μηναίου, καθότι δὲν συμψάλλεται ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ.

Ὁ ὀρθρος τῆς μεγ. Δευτέρας (ψαλλόμενος συνήθως τῇ Κυριακῇ ἐσπέρας). Ἡ ἀκολουθία τελεῖται ὡς εἴθισται καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. (Τυπ. Τριωδίου §67). Τὸ τροπάριον

«Ἴδου ὁ νυμφίος ἔρχεται» ἐκ τρίτου, μετὰ καταλήξεων εἰς τὸ α' «προσπασίαις τῶν ἀσωμάτων σῶσον ἡμᾶς», εἰς τὸ β' «προσβείαις (τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ) σῶσον ἡμᾶς» καὶ εἰς τὸ γ' «διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς». Μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον τοῦ Τριωδίου ἀναγινώσκεται τὸ μηνολόγιον τῆς 6ης Ἀπριλίου καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου. Μετὰ τὸ «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας («Ὁ Ἰακώβ ὠδύρετο»)· ἀπόλυσις «Ἐρχόμενος ὁ Κύριος».

- 6. † Μεγάλη Δευτέρα.** «Μνεῖαν ποιούμεθα Ἰωσήφ τοῦ παγκάλου καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίου καταραθείσης καὶ ξηρανθείσης συκῆς». Εὐτυχίου πατριάρχου Κων/πόλεως († 582). Τῶν ἐν Περσίδι 120 μαρτύρων († 344-47).

Τῇ μεγάλῃ Δευτέρᾳ πρωί. [Ἀναγινώσκονται πέντε καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου (δ' -η').] Εἶτα αἱ ὥραι λιταὶ μετὰ τοῦ τροπαρίου «Ἴδου ὁ νυμφίος» καὶ τοῦ κοντακίου «Ὁ Ἰακώβ ὠδύρετο», καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ ἔσπερινός μετὰ Προηγιασμένης (Τυπ. Τριωδίου §§ 68 καὶ 69).

Τῇ μεγ. Δευτέρᾳ ἑσπέρας, τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ τριωδίου κανόνος αὐτοῦ (Τυπ. Τριωδίου §§ 23 καὶ 70).

Ὁ ὁρθρος τῆς μεγ. Τρίτης, ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριωδίῳ (Τυπ. Τριωδίου §§ 71 καὶ 67). Εἰς τὸ α' «Ἴδου ὁ νυμφίος» κατάληξις «προσβείαις τοῦ προδρομοῦ σῶσον ἡμᾶς», εἰς δὲ τὰ ἄλλα δύο ὡς προεσημειώθη. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν εὐθύς αἵτησις, διότι ὁ κανὼν δὲν ἔχει α' ὥδήν.

- 7. † Μεγάλη Τρίτη.** «Ἡ παραβολὴ τοῦ Κυρίου περὶ τῶν δέκα παρθένων». Καλλιοπίου καὶ Ἀκυλίνης μαρτύρων († 304). Γεωργίου ὁσίου ἐπισκ. Μυτιλήνης († θ' αἰ.).

Τῇ μεγάλῃ Τρίτῃ πρωί [ἀναγινώσκονται ἕτερα πέντε καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου (θ' -ιγ') καὶ εἶτα] αἱ ὥραι λιταί, μὲ τὸ ἀπολυτίκιον καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἔσπερινός μετὰ Προηγιασμένης (Τυπ. Τριωδίου §§ 72 καὶ 73).

Τῇ μεγ. Τρίτῃ ἑσπέρας, τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ τριωδίου κανόνος αὐτοῦ (Τυπ. Τριωδίου §§ 23 καὶ 74).

Ὁ ὁρθρος τῆς μεγάλης Τετάρτης ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριωδίῳ (Τυπ. Τριωδίου §67). Εἰς τὸ α' «Ἴδου ὁ νυμφίος» κατάληξις

«δυνάμει τοῦ σταυροῦ σου σῶσον ἡμᾶς», εἰς δὲ τὰ ἄλλα δύο ὡς προεσημειώθη.

8. † Μεγάλη Τετάρτη. «Μνεΐα τῆς ἀλειψάσης τὸν Κύριον μύρω πόρνης γυναικός». Ἀγάβου, Ῥούφου, Φλέγοντος, Ἑρμοῦ κ.λπ. ἀποστόλων. Κελεστίνου Ῥώμης († 432), Ἰωάννου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Κῶ († 1669).

Τῇ μεγάλῃ Τετάρτῃ πρωὶ [ἀναγινώσκονται ἕτερα ε' καθίσματα τοῦ Ψαλτηρ. (ιδ' -κ') καὶ εἴτα] αἱ ὥραι λιταί, μετὰ τὸ ἀπολυτίκιον καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἔσπερινος μετὰ Προηγιασμένης (Τυπ. Τριωδίου §§75-76).

Σήμερον εἵθισται εἰς τοὺς ἰ. ναοὺς ὅπως τελεῖται καὶ τὸ μυστήριον τοῦ ἱεροῦ εὐχελαίου.

Τῇ μεγάλῃ Τετάρτῃ ἑσπέρας, τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ τριωδίου κανόνος αὐτοῦ (Τυπ. Τριωδίου §77).

Ὁ ὁρθρος τῆς μεγ. Πέμπτης (ψαλλόμενος συνήθως τὴν ἑσπέραν τῆς μεγ. Τετάρτης). Ἡ ἀκολουθία ὡς εἵθισται καὶ ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριωδίῳ. Μετὰ τὸ «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., [«Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταί,»] ἡ προφητεία τῆς α' ὥρας μετὰ τοῦ τροπαρίου αὐτῆς, ἡ ἐκτενὴς καὶ ἀπόλυσις «Ὁ δι' ὑπερβάλλουσιν ἀγαθότητα ὁδὸν ἀρίστην τὴν ταπείνωσιν ὑποδείξας ἐν τῷ νίψαι τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ μέχρι σταυροῦ καὶ ταφῆς συγκαταβάς ἡμῖν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεός...» καὶ τὸ «Δι' εὐχῶν».

9. † Μεγάλη Πέμπτη. «Τὸν ἱερὸν νιπτῆρα ἐορτάζομεν, τὸν μυστικὸν δεῖπνον, τὴν ὑπερφυᾶ προσευχὴν καὶ τὴν προδοσίαν αὐτὴν». Εὐψυχίου μάρτυρος († 362). Βαδίου ἱερομάρτυρος, τῶν ἐν Περσίδι μαρτύρων († 364).

Εἵδησις. Σήμερον κατὰ τὴν προσκομιδὴν ἐξάγεται καὶ δεύτερος ἄμνος, ὅς, μετὰ τὸν ἐν τῇ θ. λειτουργίᾳ καθαραιασμὸν καὶ τὴν μετὰ τοῦτον προσεκτικὴν ἀποξήρανσιν αὐτοῦ, φυλάσσεται διὰ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἀνάγκας τοῦ λογικοῦ ποιμίνου.

Τῇ μεγ. Πέμπτῃ πρωί. Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῆς θ. λειτουργίας τοῦ μεγ. Βασιλείου, ὡς εἵθισται καὶ ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (Τυπ. Τριωδίου §79). Προκείμενον καὶ ἀλληλουϊάριον τῆς μεγ. Πέμπτης· Ἀπόστολος, «Ἐγὼ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου»

(Α΄ Κορ. ια΄ 23-32)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Οἶδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ Πάσχα γίνεται» (Μτθ. κς΄ 2-20, Ἰω. ιγ΄ 3-17, Μτθ. κς΄ 21-39, Λκ. κβ΄ 43-44, Μτθ. κς΄ 40-κς΄ 5), καὶ καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου. Ἀντὶ χειρουβικοῦ καὶ κοινωνικοῦ, τὸ τροπάριον «Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ»· τὸ αὐτὸ καὶ ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς (καὶ τοῦ Πληρωθήτω). Εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ἐπὶ σοὶ χαίρει». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ὁρθρῳ «Ὁ δι΄ ὑπερβάλλουσιν ἀγαθότητα...»

Τὴν ἐσπέραν τῆς μεγάλης Πέμπτης. Ὁ ὁρθρος τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου. Ἡ ἀκολουθία ἅπασα κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν (Τυπ. Τριωδίου §80). Μετὰ τὸ «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «Ἐξηγόρασας ἡμᾶς» καὶ ἡ ἐκτενής. Ἀπόλυσις «Ὁ ἐμπτυσμοὺς καὶ μάστιγας καὶ κολαφισμοὺς καὶ σταυρὸν καὶ θάνατον ὑπομείνας διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν».

10. † Μεγάλη Παρασκευή. «Τὰ ἅγια καὶ φορικτὰ πάθη τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐτι δὲ μνεῖα τῆς τοῦ εὐγνώμονος ληστοῦ ἐν τῷ σταυρῷ ὁμολογίας». Τερεντίου, Πομπηίου, Μαξίμου, Ἐπαμεινώνδου, Μιλτιάδου καὶ ἑτέρων 35 μαρτύρων (γ΄ αἰ.). Γρηγορίου Ε΄ ΚΠόλεως ἱερομάρτυρος († Πάσχα 4 Ἀπριλίου 1821).

Σημείωσις. Ἐνθα τυχὸν τιμᾶται ὁ ἅγιος Γρηγόριος Ε΄, ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ μετατίθεται τῇ Δευτέρᾳ τῆς διακαινησίμου.

Τῇ μεγάλῃ Παρασκευῇ πρωί. Ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τῶν μεγάλων ὥρων, κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν (Τυπ. Τριωδίου §§81-83). Μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς θ΄ ὥρας «Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ», ἡ (μικρὰ) ἀπόλυσις «Ὁ ἐμπτυσμοὺς καὶ μάστιγας».

Ὁ ἐσπερινὸς τοῦ μεγάλου Σαββάτου (τῆς ἀποκαθηλώσεως), ἀρχόμενος ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θ΄ ὥρας. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (Τυπ. Τριωδίου §84). Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν «Εἴη τὸ κράτος» οἱ χοροὶ ἄρχονται τῶν ἀποστίχων «Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε νεκρὸν» κ.λπ., ἐνῶ οἱ ἱερεῖς τελοῦν τὴν περιφορὰν τοῦ ἐπιταφίου καὶ τοῦ ἱ. Εὐαγγελίου μετὰ λιτανείας, ὡς εἴθισται. Ἐμπροσθεν τοῦ κουβουκλίου οἱ ψάλλται Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἰδιόμελον «Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον»·

εἶτα «Νῦν ἀπολύεις», τρισάγιον κ.λπ., τὰ ἀπολυτικά «Ὁ εὐ-
σχήμων Ἰωσήφ... κηδεύσας ἀπέθετο», Δόξα, Καὶ νῦν, «Ταῖς
μυροφόροις γυναιξίν... ἐδείχθη ἀλλότριος». Ἀπόλυσις «Ὁ δι’
ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν τὰ φρι-
κτὰ πάθη καὶ τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν καὶ τὴν ἐκούσιον ταφήν
σαρκὶ καταδεξάμενος Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν».

Ὁ ὄρθρος τοῦ μεγ. Σαββάτου «Ἐπιτάφιος Θρηῆνος». Ἡ
ἀκολουθία ψάλλεται εἴτε τὴν ἑσπέραν τῆς μεγ. Παρασκευῆς
εἴτε τὴν α’ πρωινήν τοῦ μεγ. Σαββάτου, ὡς εἴθισται (Τυπ.
Τριωδίου §85). Εἰς τὸ ἁσματικὸν τρισάγιον τῆς μεγ. δοξολο-
γίας γίνεται ἡ λιτάνευσις τοῦ Ἐπιταφίου καὶ τοῦ ἱ. Εὐαγγελί-
ου. Ἄμα τῇ ἐπανάδῳ ἐν τῷ ναῷ ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ «Πρόσχω-
μεν», «Εἰρήνη πᾶσι», «Σοφία», αἶρει τὸν ἐπιτάφιον ἐκ τοῦ
κουβουκλίου καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱ. βῆμα, ἐνῶ ψάλλονται τὰ
τροπάρια «Ὅτε κατῆλθες», κ.λπ.· Εἶτα τὸ τροπάριον «Ὁ συ-
νέχων τὰ πέρατα», τὸ προκείμενον, ἡ προφητεία, τὸ ἕτερον
προκείμενον, ὁ Ἀπόστολος (τὸ ἀλληλουιάριον ζητεῖ εἰς τὸ βι-
βλίον τοῦ «Πραξαποστόλου»), ὁ δὲ ἱερεὺς ἀπὸ τῶν βημοθύ-
ρων τὸ Εὐαγγέλιον. Ἀπόλυσις «Ὁ δι’ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους
καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, τὰ φρικτὰ πάθη καὶ τὸν ζωο-
ποιὸν σταυρὸν καὶ τὴν ἐκούσιον ταφήν σαρκὶ καταδεξάμε-
νος».

11. † Μέγα Σάββατον. «Ἡ θεόσωμος ταφή καὶ ἡ εἰς ἔδου κά-
θοδος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ». Ἀντίπα ἐπισκόπου Περγάμου († 92). Τρυφαίνης ὁσίας
τῆς ἐν Κυζίκῳ.

**Τῷ μεγάλῳ Σαββάτῳ πρωί. Ὁ μέγας ἑσπερινὸς μετὰ τῆς
θ. λειτουργίας τοῦ μεγ. Βασιλείου,** ὡς εἴθισται (Τυπ. Τριωδί-
ου §86). Εἰσοδος μετ’ Εὐαγγελίου, «Φῶς ἱλαρόν», τὰ ἀναγνώ-
σματα (τὸ α’ «Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός», τὸ δ’ «Ἐγένετο
λόγος Κυρίου», καὶ τὸ ιε’ «Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου») κτ.λ.·
ἀντὶ χειρουβικῆς ὁ ἀρχαῖος ὕμνος «Σιγήσατω πᾶσα σὰρξ».
Κοινωνικὸν «Ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν Κύριος καὶ ἀνέστη
σφῶζων ἡμᾶς· ἀλληλουία». Ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς ψάλλεται
εἰρημολογικῶς εἰς ἥχον β’ τὸ «Μνήσθητι εὖσπλαγχνε καὶ ἡμῶν,

καθὼς ἐμνημόνευσας τοῦ ληστοῦ, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν». Ἀπόλυσις «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν».

12. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Η ΖΩΗΦΟΡΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ». Βασιλείου ἐπισκόπου Παρίου τοῦ ὁμολογητοῦ (η' αἰ.): Ἀνθούσης ὁσίας († 801).

Τῷ μεγάλῳ Σαββάτῳ ἐσπέρας. Ἡ παννυχίς. Περὶ ὥραν 11ην μ.μ. τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Ἀναστάσεως (τυπικὸν Πεντηκοσταρίου §1): Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν (χῦμα), ψάλλεται (ἀργῶς) ὁ κανὼν «Κύματι θαλάσσης» μὲ στίχον εἰς τὰ τροπάρια «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», εἰς δὲ τὰ δύο τελευταῖα ἐκάστης ᾠδῆς (καὶ τῆς η' ᾠδῆς) Δόξα, Καὶ νῦν· ἀλλ' οὔτε ἐπαναλαμβάνομεν τοὺς εἰρμούς ἐκάστης ᾠδῆς ὡς καταβασίαν* (πλὴν τοῦ εἰρμοῦ τῆς θ'), οὔτε αἰτήσεις λέγονται οὔτε τὸ «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν» οὔτε τὸ «Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα», οὔτε θυμίαις γίνεται εἰς τὴν θ'. Μετὰ τὴν θ' ᾠδὴν λέγεται αὐθις ὁ εἶρμος αὐτῆς «Μὴ ἐποδύρου μου» καὶ εὐθὺς τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀναστάσιμον ἀπολυτίκιον «Ὅτε κατήλθες», ἡ ἐκτενής καὶ ἡ μικρὰ ἀπόλυσις «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν».

Εἵδησις. Ἀπὸ τῆς σήμερον (Κυριακῆς τοῦ Πάσχα) μέχρι τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς τὸ «Βασιλεῦ οὐράνιε» δὲν λέγεται.

Ἡ τελετὴ τῆς ἀναστάσεως. Ὁ ἱερεὺς ἐνδεδυμένος ὁλόκληρον τὴν ἱερατικὴν στολὴν καὶ κρατῶν τὸ ἰ. Εὐαγγέλιον καὶ λαμπάδα ἀνημμένην ἐκ τῆς ἀκοιμήτου κανδήλας τῆς ἀγ. τραπέζης, ἐξέρχεται τοῦ ἰ. βήματος ψάλλων εἰς ἥχον πλ. α' τὸν ὕμνον «Δεῦτε λάβετε φῶς...», ὃν ἐπαναλαμβάνουν πολλάκις οἱ χοροὶ ἐναλλάξ. Εἶτα ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ χοροὶ ψάλλουν τὸ στιχηρὸν «Τὴν ἀνάστασίν σου, Χριστέ σωτήρ», ἕως οὔ φθάσουν εἰς τὴν ἐξέδραν, ἔνθα ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει τὸ β' ἑωθινὸν Εὐαγγέλιον «Διαγενομένου τοῦ Σαββάτου» (Μρ. ις' 1-8)· οἱ χοροὶ «Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι» καὶ εὐθὺς ἄρχεται

---

* Οἱ εἰρμοὶ δὲν ἐπαναλαμβάνονται, διότι καταβασίαι ψάλλονται κανονικῶς μόνον εἰς τὸν ὄρθρον.

Ὁ ὄρθρος. Ὁ ἱερεὺς ἀφοῦ θυμιάσῃ τρεῖς τὸ ἰ. Εὐαγγέλιον, ἐκφωνεῖ «Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ» καὶ ψάλλει εἰς ἦχον πλ. α' τὸ ἀναστάσιμον τροπάριον «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν» τρεῖς· εἶτα οἱ χοροὶ τὸ αὐτὸ ἐξάκις, ἐνῶ ὁ ἱερεὺς θυμῶν κύκλω τὸ Εὐαγγέλιον λέγει τοὺς 4 στίχους «Ἀναστήτω ὁ Θεός» κ.λπ. καὶ τὰ Δόξα, Καὶ νῦν· εἶτα ὁ ἱερεὺς αὐθις «Χριστὸς ἀνέστη» καὶ οἱ χοροὶ τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ «καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶνι χαρισάμενος». Εὐθὺς συναπτῇ μεγάλη, ἐκφώνησις «Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα», καὶ ἐπανερχόμεθα εἰς τὸν ναὸν ψαλλομένου τοῦ εἱρμοῦ τῆς α' ᾠδῆς τοῦ Πάσχα «Ἀναστάσεως ἡμέρα».

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ Πάσχα [εἰς 6, ἢ τοι ὁ εἱρμός δις καὶ τὰ τροπάρια ἐκάστης ᾠδῆς εἰς 4 μὲ στίχον «Δόξα τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε», Δόξα, εἰς τὸ προτελευταῖον, Καὶ νῦν, εἰς τὸ τελευταῖον]. Εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ᾠδῆς πάλιν ὁ εἱρμός αὐτῆς καταβασία, τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» τρεῖς καὶ τὸ «Ἀναστάς ὁ Ἰησοῦς» ἅπαξ, καὶ γίνεται μικρὰ συναπτῇ μετὰ τῆς οἰκείας ἐκφωνήσεως ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ ἢ τῷ Ἱερατικῷ. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ «Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον»· ἀφ' ᾧ τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς, τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου καὶ εὐθὺς «Ἀνάστασιν Χριστοῦ» τρεῖς καὶ «Ἀναστάς ὁ Ἰησοῦς» ἐπίσης τρεῖς χῦμα. Ἐν συνεχείᾳ αἱ λοιπαὶ ᾠδαί. Εἰς τὴν ἐκφώνησιν «Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα» ψάλλεται ἡ θ' ᾠδὴ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν μεγαλυνναρίων ὡς ἐξῆς·

Μεγάλυννον, ψυχὴ μου, τὸν ἐθελουσίως παθόντα καὶ ταφέντα καὶ ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τάφου. «Φωτίζου, φωτίζου».

Μεγάλυννον, ψυχὴ μου, τὸν ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τάφου Χριστὸν τὸν ζωοδότην. «Φωτίζου, φωτίζου».

Χριστὸς τὸ καινὸν Πάσχα, τὸ ζωόθυτον θῦμα, ἀμνὸς Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν κόσμου. «Ὡ θείας, ὦ φίλης».

Σήμερον πᾶσα κτίσις ἀγάλλεται καὶ χαίρει, ὅτι Χριστὸς ἀνέστη καὶ ἥδης ἐσκυλεύθη. «Ὡ θείας, ὦ φίλης».

Δόξα. Μεγάλυννον, ψυχὴ μου, τῆς τρισυποστάτου καὶ ἀδιαιρέτου θεότητος τὸ κράτος. «Ὡ Πάσχα τὸ μέγα».

Καὶ νῦν. Χαῖρε, παρθένε, χαῖρε· χαῖρε, εὐλογημένη· χαῖρε, δεδοξασμένη· σὸς γὰρ υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. «Ὡ Πάσχα τὸ μέγα».

Ἡ καταβασία «Ὁ ἄγγελος ἐβόα τῇ κεχαριτωμένῃ· ἀγνή παρθένε, χαῖρε καὶ πάλιν ἐρῶ, χαῖρε, ὁ σὸς υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. Φωτίζου, φωτίζου», «Χριστὸς ἀνέστη» γ' καὶ «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς» ἅπαξ· μικρὰ συναπτὴ μετ' ἐκφωνήσεως «Ὅτι σὲ αἰνοῦσι» καὶ εὐθύς μόνον τὸ ἐξαποστειλάριον τοῦ Πάσχα «Σαρκὶ ὑπνώσας» τρίς.

Εἰς τοὺς αἰνοὺς τὰ 4 ἀναστάσιμα «Ὑμνοῦμέν σου, Χριστέ» κ.λπ. καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ σιχηρὰ «Πάσχα ἱερὸν» κ.τ.λ., Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα» μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» (γ').

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ. Εὐθύς* μετὰ τὸ τρίτον «Χριστὸς ἀνέστη» ὁ προεστὼς (ἢ ὁ ἱερεὺς) ἀναγινώσκει τὸν κατηχητικὸν λόγον «Εἴ τις εὐσεβὴς καὶ φιλόθεος», μεθ' ὃν ὁ α' χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ Χρυσοστόμου «Ἡ τοῦ στόματός σου καθάπερ πυρσός».

Σημείωσις. Ὁ κατηχητικὸς λόγος καὶ τὸ παρὸν ἀπολυτίκιον λέγονται μόνον σήμερον.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» δεκάκις ὡς προδεδήλωται (τοῦ ἱερέως θυμῶντος ὡς ἔθος). Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Ἀποστόλου. Εἰσοδικὸν «Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεόν, Κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραὴλ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...»

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕἰΣΟΔΟΝ, τὸ τροπάριον «Χριστὸς ἀνέστη», ἢ ὑπακοὴ «Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον» καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ». Ἀντὶ τρισαγίου «Ὅσοι εἰς Χριστόν». Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ– Κυρ. Πάσχα, «Τὸν μὲν πρῶτον λόγον» (Πρξ. α' 1-9). Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος» (Ἰω. α' 1-17). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου».

---

* Εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἔχουν τὸν παρόντα κατηχητικὸν λόγον τὸ Πεντηκοστάριον καὶ τὰ ἀρχαῖα Τυπικά (βλέπε καὶ εἰς τὸ ἐγκρίσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Ἱερατικόν» τῆς Ἀποστ. Διακονίας τοῦ ἔτους 2002, ἐπιμελεία ἱερέως Κων. Παπαγιάννη).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε, πηγῆς ἀθανάτου γεύσασθε» (ἄνευ ἀλληλουΐα)· ψάλλεται δὲ ἐκ τρίτου ἢ μετὰ τῶν ἐφεξῆς στίχων αὐτοῦ*·

Μέγα τὸ μυστήριον τῆς σῆς, Χριστέ, ἀναστάσεως. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Δείπνῳ παραγέγονας ἐκὼν πάθος ὁ ἀθάνατος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Τότε καὶ ὁ ἄδης συναντήσας, ἐπικράνθη λογοθετούμενος, ψυχὰς ἀπαιτούμενος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Τότε καὶ Μαρία ἡ μυρίσασα εὐφράνθη, προσκυνήσασα Θεὸν πρὸ τοῦ μνήματος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Εἶπατε τῷ Πέτρῳ καὶ τοῖς λοιποῖς ἀποστόλοις, ὅτι ἀνέστη ἐκ νεκρῶν ὁ ἀθάνατος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Μετὰ τὴν θ. κοινωνίαν τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ· τὸ αὐτὸ τρίς σύντομον (εἰς ἥχον β´) ἀντὶ τοῦ Εἴη τὸ ὄνομα.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν», ἐν τέλει τῆς ὁποίας ὁ ἱερεὺς ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν λαὸν ἐκφωνεῖ «Χριστὸς ἀνέστη», καὶ ὁ λαὸς ἀποκρίνεται «Ἀληθῶς ἀνέστη» (τοῦτο ἐπαναλαμβάνεται τρίς), εἶτα ὁ ἱερεὺς «Δόξα τῇ αὐτοῦ τριημέρῳ ἐγέρσει», καὶ ὁ λαὸς «Προσκυνοῦμεν αὐτοῦ τὴν τριήμερον ἔγερσιν» (ἅπαξ)· εἶτα (ἀντὶ τοῦ Δι´ εὐχῶν) ὁ ἱερεὺς ψάλλει ἢ ἐκφωνεῖ ὁλόκληρον τὸ «Χριστὸς ἀνέστη».

Εἰδήσεις. 1. Ἡ τάξις αὐτῆς τῆς θ. λειτουργίας τηρεῖται καθ' ἅπασαν τὴν διακαινήσιμον ἑβδομάδα, ἐναλλασσομένων τῶν ἀναγνωσμάτων.

2. Ἀπὸ τῆς Κυριακῆς μέχρι τοῦ Σαββάτου τῆς διακαινησίμου, ὡς καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα, ἀντὶ ὥρῶν, ἀποδείπνουν καὶ μεσονυκτικοῦ λέγεται ἡ **ἐναρκτηριος ἀκολοιθία** ἐπαναλαμβανομένη τρίς (ὡς ἔχει ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ ἢ τῷ Ὁρολογίῳ), καὶ εἶτα γίνονται μικρὰ ἀπόλυσις, ἐπισφραγιζομένη διὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη».

3. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τοῦ Σαββάτου τῆς διακαινησίμου ἑβδομάδος εἰς τὸν ἐσπερινὸν τὸ Ψαλτήριον δὲν ἀναγινώσκεται καὶ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» μετὰ τοῦ τρισαγίου καταλιμπάνεται· εἰς δὲ τὸ τέλος

---

* Οἱ παρόντες στίχοι εὔρηνται εἰς τὸν σιναϊτικὸν κώδικα 150, τοῦ 9ου-10ου αἰῶνος (Τυπικὰ Δημητριάδου 1,174).

τοῦ ὄρθρου καταλιμπάνεται ἡ δοξολογία· εἰς τὴν θ. λειτουργίαν ἀντὶ τοῦ «Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου» ψάλλεται τρις τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» συνήθως εἰς ἤχον β' στιχηραρικόν.

4. Ἐὰν γένηται ἐν τῇ διακαινησίμῳ ἐβδομάδι ἀρτοκλασία, ἀντὶ τοῦ Θεοτόκε παρθένε ψάλλεται τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» (Τ.Μ.Ε. Προθεωρία §11).

5. Κατὰ τὴν διακαινήσιμον ἐπίσης ἐβδομάδα ἀντὶ τῆς συνήθους νεκρωσίμου ἀκολουθίας ψάλλεται ἡ ἀναστάσιμος ἐξόδιος ἀκολουθία (ὄρα εἰς Εὐχολόγιον).

6. Τὰ ἀντίφωνα τοῦ Πάσχα καὶ τὸ εἰσοδικόν «Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε» εἴθισται νῦν νὰ «ψάλλωνται ἀπαράλλακτα καθ' ἐκάστην ἡμέραν μέχρι τῆς ἀποδόσεως· καὶ τοι τὰ ἀρχαῖα τυπικὰ ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀντιπάσχα διατάττουσιν ἔναρξιν τῶν τυπικῶν καὶ μακαρισμῶν, καὶ ἀντὶ εἰσοδικοῦ ὀρίζουσι τὸ “Δεῦτε προσκυνήσωμεν... ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν”» (Τ.Μ.Ε., Προθεωρία §37).

7. Ἐπίσης μέχρι τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα ἀντὶ τοῦ Εἵδομεν τὸ φῶς ψάλλεται εἰς πάσας τὰς θ. λειτουργίας τὸ «Χριστὸς ἀνέστη», εἰς ἀπάσας τὰς ἀκολουθίας ἀπόλυσις λέγεται «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...», ἀντὶ δὲ τοῦ Δι' εὐχῶν ὁ ὕμνος «Χριστὸς ἀνέστη».

Τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα ἐσπέρας. Ἀντὶ τῆς θ' ὥρας ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. «Δόξα τῇ ἀγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ», τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» δεκάκις, ὡς εἰς τὸν ὄρθρον, ἡ μεγ. συναπτή καὶ ἡ ἐκφώνησις «Ὅτι πρέπει σοι». Ἐσπέρια, εἰς στίχους 6, τὰ ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Τὸν σωτήριον ὕμνον», Καὶ νῦν, «Παρῆλθεν ἡ σκιά τοῦ νόμου».

ΕΙΣΟΔΟΣ μετ' Εὐαγγελίου, «Φῶς ἱλαρόν» καὶ τὸ μέγα προκείμενον «Τίς θεὸς μέγας» κατὰ τὴν ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τάξιν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. Εὐθὺς «Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι ἡμῶς» καὶ κατὰ τὴν οἰκείαν τάξιν ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸ Εὐαγγέλιον «Οὔσης ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ» (Ἰω. κ' 19-25), τὸ ὁποῖον, ἐφόσον καθίσταται δυνατὸν, ἐπαναλαμβάνεται καὶ παρ' ἄλλων κατὰ τὰς ὠρισμένας περιόδους αὐτοῦ εἰς διαφόρους γλώσσας. Μετὰ τὴν πληρωσιν τοῦ Εὐαγγελίου, ὁ α' χορὸς «Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι», ἡ ἑκτενής, τὸ «Καταξιώσον» κ.τ.λ., ὡς συνήθως.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ. Τὸ στιχηρὸν «*Ἡ ἀνάστασίς σου, Χριστέ σω-
τῆρ*» καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ 4 στιχηρὰ «*Πάσχα ἱερὸν*»,
Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ἀναστάσεως ἡμέρα*» μετὰ τοῦ «*Χριστὸς ἀνέ-
στη*» τρεῖς.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ (διαλογικῶς) «*Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χρι-
στός*», ὡς ἐσημειώθη εἰς τὸ τέλος τῆς θ. λειτουργίας.

13. † Δευτέρα τῆς διακαινησίμου. Μαρτίνου πάπα Ῥώμης
ὁμολογητοῦ († 655), Ζωίλου καὶ λοιπῶν μαρτύρων. [Ἐπέτειος
τῆς ἀποφράδος ἡμέρας τῆς ὑπὸ τῶν Φράγγων γενομένης ἀλώ-
σεως τῆς Κων/λεως (13 Ἀπριλίου 1204)]. ᾠχος β΄.

Εἰς τὸν ὄρθρον. «*Δόξα τῇ ἀγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ*», τὸ «*Χρι-
στὸς ἀνέστη*» δεκάκις, ἡ μεγ. συναπτὴ καὶ ἡ ἐκφώνησις «*Ὅτι
πρέπει σοι*»· ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τῆς
χθές, ἀλλὰ ἀφ' ἧς ὥδης τοῦ κανόνος μόνον τὸ κοντάκιον τοῦ
πάσχα καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας· εἶτα τὸ «*Ἀνάστασιν
Χριστοῦ θεασάμενοι*» καὶ τὰ λοιπά.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα κ.λπ., ὡς χθές· Ἀπόστολος
τῆς ἡμέρας, «*Υπέστρεψαν οἱ ἀπόστολοι*» (Πρξ. α΄ 12-17, 21-
26)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «*Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε*» (Ἰω. α΄ 18-
28) καὶ καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία, ὡς χθές.

Σημείωσις. Ἐνθα τυχὸν σήμερον συμπάλλεται ἐκ μεταθέσεως
καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Ε΄, τηροῦνται αἱ σχετικαὶ
διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ (πρβλ. Τ.Μ.Ε., 23 Ἀπριλίου §§1-3). Ἀπό-
στολος τοῦ ἁγίου (13ης Νοεμβρίου, Ἑβρ. ζ΄ 26-η΄ 2) καὶ Εὐαγγέ-
λιον τῆς ἡμέρας.

14. † Τρίτη τῆς διακαινησίμου. Ἀριστάρχου, Πούδη καὶ Τρο-
φίμου ἐκ τῶν 70. Θωμαΐδος μάρτυρος, Δημητρίου νεομάρτ.
τοῦ ἐν Τριπόλει († 1803). ᾠχος γ΄.

[Τῇ Τρίτῃ τῆς διακαινησίμου μνήμη τῶν νεοφανῶν μαρτύρων
Ῥαφαήλ, Νικολάου, Εἰρήνης τῶν ἐν Λέσβῳ· ὡσαύτως μνήμη τῶν
ὁσιομαρτύρων τῆς μονῆς Μεταμορφώσεως Νταοῦ Πεντέλης.]

Ἡ ἀκολουθία κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου· Ἀ-
πόστολος Τρίτης διακαιν., «*Σταθεὶς ὁ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδε-
κα*» (Πρξ. β΄ 14-21)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «*Ὁ Πέτρος ἀνα-
στὰς ἔδραμεν*» (Λκ. κδ΄ 12-35).

15. † Τετάρτη τῆς διακαινησίμου. Κρήσκεντος μάρτυρος. Λεωνίδου μάρτυρος (ἐπισκόπου Ἀθηνῶν). Ἦχος δ΄.

Ἡ ἀκολουθία κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου· Ἀπόστολος Τετ. διακαιν., «*Εἶπε Πέτρος πρὸς τὸν λαόν*» (Πρξ. β΄ 22-38)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «*Εἰσπῆκει ὁ Ἰωάννης*» (Ἰω. α΄ 35-52).

16. † Πέμπτη τῆς διακαινησίμου. Ἀγάπης, Εἰρήνης καὶ Χιωνίας μαρτύρων. Χαρίσσης, Νίκης καὶ τῶν σὺν αὐταῖς μαρτύρων († 258). Ἦχος πλ. α΄.

[Τῇ Πέμπτῃ τῆς διακαινησίμου μνήμη τοῦ νεομάρτ. Μιχαὴλ τοῦ Εὐρυτάνος († 21 Μαρτ. 1544) ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ Γρανίτση.]

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος Πέμ. διακαιν., «*Εἶπε Πέτρος πρὸς τὸν λαόν*» (Πρξ. β΄ 38-43)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «*Ἀνθρωπὸς τις ἦν*» (Ἰω. γ΄ 1-15).

17. † Παρασκευὴ τῆς διακαινησίμου. «Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς». Συμεὼν ἱερομάρτυρος τοῦ ἐν Περσίδι († 344). Ἀγαπητοῦ Ῥώμης († 536), Ἀδριανοῦ μάρτυρος († 251), Μακαρίου ἐπισκόπου Κορίνθου († 1805). Ἦχος πλ. β΄.

Ἀντὶ τῆς θ΄ ὥρας ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» (εἰς στίχους 10) ἀναστάσιμα «*Νίκην ἔχων, Χριστέ*» κ.λπ. 6, τῆς Θεοτόκου προσόμοια 3 εἰς 4 (δευτεροῦντες τὸ πρῶτον), Δόξα, «*Τίς λαλήσει*», Καὶ νῦν, «*Τίς μὴ μακαρίσει σε*». Εἰσόδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», προκείμενον «*Ἀγαπήσω σε, Κύριε*» μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ. Εἰς τὰ ἀπόστιχα (ἄρχεται ὁ β΄ χορὸς) «*Τὴν ἀνάστασίν σου, Χριστέ σωτήρ*», εἶτα στίχος «*Τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλοῦσιοι τοῦ λαοῦ*» καὶ τὰ 3 προσόμοια τῆς Θεοτόκου* (τὰ δύο τελευταῖα εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν), Δόξα, «*Σαλ-*

---

* Καταχωρίζεται ὧδε τὸ γ΄ προσόμοιον ληφθὲν ἐκ χειρογράφων κωδίκων, καθόσον τὸ εἰς τὰ ἐντυπα Πεντηκοστάρια κατακεχωρισμένον εἶναι ἐλ-

πίσωμεν φιλέορτοι», Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα», μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» γ'. Ἀπόλλυσις ἡ τοῦ Πάσχα διαλογικῶς.

Σημείωσις. Παρατίθεται τὸ γνωστότερον σήμερον καὶ εὐρέως χρησιμοποιοῦμενον ἀπολυτίκιον τῆς Θεοτόκου Ζωοδόχου Πηγῆς. Ἦχος α'.

«Ὁ ναὸς σου, Θεοτόκε, ἀνεδείχθη παράδεισος, ὡς ποταμοὺς αἰεζώους ἀναβλύζων ἱάματα· ᾧ προσερχόμενοι πιστῶς, ὡς Ζωοδόχου ἐκ Πηγῆς, ῥῶσιν ἀντλοῦμεν, καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον· πρεσβεύεις γὰρ σὺ τῷ ἐκ σοῦ τεχθέντι σωτῆρι Χριστῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

Μεσονυκτικὸν ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» (ι') καὶ τὰ εἰρηνικά. Κανόνες, ὁ τοῦ Πάσχα μετὰ στίχου «Δόξα τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε», καὶ ὁ τῆς Θεοτόκου μετὰ στίχου «Ὑπεραγία Θεοτόκε»· εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ὥδῃς καταβασία ὁ εἰρμὸς αὐτῆς, τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» (γ'), «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς», μικρὰ συναπτὴ καὶ ἡ οἰκεία ἐκφώνησις· μετὰ τὴν γ' ὥδῃν, τὸ κοντάκιον τοῦ Πάσχα χῦμα καὶ ψάλλεται τὸ μεσῳδῖον κάθισμα τῆς Θεοτόκου «Τὴν ἀέναον κρήνην»· μετὰ τὴν ε' ὥδῃν τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς Θεοτόκου, τὸ μηνολόγιον, τὸ ὑπόμνημα τοῦ Πεντηκοσταρίου, «Ἀνάστασιν Χριστοῦ» (γ'), «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς» (γ')· ἡ ζ' καὶ ἡ η' ὥδῃ τῶν κανόνων· εἴτα ἡ θ' ὥδῃ τοῦ Πάσχα εἰς 4 μεγαλυνάρια (ἄνευ Δόξα, Καὶ νῦν) καὶ ἡ τῆς Θεοτόκου μετὰ στίχου «Ὑπεραγία Θεοτόκε» (εἰς τὰ δύο τελευταῖα Δόξα, Καὶ νῦν)· ἡ καταβασία «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου», «Χριστὸς ἀνέστη» γ' καὶ «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς» ἅπαξ, μικρὰ συναπτὴ μετ' ἐκφωνήσεως «Ὅτι σὲ αἰνοῦσιν». Ἐξαποστειλάρια «Σαρκὶ ὑπνώσας» καὶ τὸ τῆς Θε-

---

λιπές (ᾶρα Π. Β. Πάσχου, «Λειτουργικῶν κενῶν συμπλήρωσις», Ἐκκλησία, ΝΗ', 1981, σελ. 408-410).

Χαίροις ἡ Ζωοδόχος Πηγὴ, ἡ ἀενάως ἀναβλύζουσα χάριτας, ἡ βρούσις τῶν ἱαμάτων, ἡ πᾶσαν νόσων ἰσχύν, ἀσθενὴ καὶ φαύλην ἀπελέγχουσα· τυφλῶν ἡ ἀνάβλεψις, καὶ λεπρῶν θεία κάθαρσις· σθένος ἀρρώστων, παρρησιμῶν ἀνόρθωσις, ἡ πηγάζουσα νοσημάτων πᾶν φάρμακον, ἅπασιν τοῖς προστρέχουσι πιστῶς τῷ τεμένει σου, μέγα κοινὸν ἰατρεῖον, ἄμισθον ὄντως καὶ ἔτοιμον, Χριστοῦ μήτερ Λόγου, τοῦ πηγάζοντος τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος.

οτόκου. Εἰς τοὺς αἶνους ἀναστάσιμα 4, τῆς Θεοτόκου 4, καὶ τὰ «Πάσχα ἱερὸν», Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα» μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» τρεῖς.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» δεκάκις. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον «Χριστὸς ἀνέστη», «Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον», καὶ κοντάκια τὸ τῆς Θεοτόκου «Ἐξ ἀκενώτου σου» καὶ τὸ τοῦ Πάσχα «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ»· «Ὅσοι εἰς Χριστόν». Ἀπόστολος τῆς ἡμέρας, «Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον» (Πρξ. γ' 1-8)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοὺμ» (Ἰω. β' 12-22). Εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου». [Εἰς τὰ δίπτυχα, κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε., τὸ μεγαλυνάριον «Ὑδωρ τὸ ζώηρυτον» (ζῆτει εἰς τὸ Πεντηκοστάριον).] Κοινωνικὸν «Σῶμα Χριστοῦ». Τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῇ διακαινησίμῳ ἑβδομάδι.

18. † Σάββατον τῆς διακαινησίμου. Ἰωάννου ὁσίου. Σάββα τοῦ στρατηλάτου καὶ μάρτυρος, Ἀθανασίας ὁσίας τῆς ἐξ Αἰγίνης. Ἦχος πλ. δ'.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔχει ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος: ἡμέρας, «Κρατοῦντος τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ» (Πρξ. γ' 11-16)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ» (Ἰω. γ' 22-33).

19. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΑΣΧΑ (Β' ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ, ΤΟΥ ΘΩΜΑ). «Τὰ ἐγκαίνια τῆς (καθ' ἑβδομάδα ἀνακυκλουμένης) ἑορτῆς τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσεως καὶ ἡ τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ σωτήριος ὁμολογία». Παφνουτίου ἱερομάρτυρος, Φιλίππας μάρτυρος, Γεωργίου ἐπισκ. Πισιδίας τοῦ ὁμολογητοῦ. Ἑωθινὸν α'.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ· τῶν ἐκ Σαμοθράκης 5 νεομαρτύρων († 1835).

Ἦ Θ' τοῦ Πάσχα (ἐναρκτήριος ἀκολουθία).

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. «Εὐλόγητὸς ὁ Θεός», «Χριστὸς ἀνέστη» τρεῖς (ἅπαξ ἐκ τοῦ βήματος καὶ ἀνὰ μίαν ὑπὸ τῶν χορῶν)· ὁ προοιμιακὸς ἄνευ τοῦ Δεῦτε προσκυνήσωμεν (ὡς καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα), τὰ εἰρηνικὰ καὶ τὸ ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» τὰ 6 ιδιόμελα τῆς ἑορτῆς, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ἐπέστης, Χριστέ*».

ΕΙΣΟΔΟΣ, «*Φῶς ἱλαρόν*», «*Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν*».

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ιδιόμελα τῆς ἑορτῆς, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Φιλάνθρωπε, μέγα καὶ ἀνείκαστον*».

«*Νῦν ἀπολύεις*»· τρισάγιον (ὃ περ ἀπὸ σήμερον καὶ ἐφεξῆς λέγεται ἐν πάσαις ταῖς ἀκολουθίαις, μόνον δ' ἐν ἀρχῇ τῶν ἀκολουθιῶν ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ «*Χριστὸς ἀνέστη*», οὐχὶ δὲ καὶ ἐν ἄλλοις σημείοις αὐτῶν), καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος*» (τρὶς). Ἀπόλυσις «*Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς...*»· ἀντὶ τοῦ *Δι' εὐχῶν* ὁ ἱερεὺς τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ α' ἤχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς, ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστὶ*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς τρὶς. Τὰ καθίσματα τῆς ἑορτῆς δις ἕκαστον (εὐλογητάρια δὲν ψάλλονται χάριν τῆς δεσποτικῆς ἑορτῆς). Εὐθὺς οἱ ἀναβαθμοὶ «*Ἐκ νεότητός μου*»· προκείμενον «*Ἐπαίνει, Ἱερουσαλὴμ, τὸν Κύριον*» (τρὶς).

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. Ἄπαντα ἡ τάξις τοῦ ἑωθινοῦ (α') Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκεται ἐντὸς τοῦ ἰ. βήματος, ὡς ὅλα τὰ ἑωθινά· ὁ ν' ψαλμὸς ψάλλεται, καὶ γίνεται ἡ συνήθης προσκύνησις τοῦ Εὐαγγελίου.

ΚΑΝΩΝ ὁ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν εἰς 6, «*ἄνευ στίχων*»· μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν ἡ ὑπακοὴ «*Ὡς ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν σου*»· μετὰ τὴν ς' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ἑορτῆς, τὸ μηνολόγιον, καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς ἑορτῆς.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος τοῦ Πάσχα «*Ἀναστάσεως ἡμέρα*»· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ψάλλεται ἡ θ' ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς σήμερον ἑορτῆς, ἥ τοι ὁ εἰρμὸς «*Σὲ τὴν φαεινὴν λαμπάδα*» καὶ τὰ ἐν συνεχείᾳ τροπάρια, ἐν τέλει δὲ καταβασία ὁ εἰρμὸς «*Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζουν, φωτίζουν*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τῆς ἑορτῆς «*Ἐμῶν μελῶν χειρὶ σου*» δὶς, «*Σήμερον ἔαρ μυρίζει*» ἅπαξ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ τὰ 3 προσόμοια τῆς ἑορτῆς εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «Μεθ' ἡμέρας ὀκτώ». Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. «Εὐλογημένη», «Χριστὸς ἀνέστη» τρεῖς, καὶ τὰ εἰρηνικά. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἀλλ' εὐθύς τὸ) ἀπολυτίκιον «Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος» καὶ κοντάκιον «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ». Τρισάγιον. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς. Ἀπόστολος τῆς Κυριακῆς, «Διὰ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων» (Πρξ. ε' 12-20). Εὐαγγέλιον ὁμοίως, θ' ἑωθινόν, «Οὕσης ὀψίας» (Ἰω. κ' 19-31). Εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Σὲ τὴν φαεινὴν λαμπάδα».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Ἐπαίνει, Ἱερουσαλήμ, τὸν Κύριον· αἶνει τὸν Θεόν σου, Σιών· ἀλληλούια». Ἀντὶ τοῦ Εἵδομεν τὸ φῶς, «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ· «Πληρωθήτω», «Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου». Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν.

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Τρίτης τῆς ἐβδομάδος τοῦ τυφλοῦ εἰς τὴν θ. λειτουργίαν, μετὰ τὸ «Εὐλογημένη ἡ βασιλεία», ψάλλεται τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» τρεῖς, ἅπαξ ἀπὸ τοῦ βήματος καὶ ἀνὰ μίαν ὑφ' ἐκάστου τῶν χορῶν, καὶ εἶτα ἐκφωνοῦνται τὰ εἰρηνικά.

2. Ἀπὸ αὐριον αἱ καθ' ἡμέραν ἀκολουθίαι τελοῦνται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου, συμψάλλονται δὲ καὶ αἱ ἀκολουθίαι τοῦ Μηναίου, πλην Κυριακῆς καὶ ἑορτῆς τοῦ Πεντηκοσταρίου.

3. Ἀπὸ αὐριον μέχρι τῆς Τρίτης τοῦ τυφλοῦ ἐν καθημερινῇ (ἐκτὸς δηλονότι Κυριακῆς ἢ ἑορτῆς τοῦ Πεντηκοσταρίου), ἐὰν τύχη ἑορταζόμενος ἅγιος, μετὰ τὰ δοξαστικά τοῦ Μηναίου, Καὶ νῦν ψάλλονται τὰ ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ ἐόρτια ιδιόμελα τῆς σειρᾶς, καὶ οὐχὶ τὸ «Ἀναστάσεως ἡμέρα», καθὼς καὶ τὰ ἀπολυτίκια, τὰ ἐξαποστειλάρια καὶ τὰ κοντάκια τῆς προλαβούσης Κυριακῆς ἢ ἑορτῆς, **καὶ οὐχὶ τὰ τοῦ Πάσχα** (Τ.Μ.Ε., Προθεωρία § 33· καὶ 23 Ἀπριλίου, ὑπόσημ. 4).

4. Εἰς τὸν ὄρθρον **τῶν καθημερινῶν** μέχρι τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα, μετὰ τὰ καθίσματα (ἢ μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου, εἰ ἔστι), λέγεται τὸ «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι» καὶ εἶτα ὁ ν' ψαλμός. Τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσεται ὁ κανὼν τῆς προλαβούσης Κυριακῆς ἢ ἑορτῆς, καὶ οὐχὶ ὁ κανὼν τοῦ Πάσχα (ἀπὸ αὐριον ἕως τοῦ Σαββάτου προτάσσεται ὁ κανὼν τοῦ Θωμᾶ)· **στιχολογοῦμεν δὲ καὶ «Τὴν τιμωτέραν»**. Ἐὰν προβλέπωνται καταβασί-

αι, ψάλλονται οἱ εἰρμοὶ «Ἀναστάσεως ἡμέρα», πλὴν τῆς περιόδου τῆς Μεσοπεντηκοστῆς καὶ πλὴν Κυριακῆς Δευτέρας καὶ Τρίτης τοῦ τυφλοῦ.

5. Ἀπὸ αὐριον εἰς τὰς λειτουργίας τῶν καθημερινῶν μετὰ τὸ «Ἐξαιρέτως» **ἐπανέρχεται ψαλλόμενον τὸ «Ἄξιον ἐστίν»**, ἐκτὸς ἂν ὀρίζῃ ἄλλως τὸ Τυπικόν. (Μέχρι τοῦ ἐπομένου Σαββάτου κοντάκιον τῆς λειτουργίας ψάλλεται τὸ τοῦ Θωμᾶ «Τῇ φιλοπράγματι δεξιᾷ»).

- 20. Δευτέρα.** Θεοδώρου ὁσίου τοῦ Τριχινᾶ· Ζακχαίου ἀποστόλου, Ἀθανασίου ὁσίου κτίτορος Μεγ. Μετεώρου († 1310)· Ἀναστασίου Β΄ Ἀντιοχείας, ἱερομάρτυρος (ζ΄ αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. β΄ ἐβδ. Πράξεων (Πρξ. γ΄ 19-26).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. β΄ ἐβδ. Ἰωάννου (Ἰω. β΄ 1-11).

- 21. Τρίτη.** Ἰανουαρίου ἱερομάρ. († 305). Ἀλεξάνδρου τῆς βασιλείσεως· Ἀναστασίου Α΄ Ἀντιοχείας, ὁσίου († 599)· Μαξίμου Κων/πόλεως († 434).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. β΄ ἐβδ. Πράξεων (Πρξ. δ΄ 1-10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. β΄ ἐβδ. Ἰωάννου (Ἰω. γ΄ 16-21).

- 22. Τετάρτη.** Θεοδώρου ὁσίου τοῦ Συκεώτου († 613)· Ναθαναὴλ ἀποστόλου (α΄ αἰ.), Θεοχάρους καὶ Ἀποστόλου ὁσίων τῶν ἐν Ἱερῇ, Νεάρχου μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. β΄ ἐβδ. Πράξεων (Πρξ. δ΄ 13-22).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. β΄ ἐβδ. Ἰωάννου (Ἰω. ε΄ 17-24).

- 23. Πέμπτη.** † Γεωργίου μεγαλομάρτυρος τοῦ τροπαιοφόρου (†303). (Τ.Μ.Ε., τυπικὸν 23ης Ἀπρ., §§10-12.)

Ἡ ἐορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ Μηναίου ψάλλεται μετὰ τῶν μεθεορτῶν τῆς ἐβδομάδος τοῦ Θωμᾶ (ἃ τινα ζητεῖ ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, Τετ. Θωμᾶ ἐσπέρας καὶ Πέμπτῃ Θωμᾶ πρωί).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς ἐορτῆς.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ ἡ α΄ στάσις τοῦ Ψαλτηρίου. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὰ 6 προσόμοια τοῦ Μηναίου «Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσι» κ.λπ., Δόξα, «Ἀξίως τοῦ ὀνόματος», Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς «Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος! ἀπιστία». Εἵσοδος κ.λπ., καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Μηναίου. Εἰς τὰ ἀπόστιχα τὰ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου, Δόξα,

«Τὸν νοερὸν ἀδάμαντα», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος! τοῦ πυρός». Ἀπολυτίκια «Ὡς τῶν αἰχμαλώτων», Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τοῦ Μηναίου, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος! Ἰωάννης» (ζήτηι Πέμπτη Θωμᾶ εἰς τοὺς αἰνους)· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος» (κατὰ τὴν ὁρθὴν διάταξιν τοῦ Τ.Μ.Ε. Ἀπρ. 23, §14 καὶ §31).

Εἰς τὸν ὄρθρου. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκια «Ὡς τῶν αἰχμαλώτων», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος». [Τὸ Ψαλτήριον τῆς ἡμέρας καὶ ὁ πολυέλεος τοῦ ἁγίου.] Καθίσματα, εἰς τὴν α' στιχολ., τοῦ ἁγίου «Ἀνέτειλεν ἰδού», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ὅμοιον τῆς ἑορτῆς «Ἰδὼν μου τὴν πλευράν, μὴ ἀπίσται μοι» (βλ. Πέμπτη τοῦ Θωμᾶ πρωί)· εἰς τὴν β' στιχολ., τοῦ ἁγίου «Πόθῳ ζέοντι», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ κάτωθι τῆς ἑορτῆς, ἥχος πλ. α', πρὸς «Τὸν συνάναρχον Λόγον».

Τὸν ἀπόστολον πάντες καὶ μαθητὴν τοῦ Χριστοῦ / εὐφημῶμεν ὕμνοις ἐπὶ τῇ μνήμῃ αὐτοῦ· / θεοπρεπῶς γὰρ τὰς ἡμῶν διανοίας αὐτὸς / τύπους τῶν ἡλῶν ψηλαφῶν, / βεβαίαν πίστιν ἐκζητῶν, / ἐστήριξεν ἐν τῷ κόσμῳ, / καὶ δυσωπεῖ τὸν σωτήρα / ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Διὰ τὸν πολυέλεον τὸ κάθισμα τοῦ ἁγίου «Γεωργήσας ἐμμελῶς», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ κάτωθι τῆς ἑορτῆς, ἥχος α', πρὸς «Τὸν τάφον σου, σωτήρ».

Ἰδὼν μου τὴν πλευράν καὶ τὰς τρήσεις τῶν ἡλῶν, / Θωμᾶ, τί ἀπιστεῖς τῇ ἐμῇ ἀναστάσει; / ὁ Κύριος ἔλεγεν ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος, / ὁπτανόμενος τοῖς ἀποστόλοις ἀρρήτως, / ὁ δὲ Δίδυμος πεισθεὶς ἐβόα τῷ κτίστη· / Θεὸς μου εἶ καὶ Κύριος.

Εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου, Τρίτης ιβ' ἑβδ. Λουκᾶ, «Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων» (Λκ. κα' 12-19), μετὰ τῆς ἐν τῷ Μηναίῳ τάξεως. Κάνονες, ὁ τῆς προλαβούσης Κυριακῆς «Ἄσωμεν πάντες λαοί» μετὰ τῶν εἰρμῶν (στίχος εἰς τὰ τροπάρια «Δόξα τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε») καὶ ὁ α' τοῦ ἁγίου «Υπὲρ ἡλίον ἐξήστραψεν». Ἀπὸ γ' ὥδης τὰ δύο μεσώδια καθίσματα τοῦ ἁγίου, Καὶ νῦν, τὸ κάτωθι τῆς ἑορτῆς, ἥχος α', πρὸς «Τοῦ λίθου σφραγισθέντος».

Τῷ φόβῳ τῶν Ἑβραίων κεκρυμμένων τῶν μαθητῶν / καὶ ἐν τῇ Σιών συνηγμένων / εἰσῆλθες πρὸς αὐτούς, ἀγαθέ, / καὶ ἔστης κεκλεισμένων τῶν θυρῶν / ἐν μέσῳ αὐτῶν χαροποιὸς / καὶ ὑπέδειξας αὐτοῖς τὰς χεῖρας / καὶ τῆς ἀχράντου σου πλευρᾶς τοὺς μώλωπας / λέγων τῷ ἀπιστοῦντι μαθητῇ· / Φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ ἐρεῖνα / ὅτι αὐτὸς ἐγὼ εἰμὶ / ὁ διὰ σὲ παθητός.

Ἀφ' ᾧ ὥδῃς τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἀναστάσεως ἡμέρα»· «Τὴν τιμωτέραν», «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζουν, φωτίζουν». Ἐξαποστειλάρια τὸ τοῦ Μηναίου «Ἐαρ ἡμῖν ἐξέλαμψε» καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς «Σήμερον ἔαρ μυρίζει». Εἰς τοὺς αἶνους τὰ 4 προσόμοια τοῦ Μηναίου, Δόξα, «Ἀνέτειλε τὸ ἔαρ», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Μεθ' ἡμέρας ὀκτώ» (Πέμπτη πρῶτὴ τὸ εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνων). Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος», «Ὡς τῶν αἰχμαλώτων», καὶ τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «Τῇ φιλοπράγματι δεξιᾷ». Ἀπόστολος: τοῦ ἁγίου, Σαβ. δ' ἐβδ. Πράξ., «Κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρώδης» (Πρξ. ιβ' 1-11)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαβ. γ' ἐβδ. Ἰωάν., «Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν» (Ἰω. ιε' 17-ις' 2). Εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ἀξίον ἐστίν». Κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον»· εἰς τὴν μετὰ τὴν κοινωνίαν εὐλόγησιν «Χριστὸς ἀνέστη», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

24. Παρασκευή. Ἐλισάβετ τῆς ὁσίας. Δούκα νεομάρτυρος τοῦ ὁράπτου ἐκ Μυτιλήνης († 1564), Νικολάου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Μαγνησίᾳ († 1776).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. β' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ε' 1-11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. β' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ε' 30-ς' 2).

25. Σάββατον. «Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τοῦ Θωμᾶ». † Μάρκου τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ (α' αἰ.). (Πρβλ. Τ.Μ.Ε., τυπικὸν 23ης Ἀπρ. §§13-15, καὶ τυπικὸν 2ας Μαΐου §§2-3.)

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς 3 «Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων», καὶ τοῦ Μηναίου 3, Δόξα, τοῦ ἀποστόλου «Σοῦ ἐξεχύθη χάρις», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς

«Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων». Εἰς τὰ ἀπόστιχα πρῶτον τὸ ἀναστάσιμον στιχηρὸν «Τὰς ἐσπερινὰς ἡμῶν εὐχάς», εἴτα τὰ ἀπόστιχα τοῦ Μηναίου, τὸ μὲν πρῶτον μετὰ στίχου «Ἐξομολογῶνται οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμάσιά σου, Κύριε, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν ἐκκλησίᾳ ἁγίων», τὰ δὲ ἕτερα δύο εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους, Δόξα, τοῦ ἀποστόλου «Δεῦτε τῆς οὐρανίου μυσταγωγίας», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Φιλάνθρωπε, μέγα καὶ ἀνείκαστον». Ἀπολυτίκια «Ἐσφραγισμένου τοῦ μηνήματος», Δόξα, «Ἀπόστολε ἅγιε», Καὶ νῦν, αὐθις «Ἐσφραγισμένου».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ ἐσπερινῷ. Καθίσματα ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. «Ἀνάστασιν Χριστοῦ», ὁ ν' χῦμα. Κανόνες, τῆς ἑορτῆς (μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ) καὶ τοῦ ἀποστόλου· ἀπὸ γ' ὥδῃς κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς, τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ ἀποστόλου, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Τὸν ἀπόστολον πάντες» (βλέπε προηγουμένως εἰς τὴν 23ην τοῦ μηνός)· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ ἀποστόλου καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἀναστάσεως ἡμέρα»· (ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ὥδῃς τῆς Θεοτόκου), ἡ θ' ὥδῃ τοῦ Θωμᾶ καὶ τοῦ μηναίου, καὶ ἐν τέλει ὁ εἶρμος «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζουν, φωτίζουν». Ἐξαποστειλάρια, τὸ α' τῆς ἑορτῆς «Ἐμῶν μελῶν χειρὶ σου», τοῦ Μηναίου «Σὺ τὴν νιότητά Πέτρου» καὶ τὸ β' τῆς ἑορτῆς «Σήμερον ἔαρ μυρίζει». Εἰς τοὺς αἶνους ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ στίχου «Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἐγγραπτον»* καὶ ψάλλομεν προσόμοια τῆς ἑορτῆς 3 «Μετὰ τὴν ἐκ τάφου σου φρικτὴν» κ.λπ., ἃ ζῆτει εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν, καὶ τοῦ ἀποστόλου ἕτερα 3 «Αἰγύπτου φωστήρ ὁ φαεινός» κ.λπ., Δόξα, τοῦ ἁγίου «Σοῦ ἐξεχύθη χάρις» (ζῆτει εἰς τὸν ἐσπερινόν), Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Μεθ' ἡμέρας ὀκτώ». Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπολυτίκιον «Ἐσφραγισμένου».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Ἐσφραγισμένου τοῦ

* Βλέπε ὑποσημείωσιν εἰς τοὺς αἶνους τῆς 6ης Ἰανουαρίου.

μνήματος», τοῦ ἀποστόλου, καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «Τῇ φιλοπράγματι δεξιᾷ». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον ἀποστολικά· Ἀπόστολος· τοῦ εὐαγγελιστοῦ, Ἀπρ. 25, «Ταπεινώθητε ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ» (Α΄ Πέτ. ε΄ 6-14)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, Τετ. ιε΄ ἐβδ. Ματθ., «Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ἀποστέλλειν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ δύο δύο» (Μρ. ς΄ 7-13). Εἰς τὸ Ἑξαιρέτως ὁ εἰρμός τῆς θ΄ ὥδης τῆς ἑορτῆς «Σὲ τὴν φαεινὴν λαμπάδα». Κοινωνικὸν «Ἐπαίνει, Ἱερουσαλήμ, τὸν Κύριον» [καὶ εἰς τοὺς ναοὺς τοῦ ἀποστόλου «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»]· εἰς τὴν μετὰ τὴν κοινωνίαν εὐλόγησιν «Χριστὸς ἀνέστη», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

26. † ΚΥΡΙΑΚΗ Γ΄ ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Τῶν ἁγίων μυροφόρων γυναικῶν, ἔτι δὲ Ἰωσήφ τοῦ ἐξ Ἀριμαθαίας καὶ τοῦ νυκτερινοῦ μαθητοῦ Νικοδήμου». Βασιλέως ἐπισκόπου Ἀμασειας ἱερομάρτ. († 332), Γλαφύρας καὶ Ἰούστας ὁσίων († 322). Ἦχος β΄, ἔωθινὸν δ΄ (τυπικὸν Πεντηκοσταρίου §§16-18).

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ: α΄) πάντων τῶν ἐν Θεσσαλονίκη διαλαμπάντων ἁγίων· β΄) Δημητρίου νεομάρτυρος ἐκ Χώρας Τριφυλίας (14 Ἀπριλίου)· γ΄) Ἡλίας νεομάρτυρος τοῦ Ἀρδούνη († 1685)· δ΄) Σεραφείμ ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου (4 Δεκεμβρίου), ἐν Καρδίτῃ· ε΄) τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν ἐν Μανδαμάδῳ Μηθύμνης ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις τοῦ ἱ. ναοῦ τοῦ προσκυνήματος.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος»· κοντάκιον «Τῇ φιλοπράγματι».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», «Χριστὸς ἀνέστη» τρίς, ὁ προοιμιακὸς (ἄνευ τοῦ Δεῦτε προσκυνήσωμεν) καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», τὰ ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ 10 ἑσπέρια, Δόξα, «Αἱ μυροφόροι γυναῖκες», Καὶ νῦν, «Παρηλθεν ἡ σκιά». Ἀπόστιχα τὸ ἀναστάσιμον «Ἡ ἀνάστασις σου, Χριστέ σωτήρ» καὶ τὰ «Πάσχα ἱερόν», Δόξα, Καὶ νῦν, «Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον». Ἀπολυτίκια «Ὅτε κατήλθες», Δόξα, «Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ», Καὶ νῦν, «Ταῖς μυροφόροις».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα, τὰ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελα ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, τὰ τριαδικὰ «᾽Αξιον ἔστί», τρισάγιον κ.λπ., «Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.] Τὰ καθίσματα τοῦ Πεντηκοσταρίου, καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (δ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ τῶν δύο θεοτοκίων, καταλιμπανομένου τοῦ κανόνος τῶν μυροφόρων μετὰ τὴν γ΄ ὥδην τὰ δύο μεσώδια καθίσματα τῶν μυροφόρων μετὰ τὴν ς΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῶν μυροφόρων, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ τοῦ Πάσχα· ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ὥδης τῆς Θεοτόκου, ἡ θ΄ ὥδη τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν δύο θεοτοκίων καὶ τῶν μεγαλυναρίων ψαλλομένων ὡς ἐξῆς·

Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὸν ἐθελουσίως παθόντα καὶ ταφέντα καὶ ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τάφου. «Φωτίζου, φωτίζου...»

Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὸν ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τάφου Χριστὸν τὸν ζωοδότην. «Φωτίζου, φωτίζου...»

Χριστὸς τὸ καινὸν Πάσχα, τὸ ζωόθυτον θῆμα, ἀμνὸς Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν κόσμου. «Ὡ θείας, ὦ φίλης...»

Σήμερον πᾶσα κτίσις ἀγάλλεται καὶ χαίρει, ὅτι Χριστὸς ἀνέστη καὶ ἔδης ἐσκυλεύθη. «Ὡ Πάσχα τὸ μέγα...»

Δόξα. Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τῆς τρισυποστάτου καὶ ἀδιαιρέτου θεότητος τὸ κράτος. «Συμφώνως, παρθένε...»

Καὶ νῦν. Χαῖρε, παρθένε, χαῖρε, χαῖρε, εὐλογημένη, χαῖρε, δεδοξασμένη, σὸς γὰρ υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. «Εὐφραίνου, ἀγάλλου...»

Εἶτα «Ὁ ἄγγελος ἐβόα τῇ κεχαριτωμένῃ, ἀγνῇ παρθένε, χαῖρε καὶ πάλιν ἐρῶ, χαῖρε, ὁ σὸς υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. Φωτίζου, φωτίζου».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ τοῦ Πάσχα «Σαρκὶ ὑπνώσας» καὶ τῶν μυροφόρων ἀνὰ μίαν.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ τὰ 4 στιχηρὰ «Πάσχα ἱερὸν» κ.λπ. μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν, Δόξα, «Μετὰ μύρων», Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα» μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ. Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. «Εὐλογημένη», «Χριστὸς ἀνέστη» τρίς. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἀλλ' εὐθὺς τὰ) ἀπολυτίκια «Ὅτε κατῆλθες», «Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ», «Ταῖς μυροφόροις» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυρ. γ' Πράξ., «Πληθυνόντων τῶν μαθητῶν» (Πρξ. ζ' 1-7). Εὐαγγέλιον: τῶν μυροφόρων, «Ἐλθὼν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας» (Μρ. ιε' 43-ις' 8).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζουν, φωτίζουν». Κοινωνικὸν «Σῶμα Χριστοῦ»· ἀντὶ τοῦ Εἵδομεν τὸ φῶς «Χριστὸς ἀνέστη» ἁπαξ.

Σημείωσις. Ἀπολυτίκιον τοῦ σήμερον συνεορταζομένου ἁγίου Νικοδήμου, ψαλλόμενον, εἰ δόξοι τῷ προεστώπῃ ἡχος δ', πρὸς «Κανόνα πίστεως». «Χριστὸν τὸν Κύριον ἐν νυκτὶ ἐπεσκέψατο· ἀναγέννησιν ἄνωθεν ἐκδιδαχθεὶς ἐμαθήτευσεν, ὡς κεκρυμμένος ἀπόστολος· εὐθαρσῶς διεφώνει πρὸς φαρισαίους καὶ γραμματεῖς, τὸν σωτήρα διώκοντας· ὃν νεκρὸν καθεῖλεν ἐκ τοῦ σταυροῦ, μύρα τῇ ταφῇ ἐνεγκών, Νικόδημος ὁ ἔνθερμος».

Εἰδήσεις. 1. Αἱ καθημεριναὶ ἀκολουθίαι διεξάγονται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου. Εἷς τε τὸν ἑσπερινὸν καὶ τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ 3 ἀπολυτίκια τῆς ἑορτῆς ψάλλονται ὡς ἐξῆς· «Ὁ εὐσχήμων», «Ὅτε κατῆλθες», «Ταῖς μυροφόροις» (Δόξα, Καὶ νῦν, εἰς τὰ δύο τελευταῖα), ἀλλ' εἰς τὸ τέλος τοῦ μεσονυκτικοῦ καὶ τοῦ ὄρθρου μόνον τὸ «Ταῖς μυροφόροις».

2. Ἔως τοῦ Σαββάτου τῆς παρουσίας ἑβδομάδος τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσεται ὁ κανὼν τῶν μυροφόρων «Τὴν Μωσέως ῥοδὴν» (μετὰ στίχου εἰς τὰ τροπάρια «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»)· ἐνῷ εἰς τὴν λειτουργίαν ψάλλεται ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον τὸ ἐξῆς· ἡχος β'·

«Τὸ χαῖρε ταῖς μυροφόροις φθελγόμενος, τὸν θρῆνον τῆς προμήτορος Εὐας κατέπαυσας, τῇ ἀναστάσει σου Χριστέ ὁ Θεός· τοῖς ἀποστόλοις δὲ τοῖς σοῖς κηρύττειν ἐπέταξας· ὁ σωτὴρ ἐξανέστη τοῦ μνήματος».

27. Δευτέρα. Συμεὼν ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων, συγγενοῦς τοῦ Κυρίου, ἱερομάρτυρος († 107).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. γ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ζ' 8-ζ' 5, 47-60).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. γ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰωάν. δ' 46-54).

28. Τρίτη. Τῶν ἐν Κυζίκῳ ἐννέα μαρτύρων (γ' αἰ.), Μέμνονος ὁσίου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. γ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ν' 5-17).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. γ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ς' 27-33).

29. Τετάρτη. Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου ἀποστόλων ἐκ τῶν 70· Κερκύρας μάρτυρος, Ἰωάννου (Καλοκτένους) μητροπολίτου Θηβῶν († ιβ' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. γ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ν' 18-25).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. γ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ς' 35-39).

30. Πέμπτη. Ἰακώβου ἀποστόλου, ἀδελφοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου († 44). Κλήμεντος ὁσίου, Δονάτου ἐπισκόπου Εὐροίας, Ἀργυρῆς νεομάρτυρος τῆς ἐν Πικριδίῳ († 1725).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου μετὰ τῶν ὕμνων τοῦ Πεντηκοσταρίου, εἰς μὲν τὸν ἐσπερινὸν ἄνευ εισόδου, εἰς δὲ τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασίων, ἀλλὰ μετὰ μεγάλης δοξολογίας. Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ ἐν τῷ μηνολογίῳ προκειμένου– τοῦ ἀποστόλου, Σαβ. δ' ἐβδ. Πράξ., «*Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρώδης*» (Πρξ. ιβ' 1-11)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σαβ. ζ' ἐβδ. Λουκᾶ, «*Συγκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα*» (Λκ. θ' 1-6).

An intricate, symmetrical decorative border in a reddish-brown hue. It features a central floral motif at the top, with elaborate scrollwork, acanthus leaves, and smaller floral elements extending down the sides and across the bottom. The border frames the central text area.

ΜΗΝ

Μαῖος

ΜΗΝ ΜΑΪΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα καὶ μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 14 καὶ ἡ νύξ ὥρας 10

1. Παρασκευή. Ἱερεμίου τοῦ προφήτου (ς' αἰ. π.Χ.). Παναρέ-
του ἐπισκόπου Πάφου († 1791).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. γ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. η' 40-θ' 18).

Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Παρ. γ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ζ' 48-54).

2. Σάββατον. «Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῶν μυροφόρων». Ἀνακο-
μιδὴ τῶν ἱ. λειψάνων Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου, πατριάρχου
Ἀλεξανδρείας († 2 Μαΐου 373).

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου συμφάλλεται μετὰ τοῦ Πεντηκοστα-
ρίου (πρβλ. Τ.Μ.Ε., 23 Ἀπρ. §§21-22, καὶ 25 Ἀπρ. §§7-8). Τὰ ιδιό-
μελα τῆς ἑορτῆς τῶν μυροφόρων βλέπε ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τῇ Πα-
ρασκευῇ ἑσπέρας καὶ τῷ Σαββάτῳ πρωί.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», εἰς στίχους
6, προσόμοια τοῦ Πεντηκοσταρίου 3, τοῦ Μηναίου ἕτερα 3,
Δόξα, τοῦ ἁγίου «Χριστοῦ τὸν ἱεράρχην», Καὶ νῦν, τοῦ Πεν-
τηκοσταρίου «Αἱ μυροφόροι γυναῖκες». Εἰς τὰ ἀπόστιχα,
πρῶτον τὸ ἀναστάσιμον στιχηρὸν «Τὸν πρὸ αἰώνων», εἶτα στί-
χος «Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ» καὶ τὰ 3 προ-
σόμοια τοῦ Μηναίου (τὰ δύο τελευταῖα μετὰ τῶν στίχων
αὐτῶν), Δόξα, «Πάλιν ἡμῖν ὁ χρυσορρόας», Καὶ νῦν, τοῦ Πε-
ντηκοσταρίου «Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον». Ἀπολυτίκια «Ὁ εὐ-
σχήμων Ἰωσήφ», «Ὅτε κατήλθες», Δόξα, «Στύλος γέγονας»,
Καὶ νῦν, «Ταῖς μυροφόροις».

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, Δόξα, τὸ διὰ
τὴν λιτὴν ιδιόμελον τοῦ ἱεράρχου «Ἡ μεγάλη τῆς Ἐκκλησίας»,
Καὶ νῦν, τοῦ Πεντηκοσταρίου «ἤτήσατο Ἰωσήφ» (ζητεῖ εἰς τὰ
ἀπόστιχα τῶν αἰώνων), τρισάγιον καὶ ἀπολυτίκιον «Ταῖς μυρο-
φόροις».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτίκια. Καθίσματα, μετὰ μὲν τὴν α΄ στιχολ. τὰ ἀναστάσιμα μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, μετὰ δὲ τὴν β΄ στιχολ. τὰ καθίσματα τοῦ ἱεράρχου «Θεοὶς δόγμασι», Δόξα, τὸ ἕτερον «Ὡς περ ἄστρον», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Τῶν μαθητῶν σου ὁ χορὸς»· «Ἀνάστασιν Χριστοῦ», ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ ἱεράρχου· ἀπὸ γ΄ ὥδῃς τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῶν μυροφόρων, τὸ μεσῶδιον κάθισμα τοῦ Μηναίου «Τὴν τῶν αἱρέσεων πλάνην», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐξῆς τῆς ἑορτῆς·

Ἦχος β΄. Αὐτόμελον.

Τῶν μαθητῶν σου ὁ χορὸς, σὺν μυροφόροις γυναιξίν, ἀγάλλεται συμφώνως· κοινὴν γὰρ ἑορτὴν σὺν αὐταῖς ἑορτάζουσιν, εἰς δόξαν καὶ τιμὴν τῆς σῆς ἀναστάσεως· καὶ δι' αὐτῶν βοῶμέν σοι· φιλάνθρωπε Κύριε, τῷ λαῷ σου παρὰσχου τὸ μέγα ἔλεος.

Ἀφ' ε' ὥδῃς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἀναστάσεως ἡμέρα»· στιχολογοῦμεν δὲ καὶ «Τὴν τιμιωτέραν». Ἑξαποστειλάρια, τὸ τοῦ Μηναίου καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς (Κυριακῆς μυροφόρων) «Γυναῖκες ἀκοντίσθητε». Εἰς τοὺς αἶνους (ἀπὸ τοῦ στίχου «Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς»), 3 ἀναστάσιμα στιχηρὰ (διὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἤχου) «Πᾶσα πνοὴ καὶ πᾶσα κτίσις» κ.λπ. καὶ εἶτα τὰ 3 στιχηρὰ προσόμοια τοῦ Μηναίου, ἅπαντα ἀνὰ μίαν, Δόξα, τοῦ ἁγίου «Τὸ μέγα κλέος», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Ἦλθον ἐπὶ τὸ μνημεῖον» (Σάββατον τῶν μυροφ. πρῶί, εἰς τοὺς αἶνους)· δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς «Ταῖς μυροφόροις».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Ὁ εὐσχήμων», «Ὅτε κατῆλθες», «Ταῖς μυροφόροις», τοῦ ἱεράρχου «Στύλος γέγονας», καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Τὸ χαῖρε ταῖς μυροφόροις». Ἀπόστολος –μετὰ προκειμένου καὶ ἀλληλουιαρίου τῆς 2ας Μαΐου– τοῦ ἱεράρχου, Ἰαν. 18, «Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων» (Ἑβρ. ιγ' 7-16)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου» (Μτθ. ε' 14-19). «Ἄξιον ἐστίν»· «Εἰς μνημόσυνον»· ἀντὶ τοῦ Εἵδομεν... «Χριστὸς ἀνέστη».

3. † ΚΥΡΙΑΚΗ Δ΄ ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Μνεία τῆς τοῦ παραλύτου θεραπείας». Τιμοθέου καὶ Μαύρας μαρτύρων († 283). Πέτρου ἀρχιεπισκόπου Ἀργούς († 950), Οἰκουμένου ἐπισκόπου Τρίκκης, Θεοφάνους Περιθεωρίου (ιδ' αἰ.). Ἦχος γ', ἑωθινὸν ε' (τυπικὸν Πεντηκοσταρίου §§20-22).

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ, ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Βυζαντίου, πολιούχου Μυτιλήνης († 17 Φεβρ. 1795).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ὅτε κατήλθες», Δόξα, «Ἀποστολε ἅγιε»· κοντάκιον «Τὸ χαῖρε ταῖς μυροφόροις».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς (ἄνευ τοῦ Δεῦτε προσκυνήσωμεν) καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 7 καὶ τὰ δύο ιδιόμελα τοῦ παραλύτου (δευτεροῦντες τὸ α'), Δόξα, «Ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς», Καὶ νῦν, «Πῶς μὴ θαυμάσωμεν». Ἀπόστιχα τὸ ἀναστάσιμον «Ὁ τῷ πάθει σου, Χριστέ» καὶ τὰ «Πάσχα ἱερὸν», Δόξα, «Ἐν τῇ στοᾷ», Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα». Ἀπολυτίκιον «Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια», Δόξα, Καὶ νῦν, «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα, τὰ τῆς λιτῆς ιδιόμελα ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου «Ἐκπλήττων τῇ ὁράσει».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκιον «Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ε') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ τῶν δύο θεοτοκίων· μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν τὸ μεσώδιον κάθισμα «Ρῆμα παράλυτον» καὶ τὸ θεοτοκίον*· μετὰ τὴν ς' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ παραλύτου, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς.

* Πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ αὐτομέλου «Τὴν ὡραιότητα», προτιμητέον τὸ ἐξῆς ὁμοιον θεοτοκίον (ἐκ τῆς Παρακλητικῆς):

«Τὸν ἀκατάληπτον καὶ ἀπερίγραπτον, τὸν ὁμοούσιον Πατρὶ καὶ Πνεύματι, ἐν τῇ γαστρὶ σου μυστικῶς ἐχώρησας, θεομῆτορ· μίαν καὶ ἀσύγχυτον τῆς Τριάδος ἐνέργειαν, ἔγνωμεν τῷ τόκῳ σου, ἐν τῷ κόσμῳ δοξάζεσθαι δι' ὃ καὶ εὐχαρίστως βοῶμέν σοι· Χαῖρε, ἡ κεχαριτωμένη».

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ τοῦ Πάσχα· (ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου) ἢ θ' ᾠδὴ τοῦ Πάσχα ὡς τῇ Κυριακῇ τῶν μυροφόρων· εἶτα «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζει, φωτίζουν».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τοῦ πάσχα «Σαρκὶ ὑπνώσας» (ἅπαξ) καὶ τοῦ παραλύτου (ἐπίσης ἅπαξ).

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ τὰ 4 στιχηρὰ «Πάσχα ἱερὸν» μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν, Δόξα, «Κύριε, τὸν παράλυτον», Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα» μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ. Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἀλλ' εὐθὺς τὰ) ἀπολυτικά «Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ». Ἀπόστολος Κυρ. Παραλύτου, «Ἐγένετο Πέτρον διερχόμενον» (Πρξ. θ' 32-42)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα» (Ἰω. ε' 1-15). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Συμφώνως, παρθένε». Κοινωνικὸν «Σῶμα Χριστοῦ»· ἀντὶ τοῦ εἶδομεν τὸ φῶς «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ.

Εἰδήσεις. 1. Τῇ Δευτέρᾳ καὶ Τρίτῃ τοῦ παραλύτου τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσεται ὁ κανὼν τοῦ παραλύτου «Θαυμαστός ἐνδόξως» (μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»).

2. Αἱ καθημεριναὶ ἀκολουθίαι διεξάγονται ὡς εἰσιν ἐν τῇ Πεντηκοσταρίῳ· κοντάκιον τῇ Δευτέρᾳ καὶ Τρίτῃ τὸ τοῦ παραλύτου «Τὴν ψυχὴν μου, Κύριε», ἀπὸ δὲ τῆς Τετάρτης τὸ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς «Τῆς ἑορτῆς τῆς νομικῆς».

4. Δευτέρα. Πελαγίας μάρτυρος († 290). Ἰλαρίου ὁσίου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. δ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ι' 1-16).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. δ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ζ' 56-69).

5. Τρίτη. «Ἀπόδοσις τῆς ἀκολουθίας τοῦ παραλύτου». Εἰρήνης μεγαλομάρτυρος (β' αἰ.). Εὐθυμίου ἐπισκόπου Μαδύτου, Εὐφραῖμ ὁσιομάρτυρος τοῦ νέου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. δ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ι' 21-33).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. δ' ἐβδ. Ἰωάννου (Ἰω. ζ' 1-13).

Σημειώσεις. Ὃπου τιμᾶται πανηγυρικῶς ἡ μνήμη τῆς ἁγίας, ἡ ἀκολουθία αὐτῆς συμπάλλεται ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος μετὰ τῆς ἀκολουθίας τοῦ Πεντηκοσταρίου (πρβλ. Τ.Μ.Ε., 23 Ἀπριλίου §26)·

τὰ δοξαστικά τῆς ἁγίας ἐπισφραγίζονται μὲ τὰ ιδιόμελα τοῦ Πεντηκοσταρίου· εἰς τὸν ὄρθρον προηγείται ὁ κανὼν τῆς προλαβούσης Κυριακῆς, στιχολογοῦμεν δὲ καὶ «Τὴν τιμιωτέραν»· εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «Τὴν ψυχὴν μου, Κύριε».

6. Τετάρτη. † «Ἡ ἑορτὴ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς». Ἰωβ τοῦ δικαίου (1700-1500 π.Χ.). Σεραφεῖμ ὁσίου τοῦ ἐν τῷ ὄρει Δομβοῦς († 1602), Σοφίας ὁσίας τῆς ἐν Κλεισούρα Δράμας. (Τυπικὸν Πεντηκοσταρίου, Τετάρτη τῆς Μεσοπεντηκοστῆς, §§23-25).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Εὐφραινέσθω»· κοντάκιον «Τὴν ψυχὴν μου, Κύριε».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακός (Ψαλτήριον δὲν στιχολογεῖται διὰ τὴν δεσποτικὴν ἑορτὴν). Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», τὰ 3 προσόμοια «Πάρεσιν ἡ μεσότης ἡμερῶν» εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, «Τῆς ἑορτῆς μεσοσύσης». Εἵσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπόστιχα τὰ 3 ιδιόμελα «Πεντηκοστῆς ἐφέστηκε» μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν εἰς τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Μεσοσύσης τῆς ἑορτῆς». Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς τρεῖς.

Εἰς τὸν ὄρθρον ἡ ἀκολουθία, ὡς ἔχει ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τῆς ἑορτῆς «Θάλασσαν ἔπηξας»· ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ὥδης τῆς Θεοτόκου, ψάλλεται ἡ θ' ὥδῃ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων τῆς ἑορτῆς, καὶ ὁ εἶρμος «Ἀλλότριον τῶν μητέρων». Ἐξαποστειλάρια, στιχηρὰ εἰς τοὺς αἵνους καὶ δοξαστικόν, ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «Μεσοσύσης τῆς ἑορτῆς» ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον εὐθὺς τὸ ἀπολυτίκιον «Μεσοσύσης τῆς ἑορτῆς» μόνον καὶ τὸ κοντάκιον «Τῆς ἑορτῆς τῆς νομικῆς». Τρισάγιον. Ἀπόστολος: Τετ. δ' ἐβδ. Πράξ., «Κατέφυγον οἱ ἀποστολοὶ» (Πρξ. ιδ' 6-18)· Εὐαγγέλιον: Μεσοπεντηκοστῆς, «Τῆς ἑορτῆς μεσοσύσης» (Ἰω. ζ' 14-30). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἀλλότριον τῶν μητέρων». Κοινωνικὸν «Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ, εἶπεν ὁ Κύριος» (ἄνευ ἀλληλουῖα)· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ· καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Ἐν τῇ τραπέзῃ, κατάλυσις ἰχθύος.

7. Πέμπτη. Μνήμη τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου τοῦ τιμίου Σταυροῦ (351). Ἀκακίου μάρτυρος († 303).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. δ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ι' 34-43).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. δ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ν' 12-20).

8. Παρασκευή. † Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ, Ἀρσενίου ὁσίου τοῦ μεγάλου († 449).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «*Μεσοῦσης τῆς ἑορτῆς*», Δόξα, «*Τοῦ σταυροῦ σου*»· κοντάκιον «*Τῆς ἑορτῆς τῆς νομικῆς*».

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τῶν μεθεόρτων τῆς ἑορτῆς (ζήτει ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, Πέμπτη τῆς Μεσοπεντηκοστῆς ἐσπέρας καὶ Παρασκευῇ πρωί).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ «*Μακάριος ἄνθρωπος*». Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» τὰ 6 προσόμοια τοῦ Μηναίου (ἅπαντα ἀνὰ μίαν), Δόξα, «*Τὸν υἱὸν τῆς βροντῆς*», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Τῆς ἑορτῆς μεσοῦσης*». Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπόστιχα τοῦ Μηναίου, Δόξα, «*Ἀπόστολε Χριστοῦ*», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Μεσοῦσης τῆς ἑορτῆς, πρὸ τοῦ πάθους*». Ἀπολυτίκια «*Ἀπόστολε, Χριστῶ*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Μεσοῦσης τῆς ἑορτῆς*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Καὶ νῦν, «*Καθαρθῶμεν ἐννοιῶν*» (Παρασκευῇ πρωὶ εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν)· τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου δις καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς ἅπαξ. Καθίσματα, εἰς τὴν α' στιχολογίαν τὸ ἀναστάσιμον τῆς ἡμέρας «*Τὸ ἀκατάληπτον τὸ τῆς σταυρώσεως*» δις· εἰς τὴν β' στιχολογίαν τὸ τοῦ Μηναίου «*Ἀναπεσὼν ἐν τῷ στήθει*», Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Τῆς σοφίας τὸ ὕδωρ*»· μετὰ τὸν πολυέλεον τὸ τοῦ Μηναίου «*Τὴν μνήμην τιμῆσωμεν*», Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς ὅμοιον «*Ὁ πᾶντων ἐπιστάμενος*» (ζήτει τῇ Τετάρτῃ πρωί). Εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου (ἐωθινὸν ια') ἐκ τῶν βημοθύρων «*Ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν ὁ Ἰησοῦς*» (Ἰω. κα' 14-25) μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Κανόνες, ὁ β' τῆς μεσοπεντηκοστῆς, τοῦ εὐαγγελιστοῦ καὶ τοῦ ὁσίου. Ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς, καὶ τὸ μεσῳδίων κάθισμα τοῦ εὐαγγελιστοῦ, Δόξα, τοῦ ὁσίου,

Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Ἑσθηκῶς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἱεροῦ» (ζήτει αὐτὸ μεσώδιον εἰς τὸν ὄρθρον τῆς Τετάρτης)· ἀφ' ᾧ ὥδῃς τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ εὐαγγελιστοῦ καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Θάλασσαν ἔπηξας»· «Τὴν τιμωτέραν», «Ἀλλότριον τῶν μητέρων». Ἐξαποστειλάρια τὰ δύο τοῦ Μηναίου καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς «Ὁ τὸν κρατῆρα ἔχων». Εἰς τοὺς αἶνους τὰ 4 προσόμοια τοῦ Μηναίου ἀνὰ μίαν, Δόξα, «Εὐαγγελιστὰ Ἰωάννη», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Μεσοῦσης τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα» (Πεντηκοστάριον, εἰς τοὺς αἶνους τῆς ἡμέρας). Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα· μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Μεσοῦσης τῆς ἑορτῆς», «Ἀποστολε, Χριστῷ» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Τῆς ἑορτῆς τῆς νομικῆς»· Ἀπόστολος· τοῦ εὐαγγελιστοῦ, Μαΐου 8, «Ὁ ἦν ἀπ' ἀρχῆς» (Α' Ἰω. α' 1-7)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, «Εἰστήκεισαν παρὰ τῷ σταυρῷ» (Ἰω. ιθ' 25-28, κα' 24-25)· «Ἄξιον ἐστὶ». Κοινωνικὸν «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»· ἀντὶ τοῦ Εἰδομεν τὸ φῶς «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ.

9. Σάββατον. Ἡσαΐου προφήτου (η' αἰ. π.Χ.), Χριστοφόρου μάρτυρος († 250). Νικολάου τοῦ ἐν Βουνένοις.

Ἀπόστολος· ἡμέρας, Σαβ. δ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιβ' 1-11).

Εὐαγγέλιον· ἡμέρας, Σαβ. δ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ν' 31-42).

10. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ε΄ ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Ἡ τῆς Σαμαρείτιδος ἑορτῇ, ἐν ἣ ὁ Χριστὸς μεσσίαν ἑαυτὸν ὠμολόγει». Σίμωνος ἀποστόλου τοῦ Ζηλωτοῦ. Λαυρεντίου ὁσίου τοῦ Μεγαρέως, Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας ἐπὶ τῇ μετακομιδῇ τοῦ σεπτοῦ λειψάνου αὐτοῦ. Ἡχος δ', ἑωθινὸν ζ' (τυπικὸν Πεντηκοσταρίου §§26-27).

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ μνήμη (ἐν Τρικκάλοις) Βησσαρίωνος ἐπισκ. Λαρίσης, καὶ (ἐν Χώρῳ Σάμου) Γεωργίου νεομάρτ. τοῦ ἐν Ἐφέσῳ.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Μεσοῦσης τῆς ἑορτῆς»· κοντάκιον «Τῆς ἑορτῆς τῆς νομικῆς».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 4, τῆς Μεσοπεντηκοστῆς 3 καὶ τῆς Σαμαρείτιδος 3, Δόξα, «Παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ», Καὶ νῦν, «Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ». Ἀπόστι-

χα τὸ ἀναστάσιμον «Κύριε, ἀνελθὼν ἐν τῷ σταυρῷ» καὶ τὰ «Πάσχα ἱερὸν», Δόξα, τῆς Σαμαρείτιδος «Ὡς ὤφθης ἐπὶ γῆς», Καὶ νῦν, «Μεσοῦσης τῆς ἑορτῆς». Ἀπολυτίκια «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», Δόξα, Καὶ νῦν, «Μεσοῦσης τῆς ἑορτῆς».

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα, τὰ διὰ τὴν λιτὴν Δόξα, Καὶ νῦν, ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστίν»· ἀπολυτίκιον «Μεσοῦσης τῆς ἑορτῆς».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκια «Τὸ φαιδρὸν», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Μεσοῦσης τῆς ἑορτῆς». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ζ΄) μετὰ τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΩΝ τοῦ πάσχα μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ τῶν δύο θεοτοκίων· ἀπὸ γ΄ ὥδης [τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς καὶ] τὰ καθίσματα τοῦ Πεντηκοσταρίου· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς Σαμαρείτιδος, τὸ μνηολόγιον, καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Πεντηκοσταρίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀναστάσεως ἡμέρα»· ἀντὶ τοῦ Τὴν τιμωτέραν, ἢ θ' ὥδῃ τοῦ Πάσχα ὡς τῇ Κυριακῇ τῶν Μυροφόρων· εἶτα «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζουν, φωτίζουν».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἄγιος Κύριος» κ.λπ., καὶ τὰ τοῦ Πεντηκοσταρίου.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ 4 σπικηρὰ «Πάσχα ἱερὸν», Δόξα, τὸ ἰδιόμελον «Ἡ πηγὴ τῆς ζωαρχίας», Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα» μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ. Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἀλλ' εὐθὺς τὰ) ἀπολυτίκια «Τὸ φαιδρὸν», «Μεσοῦσης τῆς ἑορτῆς» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ». Ἀπόστολος: Κυρ. ε' ἐβδ. Πράξ., «Διασπαρέντες οἱ ἀπόστολοι» (Πρξ. ια' 19-30)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. τῆς Σαμαρείτιδος, «Ἐρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας» (Ἰω. δ' 5-42). Εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Εὐφραίνου, ἀγάλλου». Κοινωνικὸν

«Σῶμα Χριστοῦ»· «Χριστὸς ἀνέστη» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

- 11. Δευτέρα.** Ἀνάμνησις τῶν ἐγκαινίων τῆς Κων/πόλεως (402), Μωκίου ἱερομάρτυρος (γ' αἰ.). Κυρίλλου († 869) καὶ Μεθοδίου († 855) τῶν ἐκ Θεσσαλονίκης ἱσαποστόλων καὶ φωτιστῶν τῶν Σλαύων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ε' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιβ' 12-17).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ε' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ν' 42-52).

- 12. Τρίτη.** Ἐπιφανίου ἐπισκόπου Κωνσταντίας Κύπρου († 403), Γερμανοῦ Κωνσταντινουπόλεως († 11 Μαΐου 740). Θεοδώρου ὁσίου τοῦ ἐν Κυθήροις.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ε' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιβ' 25-ιγ' 12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ε' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ν' 51-59).

- 13. Τετάρτη.** «Ἀπόδοσις τῆς Μεσοπεντηκοστῆς». Γλυκερίας μάρτυρος († 177). Σεργίου ὁμολογητοῦ, Πανσικάκου ἐπισκόπου Συνάδων (ς' αἰ.).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς διατάσσεται ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ κατὰ τὴν κυρίαν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς, ἀλλὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἄνευ στιχολογίας Ψαλτηρίου καὶ χωρὶς τῶν ἀναγνωσμάτων, ἐν τῷ ὄρθρῳ χωρὶς τοῦ συναξαρίου τῆς ἑορτῆς, ἐν δὲ τῇ λειτουργίᾳ προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς)· Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ε' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιγ' 13-24)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ε' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ς' 5-14).

- 14. Πέμπτη.** Ἰσιδώρου μάρτυρος τοῦ ἐν Χίῳ († 251). Θεράποντος ἱερομάρτυρος, Λεοντίου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων (912-929).

Εἰδήσεις. 1) Ἀπὸ σήμερον ἕως τοῦ Σαββάτου τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσεται ὁ κανὼν τῆς ἑορτῆς τῆς Σαμαρείτιδος «Ὁ πατάξας Αἴγυπτον» (μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»).

2) Ἐπίσης μέχρι τοῦ Σαββάτου κοντάκιον εἰς τὴν λειτουργίαν ψάλλεται τὸ τῆς Σαμαρείτιδος «Πίστει ἐλθοῦσα ἐν τῷ φρέατι».

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ε' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιδ' 20-ιε' 14).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ε' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. θ' 39-ι' 9).

15. Παρασκευή. Παχωμίου όσίου του μεγάλου († 358). Άχιλλείου άρχιεπισκόπου Λαρίσης (δ' αϊ.).

Άπόστολος: ήμέρας, Παρ. ε' έβδ. Πράξ. (Πρξ. ιε' 5-12).

Ευαγγέλιον: ήμέρας, Παρ. ε' έβδ. Ίωάν. (Ίω. ι' 17-28).

16. Σάββατον. «Άπόδοσις τής έορτής τής Σαμαρείτιδος». Θεόδωρου όσίου του ήγιασμένου († 368).

Ή ακολουθία ψάλλεται κατά την έν τω Πεντηκοσταρίω τάξιν έξαποστειλάριον και κοντάκιον μόνον τά τής έορτής τής Σαμαρείτιδος. Άπόστολος: ήμέρας, Σαβ. ε' έβδ. Πράξεων (Πρξ. ιε' 35-41). Ευαγγέλιον: ήμέρας, Σαβ. ε' έβδ. Ίωάν. (Ίω. ι' 27-38). «Άξιον έστί». Κοινωνικόν «Άγαλλιᾶσθε, δίκαιοι». «Χριστός άνέστη». «Εἴη τό όνομα».

17. † ΚΥΡΙΑΚΗ Σ' ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Ή θεραπεία του έκ γενετής τυφλοῦ». Άνδρονίκου και Ίουνίας των άποστόλων (α' αϊ.). Άθανασίου άρχιεπ. Χριστιανουπόλεως Τριφυλίας († 1735), Νικολάου νεομ. του έκ Μετσόβου († 1617). Ήχος πλ. α'· έωθινόν η' (τυπικόν Πεντηκοστ. §§29-31).

Εἰς τήν θ'. Άπολυτίκιον «Τό φαιδρόν»· κοντάκιον «Πίστει έλθοῦσα».

Εἰς τόν έσπερινόν. Εἰς τό «Κύριε, έκέκραξα», άναστάσιμα στιχηρά 7, του τυφλοῦ ιδιόμελα 3, Δόξα, «Κύριε, παράγων έν τῇ όδῳ», Καί νῦν, «Έν τῇ Έρυθρᾷ θαλάσση». Εἴσοδος κ.λπ.. Άπόστιχα, τό άναστάσιμον «Σέ τόν σαρκωθέντα» και τά «Πάσχα ίερόν», Δόξα, «Δικαιοσύνης ήλιε», Καί νῦν, «Άναστάσεως ήμέρα». Άπολυτίκιον «Τόν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, Καί νῦν, «Χαῖρε, πύλη Κυρίου».

Εἰς τό μεσονυκτικόν. Μετά τόν τριαδικόν κανόνα, τό ιδιόμελον των αἰνων «Ό δια σπλάγχνα έλέους» άνευ στίχου, Δόξα, τό έν τω Πεντηκοσταρίω δια την λιτήν ιδιόμελον «Όλον τόν βίον», Καί νῦν, θεοτοκίον «Νεῦσον παρακλήσει», τά τριαδικά «Άξιον έστί», τρισάγιον κ.λπ. και ή ύπακοή «Άγγελικῇ όράσει».

Εἰς τόν ὄρθρον. Εἰς τό «Θεός Κύριος» άπολυτίκιον «Τόν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, τό αυτό, Καί νῦν, «Χαῖρε, πύλη Κυρίου». [Τό Ψαλτήριον και ό Άμωμος.] Καθίσματα τά άνα-

στάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (η΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν δύο θεοτοκίων· μετὰ τὴν γ΄ ὥδην τὸ μεσώδιον κάθισμα δίς· μετὰ τὴν ς΄ τὸ κοντάκιον, ὁ οἶκος, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Πεντηκοσταρίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Τῷ σωτῆρι Θεῷ*» (ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ὥδης τῆς Θεοτόκου) ἢ θ΄ ὥδῃ τοῦ Πάσχα ὡς τῇ Κυριακῇ τῶν μυροφόρων· εἶτα ὁ εἰρμός «*Σὲ τὴν ὑπὲρ νοῦν*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ. καὶ τὰ 3 ἐξαποστειλάρια τοῦ Πεντηκοσταρίου.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ 4 στιχηρὰ «*Πάσχα ἱερὸν*» κ.λπ., Δόξα, τὸ ἰδιόμελον «*Τίς λαλήσει*», Καὶ νῦν, «*Ἀναστάσεως ἡμέρα*» μετὰ τοῦ «*Χριστὸς ἀνέστη*» ἅπαξ. Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» ἀλλ' εὐθὺς τὰ) ἀπολυτίκια «*Τὸν συνάναρχον Λόγον*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Εἰ καὶ ἐν τάφῳ*». Ἀπόστολος: Κυρ. ς΄ Πράξ., «*Ἐγένετο πορευομένων*» (Πρξ. ις΄ 16-34)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. τυφλοῦ, «*Παράγων ὁ Ἰησοῦς*» (Ἰω. θ΄ 1-38). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «*Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζειν, φωτίζειν*». Κοινωνικὸν «*Σῶμα Χριστοῦ*»· ἀντὶ τοῦ Εἵδομεν τὸ φῶς τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» ἅπαξ, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

18. Δευτέρα. Πέτρου, Διονυσίου, Ἀνδρέου, Παύλου, Χριστίνης, Ἡρακλείου, Παυλίνου καὶ Βενεδίμου τῶν μαρτύρων (γ΄ αἰ.).

Εἵδησις. Τῇ Δευτέρᾳ καὶ τῇ Τρίτῃ τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσεται ὁ κανὼν τοῦ τυφλοῦ «*Γῆν ἐφ' ἣν οὐκ ἔλαμψεν*»· ἐὰν ἐορτάζεται ἅγιος, καταβάσαι «*Τῷ σωτῆρι Θεῷ*»· εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν τὸ κοντάκιον «*Τῆς ψυχῆς τὰ ὅμματα*».

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ς΄ ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιζ΄ 1-9).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ς΄ ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ια΄ 47-54).

19. Τρίτη. «Ἀπόδοσις τῆς ἐορτῆς τοῦ τυφλοῦ». Πατρικίου ἱερομάρτυρος ἐπισκ. Προύσης καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. Τῶν 13 ὁσίο-

μαρτύρων μοναχῶν τῆς μονῆς Παναγίας Καντάρας Κύπρου τῶν καέντων ἐν Λευκωσίᾳ ὑπὸ τῶν Φράγγων λατινοδόξων († 1231).

Τὴν ἀκολουθίαν βλέπε ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, πρὸ τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀναλήψεως (τὴν β' διατάξιν). Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ς' ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. ιζ' 19-28). Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ς' ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ιβ' 19-36). «Ἄξιον ἐστίν».

20. Τετάρτη. † «Ἀπόδοσις τῆς ἀκολουθίας τοῦ Πάσχα». Θαλλελαίου μάρτυρος († 284). Λυδίας τῆς Φιλιππησίας (α' αἰ.). Νικήτα, Ἰωάννου καὶ Ἰωσήφ ὁσίων, ἰδρυτῶν τῆς Νέας Μονῆς Χίου (ια' αἰ.).

Εἰς τὴν θ' (τρίπαλμον). Ἀπολυτίκιον «Τὸν συνάναρχον Λόγον»· κοντάκιον «Τῆς ψυχῆς τὰ ὄμματα».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἀντὶ τοῦ «Εὐλόγητός ὁ Θεός», ὁ ἱερεὺς θυμιῶν ἐνώπιον τῆς ἁγίας Τραπέζης ἐκφωνεῖ «Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ», εἶτα τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» 10κις ὡς τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα, καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, ἀλλὰ μετὰ τὴν εἴσοδον τὸ τῆς ἡμέρας προκείμενον. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῇ διακαινησίμῳ ἑβδομαδί (τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» διαλογικῶς).

Ἀντὶ μεσονυκτικοῦ ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ὄρθρον. «Δόξα τῇ ἁγίᾳ», «Χριστὸς ἀνέστη» δεκάκις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ, τὰ εἰρηνικά καὶ εὐθὺς ψάλλεται ὁ κανὼν τοῦ Πάσχα· εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ὥδης ἡ καταβασία τοῦ Πάσχα, τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» (τρὶς), τὸ «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς» ἅπαξ καὶ ἡ αἰτήσις ὡς τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον τοῦ Πάσχα, μόνον τὸ μηνολόγιον τῆς ἡμέρας καὶ εὐθὺς «Ἀνάστασιν Χριστοῦ» (τρὶς) καὶ «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς» (τρὶς) καὶ τὰ λοιπὰ ὡς τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα· μετὰ τὴν εἴσοδον «Χριστὸς ἀνέστη», «Προλαβοῦσαι», «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ». «Ὅσοι εἰς Χριστόν». Ἀπόστολος: μετὰ προκειμένου τοῦ Πάσχα τῆς ἡμέρας, Τετ. ς' ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. ιη' 22-28). Εὐαγγέλιον: τῆς ἡμέρας, Τετ. ς' ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ιβ' 36-47). «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζουν, φωτίζουν»·

«Σῶμα Χριστοῦ». Τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ ἀντὶ τοῦ Εἶδο-
μεν τὸ φῶς, καὶ τρεῖς ἀντὶ τοῦ Εἶη τὸ ὄνομα. Ἡ ἀπόλυσις τοῦ
Πάσχα ἐν τέλει διαλογικῶς.

Σημειώσεις. Ἐν τῇ τραπέζῃ ἐπιτρέπεται κατὰ λυσις ἰχθύος (βλέπε
Πεντηκοστάριον, Τετάρτη πρὸ τῆς Ἀναλήψεως, καὶ Πηδάλιον σ. 789).

**21. Πέμπτη. † Η ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩ-
ΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. † Κωνσταντίνου († 337) καὶ
Ἑλένης († 327) τῶν θεοστέπτων βασιλέων καὶ ἰσαποστόλων.
(Τ.Μ.Ε., 21 Μαΐου §9, καὶ 8 Μαΐου §§13-15.)**

Ἦ Θ' τοῦ Πάσχα, ἐν ᾗ ἀποδίδεται ἡ ἑορτή.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», «Δεῦτε προσκυ-
νήσωμεν» τρεῖς καὶ ὁ προοιμιακός, ἄνευ Ψαλτηρίου.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» ἰσθῶμεν στίχους 10 καὶ ψάλ-
λομεν τὰ ἑσπέρια στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς εἰς 6 (δευτερουμένου
τοῦ πρώτου), καὶ τῶν ἁγίων προσόμοια 3 εἰς 4, Δόξα, τοῦ Μη-
ναίου «Πλουσίων δωρεῶν», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Τῶν κόλπων
τῶν πατρικῶν».

Εἰσοδός, «Φῶς ἱλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ
τὰ ἀναγνώσματα (τὰ δύο πρῶτα τῆς ἑορτῆς καὶ τὸ τρίτον τοῦ
Μηναίου).

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ιδιόμελα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν στίχων
αὐτῶν, Δόξα, τοῦ Μηναίου «Σέλας φαινότατον», Καὶ νῦν, τῆς
ἑορτῆς «Ἀνέβη ὁ Θεός».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ, τὸ τῆς ἑορτῆς «Ἀνελήφθης», Δόξα, «Τοῦ
σταυροῦ σου τὸν τύπον», Καὶ νῦν, αὐθις τὸ τῆς ἑορτῆς.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ «Ὁ ἐν δόξῃ ἀναληφθεὶς ἀφ' ἡμῶν εἰς τοὺς
οὐρανοὺς καὶ ἐν δεξιᾷ καθίσας τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς Χριστὸς
ὁ ἀληθινός...» καὶ εἶτα τὸ «Δι' εὐχῶν».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. «Εὐλογητὸς ὁ Θεός» καὶ εὐθὺς τρι-
σάγιον κ.λπ.· μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς
ἑορτῆς ἄνευ τοῦ δοξαστικοῦ αὐτῶν, καὶ τὰ ιδιόμελα τῆς λιτῆς
τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ δοξαστικοῦ, Καὶ νῦν, τὸ τοῦ Πεντηκο-
σταρίου «Κύριε, τὸ μυστήριον»· τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτί-
κιον τῆς ἑορτῆς «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ», ἡ ἑκτενής, καὶ ἡ ἀπό-
λυσις μετὰ τοῦ «Εὐξώμεθα».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἀπολυτικά ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν. [Τὸ Ψαλτήριον τῆς ἡμέρας καὶ ὁ πολυέλεος τῆς ἑορτῆς.] Καθίσματα τοῦ Μηναίου καὶ ἀντὶ θεοτοκίων τὰ τῆς ἑορτῆς ἀνὰ μίαν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ὄρθρου κατὰ τὴν ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τάξιν, ἣ τοι οἱ ἀναβαθμοὶ «*Ἐκ νεότητός μου*» κ.λπ., τὸ προκείμενον «*Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ*», τὸ «*Πᾶσα πνοή*» καὶ τὸ γ' ἑωθινὸν Εὐαγγέλιον (ὃ περ ἀναγινώσκεται ἐκ τῶν βημοθύρων), τὸ «*Ἀνάστασιν Χριστοῦ*» καὶ ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, Δόξα, «*Ταῖς τῶν ἀποστόλων*», Καὶ νῦν, «*Ταῖς τῆς Θεοτόκου*», ὁ στίχος «*Ἐλέησόν με, ὁ Θεὸς*» καὶ τὸ ἰδιόμελον «*Σήμερον ἐν οὐρανοῖς*».

ΚΑΝΟΝΕΣ, οἱ δύο τῆς ἑορτῆς καὶ ὁ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ' ὥδης τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῶν ἁγίων καὶ ψάλλομεν τὸ μεσώδιον κάθισμα τοῦ Μηναίου «*Τὰς αἰσθήσεις ἐκτείνας*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ τῆς ἑορτῆς «*Επιβάς ἐν νεφέλαις*»· ἀφ' ε' ὥδης τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ἑορτῆς, καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Πεντηκοσταρίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ. Μετὰ τὴν πλήρωσιν τῆς η' ὥδης, οἱ εἰρμοὶ «*Θεῖω καλυφθεῖς*»· ἀντὶ τῆς ὥδης τῆς Θεοτόκου ψάλλεται ἡ θ' ὥδη τῶν δύο κανόνων τῆς ἑορτῆς (ἄνευ τῶν θεοτοκίων), τοῦ μὲν α' μετὰ στίχου «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*», τοῦ δὲ β' μετὰ τοῦ μεγαλυναρίου «*Ἄγγελοι τὴν ἄνοδον τοῦ δεσπότου*», καὶ εἶτα ἡ θ' ὥδη τοῦ Μηναίου μετὰ στίχου «*Ἄγιοι τοῦ Θεοῦ*» εἰς τὰ δύο πρῶτα τροπάρια, «*Δόξα*» εἰς τὸ γ', «*Καὶ νῦν*» εἰς τὸ δ', καὶ ὁ εἰρμὸς «*Χαίροις, ἄνασσα*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, τῆς ἑορτῆς, τοῦ Μηναίου, καὶ αὐθις τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τοὺς ἀίνους ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ στίχου «*Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἔγγραπτον...*»* καὶ ψάλλομεν τὰ 3 προσόμοια τῆς ἑορτῆς καὶ 3 τοῦ Μηναίου (παραλειπομένου τοῦ 4ου), Δόξα, «*Ὁ τῶν ἀνάκτων ἄναξ*», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Ἐτέχθης ὡς αὐτὸς ἠθέλησας*». Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς «*Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ*».

* Βλέπε ὑποσημείωσιν εἰς τοὺς αἶνους τῆς 6ης Ἰανουαρίου.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, Κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν δόξῃ ἀναληφθεὶς ἀφ' ἡμῶν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλουία».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ» καὶ «Τοῦ σταυροῦ σου τὸν τύπον» κοντάκιον «Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώσας». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος*: τῶν ἁγίων, Μαΐου 21, «Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς» (Πρξ. κς' 1, 12-20)· Εὐαγγέλιον: τῆς ἑορτῆς, «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἐκ νεκρῶν» (Λκ. κδ' 36-53).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Σὲ τὴν ὑπὲρ νοῦν». Κοινωνικὸν «Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, Κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος· ἀλληλουία»· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ»· «Πληρωθήτω»· «Εἶη τὸ ὄνομα». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἔσπερινῳ.

Εἰδήσεις. 1) Ἀπὸ τοῦ ψαλέντος τὴν ἐσπέραν τῆς χθρὲς ἐσπερινοῦ ἄρχεται προτασσόμενον τοῦ προοιμιακοῦ τὸ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» γ'.

2) Ἔως τῆς ἀποδόσεως, ἐὰν ἐορτάζεται ἅγιος, καταβαsaίαι ψάλλονται οἱ εἰρμοὶ «Θεῖω καλυφθεῖς».

3) Εἰς τὴν καθ' ἡμέραν λειτουργίαν μέχρι τῆς ἀποδόσεως τῆς Ἀναλήψεως στιχολογοῦνται τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς, ἀλλ' εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν δόξῃ ἀναληφθεὶς»· κοντάκιον «Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώσας»· εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἄξιον ἐστίν», ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ» καὶ μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν «Εἶη τὸ ὄνομα»· ἀπόλυσις ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ.

22. Παρασκευή. Βασιλίσκου μάρτυρος († 308)· Δημητρίου καὶ Παύλου νεομαρτ. πολιούχων Τριπόλεως τῆς ἐν Πελοποννήσῳ· μνήμη τῆς β' Οἴκουμ. συνόδου ἐν Κωνσταντινουπόλει (381).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ζ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιθ' 1-8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ζ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ιδ' 1-11).

23. Σάββατον. Μιχαὴλ ἐπισκόπου Συνάδων τοῦ ὁμολογητοῦ († 821). Μαρίας μυροφόρου τοῦ Κλωπᾶ, Συνεσίου ἐπισκ. Καρπασίας τῆς Κύπρου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ζ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. κ' 7-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ζ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ιδ' 10-21).

* Προκείμενον τῆς 21ης Μαΐου· ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς.

24. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ζ΄ ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Τῶν ἁγίων 318 θεοφόρων πατέρων τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς συνόδου (325 μ.Χ.)». Συμμεῶν οὐσίου τοῦ ἐν τῷ Θανμαστῷ ὄρει († 590). Ἦχος πλ. β΄, ἑωθινὸν ι΄ (τυπικὸν Πεντηκοσταρίου §§41-42).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «Ἀνελήφθης»· κοντάκιον «Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώσας».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία ἅπασα ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Ἀπόλυσις (λεγομένη ἕως τῆς θ΄ ὥρας αὐριον) «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν καὶ ἐν δόξῃ ἀναληφθεὶς ἀφ’ ἡμῶν εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἐν δεξιᾷ καθίσας τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα, τὰ Δόξα, Καὶ νῦν τῆς λιτῆς τοῦ Πεντηκοσταρίου· ἀπολυτίκιον «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια (βλέπε εἰς Πεντηκοστάριον). Καθίσματα, εὐλογητάρια, ἀναβαθμοί, καὶ πᾶσα ἡ τάξις τοῦ ἑωθινοῦ (ι΄) Εὐαγγελίου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου.

KANONEΣ κ.τ.λ. καὶ ἀπὸ γ΄ καὶ ς΄ ᾠδῆς κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου.

KATABASIAI οἱ εἰρμοὶ «Θεῖω καλυφθεὶς»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Χαίροις, ἄνασσα».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ καὶ αἶνοι ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς, ἀλλ’ εἰς τὸ β΄ λέγεται ἐφύμνιον τὸ «Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν», καὶ εἰς τὸ γ΄ τὸ ἀπολυτίκιον «Ἀνελήφθης»· εἰς δὲ τὸ Εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν δόξῃ ἀναληφθεὶς ἀφ’ ἡμῶν εἰς τοὺς οὐρανοὺς...»

[Ἐὰν ψαλοῦν τυπικά, εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῶν Πατέρων· εἰς δὲ τὸ Εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς...»]

META THN EISOΔON ἀπολυτίκια «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ», «Ὑπερδεδοξασμένος εἶ» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώσας οἰκονομίαν».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυρ. ζ' ἑβδ. Πράξ., «Ἐκρινεν ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι» (Πρξ. κ' 16-18, 28-36)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ζ' ἀπὸ τοῦ Πάσχα, «Ἐπάρας ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμούς» (Ἰω. ιζ' 1-13).

Εἰς τὸ Ἑξαιρέτως «Ἄξιον ἐστίν». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον»· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ».

25. Δευτέρα. Ἡ γ' εὐρεσις τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου (850).

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου συμπάλλεται μετὰ τῶν μεθεόρτων τῆς Ἀναλήψεως (πρβλ. Τ.Μ.Ε. 25 Μαΐου §5, καὶ 21 Μαΐου §10). Τὰ μεθεόρτα ζήτει τῇ Κυριακῇ τῶν πατέρων ἐσπέρας καὶ τῇ Δευτέρᾳ τῆς ζ' ἑβδ. πρωί, τὰ δὲ ἐλλείποντα ἐν τῇ κυρίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἐορτῆς (Πέμ. Ἀναλήψεως).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ», Δόξα, «Ὑπερδεδοξασμένος εἶ»· κοντάκιον «Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» 3 προσόμοια τῶν πατέρων καὶ ἕτερα 3 τοῦ Μηναίου, Δόξα, «Θησαυρὸς ἐνθέων δωρεῶν», Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς «Ἐν τοῖς ὅρεσι τοῖς ἁγίοις». Ἀπόστιχα τὰ τοῦ Μηναίου μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν, Δόξα, τῶν πατέρων «Ἀποστολικῶν παραδόσεων» (Κυρ. τῶν πατέρων ἐσπέρας, εἰς τὸν στίχον), Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ τῆς ἐορτῆς «Ἀνέβη ὁ Θεός». Ἀπολυτίκια «Ὑπερδεδοξασμένος εἶ», Δόξα, «Ὡς θεῖον θησαύρισμα», Καὶ νῦν, «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ».

Εἰδήσις. Ἄμα τῇ λήξει τοῦ μεγάλου ἐσπερινοῦ ἀποδίδεται ἡ μνήμη τῶν πατέρων, καὶ παύουν ψαλλόμενοι οἱ ὕμνοι αὐτῶν.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκια «Ὡς θεῖον θησαύρισμα», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος]. Καθίσματα, τὸ α' τοῦ προδρόμου «Ἐκ γῆς ἀνατείλασα», Δόξα, Καὶ νῦν, μεθέορτον «Ἀγγέλων θαυμαζόντων»· τὸ β' τοῦ προδρόμου «Ἀναδοθεῖσα ὡς χρυσός», Δόξα, Καὶ νῦν, μεθέορτον «Τοῦ ἁδου σκυλευθέντος»· τὸ γ' τοῦ προδρόμου «Ὁ Ἡρώδης, πρόδρομε», Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς ὁμοιον·

Πρὸς τὸν σὸν γεννήτορα / παλινδρομήσας, / παντουργέ,
τοὺς δούλους σου / μὴ καταλίπης ὀρφανούς· / οἱ μαθηταὶ ὡς
κατεϊδὸν σε / ἀναληφθέντα, / ἐβόων, φιλάνθρωπε.

Οἱ ἀναβαθμοὶ «Ἐκ νεότητός μου» κ.λπ. καὶ τὰ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὀρθρου τοῦ Προδρόμου, ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, κ.τ.λ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Κανόνες, ὁ β' τῆς ἑορτῆς καὶ ὁ τοῦ Προδρόμου. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς, εἴτα ψάλλεται τὸ μεσῳδιὸν ἀθήσιμα τοῦ Μηναίου «Ἐπεφάνη σήμερον», Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς ὅμοιον·

Οἱ κλεινοὶ διάκονοι / τῶν θείων νόων / τὸν τῆς δόξης Κύριον / ἀναληφθέντα ἐμφανῶς / μετὰ σαρκὸς θεασάμενοι, / Πύλας, ἐβόων, / ἀλλήλοις ἐπάρατε.

Ἀπὸ ς' ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ Προδρόμου καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Θεῖω καλυφθεῖς»· «Τὴν τιμιωτέραν», καὶ ὁ εἰρμὸς «Χαίροις, ἄνασσα». Ἐξαποστειλάρια, τὸ τοῦ προδρόμου «Ἐν τῇ εὐρέσει, Πρόδρομε» καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς «Τῶν μαθητῶν ὁρώντων σε». Εἰς τοὺς αἶνους τὰ 3 προσόμοια τοῦ Προδρόμου «Χαίροις ἡ ἱερὰ κεφαλὴ» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, «Τὴν πανσεβάσμιον κάραν», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ, ἐκ τοῦ ὄρου». Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἀναλήψεως· εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... ὁ ἐν δόξῃ ἀναληφθεῖς...»· μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ», «Ὡς θεῖον θησαύρισμα» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώσας». Ἀπόστολος τοῦ Προδρόμου, Κυρ. ιε' ἐπιστ., «Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκοτούς» (Β' Κορ. δ' 6-15)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Δευτ. δ' ἐβδ. Ματθ. «Ἀκούσας ὁ Ἰωάννης ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ» (Μτθ. ια' 2-15). Εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ἄξιον ἐστί». Κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον»· ἀντὶ τοῦ Εἵδομεν τὸ φῶς τὸ «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ» ἅπαξ· καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

26. Τρίτη. Κάρπου ἐκ τῶν 70 (α' αἰ.). Ἀλφαίου ἀποστόλου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ζ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. κα' 26-32).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ζ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ις' 2-12).

27. Τετάρτη. Ἑλλαδίου ἱερομάρτυρος (ς' αἰ.). Ἰωάννου ὁμολογητοῦ τοῦ Ῥώσου († 1730).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ζ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. κγ' 1-11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ζ' ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ις' 15-23).

Σημείωσις. Ἐνθα τιμᾶται ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ῥώσου, ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ ἐκ τῆς οἰκείας φυλλάδος συμπάλλεται μετὰ τῶν μεθεόρτων τῆς Ἀναλήψεως (πρβλ. Τ.Μ.Ε., Μαΐου 21, §10).

- 28. Πέμπτη.** Εὐτυχοῦς ἐπισκόπου Μελιτινῆς (α΄ αἰ.). Ἐλικωνίδος μάρτυρος († 244)· μνήμη α΄ Οἰκουμενικῆς συνόδου ἐν Νικαίᾳ (325).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ζ΄ ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. κε΄ 13-19).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ζ΄ ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ις΄ 22-33).

- 29. Παρασκευή.** «Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀναλήψεως». Θεοδοσίας παρθενομάρτυρος. Ἀλεξάνδρου ἀρχιεπισκ. Ἀλεξανδρείας († 328). [Ἐπέτειος τῆς ἀποφράδος ἡμέρας τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων γενομένης ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1453).]

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἑορτῆς, ἐξαιρέσει τῶν ἐν τῷ ἔσπερινῷ ἀναγνωσμάτων καὶ τῆς λιτῆς. Ἐν τῷ ὄρθρῳ καταλιμπάνονται ὁ πολυέλεος, τὸ κάθισμα αὐτοῦ, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὁθεν μετὰ τὰ δύο καθίσματα, ὁ ν΄ ψαλμὸς καὶ εὐθὺς οἱ κανόνες. Συναξάριον μόνον τοῦ Μηναίου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ζ΄ ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. κς΄ 1-κπ΄ 1).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ζ΄ ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ις΄ 18-26).

- 30. Σάββατον πρὸ τῆς Πεντηκοστῆς (Ψυχοσάββατον).** Ἰσαακίου ὁσίου, ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Δαλμάτων († 383).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς Ἀναλήψεως (μικρὰ) ἀπόλυσις ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς).

Αἱ ἀκολουθίαι ψάλλονται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου καὶ τοῦ Σαββάτου πρὸ τῆς Κυριακῆς τῆς ἀπόκρεω (ὄρα 14 Φεβρ.).

Εἰς τὸν ἔσπερινόν ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, ἄνευ εἰσόδου· μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» ὁ νεκρώσιμος κανὼν (ἐκ τῆς παννυχίδος) καὶ τὸ μνημόσυνον.

Εἰς τὸν ὄρθρον ὁ κανὼν τοῦ Πεντηκοσταρίου, ἀλλ' εἰς ἐκάστην ὥδην προτάσσεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς μὴ ἐπαναλαμβανόμενος ἐν τέλει, πλὴν τῆς γ΄ καὶ ς΄ ὥδης· μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον, τὸ συναξάριον τοῦ Μηναίου καὶ εἶτα τὸ ἐξῆς ὑπό-

μνημα (ἐκ τοῦ Τριφδίου)· «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνείαν πάντων τῶν ἀπ αἰῶνος κοιμηθέντων εὐσεβῶς, ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου, οἱ θειότατοι πατέρες ἐθέσπισαν.

Στίχοι· Ἀμνημόνησον παισιμάτων νεκροῖς, Λόγε,
τὰ χρηστὰ νεκρὰ σπλάγχχνα σου μὴ δεικνύνων.

Τὰς τῶν προαναπαυσασμένων ψυχὰς κατὰτάξον, δέσποτα Χριστέ, ἐν ταῖς τῶν δικαίων σου σκηναῖς καὶ ἐλέησον ἡμᾶς, ὡς μόνος ἀθάνατος. Ἀμήν».

Καταβασίαι δὲν ψάλλονται, ἀλλὰ μόνον οἱ εἰρμοὶ τῶν γ', ς', η' καὶ θ' ὧδων εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν· «Τὴν τιμιωτέραν», ἐξαποστειλάρια, αἶνοι, ἀπόστιχα κ.λπ. ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «Ὁ βάθει σοφίας», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «Σὲ καὶ τεῖχος» (ὡς ὀρίζει καὶ τὸ Τ.Μ.Ε., Σαββάτῳ πρὸ τῆς Πεντηκοστῆς §45).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ τῶν καθμερινῶν. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Ὁ βάθει σοφίας» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Μετὰ τῶν ἁγίων». Ἀπόστολος· κοιμηθέντων, «Οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν» (Α' Θεσ. δ' 13-17)· Εὐαγγέλιον· Σαββάτου πρὸ τῆς Πεντηκοστῆς (ια' ἑωθινόν), «Ἐφάνερωσεν ἑαυτὸν ὁ Ἰησοῦς» (Ἰω. κα' 14-25). «Ἄξιον ἐστί». Κοινωνικὸν «Μακάριοι οὓς ἐξελέξω»· ἀντὶ τοῦ Εἵδομεν τὸ φῶς «Ὁ βάθει σοφίας»· «Πληρωθήτω». Μετὰ τὴν ὀπυσθάμβωνον εὐχὴν τὰ τροπάρια «Μετὰ πνευμάτων δικαίων» κ.λπ., μεθ' ἧς μνημονεύει ὁ ἱερεὺς, ὡς ἐν τῷ Σαββάτῳ πρὸ τῆς ἀπόκρεω σημειοῦται· εἶτα ἡ ἀπόλυσις τῆς θ. λειτουργίας.

31. † ΚΥΡΙΑΚΗ Η' ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ». Ἑρμείου μάρτυρος (β' αἰ.). (Τυπικὸν Πεντηκοσταρίου §§47-50.)

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ὁ βάθει σοφίας»· κοντάκιον «Μετὰ τῶν ἁγίων».

Ἡ ἀκολουθία ἅπασα κατὰ τὴν ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τάξιν.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν δὲν στιχολογοῦμεν Ψαλτήριον, εἰς δὲ τὰ ἑσπέρια (εἰς στίχους 10) δευτεροῦμεν τὸ «Πεντηκοστήν ἐορτάζομεν» καὶ τὸ «Εἵδομεν τὸ φῶς». Εἰς τὴν εἴσοδον προκείμε-

νον «Ὁ Κύριος ἐβασίλευσε» καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Τὸ ἀπολυτίκιον «Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ» ψάλλεται τρίς. Ἀπόλυσις «Ὁ ἐν εἵδει πυρίνων γλωσσῶν οὐρανόθεν καταπέμψας τὸ πανάγιον Πνεῦμα ἐπὶ τοὺς ἁγίους αὐτοῦ μαθητὰς καὶ ἀποστόλους Χριστὸς ὁ ἀληθινός...»

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», «Βασιλεῦ οὐράνιε» (ὃ περ ἐφεξῆς ἐπανέρχεται ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ἀκολουθιῶν μέχρι τοῦ ἐπομένου Πάσχα), τρισάγιον κ.λπ., ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς, τρισάγιον καὶ ἀπολυτίκιον «Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ».

Εἰς τὸν ὄρθρον εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον τρίς, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Τὸ εἰδικὸν διὰ τὴν ἑορτὴν ὄρθρινὸν Εὐαγγέλιον (Ἰω. κ' 19-23) μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ. Ἀνάστασιν Χριστοῦ δὲν λέγομεν, ἀλλ' εὐθὺς τὸν ν' ψαλμὸν χῦμα. Οἱ δύο κανόνες τοῦ Πεντηκοσταρίου μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτῶν «ἄνευ στίχων» (ἀλλὰ μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν, εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἐκάστης ὥδης τοῦ β' κανόνος). Ἀφ' ᾧ ὥδης τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Πεντηκοσταρίου. Καταβασίαι διπλαῖ οἱ εἰρμοὶ «Πόντῳ ἐκάλυψε» καὶ «Θεῖῳ καλυφθεῖς». Ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ὥδης τῆς Θεοτόκου, ψάλλεται ἡ θ' ὥδὴ τῶν κανόνων [τοῦ μὲν α' μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», τοῦ δὲ β' μετὰ τοῦ μεγαλυναρίου «Ἀπόστολοι τὴν χάριν τοῦ Παρακλήτου, λαβόντες ἐξεπλήττοντο, ἐτέραις γλώσσαις λαλοῦντες, καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου»]* καὶ ἐν τέλει οἱ δύο εἰρμοὶ «Μὴ τῆς φθορᾶς» καὶ «Χαίροις, ἄνασσα». Ἐξαποστειλάρια (τὸ α' δίς, τὸ β' ἅπαξ), στιχηρὰ αἰνῶν εἰς 4 (δευτεροῦντες τὸ α'), δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπολυτίκιον «Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ» (ἅπαξ).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς (ὁ γ' στίχος τοῦ α' ἀντιφώνου ἄρχεται «Οὐκ εἰσι λαλιαὶ οὐδὲ λόγοι...»).

---

* Τὰ ἀνωτέρω σημειοῦνται κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀναλήψεως, καθόσον τὸ Τ.Μ.Ε. οὐδὲν σημειώνει εἰς τὴν θ' ὥδην τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Υψώθητι, Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου· ἄσωμεν καὶ ψαλοῦμεν τὰς δυναστείας σου. Σῶσον ἡμᾶς, Παράκλητε ἀγαθέ, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, μόνον τὸ ἀπολυτίκιον καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς. Ἀντὶ τρισαγίου, «Ὅσοι εἰς Χριστόν».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: τῆς ἑορτῆς, Κυρ. η' Πράξ., «Ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς» (Πρξ. β' 1-11)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Κυρ. η' Ἰωάν., «Τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς» (Ἰω. ζ' 37-52, η' 12).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Μὴ τῆς φθορᾶς». Κοινωνικὸν «Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ὁδηγήσει με ἐν γῇ εὐθείᾳ· ἀλληλούια»· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς «Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ χθές. Ἐν συνεχείᾳ συνάπτεται συνήθως καὶ ὁ ἑσπερινός, ὡς ἔπεται.

Ὁ ἑσπερινὸς τῆς γονυκλισίας. Ἡ ἀκολουθία ὡς ἔχει ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Εἰσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», καὶ τὸ μέγα προκείμενον «Τίς θεὸς μέγας» μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ. Εἶτα αἱ εὐχαὶ τῆς γονυκλισίας κατὰ τὴν ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τάξιν, τὰ ἀποστιχα καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ» (γ'). Ἀπόλυσις «Ὁ ἐκ τῶν πατρικῶν κόλπων κενώσας ἑαυτὸν καὶ τὴν ἡμετέραν ὅλην ἀνθρωπείαν προσλαβόμενος φύσιν καὶ θεώσας αὐτήν, μετὰ δὲ ταῦτα εἰς οὐρανὸν ἀνελθὼν καὶ ἐν δεξιᾷ καθίσας τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, τό τε θεῖον καὶ ἅγιον καὶ ὁμοούσιον καὶ ὁμοδύναμον καὶ ὁμόδοξον καὶ συναΐδιον Πνεῦμα καταπέμψας ἐπὶ τοὺς ἁγίους αὐτοῦ μαθητὰς καὶ ἀποστόλους καὶ διὰ τούτου φωτίσας μὲν αὐτούς, δι' αὐτῶν δὲ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου καὶ παναμώμου ἁγίας αὐτοῦ μητρὸς, τῶν ἁγίων ἐνδόξων πανευφήμων, θεοκηρύκων καὶ πνευματοφόρων ἀποστόλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἐλέησαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς διὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀγαθότητα. Ἀμήν».

An intricate, symmetrical decorative border in a reddish-brown color. It features a central floral motif at the top, with elaborate scrollwork, acanthus leaves, and floral patterns extending down the sides and across the bottom. The border frames the central text area.

ΜΗΝ

ΙΟΥΝΙΟΣ

ΜΗΝ ΙΟΥΝΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα καὶ μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 15 καὶ ἡ νύξ ὥρας 9

1. † Δευτέρα μετὰ τὴν Πεντηκοστήν. «ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ». Ἰουστίνου φιλοσόφου καὶ μάρτυρος († 166). Πύργου ἐπισκόπου. (Τυπικὸν Πεντηκοσταρίου §§51-52.)

Τῇ Δευτέρᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, σύναξις τῆς Θεοτόκου «Φανερωμένης» ἐν Λευκάδι.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», «Βασιλεῦ οὐράνιε», τρισάγιον κ.λπ., «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» γ', ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον «Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ» τρίς, τὰ δὲ λοιπὰ ὡς τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Ὁ ν' χῦμα καὶ οἱ δύο κανόνες ὡς χθές. Μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου. Καταβασίαι μόνον οἱ εἰρμοὶ τοῦ ἱαμβικοῦ κανόνος «Θεῖω καλυφθεῖς» (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ἢ θ' ὥδῃ τῶν κανόνων ὡς χθές, καὶ ὁ εἰρμὸς «Χαίροις ἄνασσα». Ἐξαποστειλάρια καὶ αἶνοι, δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ» (ἅπαξ).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα, εἰσοδικόν, ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον, ὡς χθές. Ἀντὶ τρισαγίου, «Ὅσοι εἰς Χριστόν» (κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.). Ἀπόστολος: Δευτέρας ἀγ. Πνεύματος, «Ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε» (Ἐφεσ. ε' 8-19)· Εὐαγγέλιον: Δευτ. α' ἐβδ. Ματθαίου, «Ὅρατε μὴ καταφρονήσητε» (Μτθ. ιη' 10-20). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Χαίροις ἄνασσα». Κοινωνικὸν «Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλης ἀφ' ἡμῶν δεόμεθα, φιλάνθρωπε· ἀλληλούια»· «Εἶδομεν τὸ φῶς», ὃ περ ψάλλεται ἐφεξῆς εἰς πᾶσαν θ. λειτουργίαν. Ἀπόλυσις ὡς τῷ Σαββάτῳ ἐσπέρας.

Ειδήσεις. 1. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα γίνεται κατάλυσις εἰς πάντα.

2. Μέχρι τῆς ἀποδόσεως, εἰς τὴν καθ' ἡμέραν λειτουργίαν στιχο-
λογοῦνται τὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ εἰσοδικὸν τῆς ἑορτῆς.

3. Ἀπὸ σήμερον ἄρχονται τὰ ἀναγνώσματα ἐκ τῶν ἐπιστολῶν
τοῦ Παύλου καὶ τοῦ κατὰ Ματθαῖον ἀγίου Εὐαγγελίου.

2. Τρίτη. Νικηφόρου Κων/λεως τοῦ ὁμολογητοῦ († 828)· Κων-
σταντίνου νεομάρτυρος τοῦ ἐξ Ἀγαρηνῶν.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. α' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. α' 1-7, 13-17).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. α' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. δ' 23-ε' 13).

3. Τετάρτη. Λουκιλιανοῦ, Παύλης μαρτύρων καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς
4 νηπίων († 370-375).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. α' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. α' 18-27).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. α' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ε' 20-26).

4. Πέμπτη. Μητροφάνους ἀρχιεπ. Κων/πόλεως († 326). Μάρ-
θας καὶ Μαριάς ἀδελφῶν τοῦ Λαζάρου.

Ἀπόστολος: ἱεράρχου, 13ns Νοεμ. (Ἑβρ. ζ' 26-η' 2).

Εὐαγγέλιον: ἱεράρχου, 21ns Μαΐου (Ἰω. ι' 1-9).

5. Παρασκευή. Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου ἱερομάρτυρος
(† 362), Νικάνδρου, Γοργίου καὶ Ἀπόλλωνος μαρτύρων (δ' αἰ.), Μάρκου νεομάρτυρος ἐν Χίῳ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. α' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. β' 14-28).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. α' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ε' 33-41).

6. Σάββατον. «Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῆς Πεντηκοστῆς». Ἰλα-
ρίωνος ὁσίου τοῦ νέου, ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Δαλμάτων
(† 845). (Τυπικὸν Πεντηκοσταρίου §52, «Τῷ Σαββάτῳ...»)

Ἡ ἀκολουθία ὡς διευτυπώθη τῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς,
ἀλλὰ τὰ ἐσπέρια εἰς στίχους 8 (ἅπαντα ἀνὰ μίαν) καὶ καταλι-
μπάνονται τὰ ἀναγνώσματα τοῦ ἑσπερινοῦ, τὰ στιχηρὰ τῆς
λιτῆς, καὶ ἐν τῷ ὄρθρῳ ὁ πολυέλεος καὶ τὸ μετ' αὐτὸν κάθισμα,
τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ καὶ τὸ συναξάριον τοῦ
Πεντηκοσταρίου. Εἰς τὴν λειτουργίαν, ἀντίφωνα, εἰσοδικόν,
ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον, ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ. Τρισάγιον. Ἀπό-
στολος: ἡμέρας, Σαβ. α' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. α' 7-13)· Εὐαγγέ-

λιον: ἡμέρας, Σαβ. α' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ε' 42-48). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Χαίροις ἄνασσα». Κοινωνικὸν «Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθόν»· «Εἶδομεν τὸ φῶς».

7. † ΚΥΡΙΑΚΗ Α΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ. «ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ». Ἰερομάρτυρος Θεοδότου τοῦ ἐν Ἀγκύρᾳ· Ζηναΐδος μάρτυρος, Σεβαστιανῆς ὁσίας, Παναγῆ ἱερέως (τοῦ Μπασιᾶ, 1883). Ἦχος πλ. δ'· ἑωθινὸν α' (τυπικὸν Πεντηκοσταρίου §§53-55).

Τῇ Κυριακῇ τῶν ἁγίων Πάντων τελεῖται προσκύνημα εἰς τὰς κατακόμβας τῆς Μήλου (τὸ ἀρχαιότερον ἐν Ἑλλάδι παλαιοχριστιανικὸν μνημεῖον). Μνήμη τῶν ὁσίων Γρηγορίου, Θεοδώρου καὶ Λέοντος τῶν ἐν Σάμῃ Κεφαλληνίας.

Εἰς τὴν θ'. «Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ»· «Ὅτε καταβάς».

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· μετὰ τὴν εἴσοδον καὶ τὸ προκείμενον «Ὁ Κύριος ἐβασίλευσε» λέγονται τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπολυτίκια «Ἐξ ὕψους κατήλθες», Δόξα, «Τῶν ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ»*, Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἡχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν σιχηρὰ ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί»· ἀπολυτίκιον «Τῶν ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκια ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν. Καθίσματα, εὐλογητάρια, ἀναβαθμοί, ἡ τάξις τοῦ ἑωθινοῦ (α') Εὐαγγελίου, καὶ τὰ λοιπά, ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Κανόνες ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τῶν ἁγίων· ἀπὸ γ' καὶ ς' ὥδῃς τὰ τοῦ Πεντηκοσταρίου. Καταβασίαι οἱ εἰρμὸι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμωτέραν», «Ἄπας γηγενής». Ἐξαποστειλάρια «Ἅγιος Κύριος» καὶ τὰ τοῦ Πεντηκοσταρίου. Οἱ αἵνοι, δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς τὰ 4 τροπάρια τοῦ ἡχου καὶ 4 τῆς ς' ὥδῃς τοῦ κανόνος τῶν ἁγίων]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Ἐξ ὕψους κατήλθες», «Τῶν ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον

* Ἔτερα ἀπολυτίκια τῶν ἁγίων Πάντων βλέπε μετὰ τὴν λειτουργίαν.

«Ὡς ἀπαρχάς». Ἀπόστολος: τῶν ἁγ. Πάντων, Κυρ. α' ἐπιστ., «Οἱ ἅγιοι πάντες» (Ἐβρ. ια' 33-ιβ' 2). Εὐαγγέλιον: Κυρ. α' Ματθ., «Πᾶς ὃς τις ὁμολογήσει» (Μτθ. ι' 32-33, 37-38, ιθ' 27-30). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἄξιον ἐστί». Κοινωνικὸν «Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν Κυρίῳ· τοῖς εὐθέσι πρέπει αἰνεσις· ἀλληλουία».

Σημείωσις. Ἀπολυτίκια τῶν ἁγίων Πάντων.

Ἦχος α'. Τοῦ λίθου σφραγισθέντος.

(Ποίημα τοῦ ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου)

Βλαστοὺς εὐαγγελίου καὶ καρποὺς ἀμαράντους, χοροὺς ἁγίων Πάντων εὐφημήσωμεν πάντες, ἐν ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, μιμούμενοι αὐτῶν τὰς ἀρετάς, καὶ ἁγῶνας τοὺς γενναίους, ἀπὸ ψυχῆς συμφώνως ἀνακραζόντες· δόξα τῷ στεφανώσαντι ὑμᾶς· δόξα τῷ ἁγιάσαντι· δόξα τῷ ἐν τῇ γῇ καὶ οὐρανῷ ὑμᾶς δοξάσαντι.

Ἔτερον. Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

(Ποίημα Κυρίλλου πατριάρχου Κων/πόλεως)

Τῶν ἁγίων Πάντων οἶκος ὁ πάνσεπτος, οὐρανόσ ὥς τις ἄλλος ἀστράπτει αἶθριος, ἐν μέσῳ ἔχων τὸν Χριστόν, ὥς περ ἥλιον λαμπρόν, τὴν παρθένον Μαριάμ, σελήνην ὡς πλησιφαῆ, καὶ κύκλῳ καθάπερ ἄστρο, χοροὺς τε πάντων ἁγίων, αἰεὶ προσβεύοντας σωθῆναι ἡμᾶς.

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ σήμερον ἐπαναλαμβάνεται ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς. Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).

2. Μέχρι τῆς 26ης Ἰουλίου, ἐὰν ἐορτάζεται ἅγιος, ψάλλονται καταβασίαι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου», καὶ ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον εἰς τὴν λειτουργίαν «Προστασία τῶν Χριστιανῶν».

3. Ἀπὸ αὐριον ἄρχεται ἡ νηστεία τῶν ἁγίων ἀποστόλων μέχρι τῆς 28ης Ἰουνίου.

8. Δευτέρα. Ἀνακομιδὴ ἱ. λευφάνων Θεοδώρου τοῦ στρατηλάτου μεγαλομάρτυρος († 319), Καλλιόπης μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. β' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. β' 28-γ' 18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. β' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ζ' 31-34, ζ' 9-11).

9. Τρίτη. Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας († 444).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. β' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. δ' 4-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. β' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ζ' 15-21).

10. Τετάρτη. Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀντωνίνης μαρτύρων († 313).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. β' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. δ' 13-25).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. β' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ζ' 21-23).

11. Πέμπτη. Ναθαναὴλ τοῦ Βαρθολομαίου (υἱοῦ τοῦ Θολομαῖ) ἐκ τῶν 12 καὶ Βαρνάβα τῶν ἀποστόλων (α' αἰ.)· ὑπεραγίας Θεοτόκου «Παναγίας Ἄξιον ἐστίν».

Ἡ ἀκολουθία τῶν ἀποστόλων ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰς τὸν ὀρθρον καθίσματα τῆς Παρακλητικῆς· κανόνες ὁ α' τῆς Ὀκτωήχου καὶ ὁ τοῦ Μηναίου. Καταβασίαι δὲν λέγονται, ἀλλὰ ψάλλεται δοξολογία μεγάλη. Εἰς τὴν λειτουργίαν, Ἀπόστολος: τῶν ἁγίων, Κυρ. ε' Πράξεων «Διασπαρέντες οἱ ἀπόστολοι» (Πρξ. ια' 19-30)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 8 Νοεμ., «Ὁ ἀκούων ὑμῶν» (Λκ. ι' 16-21). Κοινωνικὸν «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν».

12. Παρασκευή. Ὀνουφρίου ὁσίου (δ' αἰ.). Πέτρου τοῦ ἐν Ἀθῶ († 734).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. β' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ε' 17- ζ' 2).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. β' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. θ' 14-17).

13. Σάββατον. Ἀκυλίνης μάρτυρος († 239).

Ἀκολουθία Σαββάτου μὲ «Ἀλληλουία» (βλ. ἔμπροσθεν §§45-51).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. β' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. γ' 19-26).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. β' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ζ' 1-8).

14. † ΚΥΡΙΑΚΗ Β' ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Ἐλισαίου τοῦ προφήτου (900 π.Χ.), Μεθοδίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ († 847). Ἦχος α', ἑωθινὸν β'.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ μνήμη πάντων τῶν ἐν Ἀγίῳ Ὁρει διαλαμπάντων πατέρων, πάντων τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ἁγίων, σὺναξις τῶν 23 ἁγίων τῆς νήσου Λέσβου, καὶ ἐν Σερβίοις (Κοζάνης) σὺναξις τῆς ἁγίας βασιλίσεως Ἀρτῆς Θεοδώρας.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε»· κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχάς».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Μετὰ τὰ συνήθη, εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ Μηναίου τὰ 6 προσόμοια, Δόξα, «Προφῆτα κήρυξ Χριστοῦ», Καὶ νῦν, «Τὴν παγκόσμιον δόξαν». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα «Τῷ πάθει σου, Χριστέ»

κ.λπ., Δόξα, τοῦ ἱεράρχου «*Εὐφροσύνης σήμερον*», Καὶ νῦν, «*Νεῦσον παρακλήσεσιν*». Ἀπολυτίκια «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», «*Ὁ ἔνσαρκος ἄγγελος*», Δόξα, «*Ὁρθοδοξίας ὁδηγέ*», Καὶ νῦν, «*Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς*».

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, [εἴτα λέγε, εἰ βούλει, τὰ παραλειφθέντα ἰδιόμελα ἐκ τοῦ Μηναίου «*Ἀστὴρ ἀνέτειλεν εὐσεβείας*» (ζήτει εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν), Δόξα, «*Τῶν προφητῶν τοὺς ἀκραίμονας*» (ζήτει εἰς τὸν στίχον τοῦ ἐσπερινοῦ), Καὶ νῦν, «*Δέσποινα, πρόσδεξαι*,] τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστὶ*»· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μεθ' ἑορτοκίον «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι*», καὶ τῆς β' στιχολογίας μεθ' ἑορτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (β') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ οἱ δύο τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ' ᾠδῆς [τὰ κοντάκια τοῦ ἱεράρχου καὶ τοῦ προφήτου μετὰ τοῦ οἴκου, καὶ] τὰ μεσῶδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀφ' ἧς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενής*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ β' ἀναστάσιμον «*Τὸν λίθον θεωρήσασαι*» καὶ τὰ τοῦ Μηναίου.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ β' ἑωθινὸν «*Μετὰ μύρων προσελθούσαις*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ τῶν μακαρισμῶν τοῦ ἤχου] (βλέπε ἔμπροσθεν γεν. τυπ. διατάξεις §§64-66).

ΜΕΤΑ ΤΗΝ Εἰσοδὸν ἀπολυτίκια «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», «*Ὁ ἔνσαρκος ἄγγελος*», «*Ὁρθοδοξίας ὁδηγέ*», καὶ τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «*Προστασία*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυρ. β' ἐπιστ., «Δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη» (Ῥωμ. β' 10-16)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. β' Ματθ., «Περιπατῶν ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλασσαν» (Μτθ. δ' 18-23).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἄξιον ἐστίν». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

- 15. Δευτέρα.** Ἀμὼς προφήτου (η' αἰ. π.Χ.), Ἀχαϊκοῦ καὶ Στεφανᾶ ἀποστόλων, Ἰερωνύμου ὁσίου († 420), Αὐγουστίνου ἐπισκόπου Ἰπλῶνος († 430).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. γ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ζ' 1-13).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. γ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. θ' 36-ι' 8).

- 16. Τρίτη.** Τύχωνος ἐπισκ. Ἀμαθοῦντος Κύπρου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. γ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ζ' 14-π' 2).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. γ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ι' 9-15).

- 17. Τετάρτη.** Ἰσαύρου διακόνου, Βασιλείου καὶ Ἰννοκεντίου (γ' αἰ.)· Μανουήλ, Σαβὲλ καὶ Ἰσμαήλ τῶν μαρτύρων († 362).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. γ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. π' 2-13).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. γ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ι' 16-22).

- 18. Πέμπτη.** Λεοντίου μάρτυρος, Ὑπατίου, Θεοδούλου, Αἰθερίου τῶν μαρτύρων († 70), Λεοντίου ὁσίου τοῦ Ἀργείου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. γ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. π' 22-27).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. γ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ι' 23-31).

- 19. Παρασκευή.** Ἰούδα ἀποστόλου τοῦ Θαδδαίου ἢ Λεββαίου, καὶ Ἰούδα ἀποστόλου τοῦ θεαδέλφου. Ζωσίμου μάρτυρος (β' αἰ.), Παΐσιου ὁσίου τοῦ μεγάλου.

Ἀπόστολος: ἀποστόλου, Τρ. καὶ Πέμ. πζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Τυρινῆς) (Ἰούδα 1-25).

Εὐαγγέλιον: ἀποστόλου, Ἰουν. 19 (Ἰω. ιδ' 21-24).

- 20. Σάββατον.** Μεθοδίου ἱερομάρτυρος, ἐπισκόπου Πατάρων († 312). Νικολάου Καβάσιλα (ιδ' αἰ.).

Ἀκολουθία Σαββάτου μετ' «Ἀλληλούια» (βλ. ἔμπροσθεν §§45-51).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. γ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. γ' 28-δ' 4).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. γ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ζ' 24-π' 4).

21. † ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Ἰουλιανοῦ μάρτυρος (γ' -δ' αἰ.). Τερεντίου ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Ἰκονίου (α' αἰ.), Νικήτα ἱερομ. τοῦ Νισυρίου († 1732). Ἦχος β', ἑωθινὸν γ'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε»· κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχάς».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 7 καὶ τοῦ Μηναίου 3 «Τὴν δυνάδα τιμήσωμεν» κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, «Παρηλθεν ἡ σκιά». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν αὐτῶν. Ἀπολυτίκιον «Ὅτε κατῆλθες», Δόξα, Καὶ νῦν, «Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου «Μετὰ τὸ πάθος πορευθεῖσαι».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον δὶς (μετὰ τοῦ Δόξα), Καὶ νῦν τὸ θεοτοκίον. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (γ') μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ ὁ τοῦ ἁγίου· ἀπὸ γ' ὥδῃς τὰ μεσώδια τοῦ Μηναίου· ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἄπας γηγενής».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ γ' ἀναστάσιμον «Ὅτι Χριστὸς ἐγήγερται» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ γ' ἑωθινὸν «Τῆς Μαργδαληνῆς Μαρίας», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (γενικαὶ τυπ. διατάξεις §§64-66). Μετὰ τὴν εἰσοδον, ἀπολυτίκια «Ὅτε κατῆλθες» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος: Κυρ. γ' ἐπιστ., «Δικαιωθέντες ἐκ πίστεως» (Ῥωμ. ε' 1-10). Εὐαγγέλιον: Κυρ. γ' Ματθ., «Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός» (Μτθ. ε' 22-33). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

- 22. Δευτέρα.** Εὐσεβίου ἱερομάρτ. ἐπισκ. Σαμοσάτων († 380).
Ζήνωνος καὶ Ζηναῖ (κυρίου καὶ δούλου) μαρτύρων († 304).

Ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τὸν Καρκίνον. Ἀρχὴ τοῦ θέρους.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. δ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. θ' 18-33).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. δ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ια' 2-15).

- 23. Τρίτη.** Ἀγριπίνης († 253-260) μάρτυρος. Ἀριστοκλέους πρε-
σβυτέρου, Δημητρίου διακόνου, Ἀθανασίου ἀναγνώστου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. δ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ι' 11-ια' 2).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. δ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ια' 16-20).

- 24. Τετάρτη.** † Τὸ γενέθλιον τοῦ προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰω-
άννου. Παναγιώτου νεομάρτυρος τοῦ Καισαρέως († 1765).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται δίχα Παρακλητικῆς, ὥς ἀκριβῶς
ἔχει ἐν τῷ Μηναίῳ (τυπ. 24ης Ἰουνίου §§1-3)· τὰ διὰ τὴν λιτὴν
στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν· ἀπόλυσις «Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς
Θεὸς ἡμῶν... ἰκεσίαις τοῦ τιμίον ἐνδόξου προφήτου, προδρό-
μου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, οὗ τὸ γενέθλιον ἐορτάζομεν...»
Εἰς τὸν ὄρθρον Εὐαγγέλιον: 24ης Ἰουνίου, «Συνέλαβεν Ἐλι-
σάβετ ἡ γυνὴ Ζαχαρίου» (Λκ. α' 24-25, 57-68, 76, 80)· κανό-
νες μόνον οἱ ἐν τῷ Μηναίῳ δύο τοῦ Προδρόμου· καταβασίαι
οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου». Εἰς τὴν λειτουργίαν, μετὰ
τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Προφῆτα καὶ πρόδρομε» καὶ τοῦ
ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος τοῦ
Προδρόμου, Κυρ. Τυροφάγου, «Νῦν ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτη-
ρία» (Ῥωμ. ιγ' 11-ιδ' 4)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Ἰουν. 24, «Ἐ-
πειδὴ περ πολλοὶ ἐπεχείρησαν» (Λκ. α' 1-25, 57-68, 76, 80)·
κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

- 25. Πέμπτη.** Ἀπόδοσις τοῦ γενεσίου τοῦ Προδρόμου. Φεβρωνίας
ὀσιομάρτυρος († 304). Ὁρεντίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. δ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ια' 13-24).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. δ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ια' 27-30).

- 26. Παρασκευή.** Δαυὶδ ὁσίου τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ († 540). Ἰω-
άννου ἐπισκόπου Γοθθίας.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. δ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ια' 25-36).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. δ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιβ' 1-8).

27. Σάββατον. Σαμψών όσιου του ξενοδόχου († 530).

Ἀκολουθία Σαββάτου με «Ἀλληλούια» (βλ. ἔμπροσθεν §§45-51).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. δ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ζ' 11-17).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. δ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ν' 14-23).

28. † ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Ἀνακομιδὴ τῶν ἱερῶν λειψάνων Κυρίου καὶ Ἰωάννου τῶν ἀναργύρων (412). Ἦχος γ', ἑωθινὸν δ'.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Μετὰ τὰ συνήθη, εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 7 καὶ τοῦ Μηναίου 3, Δόξα, Καὶ νῦν, «Πῶς μὴ θαυμάσωμεν». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἀσπύρως ἐκ θείου Πνεύματος». Ἀπολυτίκιον «Εὐφραίνεσθω τὰ οὐράνια», Δόξα, Καὶ νῦν, «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν».

Τὸ μεσονυχτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος», ἀπολυτίκιον «Εὐφραίνεσθω», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (δ') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρῶν καὶ ὁ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ' καὶ ζ' ᾠδῆς ὡς εἴθισται.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμωτέραν», «Ἄπας γηγενής».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ δ' ἀναστάσιμον «Ταῖς ἀρεταῖς ἀστράψαντες» καὶ τὸ θεοτοκίον.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ δ' ἑωθινὸν «Ὁρθρὸς ἦν βαθύς», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ τῶν μακαρισμῶν τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Εὐφραίνεσθω τὰ οὐράνια» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος: Κυρ. δ' ἐπιστ., «Ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας» (Ῥωμ. ζ' 18-23)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. δ' Ματθ., «Ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς Καπερναοὺμ» (Μτθ. η' 5-13). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

29. Δευτέρα. † Πέτρου († 64) καὶ Παύλου († 67) τῶν πανευφήμων καὶ πρωτοκορυφαίων ἀποστόλων (Τ.Μ.Ε., 29 Ἰουνίου §§1-3).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἄπαντα κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναιῷ τάξιν. Εἰς τὰ ἀπόστιχα, Καὶ νῦν, «Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τῶν ἀποστόλων» (Παρακλ., ἦχος πλ. β', Τετάρτη ἑσπέρας). Τὰ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελα εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Ἀπολυτίκιον «Οἱ τῶν ἀποστόλων»*, Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Τὸ ἀπολυτίκιον δὶς (μετὰ τοῦ Δόξα), Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ. Κανόνες μόνον οἱ δύο τῶν ἀποστόλων. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν». Ἐξαποστειλάριον, αἶνοι, δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτίκιον «Οἱ τῶν ἀποστόλων».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Οἱ τῶν ἀποστόλων» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος: τοῦ ἀποστόλου Παύλου, Ἰουν. 29, «Ἐν ᾧ δ' ἄν τις τολμᾷ» (Β' Κορ. ια' 21-ιβ' 9)· Εὐαγγέλιον: τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, Ἰουν. 29, «Ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη» (Μτθ. ις' 13-19). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἄξιον ἐστίν». Κοινωνικὸν «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν».

Σημείωσις. Σήμερον ἑσπέρας εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἐν Ἀθήναις κηρύγματος τοῦ ἀποστόλου Παύλου (Πρξ. ις' 16-36) τελεῖται ἐπὶ τοῦ βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου πάνδημος πανηγυρικὸς ἑσπερινός, ὃς τις μεταδίδεται καὶ διὰ τῶν ραδιοφωνικῶν καὶ τηλεοπτικῶν διαύλων.

30. Τρίτη. † Σύναξις τῶν ἁγίων ἐνδόξων 12 ἀποστόλων.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὰ 3 πρῶτα ἑσπέρια στιχηρὰ τῆς 29ης τοῦ μηνὸς «Ποίεις εὐφημιῶν» κ.λπ.

---

* Ἀπολυτίκιον τοῦ ἀποστόλου Παύλου ποιηθὲν ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου Παπαδοπούλου († 1938).

Ἦχος δ'. Κανόνα πίστεως.

Ἐθνῶν σε κήρυκα καὶ φωστῆρα τρισμέγιστον, Ἀθηναίων διδάσκαλον, οἰκουμένης ἀγλαΐσμα, εὐφροσύνης γεραίρομεν· τοὺς ἀγῶνας τιμῶμεν καὶ τὰς βασάνους διὰ Χριστόν, τὸ σεπτόν σου μαρτύριον· ἅγιε Παῦλε ἀπόστολε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

καὶ ἐκ τῆς 30ῆς τὰ 3 προσόμοια τῶν 12 ἀποστόλων «Ὡς αὐτόπται καὶ μάρτυρες» κ.λπ., Δόξα, «Ἡ πάνσεπτος τῶν ἀποστόλων», Καὶ νῦν, «Τίς μὴ μακαρίσει σε». Ἀπόστιχα τὰ τοῦ Μηναίου, Δόξα, «Ἐορτὴ χαρμόσυνος», Καὶ νῦν, «Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τῶν ἀποστόλων» (Παρακλ., ἤχος πλ. β', Τετ. ἐσπέρας). Ἀπολυτίκια «Οἱ τῶν ἀποστόλων πρωτόθρονοι», Δόξα, «Ἀπόστολοι ἅγιοι», Καὶ νῦν, «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτίκια. Καθίσματα τὰ τῆς α' καὶ β' στιχολογίας τῆς 29ῆς Ἰουνίου. Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα καὶ οἱ δύο κανόνες (τῆς 30ῆς τοῦ μηνὸς) μετὰ τῶν εἰρμῶν τοῦ πρώτου· ἀπὸ γ' καὶ ς' ὥδῃς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Καταβασίαι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἄπας γηγενῆς». Τὸ ἐξαποστειλάριον καὶ τὸ θεοτοκίον. Εἰς τοὺς αἶνους τὰ 4 προσόμοια «Ἡ κορυφαία κρηπίς», Δόξα, «Ἦν διήλθετε κτίσιν φωτίσαντες», Καὶ νῦν, «Δέσποινα, πρόσδεξαι» (Παρακλ., ἤχ. πλ. δ', Πέμπτη πρωί). Δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτίκιον «Ἀπόστολοι ἅγιοι».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Οἱ τῶν ἀποστόλων», «Ἀπόστολοι ἅγιοι» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος: τῶν 12 ἀποστόλων, Κυρ. ι' ἐπιστ., «Ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους» (Α' Κορ. δ' 9-16)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 30 Ἰουν., «Ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὄχλους» (Μτθ. θ' 36, ι' 1-8). Κοινωνικὸν «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν».

An intricate, symmetrical decorative border in a reddish-brown color. It features a central floral motif at the top, with elaborate scrollwork, acanthus leaves, and smaller floral elements extending downwards and outwards to form a rectangular frame around the text.

ΜΗΝ

ΙΟΥΛΙΟΣ

ΜΗΝ ΙΟΥΛΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα καὶ μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 14 καὶ ἡ νύξ ὥρας 10

- 1. Τετάρτη.** † Κοσμά καὶ Δαμιανοῦ τῶν ἀναργύρων τῶν ἐν Ῥώμῃ († 284).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ ἄνευ Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν γίνεται εἴσοδος· εἰς τὸ Καὶ νῦν τοῦ στίχου θεοτοκίον «*Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τῶν ἀναργύρων*» (Παρακλ., ἤχ. πλ. β', Τετάρτη ἑσπέρας). Εἰς τὸν ὄρθρον, τοῦ κανόνος τῶν ἁγίων προηγεῖται ὁ κανὼν τῆς μικρᾶς παρακλήσεως τῆς Θεοτόκου «*Υγρὰν διοδεύσας*»· καταβασαίαι οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Προστασία*»· Ἀπόστολος τῶν ἁγίων, Νοεμ. 1η, «*Υμεῖς ἐστε σῶμα Χριστοῦ*» (Α' Κορ. ιβ' 27-ιγ' 8)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «*Προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα*» (Μτθ. ι' 1, 5-8)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

- 2. Πέμπτη.** † Κατάθεσις τῆς τιμίας ἐσθήτος τῆς Θεοτόκου ἐν Βλαχέρναις (473).

Ἡ ἀκολουθία τῆς Θεοτόκου ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη εἰς τὸ Μηναῖον. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν ἄνευ εἰσόδου· τὸ δὲ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς λέγεται ἅπαξ. Μεσονυχτικὸν τὸ τῆς ἡμέρας. Ἐν τῷ ὄρθρῳ, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκιον δὶς· κανόνες οἱ δύο τοῦ Μηναίου (μετὰ τῶν εἰρμῶν τοῦ α'). Καταβασαίαι δὲν λέγονται, πλὴν μόνον ἐκ τοῦ β' κανόνος οἱ εἰρμοὶ τῆς γ', ς', η' καὶ θ' ὧδης εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν· ψάλλομεν δὲ καὶ «*Τὴν τιμιωτέραν*»· ἀλλὰ μετὰ τοὺς αἵνους, δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον ἅπαξ. Εἰς τὴν λειτουργίαν τὸ κοντάκιον τοῦ Μηναίου «*Περιβολὴν πᾶσι πιστοῖς*»· Ἀπόστολος τῆς Θεοτόκου, 21 Νοεμ., «*Εἶχεν ἡ πρώτη σκηνὴ*» (Ἐβρ. θ' 1-7)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, 8 Σεπτ. εἰς τὸν

ὄρθρον, «Ἀναστᾶσα Μαριάμ» (Λκ. α' 39-49, 56)· «Ἄξιον ἐστί»· «Ποτήριον σωτηρίου».

Σημείωσις. Ἐνθα ἐορτάζεται ἐπισημότερον ἡ ἀκολουθία τῆς Θεοτόκου, γίνεται εἴσοδος ἐν τῷ ἐσπερινῷ καὶ ψάλλονται εἰς τὸν ὄρθρον καταβασίαι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου».

- 3. Παρασκευή.** Ὑακίνθου μάρτυρος († 108). Ἀνατολίου Κων/λεως († 458), Θεοδότῃς μάρτυρος († 712), Γερασίμου τοῦ νέου ὁσιομάρτυρος τοῦ ἐκ Μεγάλου Χωρίου Εὐρυτανίας († 1812).

Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ε' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ις' 1-16).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ε' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιγ' 3-9).

- 4. Σάββατον.** Ἀνδρέου ἐπισκ. Κρήτης, ποιητοῦ τοῦ μεγάλου κανόνος. Μιχαὴλ Χωνιάτη ἐπισκόπου Ἀθηνῶν († 1220).

Ἀκολουθία Σαββάτου με' «Ἀλληλούια» (βλ. ἔμπροσθεν §§45-51).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ε' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. η' 14-21).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ε' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. θ' 9-13).

- 5. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ε΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.** Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἀγίῳ Ὁρει Ἀθῶν († 1000) καὶ Λαμπαδοῦ ὁσίων. Ἦχος δ', ἐωθινὸν ε'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε»· κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχάς».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Μηναίου 3 «Ποίων εὐφημιῶν ἔπαινον» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, «Ὡς ἐνθεος ἡ ζωὴ σου», Καὶ νῦν, «Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Τὴν τῶν πατέρων καλλονήν», Καὶ νῦν, «Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς μου» (Παρακλητική, ἦχος πλ. β', Σαββάτω ἐσπέρας, εἰς τὰ ἀπόστιχα). Ἀπολυτίκια «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», Δόξα, τοῦ ὁσίου «Τὴν ἐν σαρκὶ ζωὴν σου», Καὶ νῦν, «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἡχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τοῦ ὁσίου, τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «Τὴν ἐν σαρκὶ ζωὴν σου».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἀπολυτίκια μετὰ τοῦ θεοτοκίου, ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «Τὸ ἀπ' αἰῶνος», καὶ τῆς β' στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ε') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ τοῦ ὁσίου ἀνὰ 4· ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ ὁσίου καὶ τὸ μεσῶδιον αὐτοῦ κάθισμα μετὰ τοῦ θεοτοκίου· ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἄπας γηγενής».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἄγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ε' ἀναστάσιμον, τὸ τοῦ ὁσίου «Ὡς τηλαυγής» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ «Πανευαγής παντάνασσα».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ὁσίου προσόμοια 3 «Τίμιος ὄντως ὁ θάνατος» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα «Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα», «Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ», Δόξα, τὸ ε' ἑωθινὸν «Ὡ τῶν σοφῶν σου», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (γενικαὶ τυπ. διατάξεις §§64-66). Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», «Τὴν ἐν σαρκὶ ζωὴν σου» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος –μετὰ προκειμένου τῆς 17ης Ἰανουαρίου– τοῦ ὁσίου, Σαβ. κζ' ἔβδ. ἐπιστ., «Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος» (Γαλ. ε' 22-ς' 2)· Εὐαγγέλιον Κυρ. ε' Ματθαίου, «Ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν» (Μτθ. η' 28-θ' 1). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

6. Δευτέρα. Σισόη ὁσίου τοῦ μεγάλου († 429). Λουκίας († 301), Ἀπολλωνίου, Ἐπιμάχου, Ἀλεξανδρίωνος μαρτύρων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ζ' ἔβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ις' 17-24).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ζ' ἔβδ. Ματθ. (Μτθ. ιγ' 10-23).

7. Τρίτη. † Κυριακῆς μεγαλομάρτυρος (δ' αἰ.), Θωμᾶ ὁσίου τοῦ ἐν Μαλεῶ (ι' αἰ.).

Κατὰ τὸ Τ.Μ.Ε. (7 Ἰουλ. §1), «εἰ τύχοι ἡ μνήμη τῆς ἁγίας ἐν πάσῃ ἄλλῃ ἡμέρᾳ πλὴν Κυριακῆς, ἡ ἀκολουθία αὐτῆς μετὰ τῆς τοῦ ὁσίου Θωμᾶ τοῦ ἐν Μαλεῶ ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ διάταξιν», ἢ τοι μετὰ τῶν ὕμνων τῆς Παρακλητικῆς (βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις §§2-30). Εἰς τὸν ἑσπερινὸν ἄνευ εἰσόδου. Εἰς τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασίων· μετὰ δὲ τὸ ἑξαποστειλᾶριον τῆς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, καὶ τὰ κάτωθι τῆς ἁγίας·

Ἦχος γ', πρὸς «Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἄστροις»

Ἐν οὐρανοῖς ὡς μάρτυς, Κυριακὴ σὺ τῷ Θεῷ, παρισταμένη ἐνδόξως, πάντας ἡμᾶς τοὺς εὐσεβῶς, μνήμην τὴν σὴν ἐκτελοῦντας, σῶζε σεπταῖς σου πρεσβείαις.

Θεοτοκίον (ὅμοιον)

Ἰερωπάταις κόρη, Κυριακῆς τῆς σεμνῆς, πρεσβείαις φύλαττε πάντας, δούλους τοὺς σοὺς ἐκ τῶν δεινῶν, καὶ πάσης ἄλλης ἀνάγκης, ὡς προστασία τοῦ κόσμου.

«Σοὶ δόξα πρέπει», ἡ δοξολογία χῦμα καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία ὡς συνήθως. Εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ς' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. α' 1-9). Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ς' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιγ' 24-30). Κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας.

Σημείωσις. Εἰς τοὺς ἐορτάζοντας τὴν μνήμην τῆς μεγαλομάρτυρος ναοῦς, ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἐκ τῆς οἰκείας φυλλάδος κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ τάξιν· εἰς τὴν λειτουργίαν προκείμενον καὶ ἀλληλουιᾶριον μαρτυρικά (4 Δεκ.)· Ἀπόστολος: τῆς ἁγίας, Πέμ. ιε' ἐβδ. ἐπιστ. (Γαλ. γ' 22-δ' 5)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Δευτ. ιε' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. ε' 24-34)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

8. Τετάρτη. Προκοπίου μεγαλομάρτυρος († 303)· Θεοφίλου ὁσίου τοῦ ἐκ Ζίχνης († 1548), Ἀναστασίου ἱερομ. ἐξ Ἰωαννίνων († 1734).

Ἡ ἀκολουθία τοῦ μεγαλομάρτυρος, οὕσα ἡμιορτάσιμος, ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου μετὰ Παρακλητικῆς (ὄρα ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις §§2-30). Εἰς τὸν ἑσπερινὸν ἄνευ εἰσόδου. Εἰς τὸν ὄρθρον ἄνευ κατα-

βασιῶν· οἱ αἶνοι τοῦ Μηναίου, ἡ μικρὰ δοξολογία χῦμα καὶ ἀπόστιχα αἰνῶν ἐκ τῆς Παρακλητικῆς. Εἰς τὴν θ. λειτουργίαν Ἀπόστολος· μεγαλομάρτυρος, ὃν ζῆτει Κυρ. λβ' ἐπιστ. (Α' Τιμ. δ' 9-15)· Εὐαγγέλιον· ἡμέρας, Τετ. ς' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιγ' 31-36). Δυνατὸν ὅμως ἐν τῷ ὁρθρῳ νὰ ψαλῇ δοξολογία μεγάλη (παρалаιπομένων τῶν ἀποστίχων τῶν αἰνῶν)· τότε εἰς τὴν λειτουργίαν λέγεται Εὐαγγέλιον τοῦ ἁγίου, Ἰουλίου 8 (Λκ. ς' 17-19, θ' 1-2, ι' 16-21)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

Σημείωσις. Ἐνθα τυχὸν ἐορτάζεται ὁ μεγαλομάρτυς, ἡ ἀκολουθία λέγεται ἐκ τῆς οἰκείας φυλλάδος ἅνεν Παρακλητικῆς, μετ' εἰσόδου εἰς τὸν ἐσπερινόν· εἰς τὸν ὁρθρον, κανόνες ὁ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ ὁ τοῦ ἁγίου· καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· δοξολογία μεγάλη· εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «Προστασία»· ἀναγνώσματα τοῦ ἁγίου.

9. Πέμπτη. Παγκρατίου ἱερομάρτυρος ἐπισκ. Ταυρομενίας (α' αἰ.). Διονυσίου τοῦ ῥήτορος καὶ Μητροφάνους ὁσίων τῶν ἐν Ἀθῶ, Μιχαὴλ νεομάρτυρος τοῦ Ἀθηναίου († 1770).

Ἀπόστολος· ἡμέρας, Πέμ. ς' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. γ' 18-23).

Εὐαγγέλιον· ἡμέρας, Πέμ. ς' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιγ' 36-43).

10. Παρασκευή. Τῶν ἐν Νικοπόλει τῆς Ἀρμενίας 45 μαρτύρων († 319). Γρηγορίου ἐπισκόπου Ἀσσου.

Ἀπόστολος· ἡμέρας, Παρ. ς' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. δ' 5-9).

Εὐαγγέλιον· ἡμέρας, Παρ. ς' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιγ' 44-54).

11. Σάββατον. Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος († 451). Ὀλγας ἱσαποστόλου († 969), Νεκταρίου ὁσιομάρτυρος τοῦ ἐκ Βρυούλων († 820).

Ἡ ἐορτάσιμος ἀκολουθία τῆς ἁγίας ψάλλεται ἅνεν Παρακλητικῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (τυπικὸν 11ης Ἰουλίου §§1-3). Μετὰ τὸ δοξαστικὸν τῶν ἐσπεριῶν, Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἀποδιδομένου ἡχου. Τὰ στιχηρὰ τῆς λιτῆς εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον «Λίαν εὐφρανας» εἰς μὲν τὸν ἐσπερινόν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «Θεὸς Κύριος» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν». Εὐαγγέλιον ὁρθρον· τῆς ἁγίας, Δευτ. ιε' ἐβδ. Ματθ., «Ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ ὄχλος πολὺς» (Μρ. ε' 24-34). Κανό-

νες, ὁ μικρὸς παρακλητικὸς τῆς Θεοτόκου (μετὰ τῶν εἰρμῶν) καὶ ὁ τῆς ἁγίας. Καταβασίαι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου». Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «Προστασία»· Ἀπόστολος –μετὰ προκειμένου τῆς 16ης Σεπτ.– τῆς ἁγίας, Κυρ. ις' ἐπιστ., «Συνεργοῦντες παρακαλοῦμεν» (Β' Κορ. ς' 1-10)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Δευτ. δ' ἐβδ. Λουκᾶ, «Ἐρώτα τις τῶν Φαρισαίων» (Λκ. ς' 36-50)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

12. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ϛ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Πρόκλου καὶ Ἰλαρίου τῶν μαρτύρων (β' αἰ.). Ἦχος πλ. α', ἑωθινὸν Ϛ'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Λίαν εὐφρανاس»· κοντάκιον «Ἀγῶνας ἐν ἀθλήσει».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 7 καὶ τοῦ Μηναίου 3, Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν αὐτῶν. Ἀπολυτίκια «Τὸν συνάναρχον», Δόξα, Καὶ νῦν, «Χαῖρε, πύλη Κυρίου».

Τὸ μεσονυχτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὰ συνήθη, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον «Τὸν συνάναρχον», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Χαῖρε, πύλη Κυρίου». [Τὸ ψαλτήριον καὶ ὁ Ἀμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ς') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

KANONES, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ' καὶ Ϛ' ᾠδῆς ὡς εἴθισται.

KATABASIAI οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἄπας γηγενῆς».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ Ϛ' ἀναστάσιμον, καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς αἶνοις στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ Ϛ' ἑωθινὸν «Ἡ ὄντως εἰρήνη», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Τὸν συνάναρχον» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος Κυρ. ς' ἐπιστ., «Ἐχοντες χαρίσματα» (Ῥωμ. ιβ' 6-14)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ς' Ματθ., «Ἐμβὰς ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοῖον» (Μτθ. θ' 1-8). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

- 13. Δευτέρα.** Ἡ συνάξις τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, Στεφάνου ὁσίου τοῦ Σαββαΐτου († 794), μάρτυρος Γολινδοῦχ.

Ἀπόστολος: ἀρχαγγέλου, 8ης Νοεμ. (Ἐβρ. β' 2-10).

Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 8ης Νοεμ. (Λκ. ι' 16-21).

- 14. Τρίτη.** Ἀκύλα ἀποστόλου (Πρξ. ιη' 2). Ἰούστου μάρτυρος, Ἰωσήφ ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, Νικοδήμου ὁσίου τοῦ Ἀγιορείτου († 1809).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ζ' ἔβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ς' 20-ζ' 12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ζ' ἔβδ. Ματθ. (Μτθ. ιδ' 1-13).

Σημείωσις. Ἐνθα ἐορτάζεται ὁ ὅσιος Νικόδημος, καταλιμπάνεται ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου (ψαλλομένη ἐν τοῖς ἀποδείκνους), καὶ ἀναγινώσκονται τὰ εἰς τὴν οἰκίαν φυλλάδα κείμενα ἀναγνώσματα.

- 15. Τετάρτη.** Κηρύκου μάρτυρος καὶ Ἰουλίττης τῆς μητρὸς αὐτοῦ († 305).

Προκείμενον, ἤχος δ', «Ὁ κατοικίζων στείραν ἐν οἴκῳ, μητέρα ἐπὶ τέκνοις εὐφραينوμένην», στίχος «Αἰνεῖτε, παῖδες, Κύριον, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου»· Ἀπόστολος τοῦ μάρτυρος, Ἰουλίου 15 (Α' Κορ. ιγ' 11-ιδ' 5)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ζ' ἔβδ. Ματθ. (Μτθ. ιδ' 35-ιε' 11).

Σημείωσις. Ἐὰν τυχὸν ψαλὴ ἐορτάσιμος ἀκολουθία τῶν μαρτύρων, λέγεται ἄνευ Παρακλητικῆς, μετ' εἰσόδου εἰς τὸν ἐσπερινόν· εἰς τὸν ὄρθρον καταβαsaίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοῖξω τὸ στόμα μου»· εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «Προστασία»· Εὐαγγέλιον τῶν μαρτύρων, ὃ ζῆτει Σαβ. ι' ἔβδ. Ματθ. (Μτθ. ιζ' 24-ιη' 4)· κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε, παῖδες, Κύριον, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου· ἁλληλουῖα».

- 16. Πέμπτη.** Ἀθηνογένους ἱερομάρτυρος († 311).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ζ' ἔβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ζ' 24-35).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ζ' ἔβδ. Ματθ. (Μτθ. ιε' 12-21).

17. Παρασκευή. † Μαρίνης μεγαλομάρτυρος (δ' αἰ.).

Ἡ ἀκολουθία κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναιίου. Εἰς τὰ ἀποστικά τοῦ ἑσπερινοῦ Καὶ νῦν, «Θεοτόκε σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τῆς ἀθληφόρου» (Παρακλ., ἡχ. πλ. β', Τετάρτη ἑσπέρας). Εἰς τὸν ὄρθρον κανόνες ὁ τῆς μικρᾶς Παρακλήσεως «Υγρὰν διοδεύσας» καὶ οἱ δύο τῆς ἀγίας· καταβασίαι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «Προστασία»· Ἀπόστολος: τῆς ἀγίας, Πέμ. ιε' ἔβδ. ἐπιστ., «Πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὴν πίστιν» (Γαλ. γ' 23-δ' 5)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Δευτ. ιε' ἔβδ. Ματθ., «Ἐκολούθει τῷ Ἰησοῦ ὄχλος» (Ματθ. ε' 24-34)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

18. Σάββατον. Αἰμιλιανοῦ, Παύλου, Θεῆς καὶ Οὐαλεντίνης τῶν μαρτύρων († 363).

Ἀκολουθία Σαββάτου μετὰ «Ἀλληλούια» (βλ. ἔμπροσθεν §§45-51).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ζ' ἔβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ιβ' 1-3).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ζ' ἔβδ. Ματθ. (Ματθ. ι' 37-ια' 1).

19. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ζ'. «Τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων πατέρων τῆς ἐν Χαλκηδόνι Δ' Οἰκουμενικῆς συνόδου (451)». Μακρίνης, ἀδελφῆς τοῦ μεγάλου Βασιλείου, καὶ Δίου, ὁσίων († 380). Ἡχος πλ. β', ἑωθινὸν ζ'.

Εἵδησις. Ἡ ἀκολουθία τῶν ἁγίων πατέρων κεῖται ἐν τῷ Μηναιῷ μεταξὺ 13ης καὶ 14ης Ἰουλίου.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ», ἀναστάσιμα 4 (Τ.Μ.Ε. Προθεωρία §7), τῶν πατέρων προσόμοια 4 εἰς 6, Δόξα, «Τὰς μυστικὰς σήμερον», Καὶ νῦν, «Τίς μὴ μακαρίσει σε».

Εἰσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῆς ἀκολουθίας τῶν πατέρων.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Ἀποστολικῶν παραδόσεων», Καὶ νῦν, «Ἀσπύρως ἐκ θεοῦ Πνεύματος».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», Δόξα, «Ὑπερδεδοξασμένους εἶ», Καὶ νῦν, «Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεῖς».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἀπολυτίκιον «Ὑπερδεδοξασμένος εἶ».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὰ συνήθη, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἔσπερινῳ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ᾠμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «Ὁ τὴν εὐλογημένην», καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (ζ΄) μετὰ πάσης τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τῶν πατέρων· ἀπὸ γ΄ ὥδῃς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μεσώδιον κἀθισμα τῶν πατέρων «Φωστῆρες ὑπέρολαμπροι» καὶ τὸ θεοτοκίον· ἀφ' ε΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῶν πατέρων, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς τῶν πατέρων.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου». «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἄπας γηγενής».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ζ΄ ἀναστάσιμον «Ὅτι ἦσαν τὸν Κύριον», τῶν πατέρων «Πατέρων θείων σήμερον» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ «Ἐν δύο ταῖς θελήσεσιν».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν πατέρων προσόμοια 3 «Ὅλην συγκροτήσαντες» κ.λπ. εἰς 4, εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, «Τῶν ἁγίων πατέρων ὁ χόρος», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (βλέπε ἔμπροσθεν, γεν. τυπ. διατάξεις §§64-66).

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕἰΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», τὸ τῶν πατέρων καὶ τὸ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουϊάριον τῆς Κυρ. τῶν πατέρων Ἰουλίου· Ἀπόστολος τῶν πατέρων, 11 Ὁκτ., «Πιστὸς ὁ λόγος καὶ περὶ τούτων» (Τίτ. γ΄ 8-15)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, 18 Ἰαν., «Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου» (Μτθ. ε΄ 14-19).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Αἰνεῖτε»· «Εἶδομεν τὸ φῶς», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

20. Δευτέρα. † Ἡλιοῦ προφήτου τοῦ Θεσβίτου (940 π.Χ.).

Ἡ ἐορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ προφήτου ψάλλεται δίχα Παρακλητικῆς, κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν. Εἰς τὸν στίχον τοῦ ἐσπερινοῦ, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τοῦ προφήτου» (Παρακλ., ἡχ. πλ. β', Τετάρτη ἐσπέρας). Τὸ ἀπολυτίκιον ἔν τε τῷ ἐσπερινῷ καὶ τῷ ὄρθρῳ ἐπισφραγίζεται μετὰ τοῦ ὁμοήχου α' θεοτοκίου «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον». Εἰς τὸ μεσονυκτικὸν τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρά. Εἰς τὸν ὄρθρον ὁ τῆς Θεοτόκου μικρὸς παρακλητικὸς κανὼν «Ὑγρὰν διοδεύσας» καὶ οἱ δύο τοῦ Μηναίου. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου». Κοντάκιον εἰς τὴν λειτουργίαν «Προστασία». Ἀπόστολος τοῦ προφήτου, Ἰουλίου 20, «Ὑπόδειγμα λάβετε» (Ἰακ. ε' 10-20). Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Παρ. α' ἐβδ. Λουκᾶ, «Ἐθαύμαζον οἱ ὄχλοι» (Λκ. δ' 22-30). Κοινωνικὸν «Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν Κυρίῳ· τοῖς εὐθέσι πρόπει αἶνες· ἀλληλούια».

21. Τρίτη. Ἰωάννου ὁσίου καὶ Συμεὼν ὁσίου τοῦ διὰ Χριστὸν σαλοῦ († 590). Παρθενίου ἐπισκόπου τῶν Ῥαδοβιζίων Ἀρτης.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ν' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ι' 5-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ν' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ις' 6-12).

22. Τετάρτη. Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς τῆς καλλιπαρθένου μυροφόρου (α' αἰ.), Μαρκέλλης παρθενομάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ν' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ι' 12-23).

Εὐαγγέλιον: μυροφόρου, Τρ. δ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ν' 1-3).

23. Πέμπτη. Φωκᾶ ἱερομάρτυρος. Ἰεζεκιήλ τοῦ προφήτου (600 π.Χ.), Πελαγίας ὁσίας τῆς ἐν Τήνῳ († 1834).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ν' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ι' 28-ια' 8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ν' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ις' 24-28).

24. Παρασκευή. Χριστίνης μεγαλομάρτυρος († 300). Ἀθηναγόρου τοῦ ἀπολογητοῦ, Θεοφίλου τοῦ Ζακυνθίου τοῦ ἐν Χίῳ μαρτυρήσαντος († 1635).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ν' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ια' 8-23).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ν' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ις' 10-18).

25. Σάββατον. † Ἡ κοίμησις τῆς ἁγίας Ἀννης, μητρὸς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ὀλυμπιάδος διακόνου († 408-410) καὶ Εὐπραξίας († 413) ὁσίων· μνήμη τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ε' Οἰκουμενικῆς συνόδου (553).

Ἡ ἐορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ Μηναίου ψάλλεται δίχα Παρακλητικῆς. Τὰ τῆς λιτῆς στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἁγίας ἅπαξ εἰς τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν, ἀλλὰ δις εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος», μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν, εἰς τὸ δεύτερον. Καταβασίαι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν». Εἰς τὴν λειτουργίαν ἀπολυτίκια «Ζωὴν τὴν κηύσασαν» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τοῦ Μηναίου «Προγόνων Χριστοῦ»· προκείμενον καὶ ἀλληλουϊάριον τῆς 25ης Ἰουλίου· Ἀπόστολος τῆς ἁγίας, 23 Σεπτ. «Ἀβραάμ δύο υἱοὺς ἔσχεν» (Γαλ. δ' 22-27)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σαβ. ς' ἐβδ. Λουκᾶ, «Οὐδεὶς λύχνον ἄψας» (Λκ. η' 16-21)· κοινωτικὸν «Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν Κυρίῳ, τοῖς εὐθέσι πρέπει αἰνεσις· ἀλληλουία».

26. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ἡ ΜΑΤΘΑΙΟΥ. † Παρασκευῆς ὁσιομάρτυρος (β' αἰ.), Ἐρμολάου ἱερομάρτυρος († 305). Ἦχος βαρὺς, ἑωθινὸν η' (τυπικὸν 26ης Ἰουλίου, §§2-3).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ζωὴν τὴν κηύσασαν»· κοντάκιον «Προγόνων Χριστοῦ».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6 καὶ τῆς ἁγίας 3 «Ὁ τοῦ παραδόξου θαύματος, Παρασκευὴ ἡ σοφὴ» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, «Παρθενομάρτυς ἀθληφόρε», Καὶ νῦν, «Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης». Εἵσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τῆς ἁγίας «Δεῦτε πάντα τῆς γῆς τὰ πέρατα», Καὶ νῦν, «Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς». Ἀπολυτίκια «Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου», Δόξα, «Τὴν σπουδὴν σου τῇ κλήσει», Καὶ νῦν, «Τοῦ Γαβριὴλ φθελγασμένου σοι».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα (ἀλλ' εἰς τὸ Καὶ νῦν τῆς α' στιχολογίας τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου «Ὡς τῆς ἡμῶν ἀναστάσεως»). Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (η') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρημῶν) καὶ τῆς ὁσιομάρτυρος «Ὑμνοῦσι τὴν φωτοφόρον μνήμην σου»· ἀπὸ γ' ὥδης τὸ μεσφύδιον τῆς ὁσιομάρτυρος κάθισμα «Ἐκ σπαργάνων μητρῶων», Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Ὡς παρθένον καὶ μόνην ἐν γυναιξίν»· ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἄπας γηγενῆς».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ η' ἀναστάσιμον «Δύο ἀγγέλους βλέψασα», τῆς ὁσιομάρτυρος «Ῥωσθεῖσα, καλλιπάρθενε» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ «Μαρία, καθαρῶτατον».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς ὁσιομάρτυρος προσόμοια 3 «Ἐν ταῖς αὐλαῖς τοῦ Κυρίου» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα «Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον καὶ προσέσχε με καὶ εἰσήκουσε τῆς δεήσεώς μου», «Καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραις τοὺς πόδας μου καὶ κατεύθυνε τὰ διαβήματά μου», Δόξα, τὸ η' ἑωθινὸν «Τὰ τῆς Μαρίας δάκρυα», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (βλέπε ἔμπροσθεν γεν. τυπ. διατάξεις §§64-66). Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Κατέλυσας», «Τὴν σπουδὴν σου τῇ κλήσει» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος –μετὰ προκειμένου τοῦ μηνολογίου τῆς 25ης Νοεμβρίου– τῆς ὁσιομάρτυρος, ὃν ζήτηι Πέμ. ιε' ἐβδ. ἐπιστ., «Πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὴν πίστιν» (Γαλ. γ' 23-δ' 5)· Εὐαγγέλιον Κυρ. ἡ' Ματθ. «Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς» (Μτθ. ιδ' 14-22). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

27. Δευτέρα. † Παντελεήμονος μεγαλομάρτυρος τοῦ ἱαματικοῦ († 305).

Ἡ ἀκολουθία ἐορτάσιμος οὕσα ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου, δίχα Παρακλητικῆς. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν σιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εἰς τὸν ὄρθρον Εὐαγγέλιον τοῦ ἁγίου, 27 Ἰουλ. ἡ Τρ. ιβ' ἐβδ. Λουκᾶ, «*Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων*» (Λκ. κα' 12-19)· κανόνες οἱ δύο τοῦ Μηναίου. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Χοροὶ Ἰσραήλ*». Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «*Ἐπὶ τοῦ ὅρους μετεμορφώθης*» (6ης Αὐγούστου)· Ἀπόστολος: τοῦ ἁγίου, 26 Ὀκτωβρίου, «*Ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι*» (Β' Τιμ. β' 1-10)· Εὐαγγέλιον: 23 Ἀπριλίου, «*Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν*» (Ἰω. ιε' 17-ις' 2)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

Εἰδήσις. Ἀπὸ σήμερον μέχρι 5ης Αὐγούστου (πλὴν τῆς 1ης Αὐγ.), ἐὰν ἐορτάζεται ἅγιος, καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Χοροὶ Ἰσραήλ*», εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον «*Ἐπὶ τοῦ ὅρους μετεμορφώθης*» μέχρι τῆς 13ης Αὐγούστου (πλὴν τῆς 1ης καὶ τῆς 5ης Αὐγούστου).

28. Τρίτη. Προχόρου, Νικάνορος, Τίμωνος καὶ Παρμενᾶ τῶν ἀποστόλων. Εἰρήνης ὁσίας Χρυσοβαλάντου, Παύλου ὁσίου τοῦ Ξηροποταμηνοῦ.

Ἀπόστολος: ἁγίων, ζητεῖ τῇ Κυριακῇ τῶν μυροφόρων (Πρξ. ζ' 1-7).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. θ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιν' 18-22, ιθ' 1-2, 13-15).

29. Τετάρτη. Καλλινίκου καὶ Θεοδότῃς μαρτύρων (γ' -δ' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. θ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ιγ' 4-ιδ' 5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. θ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. κ' 1-16).

30. Πέμπτη. Σιλουανοῦ τοῦ καὶ Σίλα καλουμένου, Κρήσκεντος, Ἐπαινετοῦ καὶ Ἀνδρονίκου ἀποστόλων (α' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἀποστόλου Σίλα, Σαβ. ε' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιε' 35-41).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. θ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. κ' 17-28).

31. Παρασκευή. Εὐδοκίμου δικαίου (θ' αἰ.), προεόρτια τῆς προόδου τοῦ τιμίου Σταυροῦ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. θ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ιδ' 26-40).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. θ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. κα' 12-14, 17-20).

An intricate, symmetrical decorative border in a reddish-brown color. It features a central floral motif at the top and bottom, with elaborate scrollwork and floral patterns along the sides. The border frames the central text.

ΜΗΝ

ΔΥΓΟΥΣΤΟΣ

ΜΗΝ ΔΥΓΟΥΣΤΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 13 καὶ ἡ νύξ ὥρας 11

1. Σάββατον. Ἡ πρόοδος τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ἡ τοι ἡ ἔξοδος αὐτοῦ ἐκ τοῦ παλατίου εἰς τὴν Πόλιν· τῶν ἁγίων ἑπτὰ παιδων Μακκαβαίων, Σολομονῆς τῆς μητρὸς αὐτῶν καὶ Ἑλεαζάρου τοῦ διδασκάλου αὐτῶν (166 π.Χ.). Ἑλέσης ὁσιομάρτυρος τῆς ἐν Κυθήροις (τυπικὸν 1ης Αὐγούστου §§4-6).

Ἀρχὴ τῆς νηστείας τοῦ δεκαπενταυγούστου

Ἡ ἀκολουθία, ἐορτάσιμος οὕσα, ψάλλεται δίχα Παρακλητικῆς, ὡς ἔχει εἰς τὸ Μηναῖον. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν γίνεται εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ. Τὸ ἀπολυτίκιον τῶν ἁγίων εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «Θεὸς Κύριος» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ τοῦ Σταυροῦ. Εἰς τὸν ὄρθρον μόνον οἱ δύο κανόνες τοῦ Μηναίου· καταβασίαι (μόνον σήμερον) οἱ εἰρμοὶ «Σταυρὸν χαράξας»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε». Ἑξαποστειλάρια, αἵνοι κ.λπ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ σταυρῷ»· τρισάγιον· προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῶν μαρτύρων (9 Μαρτίου)· Ἀπόστολος· τῶν ἁγίων, Κυρ. α' ἐπιστ., «Οἱ ἅγιοι πάντες» (Ἑβρ. ια' 33-ιβ' 2)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, Τετ. γ' ἐβδ. Ματθ., «Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς» (Μτθ. ι' 16-22)· «Ἄξιον ἐστὶ»· κοινωνικὸν τοῦ Σταυροῦ «Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε· ἀλληλούια», «Εἵδομεν τὸ φῶς».

Εἵδησις. Σήμερον τὸ ἑσπέρας δὲν ψάλλεται παρακλησις.

2. † ΚΥΡΙΑΚΗ Θ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Μνήμη τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ ἱ. λειψάνου τοῦ πρωτομάρτυρος καὶ ἀποστόλου Στεφάνου (428). Θεοδώρου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Δαρδανελλίοις (†1690). Ἦχος πλ. δ', ἑωθινὸν θ' (Τ.Μ.Ε., 2 Αὐγούστου §2, καὶ 27 Ἰουλίου §§2-4).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου», Δόξα, «Τὰς ἀλληλόνας τῶν ἁγίων» κοντάκιον «Ὁ ὑψωθείς».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ ἁγίου 3 «Τῇ τοῦ Πνεύματος χάριτι» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, «Πρῶτος ἐν μάρτυσι», Καὶ νῦν, «Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Χαίροις ἐν Κυρίῳ», Καὶ νῦν, «Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς μου». Ἀπολυτίκια «Ἐξ ὕψους κατήλθες», Δόξα, «Βασίλειον διάδημα», Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὰ συνήθη, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μεθ' θεοτοκίον «Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς», καὶ τῆς β' στιχολογίας μεθ' θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (θ') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ ὁ τοῦ ἁγίου. Ἀπὸ γ' ὥδῃς τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Μηναίου. Ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον, ὁ οἶκος καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χοροὶ Ἰσραὴλ»· «Τὴν τιμωτέραν», «Ὁ τόκος σου ἄφθορος».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ θ' ἀναστάσιμον, τὸ τοῦ πρωτομάρτυρος «Ὁ πρῶτος τῶν μαρτύρων» καὶ τὸ θεοτοκίον «Ὅν περ αἱ ἄνω τάξεις».

Εἰς τοὺς Αἴνους στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ πρωτομάρτυρος προσόμοια 3 «Ἄγγελος ἐπίγειος» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα «Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει καὶ ὥσει κέδρος ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται», «Πεφντευμένος ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, ἐν ταῖς αὐλαῖς τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσει», Δόξα, τὸ θ' ἑωθινὸν «Ὡς ἐπ' ἐσχάτων», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (βλέπε ἔμπροσθεν γεν. τυπ. διατάξεις §§64-66).

Μετά την είσοδον, ἀπολυτίκια «Ἐξ ὕψους κατήλθες», «Βασίλειον διάδημα» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης». Ἀπόστολος: Κυρ. θ' ἐπιστ., «Θεοῦ ἐσμεν συνεργοί» (Α' Κορ. γ' 9-17). Εὐαγγέλιον: Κυρ. θ' Μαθ., «Ἡνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ» (Μαθ. ιδ' 22-34). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Εἰδήσις. Ἀπὸ σήμερον τὸ ἐσπέρας μέχρι τῆς ἐσπέρας τῆς 13ης τοῦ αὐτοῦ μηνὸς συνάπτεται εἰς τὰς ἀκολουθίας τῶν ἐσπερινῶν –ἐξαιρέσει τῶν ψαλλομένων τὸ ἐσπέρας τοῦ Σαββάτου καὶ τὸ ἐσπέρας τῆς παραμονῆς τῆς ἑορτῆς τῆς Μεταμορφώσεως– εἰς ἐκ τῶν δύο παρακλητικῶν κανόνων τῆς Θεοτόκου, «τῇ μὲν α' ἡμέρᾳ ὁ μικρὸς, τῇ δὲ β' ὁ μέγας καὶ οὕτω καθεξῆς», ἀπὸ δὲ τῆς πρώτης Κυριακῆς τοῦ Αὐγούστου, ψάλλονται, ὡς εἴθισται, ὁ μὲν μέγας τὴν ἐσπέραν τῆς Κυριακῆς, τῆς Τρίτης καὶ τῆς Πέμπτης, ὁ δὲ μικρὸς τὴν ἐσπέραν τῆς Δευτέρας, τῆς Τετάρτης καὶ τῆς Παρασκευῆς. Κατὰ ταῦτα ψάλλονται ὁ μὲν μικρὸς τὴν ἐσπέραν τῆς 3ης, 7ης, 10ης καὶ 12ης Αὐγούστου, ὁ δὲ μέγας τὴν ἐσπέραν τῆς 2ας, 4ης, 6ης, 9ης, 11ης καὶ 13ης τοῦ μηνός.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Μετὰ τὸν προοιμιακὸν (ἄνευ Ψαλτηρίου), εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», στιχηρὰ ἐκ τῆς Παρακλητικῆς τοῦ βαρέος ἤχου δύο «Ἄρόν σου, ὦ ψυχὴ μου τὸ ὄμμα», «Βλέψον σου τὰ παράνομα ἔργα», τῶν ἀσωμάτων ἐν «Φλόγα πυρὸς τοὺς ἀγγέλους» καὶ τῶν ὁσίων (ἐκ τοῦ Μηναίου, Αὐγούστου 3) ἕτερα 3 «Οἱ ὅσιοί σου, Κύριε», κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον «Οἱ λογισμοὶ ἀκάθαρτοι». Ἀπόστιχα τὰ τῆς Παρακλητικῆς. «Νῦν ἀπολύεις» καὶ εὐθὺς

Ἡ παράκλησις. Μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» ὁ ρμβ' (142ος) ψαλμὸς «Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου». Οἱ χοροὶ τὸ «Θεὸς Κύριος», τὸ θεοτοκίον «Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς», Δόξα, τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, Καὶ νῦν, τὸ ἕτερον θεοτοκίον «Οὐ σιωπήσωμεν ποτέ». Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα καὶ ψάλλεται ὁ κανὼν τῆς μεγάλης παρακλήσεως ἐκ τοῦ Ὁρολογίου ἄνευ τῶν εἰρμῶν. Μετὰ τὸ κοντάκιον «Προστασία» (καταλιμπανομένου τοῦ ἀντιφώνου τῶν ἀναβαθμῶν) εὐθὺς τὸ προκείμενον «Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός σου» καὶ τὰ λοιπὰ. Εἰς τὰ μεγαλυνάρια θυμῷ ὁ ἱερεὺς τὸ θυσιαστήριον καὶ τὸν λαόν,

πρὸ δὲ τοῦ «*Πᾶσαι τῶν ἀγγέλων*» ψάλλεται καὶ τὸ μεγαλυνάριον τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ. Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ. (ἐπειδὴ ἡ ἀκολουθία τῶν ὁσίων στερεῖται ἰδιομέλου δοξαστικοῦ) ἀντὶ ἀπολυτικίου τὰ 3 κατανυκτικά τροπάρια «*Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε*», Δόξα, «*Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Τῆς εὐσπλαγχνίας*». Ἡ ἐκτενὴς ἀπὸ τῆς αἰτήσεως «*Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός*», «*Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεός*», καὶ ἡ (μεγ.) ἀπόλυσις, ἀλλὰ πρὸ τοῦ «*Δι' εὐχῶν*» ψάλλονται τὰ ἐξαποστειλάρια «*Ἀπόστολοι ἐκ περάτων*» καὶ λοιπὰ (κατὰ νεώτερον ἔθος, τὰ ἐξαποστειλάρια ταῦτα ψάλλονται καθ' ἑκάστην καθ' ὅλην τὴν περίοδον τοῦ δεκαπενταυγούστου). [Ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύονται οἱ ἅγιοι τῆς 3ης Αὐγ.].

3. Δευτέρα. Δαλμάτου, Φαύστου καὶ Ἰσαακίου ὁσίων. Θεοκλητοῦς ὁσίας, Σαλώμης τῆς μυροφόρου, Θεοδώρας τῆς ἐν Θεο/nίκη.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ι' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ιε' 12-20).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ι' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. κα' 18-22).

Τῇ Δευτέρᾳ ἐσπέρας. Ὁ ἐσπερινὸς τῆς 4ης Αὐγούστου ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (μετὰ Παρακλητικῆς)· μετὰ τὸ «*Νῦν ἀπολύεις*» ἡ μικρὰ παράκλησις· ἀντὶ ἀπολυτικίου τὰ 3 κατανυκτικά τροπάρια «*Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε*» κ.λπ.. [Ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύονται οἱ ἅγιοι τῆς 4ης Αὐγούστου.]

4. Τρίτη. Τῶν ἑπτὰ παίδων τῶν ἐν Ἐφέσῳ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ι' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. ιε' 29-38).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ι' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. κα' 23-27).

Τῇ Τρίτῃ ἐσπέρας. Ὁ ἐσπερινὸς τῆς 5ης Αὐγούστου ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (ἄνευ Παρακλητικῆς)· μετὰ τὸ «*Νῦν ἀπολύεις*» ἡ μεγάλη παράκλησις· ἐν τέλει τὸ προεόρτιον ἀπολυτικίον ἅπαξ. [Ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς 5ης Αὐγ.]

5. Τετάρτη. Προεόρτια τῆς Μεταμορφώσεως· Εὐσιγνίου μάρτυρος († 362). Εὐγενίου ὁσίου τοῦ Αἰτωλοῦ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, ἄνευ Παρακλητικῆς (ὄρα ἔμπροσθεν γεν. τυπικᾶς διατάξεις §§58-63). Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ προεόρτιον ἀπολυτικίον δις. Καθί-

σματα τὰ κάτωθι προεόρτια (ἕκαστον ἐκ δευτέρου μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν)·

Μετὰ τὴν α΄ στιχολογίαν.

ᾠχος δ΄. «Ταχὺ προκατάλαβε».

Ἡμέρα εὐφρόσυνος ἐπέστη νῦν τοῖς πιστοῖς, τῆς θείας ἐνδόξου τε μεταμορφώσεως, Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· πάντες οὖν φαιδρυνθῶμεν τοῦ δοξάσαι ἀξίως, ἵσμεσι θεηγόροις τὰ αὐτοῦ μεγαλεῖα, ἐν οἷς ὡς Θεὸς ἐκλάμπας κόσμον ἐφώτισεν.

Μετὰ τὴν β΄ στιχολογίαν.

ᾠχος α΄. «Τὸν τάφον σου, σωτήρ».

Ἐν ὄρει τῷ Θαβὼρ συνανέλθωμεν πάντες, πιστοὶ τοῖς μαθηταῖς τοῦ Χριστοῦ τοῖς προκρίτοις, νοῖ καὶ κατίδωμεν τὴν αὐτοῦ μεταμόρφωσιν, καὶ δοξάσωμεν τὴν εἰς ἡμᾶς αὐτοῦ ἄκραν, συγκατάβασιν δι' ἧς τῷ κόσμῳ παρέχει ζωὴν τὴν αἰώνιον.

Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, οἱ κανόνες ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (ὁ α' μετὰ τῶν εἰρωμῶν)· τὰ δύο ἑξαποστειλάρια· στιχηρὰ αἰνῶν δὲν ψάλλονται· «Σοὶ δόξα πρέπει» κ.λπ. καὶ τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ ἀπόστιχα.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα τῶν καθημερινῶν (ὅρα γεν. τυπικὰς διατάξεις §29). Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Χριστοῦ τὴν μεταμόρφωσιν» καὶ τοῦ ναοῦ, τὸ προεόρτιον κοντάκιον «Ἐν τῇ θείᾳ σήμερον». Ἀπόστολος: προεόρτιος, Παρ. λβ' ἐβδ. ἐπιστ., «Πέτρος ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Α' Πέτρου α' 1-β' 10)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ι' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. κα' 28-32). «Ἄξιον ἐστί». Κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς σύνηθες.

Εἰδησις. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς 23ης Αὐγούστου παύει ἡ χορῆσις τῆς Παρακλητικῆς πλήν τῶν Κυριακῶν.

6. Πέμπτη. † Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «Χριστοῦ τὴν μεταμόρφωσιν»· κοντάκιον «Ἐν τῇ θείᾳ σήμερον μεταμορφώσιν».

Ἡ ἀκολουθία ἅπασα ψάλλεται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μηναιίου.

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν ἄνευ Ψαλτηρίου (Προθεωρία τυπικοῦ §4) καὶ ἄνευ Παρακλήσεως. Τὸ ἀπολυτίκιον «Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει» τρὶς ἔν τε τῷ ἑσπερινῷ καὶ τῷ ὄρθρῳ. Ἀπόλυσις (λεγόμενη καὶ ἐν πάσαις ταῖς καθημεριναῖς μέχρι τῆς θ' ὥρας τῆς 13ης τοῦ μηνὸς) «Ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβώρ μεταμορφωθείς ἐν δόξῃ ἐνώπιον τῶν ἁγίων αὐτοῦ μαθητῶν καὶ ἀποστόλων Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν». Τὰ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελα τῆς ἑορτῆς εἰς τὸ μεσονυχτικόν.

Εἰς τὸν ὄρθρον, Εὐαγγέλιον τῆς ἑορτῆς, «Παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον» (Λκ. θ' 28-36)· ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, κ.τ.λ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Σταυρὸν χαράξας»· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμωτέραν*) ἢ θ' ὥδῃ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων καὶ εἶτα οἱ εἰρμοὶ «Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε», «Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου»· μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν τὸ ἀπολυτίκιον «Μετεμορφώθης» ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ* «Ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, Κύριε, ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβώρ μεταμορφωθείς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλουία».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ τὸ ἀπολυτίκιον «Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει» καὶ τὸ κοντάκιον «Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: ἑορτῆς, «Σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν» (Β' Πέτρου α' 10-19)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς» (Ματθ. ιζ' 1-9).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ τροπάριον τῆς ζ' ὥδῃς τοῦ β' κανόνος τῆς ἑορτῆς «Νῦν τὰ ἀνήκουστα ἠκούσθη». Κοινωνικὸν «Ἐν τῷ φωτί τῆς δόξης τοῦ προσώπου σου, Κύριε, πορευσόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλληλουία»· ἀντὶ τοῦ *Εἵδομεν* τὸ φῶς «Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει».

[Πολλάχον, κατὰ παράδοσιν, προτίθενται ὑπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ δεσπότου Χριστοῦ ὥριμοι σταφυλαὶ καὶ μετὰ τὴν ὀπι-

---

* Ἔστω γνωστὸν ὅτι νεώτεραι λειτουργικαὶ ἐκδόσεις ἔχουν ὡς εἰσοδικὸν τὸδε· «Θαβώρ καὶ Ἑρμών ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβώρ μεταμορφωθείς».

σθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὸ ἀπολυτίκιον, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς, καὶ ἀναγινώσκεται παρὰ τοῦ ἱερέως ἡ εὐχή «Εἰς εὐλόγησιν σταφυλῆς· «Εὐλόγησον, Κύριε, τὸν καρπὸν τοῦτον τῆς ἀμπέλου» (βλ. Ἱερατικόν).]

Ἐν τῇ τραπέζῃ ἰχθύος κατάλυσαι.

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ αὖριον μέχρι τῆς 12ης τοῦ μηνός, τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσονται οἱ κανόνες τῆς Μεταμορφώσεως (τὴν μὲν 7ην, 9ην καὶ 11ην ὁ α΄ κανὼν, τὴν δὲ 8ην, 10ην καὶ 12ην ὁ β΄)· ἐὰν ἑορτάζεται καὶ ἅγιος, ψάλλονται καταβασίαι «Σταυρὸν χαράξας».

2. Ἀπὸ σήμερον ἕως τῆς 12ης Αὐγούστου εἰς τὴν λειτουργίαν ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυνμίων αὐτῶν· εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβώρ· κοντάκιον «Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης». Ἔως τῆς θ΄ ὥρας τῆς 13ης Αὐγούστου, ἐν ᾗ ἀποδίδεται ἡ ἑορτή, ἀπόλυσαι «Ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβώρ μεταμορφωθείς» κ.τ.λ., ὡς ἐν τῇ 6ῃ Αὐγούστου.

Τῇ Πέμπτῃ ἑσπέρας. Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· γίνεται εἴσοδος καὶ ψάλλεται τὸ μέγα προκείμενον «Ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ» μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ. Μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» ἡ μεγάλη παρακλήσις. Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ ἀπολυτίκιον μόνον τῆς ἑορτῆς (ἅπαξ), ὃ περ ψάλλεται καθ' ἑκάστην μέχρι τῆς 13ης Αὐγούστου. [Ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς 7ης Αὐγ.]

7. Παρασκευή. Δομετίου ὁσιομάρτυρος τοῦ Πέρσου († 363). Νικάνορος ὁσίου († 1519), κτίτορος τῆς ἱ. μονῆς «Ζάβορδας» Γρεβενῶν· Θεοδοσίου ὁσίου τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν, προστάτου Ἀργολίδος.

Εἰς πάσας τὰς μεθεόρτους καθημερινὰς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου (ὄρα ἔμπροσθεν, γεν. τυπ. διατάξεις §§52-63).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ι΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. α΄ 12-20).

Εὐαγγέλιον: μεθεόρτον, 7 Αὐγ. (Μρ. Θ΄ 2-9).

Τῇ Πέμπτῃ ἑσπέρας ὁ ἑσπερινὸς τῆς 8ης Αὐγ. μετὰ τῆς μι-κρᾶς παρακλήσεως· ἐν τέλει τὸ ἀπολυτίκιον «Μεταμορφώθης» [ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς 8ης Αὐγ.]

8. Σάββατον μετὰ τὴν ἑορτήν. Αἰμιλιανοῦ ἐπισκ. Κυζίκου ὁμολογητοῦ († 813-20). Μύρωνος ἐπισκ. Κρήτης τοῦ θαυματουργοῦ († 350), Τριανταφύλλου νεομ. ἐκ Ζαγοράς († 1680), Ἀναστασίου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Θεσσαλονίκη († 1794).

Ἡ μεθέορτος ἀκολουθία τοῦ ὁρθρου ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναιῷ τάξιν (βλέπε καὶ εἰς τὰς Γενικὰς τυπικὰς διατάξεις §§53-63). Εἰς τὴν λειτουργίαν τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν· εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβώρ»· Ἀπόστολος· ἡμέρας, Σαβ. ι' ἐβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ιε' 30-33)· Εὐαγγέλιον· ἡμέρας, Σαβ. ι' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιζ' 24-ιη' 4)· «Ἄξιον ἐστί»· κοινωτικὸν «Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι».

9. † ΚΥΡΙΑΚΗ μετὰ τὴν ἑορτήν. Μαθίου τοῦ ἀποστόλου († 63). Ἦχος α', ἑωθινὸν ι' (Τ.Μ.Ε., 6 Αὐγούστου §§7-9).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» ἀναστάσιμα 6 καὶ μεθέορτα (9ης Αὐγ.) 3 «Τῆς παναγίας ἐνδόξου μεταμορφώσεως» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, «Δεῦτε ἀναβῶμεν» (λιτῆς τῆς ἑορτῆς), Καὶ νῦν, «Τὴν παγκόσμιον δόξαν». Εἴσοδος κ.λπ..

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Νόμου καὶ προφητῶν σε» (λιτῆς 6ης Αὐγούστου).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Τοῦ λίθου σφραγισθέντος», Δόξα, Καὶ νῦν, «Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει». Ἀπόλυσις «Ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβώρ μεταμορφωθείς ἐν δόξῃ ἐνώπιον τῶν ἁγίων αὐτοῦ μαθητῶν καὶ ἀποστόλων καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...»

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὸ ἀπολυτικίον «Μετεμορφώθης».

Εἰς τὸν ὁρθρον. Μετὰ τὰ συνήθη, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτικά. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἀμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα ἀλλ' ἀντὶ θεοτοκίων τὰ μεθέορτα τῆς 9ης Αὐγούστου. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ι') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ ὁ α' τῆς ἑορτῆς. Ἀπὸ γ' ὥδης [τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς καὶ] τὸ μεθέορτον μεσῳδίων κάθισμα «Ἀστραπαῖς σου τῶν λόγων τῶν θε-

ἱκῶν» (τῆς 9ης Αὐγούστου). Ἀφ' ἧς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμολογικοὶ «Σταυρὸν χαράξας»· «Τὴν τιμωτέραν», «Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ἰ' ἀναστάσιμον, καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς «Πρὸ τοῦ σταυροῦ σου» (9ης Αὐγ.).

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς κυρίας ἡμέρας τῆς ἑορτῆς (6 Αὐγ.) στιχηρὰ προσόμοια 3 «Πρὸ τοῦ τιμίου σταυροῦ σου» κ.λπ. εἰς 4 μετὰ στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα α) «Σοὶ εἰσὶν οἱ οὐρανοὶ καὶ σὴ ἐστὶν ἡ γῆ· τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς σὺ ἐθεμελίωσας», β) «Θαβὼρ καὶ Ἑρμών ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται», Δόξα, τὸ ἰ' ἑωθινὸν «Μετὰ τὴν εἰς ἄδου κάθοδον», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυρνίων αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἡχοῦ εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ἧς ὥδης τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς].

Εἰσοδικόν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ Εἰσοδὸν ἀπολυτικά «Τοῦ λίθου», «Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυρ. ἰ' ἐπιστ., «Ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους» (Α' Κορ. δ' 9-16). Εὐαγγέλιον: Κυρ. ἰ' Ματθ., «Ἀνθρωπὸς τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ» (Ματθ. ιζ' 14-23).

«Ἄξιον ἐστὶ». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε»· «Εἶδομεν τὸ φῶς», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

Τῇ Κυριακῇ ἑσπέρας ὁ ἑσπερινὸς τῆς 10ης Αὐγ. μετὰ τῆς μεγάλης παρακλήσεως. Ἐν τέλει τὸ ἀπολυτικόν «Μετεμορφώθης». [Ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς 10ης Αὐγ.]

10. Δευτέρα. Λαυρεντίου ἀρχιεπισκόπου καὶ μάρτυρος. Ξύστου ἐπισκόπου Ῥώμης τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν († 258).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ια' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. β' 3-15).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ια' ἐβδ. Ματθ. (Ματθ. κγ' 13-22).

Τῇ Δευτέρᾳ ἑσπέρας ὁ ἑσπερινὸς τῆς 11ης Αὐγ. μετὰ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως. Ἐν τέλει τὸ ἀπολυτίκιον «*Μετεμορφώθης*» [ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς 11ης Αὐγ.].

- 11. Τρίτη.** Εὐπλου διακόνου († 304). Νήφωνος Κωνσταντινουπόλεως († 1502)· ἀνάμνησις θαύματος τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος ἐν Κερκύρα (1716).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ια΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. β΄ 14-γ΄ 3).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ια΄ ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. κγ΄ 23-28).

Τῇ Τρίτῃ ἑσπέρας. Ὁ ἑσπερινὸς τῆς 12ης Αὐγούστου, ὡς ἔχει ἐν τῷ Μηναίῳ, μετὰ τῆς μεγάλης παρακλήσεως· ἐν τέλει τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ὁσίου «*Ὁρθοδοξίας ὁδηγέ*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ τῆς ἑορτῆς «*Μετεμορφώθης*».

- 12. Τετάρτη.** Φωτίου καὶ Ἀνικήτου τῶν μαρτύρων († 305-306).

Εἵδησις. Σήμερον συμπάλλεται καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ διὰ τὸ ἀποδίδοσθαι αὐριον τὴν ἑορτήν.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ια΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. γ΄ 4-11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ια΄ ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. κγ΄ 29-39).

Τῇ Τετάρτῃ ἑσπέρας. Ὁ ἑσπερινὸς τῆς ἀποδόσεως ψάλλεται ὡς τῇ κυρίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς, ἄνευ ὅμως τῶν ἀναγνωσμάτων καὶ ἄνευ τῆς λιτῆς, ἃ τίνα καταλιμπάνονται. Μετὰ τὸ «*Νῦν ἀπολύεις*» συνάπτεται ὁ μικρὸς παρακλητικὸς κανὼν. Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς «*Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει*» τρεῖς.

- 13. Πέμπτη.** Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῆς Μεταμορφώσεως· μετάθεσις τοῦ ἱ. λειψάνου τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ.

Τῇ Πέμπτῃ πρωί. Τὸ καθ' ἡμέραν μεσονυκτικόν, ἄνευ τῶν διὰ τὴν λιτὴν σιχηρῶν τῆς ἑορτῆς. Ὁ ὄρθρος ψάλλεται ὡς ἐν τῇ α΄ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς, ἀλλ' ἄνευ τοῦ καθίσματος τοῦ πολυελέου καὶ ἄνευ τοῦ Εὐαγγελίου μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὅθεν μετὰ τὰ δύο καθίσματα, ὁ ν΄ ψαλμὸς καὶ εὐθύς οἱ κανόνες· συναξαριον τὸ τῆς 13ης τοῦ μηνός.

Εἰς τὴν λειτουργίαν ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τῆς ἑορτῆς· Ἀπόστολος: –μετὰ προκειμένου τῆς ἑορτῆς (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς)– ἡμέρας, Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ια΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Β΄

Κορ. δ' 1-12)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ια' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. κδ' 13-28). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ὥδης τοῦ α' κανόνος «*Ὁ τόκος σου ἄφθορος*». Κοινωνικὸν «*Ἐν τῷ φωτὶ τῆς δόξης τοῦ προσώπου σου...*»· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν* τὸ φῶς «*Μετεμορφώθης*».

Τῇ Πέμπτῃ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Μετεμορφώθης*»· κοντάκιον «*Ἐπὶ τοῦ ὄρους*»· ἀπόλυσις (μικρὰ) «*Ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβώρ*», ὡς εἰς τὸν ἐσπερινὸν τῆς ἐορτῆς.

Ὁ προεόρτιος ἐσπερινὸς τῆς 14ης Αὐγ. κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν καὶ ἡ τελευταία μεγάλη παράκλησις· μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ προεόρτιον ἀπολυτίκιον «*Λαοὶ προσκιρτήσατε*» (ἅπαξ).

14. Παρασκευή. Προεόρτια τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, Μιχαῖου τοῦ προφήτου (η' π.Χ. αἰ.).

Εἰδήσις. Σήμερον, ἐὰν ἐορτάζεται ἅγιος, καταβασίαι «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου... ταύτης τὴν κοίμησιν*» (ὄρα εἰρμούς β' κανόνος 15ης Αὐγουστου).

Τῇ Παρασκευῇ πρωὶ ὁ ὀρθρος κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν (βλέπε καὶ ἔμπροσθεν εἰς τὰς γεν. τυπ. διατάξεις, §§52-63). Κοντάκιον λειτουργίας «*Τῇ ἐνδόξῳ μνήμῃ σου ἡ οἰκουμένη*».

Ἀπόστολος ἡμέρας, Παρ. ια' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. δ' 13-18).

Εὐαγγέλιον ἡμέρας, Παρ. ια' ἐβδ. Ματθαίου (Μτθ. κδ' 27-33, 42-51).

15. Σάββατον. † Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ ΗΜΩΝ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Λαοὶ προσκιρτήσατε*»· κοντάκιον «*Τῇ ἐνδόξῳ μνήμῃ σου*».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία ἅπασα ὡς ἔχει εἰς τὸ Μηναῖον, ἀλλὰ τὰ διὰ τὴν λιτὴν σιχηρὰ θὰ ψαλοῦν εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἐν τῇ γεννήσει*» τρίς (ὡσαύτως καὶ εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*»). Ἀπόλυσις «*Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ μητρὸς, ἧς τὴν κοίμησιν ἐορτάζομεν, δυνάμει τοῦ τιμίου...*»

Εἰς τὸν ὀρθρον. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μηναίου. Εὐαγγέλιον τῆς ἐορτῆς «*Ἀναστᾶσα Μαριάμ*». Οἱ δύο κανόνες μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ μετὰ στίχου «*Ὑπεραγία Θε-*

οτόκε, σῶσον ἡμᾶς». Καταβασίαι «Πεποικιλμένη τῇ θείᾳ δόξῃ»· ἡ θ' ὥδῃ τῶν δύο κανόνων μετὰ τῶν μεγαλυναρίων, εἰς μὲν τὸν α' «Αἱ γενεαὶ πᾶσαι μακαρίζομέν σε» εἰς δὲ τὸν β' «Ἄγγελοι τὴν κοίμησιν τῆς παρθένου», καὶ ὁ εἰρμὸς «Αἱ γενεαὶ πᾶσαι... Νενίκηνται τῆς φύσεως οἱ ὅροι». Ἐξαποστειλάριον, αἶνοι κ.λπ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη, «Ἐν τῇ γεννήσει» ᾠπαξ.

Σημειώσεις. Ἐνιαχοῦ, κατὰ παλαιὸν ἔθος, ψάλλονται καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων τῆς ἑορτῆς «Πεποικιλμένη τῇ θείᾳ δόξῃ» καὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου» (βλέπε εἰς τὸ Μηναῖον τὴν πρὸ τῶν κανόνων τῆς ἑορτῆς ὑπάρχουσαν διάταξιν).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς. Εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός». Μετὰ τὴν εἴσοδον μόνον τὸ ἀπολυτίκιον «Ἐν τῇ γεννήσει» καὶ τὸ κοντάκιον «Τὴν ἐν πρεσβείαις». Ἀπόστολος: τῆς ἑορτῆς, 15 Αὐγ. ἢ 8 Σεπτ., «Τοῦτο φρονεῖσθω ἐν ὑμῖν» (Φιλιπ. β' 5-11). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώμην τινὰ» (Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28). Εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Αἱ γενεαὶ πᾶσαι... Νενίκηνται τῆς φύσεως». Κοινωνικὸν «Ποτήριον σωτηρίου»· «Εἶδομεν τὸ φῶς», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ αὖριον μέχρι τῆς 22ας τοῦ μηνός, τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσονται οἱ τῆς ἑορτῆς τῆς κοιμήσεως· τὴν μὲν 16ην, 18ην, 20ὴν καὶ 22αν τοῦ μηνός ὁ α' κανὼν, τὴν δὲ 17ην, 19ην καὶ 21ην ὁ β'.

2. Ἐπίσης ἀπὸ αὖριον μέχρι τῆς 23ης Αὐγούστου, ἐὰν ἑορτάζεται ἄγιος, ψάλλονται καταβασίαι «Πεποικιλμένη». Ἐν ταῖς λειτουργίαις, τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς· κοντάκιον «Τὴν ἐν πρεσβείαις».

16. † ΚΥΡΙΑΚΗ μετὰ τὴν ἑορτήν. Ἡ ἐξ Ἐδέσεως ἀνακομιδὴ τῆς ἀχειροποιήτου εἰκόνας, ἥ τοι τοῦ ἱεροῦ μανδηλίου (944). Διομηδους μάρτυρος († 298). Τιμοθέου ἐπισκ. Εὐρίπου († 1578), Γερασίμου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ († 15 Αὐγ. 1579), Ἀποστόλου († 1680) καὶ Σταματίου νεομαρτ.· τῶν ἐν Μεγάροις 6 μαρτύρων. Ἦχος β', ἑωθινὸν ια' (τυπικὸν 16ης Αὐγούστου §§10-12).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 4, τοῦ ἁγίου μανδηλίου 3 καὶ τῆς ἑορτῆς 3 (τὰ τοῦ μικροῦ ἑσπερινοῦ) «Ποίοις οἱ εὐτελεῖς χεῖλεσι», Δόξα, «Δεῦτε φιλε-όρτων τὸ σύστημα» (ζήτει εἰς τὴν λιτὴν τῆς 15ης Αὐγ.), Καὶ νῦν, «Παρήλθεν ἡ σκιά». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἄσατε λαοί» (ζήτει εἰς τὴν λιτὴν τῆς ἑορτῆς). Ἀπολυτίκια «Ὅτε κατήλθες», Δόξα, «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου», Καὶ νῦν, «Ἐν τῇ γεννήσει».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκιον τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα καὶ ἀντὶ θεοτοκίων τὰ μεθέορτα «Καθορῶσαι ἀληθῶς» καὶ «Ἐν χερσὶ τοῦ δι' ἡμᾶς» (ζήτει τῇ 16ῃ). Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (ια΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρμῶν), ὁ α΄ τῆς ἑορτῆς, καὶ ὁ τοῦ ἁγίου μανδηλίου μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι». Ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ μεσῶδιον κάθισμα «Ἐδέσσης βασιλεύς», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ὅμοιον τῆς ἑορτῆς «Ὁ πάντιμος χορός». Ἀφ' ᾧ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον, ὁ οἶκος καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Πεποικιλμένη τῇ θείᾳ δόξῃ»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Αἱ γενεαὶ αἱ πᾶσαι... Νενίκηνται τῆς φύσεως οἱ ὄροι».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ α΄ ἀναστάσιμον, καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς «Τῶν ἀποστόλων ὁ δῆμος» (16ης Αὐγ.).

Εἰς τοὺς Αἴνους ἀναστάσιμα 4 καὶ τὰ τῆς κυρίας ἡμέρας τῆς ἑορτῆς «Τῇ ἐνδόξῳ κοιμήσει σου» κ.λπ. (δευτεροῦντες τὸ πρῶτον), εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α΄) «Ἀνάστηθι, Κύριε, εἰς τὴν ἀνάπανσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ ἁγιάσματός σου», β΄) «ᾤμωσε Κύριος τῷ Δαυὶδ ἀλήθειαν καὶ οὐ μὴ ἀθετήσῃ αὐτήν», Δόξα, τὸ ια΄ ἑωθινόν «Φανερῶν ἑαυτόν», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἐὰν προτιμηθοῦν ἀντίφωνα, ψάλλονται τὰ τῆς ἑορτῆς, ἀλλ' εἰς τὸ β' μὲ ἐφύμνιον «Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς».

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «Ὅτε κατῆλθες», «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου», «Ἐν τῇ γεννήσει» καὶ τὸ τοῦ ναοῦ κοντάκιον «Τὴν ἐν πρεσβείαις».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυρ. ια' ἐπιστ., «Ἡ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς» (Α' Κορ. θ' 2-12). Εὐαγγέλιον: Κυρ. ια' Ματθ., «Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία... βασιλεῖ ὃς ἠθέλησε συνᾶραι» (Μτθ. ιη' 23-35).

Εἰς τὸ Ἑξαίρετως «Ἄξιον ἐστί». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε»· «Εἶδομεν τὸ φῶς», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

- 17. Δευτέρα.** Μύρωνος μάρτυρος. Παύλου καὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Ἰουλιανῆς († 257), Δημητρίου ὁσιομάρτυρος τοῦ ἐκ Σαμαρίνης († 1808), Παναγίας τῆς Γουμενίσσης.

Εἰς πάσας τὰς μεθεόρτους καθημερινὰς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου (ὄρα ἔμπροσθεν, γεν. τυπ. διατάξεις §§52-63).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ιβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. ε' 10-15).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ιβ' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. α' 9-15).

- 18. Τρίτη.** Φλώρου καὶ Λαύρου μαρτύρων. Λέοντος καὶ Ἑρμοῦ ἀνακομιδῇ λειψάνων Ἀρσενίου ὁσίου τοῦ ἐν Πάρῳ († 1877).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ιβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. ε' 15-21).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ιβ' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. α' 16-22).

- 19. Τετάρτη.** Ἀνδρέου μεγαλομάρτυρος (δ' αἰ.). Τιμοθέου, Εὐτυχιανοῦ, Στρατηγίου μαρτύρων († 304).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ιβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. ζ' 11-16).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιβ' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. α' 23-28).

- 20. Πέμπτη.** Σαμουὴλ προφήτου (1144 π.Χ.), Λουκίου μάρτυρος τοῦ βουλευτοῦ (γ' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ιβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. ζ' 1-10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ιβ' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. α' 29-35).

21. Παρασκευή. Θαδδαίου ἀποστόλου (α΄ αἰ.), Βάσσης μάρτυρος καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς (γ΄ αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ιβ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. ζ΄ 10-16).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιβ΄ ἐβδ. Ματθ. (Μρ. β΄ 18-22).

22. Σάββατον. Ἀγαθονίκου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ (δ΄ αἰ.).

Σήμερον ἐν τῷ μηνίῳ τίθεται καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ μάρτυρος Λούπου τοῦ ὁμολογητοῦ διὰ τὸ ἀποδίδοσθαι αὐριον τὴν ἑορτήν.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ιβ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. α΄ 26-β΄ 5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ιβ΄ ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. κ΄ 29-34).

Εἰδήσεις. Ἐν τισι περιοχαῖς ὀρθῶς ἔχει ἐπικρατήσῃ (καὶ εἰς ἑορτάζοντας ἀκόμη ναοὺς) νὰ ψάλλεται σήμερον 22α τοῦ μηνὸς ἡ ἀκολουθία τῆς Παναγίας τῆς Προυσιωτίσσης ἐξ ἰδιαίτερης φυλλάδος μετὰ τῶν μεθεόρτων· ὅθεν εἰς τὴν λειτουργίαν ἀναγινώσκεται Ἀπόστολος τῆς 21ης Νοεμ., «Εἶχεν ἡ πρώτη σκηνή», καὶ Εὐαγγέλιον τῆς 8ης Σεπτ., «Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώμην τινά». Οὕτω τῇ ἐπαύριον 23ῃ θὰ ψαλῇ ἀμυγῶς ἡ τῆς ἀποδόσεως ἀκολουθία.

23. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ΄. Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (Παναγίας τῆς Προυσιωτίσσης). Λούπου μάρτυρος (δ΄ αἰ.), Εἰρηναίου ἐπισκόπου Λουγδούνων († 202). Ἦχος γ΄· ἑωθινὸν α΄ (Τ.Μ.Ε., 15 Αὐγούστου §§17-19, καὶ Προθεωρία §29 καὶ §42).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς ἑορτῆς 3 «Ὁ τοῦ παραδόξου θαύματος» κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, «Θεαρχίῳ νεύματι». Εἴσοδος κ.λπ. (τὰ ἀναγνώσματα τῆς ἑορτῆς δὲν λέγονται σήμερον). Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Ὅτε ἐξεδήμησας». Ἀπολυτίκια «Εὐφραίνεσθω τὰ οὐράνια», Δόξα, «Ἐν τῇ γεννήσει», Καὶ νῦν, τὸ αὐτό.

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «Ἐν τῇ γεννήσει».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα καὶ ἀνὰ ἓν τῆς ἑορτῆς ἀντὶ θεοτοκίων. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (α΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τῆς ἑορτῆς· ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος καὶ τὸ κάθισμα τῆς ἑορτῆς «*὘ν τῇ γεννήσει σου*» (ζῆτει μετὰ τὸν πολυέλεον)· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ἑορτῆς καὶ τὸ συναξάριον τῆς 23ης τοῦ μηνός.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Πεποικιλμένη τῇ θεῷ δόξῃ· «Τὴν τιμιωτέραν»*· εἶτα ἡ θ' ὥδῃ τῶν κανόνων τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν μεγαλυναρίων ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, καὶ ὁ εἶρμος «*Αἶ γενεαὶ πᾶσαι... Νενίκηνται τῆς φύσεως οἱ ὄροι*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἄγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ α' ἀναστάσιμον, καὶ τῆς ἑορτῆς «*Ἀπόστολοι ἐκ περάτων*» (δῖς).

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς ἑορτῆς προσόμοια 3 εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα «*Ἀνάστηθι, Κύριε, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ ἁγιάσματος σου*», «*ᾤωσσε Κύριος τῷ Δαυὶδ ἀλήθειαν καὶ οὐ μὴ ἀθετήσῃ αὐτήν*», Δόξα, τῆς ἑορτῆς «*Τῇ ἀθανάτῳ σου κοιμήσει*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερρυλογημένην*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς, ἀλλ' εἰς τὸ β' μὲ ἐφύμνιον «*Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς*».

Εἰσοδικὸν «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ Εἰσοδὸν ἀπολυτίκια «*Εὐφραινέσθω*», «*὘ν τῇ γεννήσει*» καὶ κοντάκιον «*Τὴν ἐν πρεσβείαις*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ*. Ἀπόστολος: τῆς ἑορτῆς, 15ης Αὐγ., «*Τοῦτο φρονείσθω ἐν ὑμῖν*» (Φίλιπ. β' 5-11)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώμην τινά*» (Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «*Αἶ γενεαὶ πᾶσαι... Νενίκηνται*». Κοινωνικὸν «*Ποτήριον σωτηρίου*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

* Ὡς πρὸς τὰ ἀναγνώσματα τῆς παρούσης Κυριακῆς ὑπάρχει ἀντίφασις ἐν τῷ ἰσχύοντι Τυπικῷ (Γ. Βιολάκη) μετὰ τὴν Προθεωρίαν (§42) καὶ 23ης Αὐγούστου (§19). Ἐσημειώθησαν τὰ ἀναγνώσματα τῆς ἑορτῆς, διότι ταῦτα ἐπεκράτησαν ἐν τῇ πράξει. Κατὰ τὴν ἀκριβείαν ὁμοως τῆς τάξεως, λέγονται τὰ τῆς σειρᾶς τῆς Κυριακῆς (Ἀπόστολος Κυρ. ιβ' ἐπιστ., καὶ Εὐαγγέλιον Κυρ. ιβ' Ματθ.).

Εἵδησις. Ἀπὸ αὐριον ἄρχεται ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς, μέχρι τῆς 5ης Σεπτεμβρίου. Ἐπίσης, ἐὰν ἐορτάζεται ἅγιος, μέχρι μὲν τῆς 21ης Σεπτεμβρίου ψάλλονται καταβασαί «Σταυρὸν χαράξας»· μετὰ δὲ τῆς 12ης Σεπτεμβρίου κοντάκιον «Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννα» (πλὴν τῆς 31ης Αὐγούστου, 1ης καὶ 7ης Σεπτεμβρίου).

- 24. Δευτέρα.** Εὐτυχοῦς ἱερομάρτυρος (β' αἰ.). Κοσμᾶ τοῦ νέου ἱερομάρτυρος τοῦ Αἰτωλοῦ († 1779)· μετὰθεσις τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγ. Διονυσίου Αἰγίνης (1624).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ιγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. η' 7-15).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ιγ' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. γ' 6-12).

Σημείωσις. Ἐνθα ἐορτάζεται ὁ νεομάρτυς Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς ἡ ὁ ἅγιος Διονύσιος, ἡ ἀκολουθία ἐκατέρου ψάλλεται ἐορτάσιμος κατὰ τὴν εἰς ἐκάστην φυλλάδα διαλαμβανομένην τάξιν, ἀλλὰ καταβασαί οἱ εἰρμὸι «Σταυρὸν χαράξας». Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννα» καὶ ἀναγνώσματα τὰ τοῦ ἐορταζομένου ἁγίου.

- 25. Τρίτη.** Τίτου ἀποστόλου, ἐπισκόπου Γορτύνης Κρήτης· ἡ ἐπάνοδος τοῦ λειψάνου τοῦ ἀποστόλου Βαρθολομαίου.

Ἀπόστολος: ἀποστ. Τίτου, 25 Αὐγ. (Τίτ. α' 1-5, β' 15-γ' 2, 12-15).

Εὐαγγέλιον: ἀποστόλων, 12 Νοεμ. (Μτθ. ε' 14-19).

- 26. Τετάρτη.** Ἀδριανοῦ καὶ Ναταλίας τῶν μαρτύρων (δ' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ιγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. θ' 12-ι' 7).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιγ' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. γ' 20-27).

- 27. Πέμπτη.** Ποιμένος ὁσίου († 450)· Ἀνθούσης καὶ Φανουρίου τῶν μαρτύρων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ιγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. ι' 7-18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ιγ' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. γ' 28-35).

Σημείωσις. Ἐορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ μεγαλομάρτυρος Φανουρίου εὐρίσκεται εἴτε ἐν τέλει τοῦ Μηναίου εἴτε εἰς ἰδιαίτεραν φυλλάδα, ἥ τις τυχὸν προτιμηθεῖσα ψάλλεται ὡς ἔχει ἐκεῖ, ἡ δὲ τῆς ἡμέρας ἀκολουθία καταλιμπάνεται.

- 28. Παρασκευή.** Μωυσέως ὁσίου τοῦ Αἰθίοπος († δ' αἰ.). Διομήδους, Λαυρεντίου μαρτύρων, Ἐζεκίου βασιλέως τοῦ δικαίου (750 π.Χ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ιγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. ια' 5-21).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιγ' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. δ' 1-9).

29. Σάββατον. † Μνήμη τῆς ἀποτομῆς τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Θεοπίστης ὁσίας τῆς ἐξ Αἰγίνης.

Ἡ ἐορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ Προδρόμου «ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη ἐν τῷ Μηναίῳ» (Τ.Μ.Ε. 29 Αὐγ. §1). Μετὰ τὸ δοξαστικὸν τῶν ἑσπερίων, Καὶ νῦν, τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἀποδιδομένου ἤχου. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εἰς τὸν ὄρθρον Εὐαγγέλιον τοῦ Προδρόμου, Τρίτη ζ΄ ἐβδ. Μαθ., «Ἦκουσεν Ἡρώδης ὁ τετράρχης» (Μτθ. ιδ΄ 1-13)· καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Σταυρὸν χαράξας». Εἰς τὴν λειτουργίαν, μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια τοῦ Προδρόμου καὶ τοῦ ναοῦ, ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον «Ἰωακείμ καὶ Ἄννα»· Ἀπόστολος τοῦ Προδρόμου, 29 Αὐγ., «Ὡς ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον» (Πρξ. ιγ΄ 25-32)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Ἦκουσεν Ἡρώδης ὁ βασιλεύς» (Μρ. ς΄ 14-30)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

Εἰδήσις. Εἰς τὴν τράπεζαν νηστεία, ἥτοι ξηροφαγία.

30. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΓ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Ἀπόδοσις τῆς ἐορτῆς τῆς ἀποτομῆς τῆς τιμίας κεφαλῆς Ἰωάννου τοῦ προδρόμου· Ἀλεξάνδρου († 340), Ἰωάννου († 595), Παύλου († 784) πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως. Ἦχος δ΄· ἑωθινὸν β΄ (Τ.Μ.Ε., 29 Αὐγούστου §5).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 4, τοῦ Προδρόμου 3 «Ὁ παλαιᾶς καὶ καινῆς θεῖος μεσίτης» κ.λπ., καὶ τοῦ ἁγ. Ἀλεξάνδρου 3, Δόξα, «Γενεθλίων τελουμένων», Καὶ νῦν, «Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Γενέσιον ἀθέμιτον» (ζῆτει μετὰ τοὺς αἶνους τῆς 29ης Αὐγ.), Καὶ νῦν, «Νεῦσον παρακλήσεσιν». Ἀπολυτίκια «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», Δόξα, «Μνήμη δικαίου», Καὶ νῦν, «Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «Τὸ ἀπ' αἰῶνος», καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (β΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ΄ ὥδης [τὸ κοντάκιον τῆς 29ης τοῦ μηνὸς καὶ] τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Μηναίου (30ῆς Αὐγ.)· ἀφ' ἧς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος, καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Σταυρὸν χαράξας»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε, παράδεισος».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ β΄ ἀναστάσιμον, τὸ τοῦ προδρόμου «Ἡρώδης ὁ παράνομος» καὶ θεοτοκίον ὅμοιον «Εἰ καὶ ἡτῶται, πάντα γινε».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ β΄ ἑωθινὸν «Μετὰ μύρων», Καὶ νῦν «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (βλέπε ἔμπροσθεν γεν. τυπ. διατάξεις §§64-66). Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Τὸ φαιδρόν», «Μνήμη δικαίου» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἰωακείμ καὶ Ἄννα». Ἀπόστολος: Κυρ. ιγ΄ ἐπιστ., «Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει» (Α΄ Κορ. ις΄ 13-24). Εὐαγγέλιον: Κυρ. ιγ΄ Ματθ., «Ἀνθρώπος τις ἦν οἰκοδοσπότης» (Ματθ. κα΄ 33-42). «Ἄξιον ἐστίν»· «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

31. Δευτέρα. Τὰ καταθέσια τῆς τιμίας ζώνης τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τῷ ἐν Κων/πόλει ναῷ αὐτῆς τῷ ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις.

Ἡ ἀκολουθία κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν, δίχα Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν εἴσοδος μετὰ θυματοῦ. Τὸ ἀπολυτίκιον «Θεοτόκε ἀειπάρθενε» εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «Θεὸς Κύριος» δις. Εἰς τὸν ὄρθρον καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Σταυρὸν χαράξας». Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «Τὴν θεοδόχον γαστέρα σου»· Ἀπόστολος τῆς Θεοτόκου, 21 Νοεμ., «Εἶχεν ἡ πρώτη σκηνή» (Ἐβρ. θ΄ 1-7). Εὐαγγέλιον

ὁμοίως, 8 Σεπτ. τῆς λειτουργίας, «Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώ-
μην τινά» (Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28)· «Ἄξιον ἐστί»· κοινωνικὸν
«Ποτήριον σωτηρίου»· «Εἶδομεν τὸ φῶς».

Σημειώσεις. 1. Τὸ τροπάριον «Τὴν θεοδόχον γαστέρα σου» ὀρί-
ζεται ὡς κοντάκιον ἐν τῇ προθεωρίᾳ τοῦ T.M.E. (§40).

2. Εἰς τὸ κείμενον τοῦ κοντακίου, ἐκ τυπογραφικοῦ ἐξάπαντος
σφάλματος, γράφεται «περιλαβοῦσα» ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ «περιβα-
λοῦσα».

An intricate, symmetrical decorative border in a reddish-brown hue. It features a central floral motif at the top and bottom, with elaborate scrollwork, acanthus leaves, and floral patterns filling the corners and sides. The border frames the central text area.

ΜΗΝ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ΜΗΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα καὶ μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 12 καὶ ἡ νύξ ὥρας 12

1. Τρίτη. † Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου, ἡ τοι τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους· Ἰησοῦ τοῦ Ναυή (1440 π.Χ.), Ἀμμούν διακόνου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 40 γυναικῶν παρθένων καὶ ἀσκητριῶν μαρτύρων· Καλλίστης, Εὐόδου καὶ Ἑρμογένους τῶν αὐταδέλφων μαρτύρων· Συμεὼν στυλίου († 459). Μελετίου ὁσίου. (Τυπικὸν 1ης Σεπτεμβρίου, §§1-3).

Ἡ ἐορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ Μηναίου ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ ἡ α' στάσις τοῦ «Μακάριος ἀνὴρ». Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὰ 3 προσόμοια τῆς Ἰνδίκτου εἰς 4 (δευτεροῦντες τὸ α') καὶ τοῦ ὁσίου 6 (ἦτοι τὰ 3 προσόμοια καὶ ἐκ τῶν ιδιομέλων –παραλείποντες τὸ α' – ἔτερα 3), Δόξα, Καὶ νῦν, τὰ τοῦ Μηναίου. Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Τὰ ἀπόστιχα καὶ τὰ 3 ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Καθίσματα εἰς τὴν α' στιχολογίαν «Ὁ καιροῦς καρποφόρους», Δόξα, Καὶ νῦν, «Ὁ ἀρρήτω σύμπαντα» (κείμενον μετὰ τὴν ς' ᾠδὴν ὡς κοντάκιον τῆς Ἰνδίκτου)· εἶτα τὰ καθίσματα τῆς β' στιχολ. ὡς ἀκριβῶς ἔχουν (τὰ τῆς γ' στιχολ. καταλιμπάνονται). Ἐν συνεχείᾳ (παραλειπομένου τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου καὶ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ) ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα καὶ εὐθύς οἱ κανόνες ἅπαντες ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν [τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ὁσίου (ζητεῖ αὐτὰ πρὸ τοῦ συναξαρίου τοῦ Μηναίου) χῦμα, καὶ] ψάλλονται τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Μηναίου. Μετὰ τὴν ς' ᾠδὴν τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς Ἰνδίκτου ὡς ἐξῆς·

Κοντάκιον τῆς Ἰνδίκτου,
ἦχος δ', «Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ σταυρῷ»

Ὁ τῶν αἰώνων ποιητὴς καὶ δεσπότης, Θεὲ τῶν ὅλων ὑπερούσιε ὄντως, τὴν ἐνιαύσιον εὐλόγησον περιόδον, σῶζων τῷ

ἐλέει σου τῷ ἀπείρῳ οἰκτίρμον, πάντας τοὺς λατρεύοντας σοὶ
τῷ μόνῳ δεσπότῃ, καὶ ἐκβοῶντας φόβῳ, λυτρωτά· εὐφορον
πᾶσι τὸ ἔτος χορήγησον.

Ὁ οἶκος

Ἀρρήτῳ πάντα ὡς Θεῷ ποιήσαντι σοφία, ἰσχύι τε πα-
ντουργικῇ διασφύζοντι πάντα, τὸν ὕμνον δέει ἐκ ψυχῆς προσά-
γομεν, ἐντρόμῳς δυσωποῦντες, παρασχεῖν εὐφορίαν τῇ γῇ, ἐν
τῇ σήμερον ἐτησίῳ ἀπαρχῇ, παντὸς ὀυσθῆναι δυσχεροῦς,
ὁρατῶν καὶ ἀοράτων δυσμενῶν, ἐν ταῖς αἰσίαις κράζοντες πε-
ριόδοις· Κύριε, εὐφορον πᾶσι τὸ ἔτος χορήγησον.

Εἶτα τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας, κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Κατα-
βασίαι οἱ εἰρμοὶ «Σταυρὸν χαράξας»· «Τὴν τιμιωτέραν»,
«Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε». Ἐξαποστειλάρια καὶ αἵνοι ὡς ἐν τῷ
Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς Ἰνδίκτου.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Ὁ πά-
σης δημιουργός», «Χαῖρε, κεχαριτωμένη», «Ὑπομονῆς στῦλος
γέγονας» καὶ τοῦ ναοῦ, ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον τὸ τῆς Ἰν-
δίκτου «Ὁ τῶν αἰώνων ποιητής» (βλέπε ἀνωτέρω). Ἀπόστο-
λος: τῆς Ἰνδίκτου, 1 Σεπτ., «Παρακαλῶ πρῶτον πάντων» (Α΄
Τιμ. β΄ 1-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Πέμ. α΄ ἔβδ. Λουκᾶ, «Ἦλ-
θεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Ναζαρέτ» (Λκ. δ΄ 16-22). «Ἀξιὸν ἐστί».
Κοινωνικὸν «Εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρη-
στότητός σου, Κύριε· ἀλληλούια»· «Εἶδομεν τὸ φῶς».

2. Τετάρτη. Μάμαντος μάρτυρος (γ΄ αἰ.), Ἰωάννου Κωνσταντι- νουπόλεως τοῦ νηστευτοῦ († 595).

Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε
ἐμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ιδ΄ ἔβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. ιγ΄ 3-13).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιδ΄ ἔβδ. Ματθ. (Μρ. δ΄ 35-41).

3. Πέμπτη. Ἀνθίμου ἱερομάρτυρος († 302), Θεοκτίστου ὁσίου († 467). Χαρίτωνος μάρτυρος· Πολυδώρου νεομάρτυρος († 1794)· ἀνακομιδῇ τοῦ ἱ. λειψάνου τοῦ ἁγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως († 1920).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ιδ΄ ἔβδ. ἐπιστ. (Γαλ. α΄ 1-3, 20-β΄ 5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ιδ΄ ἔβδ. Ματθ. (Μρ. ε΄ 1-20).

4. Παρασκευή. Βαβύλα ἱερομάρτυρος († 251), Μωυσέως προφήτου (1460 π.Χ.). Ἐρμιόνης († 117) θυγατρὸς τοῦ ἀποστ. Φιλίππου· Ἱερουσαλὴμ καὶ τῶν υἱῶν αὐτῆς τῶν ἐν Βεροία μαρτύρων· Ἀνθίμου ὁσίου τοῦ ἐν Κεφαλληνία († 1781).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ιδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Γαλ. β' 6-10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιδ' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. ε' 22-24, 35-ς' 1).

5. Σάββατον. Ζαχαρίου τοῦ προφήτου, πατρὸς Ἰωάννου τοῦ Προδρομοῦ.

Ἀκολουθία Σαββάτου μετὰ «Θεὸς Κύριος» (βλ. ἔμπροσθεν §§31-44).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ιδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. δ' 1-5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ιδ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. κγ' 1-12).

6. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΔ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Ἀνάμνησις τοῦ ἐν Χώναις θαύματος τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ. Καλοδόκτης μάρτυρος. Ἦχος πλ. α', ἐωθινὸν γ' (Τ.Μ.Ε., 6 Σεπτ. §§1-3).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ἱερωσύνης στολισμόν»· κοντάκιον «Ὁ προφήτης σήμερον».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ ἀρχαγγέλου 3 εἰς 4, Δόξα, «Συγχαρήτε ἡμῖν», Καὶ νῦν, «Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Ὡς ταξιάρχης καὶ πρόμαχος». Ἀπολυτίκια «Τὸν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, «Τῶν οὐρανίων στρατιῶν», Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἀμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μετὰ θεοτοκίον «Χαῖρε, πύλη Κυρίου», καὶ τῆς β' στιχολογίας μετὰ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (γ') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρμῶν) καὶ οἱ δύο τοῦ ἀρχαγγέλου· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμὸι «Σταυρόν χαράξας»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε, παράδειςος».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ γ' ἀναστάσιμον «Ὅτι Χριστὸς ἐγήγερται», τοῦ ἀρχαγγέλου «Ἀθροίσθητε καὶ ἴδετε» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ἀρχαγγέλου προσόμοια 3 εἰς 4, μετὰ στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα «Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα», «Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον, Κύριε ὁ Θεός μου, ἐμεγαλύνῃς σφόδρα», Δόξα, τὸ γ' ἑωθινὸν «Τῆς Μαγδαληνῆς Μαρίας», Καὶ νῦν, «Υπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (γενικαὶ τυπ. διατάξεις §§64-66). Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Τὸν συνάναρχον», «Τῶν οὐρανίων στρατιῶν» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἰωακείμ καὶ Ἄννα». Ἀπόστολος Κυρ. ιδ' ἐπιστ., «Ὁ βεβαιῶν ἡμᾶς» (Β' Κορ. α' 21-β' 4)· Εὐαγγέλιον Κυρ. ιδ' Ματθ., «Ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Μτθ. κβ' 2-14). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

7. Δευτέρα. Προεόρτια τῆς γεννήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Σώζοντος μάρτυρος († 304).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· κοντάκιον προεόρτιον «Ἡ παρθένος σήμερον καὶ Θεοτόκος Μαρία»· Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ιε' ἐβδ. ἐπ. (Γαλ. β' 11-16). Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ιε' ἐβδ. Ματθαίου (Μρ. ε' 24-34).

8. Τρίτη. † ΤΟ ΓΕΝΕΘΛΙΟΝ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ ΗΜΩΝ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (Τ.Μ.Ε., 8 Σεπτεμβρ., §§4-6).

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· τὰ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελα εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εἰς τε τὸν ἑσπερινὸν καὶ τὸν ὄρθρον τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς τρις. Ἀπόλυσις «Χριστὸς ὁ ἀληθινός... ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ μητρὸς, ἧς τὸ γενέθλιον ἐορτάζομεν, δυνάμει...»

Εἰς τὸν ὄρθρον ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰ βούλει, εἰς τὸ μετὰ τὴν γ' στιχολ. κάθισμα λέγε Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ μετὰ τὴν

γ' ὥδην «*Ἡ παρθένος Μαριάμ*». Εὐαγγέλιον τῆς ἑορτῆς, 8 Σεπτεμβρίου, «*Ἀναστᾶσα Μαριάμ*» (Λκ. α' 39-49, 56). Ἀπὸ γ' ὥδης τῶν κανόνων μόνον ἡ ὑπακοή «*Πύλην ἀδιόδευτον*» (καταλιμπανομένου τοῦ μεσφδίου καθίσματος). Καταβασιᾶι οἱ εἰρμοὶ «*Σταυρόν χαράξας*» (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ἢ θ' ὥδῃ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων μετὰ στίχου «*Ὑπεραγία Θεοτόκε*» καὶ ἐν τέλει «*Μυστικός εἶ, Θεοτόκε, παράδεισος*». Μετὰ τὴν μεγ. δοξολογίαν τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε*» ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν, τὰ ἐξῆς ἀντίφωνα:

Ἀντίφωνον α'

Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Δαυὶδ καὶ πάσης τῆς πραότητος αὐτοῦ.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Ἰδοὺ ἠκούσαμεν αὐτὴν ἐν Ἐφραθᾷ, εὗρομεν αὐτὴν ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ, ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ οὐ σαλευθήσεται.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Δόξα, Καὶ νῦν. *Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...*

Ἀντίφωνον β'

Ὡμοσε Κύριος τῷ Δαυὶδ ἀλήθειαν καὶ οὐ μὴ ἀθετήσῃ αὐτήν.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός, ψάλλοντάς σοι, ἁλληλούια.

Ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου θήσομαι ἐπὶ τοῦ θρόνου σου.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός...

Ἐκεῖ ἐξανатελῶ κέρας τῷ Δαυίδ, ἡτοίμασα λύχνον τῷ χριστῷ μου.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός...

Ὅτι ἐξελέξατο Κύριος τὴν Σιών, ἡρετίσατο αὐτὴν εἰς κατοικίαν ἑαυτοῦ.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός...

Δόξα, Καὶ νῦν. «Ὁ μονογενὴς Υἱός».

Ἀντίφωνον γ΄

Ὡδε κατοικήσω, ὅτι ἡρετισάμην αὐτήν. «Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε...»

Ἦγάσε τὸ σκήνωμα αὐτοῦ ὁ Ὑψιστος. «Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε...»

Ἅγιος ὁ ναός σου, θαυμαστός ἐν δικαιοσύνῃ. «Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε...»

Εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός». Μετὰ τὴν εἰσοδὸν μόνον τὸ ἀπολυτίκιον «Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε» καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἐορτῆς «Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννα». Ἀπόστολος τῆς ἐορτῆς, 8 Σεπτ., «Τοῦτο φρονεῖσθω ἐν ὑμῖν» (Φιλίπ. β΄ 5-11)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώμην τινά» (Λκ. ι΄ 38-42, ια΄ 27-28). Εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ἀλλότριον τῶν μητέρων». Κοινωνικὸν «Ποτήριον σωτηρίου»· «Εἴδομεν τὸ φῶς».

9. Τετάρτη. Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης τῶν θεοπατόρων, Σεβηριανοῦ μάρτυρος. Μνήμη τῆς ἐν Ἐφέσῳ Γ΄ Οἰκουμ. συνόδου (431).

Εἰς πάσας τὰς προεορτίους καὶ μεθεορτοὺς καθημερινὰς (ἐκτὸς Κυριακῆς) ἄχρι τῆς 21ης τοῦ μηνὸς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου ἄνευ Παρακλητικῆς (ὅρα ἔμπροσθεν γεν. τυπικὰς διατάξεις §§52-63).

Ἀπόστολος: τῶν ἁγίων, Σεπτ. 23 (Γαλ. δ΄ 22-27).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιε΄ ἐβδ. Ματθ. (Μρ. ζ΄ 7-13).

10. Πέμπτη. Μηνοδόρας, Μητροδόρας, Νυμφοδόρας τῶν μαρτύρων († 305-311).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ιε΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Γαλ. γ΄ 23-δ΄ 5).

Εὐαγγέλιον: προεόρτιον, Τρ. β΄ ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. γ΄ 16-21).

11. Παρασκευή. Θεοδόρας ὁσίας († 491). Εὐφροσύνου (θ΄ αἰ.) τοῦ μαγείρου, Εὐανθίας μάρτυρος. Ἀγίας Θεοδόρας τῆς ἐν Βάστῃ Ἀρκαδίας.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ιε΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Γαλ. δ΄ 8-21).

Εὐαγγέλιον: προεόρτιον, Τρ. ζ΄ ἐβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ιβ΄ 19-36).

12. Σάββατον. Ἀπόδοσις τοῦ γενεσίου τῆς Θεοτόκου. Αὐτονόμου († 313) καὶ Κουρνούτου (γ΄ αἰ.) ἱερομαρτύρων· Θεοδώρου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη εἰς τὸ Μηναῖον τὴν α΄ ἡμέραν τῆς ἑορτῆς, μετὰ τῶν ἑξῆς διαφορῶν. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν καταλιμπάνονται τὸ «*Μακάριος ἀνὴρ*», τὰ ἀναγνώσματα καὶ τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρά. Εἰς τὸν ὄρθρον καταλιμπάνονται ὁ πολυέλεος μετὰ τοῦ καθίσματος αὐτοῦ καὶ τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὅθεν μετὰ τὰ δύο πρῶτα καθίσματα, ὁ ν΄ ψαλμὸς καὶ εὐθύς οἱ κανόνες· ἀπὸ γ΄ ὥδης τῶν κανόνων, ἀντὶ τῆς ὑπακοῆς, τὸ μεσῶδιον κάθισμα «*Ἡ παρθένος Μαριάμ*»· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς καὶ τὸ συναξάριον τῆς 12ης Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν λειτουργίαν ἀντίφωνα, εἰσοδικὸν καὶ τροπάρια μετὰ τὴν εἴσοδον τὰ τῆς 8ης Σεπτεμβρίου. Ἀπόστολος Σαβ. πρὸ τῆς ὑψώσεως, Σαβ. ιγ' ἑβδ. ἐπιστ. (Α' Κορ. β' 6-9)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σαβ. ζ' ἑβδ. Ματθ., (Μτθ. ι' 37-ια' 1). Εἰς τὸ Ἑξαιρέτως «*Ἀλλότριον τῶν μητέρων*». Κοινωνικὸν «*Ποτήριον σωτηρίου*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*».

13. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ. Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς ἀναστάσεως (335) καὶ προεόρτιος τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ. Κορηλίου ἑκατοντάρχου (α' αἰ.). Ἱεροθέου ὁσίου τοῦ ἐκ Καλαμάτας († 1745). Ἦχος πλ. β'· ἑωθινὸν δ' (Τ.Μ.Ε., 13 Σεπτεμβρίου §§2-4).

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ πρὸ τῆς Ὑψώσεως, συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθμὸν 2556/5.7.1993 ἐγκυκλίῳ τῆς Ἱ. Συνόδου, μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῶν μητροπολιτῶν καὶ ἐθνομαρτύρων Χρυσοστόμου Σμύρνης, Ἀμβροσίου Μοσχονησίων, Γρηγορίου Κυδωνίων, Προκοπίου Ἰκονίου, Εὐθυμίου Ζήλων καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ἀναιρεθέντων κατὰ τὴν μικρασιατικὴν καταστροφὴν μαρτύρων (1922). Ἡ ἀκολουθία αὐτῶν (ποίημα τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Πατρῶν κυροῦ Νικοδήμου) ὑπάρχει ἐν ἰδιαίτερᾳ φυλλάδι.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε*»· κοντάκιον «*Ἰωακεῖμ καὶ Ἄννα*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» ἀναστάσιμα 4, τῶν ἐγκαίνιων 3 καὶ προεόρτια τοῦ σταυροῦ 3 (τοῦ μικροῦ ἑσπερινοῦ τῆς ἑορτῆς) «*Ὑψουμένον σου, Δέσποτα*» κ.λπ., Δόξα, «*Τὴν μνήμην τῶν ἐγκαινίων*», Καὶ νῦν, «*Τίς μὴ μακαρίσει σε*». Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπόστιχα τὰ ἀνα-

στάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Σὺ μου σκέπη κραταία» (τοῦ μικροῦ ἐσπερινοῦ). Ἀπολυτίκια «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», Δόξα, «Ὡς τοῦ ἄνω στερεώματος», Καὶ νῦν, «Τὸν ζωοποιὸν σταυρόν».

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, [τὰ εἰς τοὺς αἶνους στιχηρὰ ἰδιόμελα «Ἐγκαινίζου, ἐγκαινίζου», «Πάλαι μὲν ἐγκαινίζων», «Ἐγκαινίζεται σήμερον», Δόξα, «Πρὸς σεαυτὸν ἐπανάγου», Καὶ νῦν, «Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν»], τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστὶ», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «Ὡς τοῦ ἄνω στερεώματος».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, ἀλλ' ἀντὶ θεοτοκίων τὰ τῶν ἐγκαινίων. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (δ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος, ὁ προεόρτιος τοῦ σταυροῦ καὶ ὁ τῶν ἐγκαινίων. Ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ μεσώδιον τῶν ἐγκαινίων κάθισμα «Ἐν πίστει τὰ ἐγκαίνια»· ἀφ' ἧς τὸ ἀναστάσιμον κοινάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Σταυρόν χαράξας»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε, παράδεισος».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ δ' ἀναστάσιμον, τὸ (κοινὸν) τῶν ἐγκαινίων καὶ τοῦ σταυροῦ «Μέσον τῆς γῆς ὁ Κύριος» καὶ τὸ θεοτοκίον «Μετ' εὐφροσύνης κράζομεν».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3 «Σήμερον ὁ ἔνθεος» κ.λπ. εἰς 4, μὲ στίχους εἰς τὰ δύο τελευταῖα «Κύριε, ἡγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου», «Σοὶ πρέπει ὕμνος, ὁ Θεός, ἐν Σιών καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται εὐχή ἐν Ἱερουσαλήμ», Δόξα, τὸ δ' ἑωθινὸν «Ὁρθρος ἦν βαθύς», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ἧς ὥδῃς τοῦ κανόνος τῶν ἐγκαινίων]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», «Τὸν ζωοποιὸν σταυρόν», «Ὡς τοῦ ἄνω στερεώματος»

καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Οὐρανὸς πολύφωτος». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τὰ τῆς Κυριακῆς πρὸ τῆς Ὑψώσεως· Ἀπόστολος: Κυρ. πρὸ τῆς ὑψώσεως, Κυρ. κβ' ἐπιστ., «Ἴδετε πηλίκους ὑμῖν γράμμασιν» (Γαλ. ζ' 11-18)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν» (Ἰω. γ' 13-17). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἄξιον ἐστίν». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

14. Δευτέρα. † Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΚΑΙ ΖΩΟΠΟΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ. Μνήμη τῆς Ϛ' Οἰκουμενικῆς συνόδου τῆς ἐν Τρούλλῃ (680).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», Δόξα, «Ὡς τοῦ ἄνω στερεώματος»· κοντάκιον «Οὐρανὸς πολύφωτος».

Εἰς τὸν ἐσπερινὸν τὰ στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς κ.λπ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Οἱ στίχοι τῶν ἀποστίχων πλήρεις ἔχουν ὡς ἐξῆς· «Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος ἐστὶ» καὶ «Ὁ δὲ Θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰώνων εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς». Τὸ ἀπολυτίκιον «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου» ἐκ τρίτου εἰς τε τὸν ἐσπερινὸν καὶ τὸ «Θεὸς Κύριος». Ἀπόλυσις «Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν... δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, οὗ τὴν ὑψωσιν ἐορτάζομεν, προστασίαις τῶν τιμίων...»

Εἰς τὸν ὄρθρον ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Καταβασίαι «Σταυρὸν χαράξας»· ἡ θ' ᾠδὴ τῶν δύο κανόνων ἄνευ στίχου, εἰ μὴ μόνον Δόξα, Καὶ νῦν εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια, καὶ ἐν τέλει πάλιν οἱ δύο εἱρμοὶ «Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε», «Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου». Μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν [εἰς ἣν δ' (ἅγια)] ἐπακολουθεῖ

Ἡ τελετὴ τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ

ΠΕΡΙΦΟΡΑ. Εἰς τὸ τέλος τῆς δοξολογίας οἱ μὲν χοροί, ἀφοῦ μεταβοῦν εἰς τὴν βορείαν πύλην τοῦ ἱεροῦ, ἄρχονται τοῦ ἁσματικοῦ «Ἄγιος ὁ Θεός», ὁ δὲ πρὸ τῆς ἁγίας Τραπέξης ἱστάμενος ἱερεὺς, ἀφοῦ θυμιάσῃ τὸν ἐπ' αὐτῆς ἐν ἡντρεπισμένῳ δίσκῳ μετὰ κλάδων βασιλικοῦ καὶ τριῶν ἀνημμένων κηρίων κείμενον τίμιον Σταυρὸν, αἶρει τὸν δίσκον, θέτει αὐτὸν

ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καί, στραφεῖς περὶ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά, ἐξέρχεται διὰ τῆς βορείας πύλης τοῦ ἱεροῦ, προπορευομένων αὐτοῦ κατὰ τάξιν τῶν λαμπαδούχων, τῶν φερόντων τὰ ἑξαπτέρυγα, τῶν χορῶν ψαλλόντων τὸ ἱσματικὸν «Ἄγιος ὁ Θεός» μέχρι τέλους τῆς περιφορᾶς καὶ τῶν μετὰ θυμιατῶν θυμίωντων τὸν τίμιον Σταυρόν.

Α΄ ΥΨΩΣΙΣ. Ὁ ἱερεὺς φέρει τὸν Σταυρὸν εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ –συνήθως εἰς τὸν σολέα–, ἔνθα περιελθὼν κύκλῳ τρεῖς ἡῦτρεπισμένον τετραπόδιον, ἵσταται πρὸ αὐτοῦ βλέπων πρὸς ἀνατολὰς καὶ ὑψῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὸν δίσκον, ἐκφωνεῖ «Σοφία· ὀρθοί», ἀποθέμενος δ' αὐτὸν ἐπὶ τοῦ τετραποδίου, θυμῷ κύκλῳ αὐτοῦ σταυροειδῶς, ψάλλων «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου», ὃ ἐπαναλαμβάνει ἕκαστος τῶν χορῶν ἀνὰ μίαν.

Α΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Ἀκολουθῶς ὁ ἱερεὺς ἀφοῦ ποιήσῃ μετανόιας τρεῖς, λαμβάνει ἀνὰ χεῖρας μετὰ κλάδων βασιλικοῦ τὸν τίμιον Σταυρὸν καὶ βλέπων πρὸς ἀνατολὰς ὑψοῖ αὐτὸν λέγων «Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον»· οἱ χοροὶ τὸ «Κύριε, ἐλέησον» ἑκατόν, ἐνῷ ὁ ἱερεὺς σφραγίσας τρεῖς μετὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ κλίνει τὴν κεφαλὴν ἡρέμα, κύπτει ὅσον σπιθαμὴν ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῆς γῆς καὶ κατὰ μικρὸν, ἄχρι πληρώσεως τῆς α΄ ἑκατοντάδος, ἀνίσταται.

Β΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Εἴτα, ἀφοῦ στραφῇ ἐπὶ τὰ δεξιά, ἵσταται βλέπων πρὸς βορρᾶν καὶ ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν λέγων «Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ξηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Κυρίου τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλεον συνεργῆσαι καὶ κατενοδῶσαι αὐτὸ ἐν πᾶσιν»· οἱ χοροὶ τὸ «Κύριε, ἐλέησον» ἑκατόν, ἐνῷ ὁ ἱερεὺς σφραγίσας καὶ πάλιν τρεῖς μετὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ, κλίνει τὴν κεφαλὴν κ.λπ., καὶ κατὰ μικρὸν ἀνίσταται ἄχρι πληρώσεως τῆς β΄ ἑκατοντάδος.

Γ΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Εἴτα, στραφεῖς ἐπὶ δεξιά, ἵσταται βλέπων πρὸς δυσμὰς καὶ ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν, ἐκφωνῶν «Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος»· οἱ χοροὶ τὴν γ΄ ἑκατοντάδα, κ.τ.λ. ὥς προεγράψαν.

Δ' ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Αὐθις ὁ ἱερεὺς στραφεὶς ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἴσταται βλέπων πρὸς νότον καὶ ὑποῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν λέγων «Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας, σωτηρίας, συγχωρήσεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ, ἐπιτρόπων, ἐνοριτῶν καὶ συνδρομητῶν τῆς ἁγίας ἐκκλησίας ταύτης σὺν γυναιξὶ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν»· οἱ χοροὶ τὴν δ' ἑκατοντάδα, κ.τ.λ. ὡς προεγράφησαν.

Ε' ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Τέλος ὁ ἱερεὺς στρέφεται ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἴσταται βλέπων πρὸς ἀνατολὰς καὶ ὑποῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν, ἐκφωνῶν «Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ πάσης ψυχῆς χριστιανῶν ὀρθοδόξων, ὑγείας τε καὶ σωτηρίας καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν»· οἱ χοροὶ τὴν ε' ἑκατοντάδα, κ.τ.λ. ὡς προεγράφησαν.

ΚΥΡΙΑ ΥΨΩΣΙΣ. Μετὰ ταῦτα γίνεται ἡ κυρίως ὑψωσις· ὁ ἱερεὺς ἱστάμενος πρὸ τοῦ τετραποδίου καὶ βλέπων πρὸς ἀνατολὰς ὑποῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν ψάλλων τὸ κοντάκιον «Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ σταυρῷ ἐκουσίως», εὐλογεῖ μετὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ τὸν λαόν, ἀποθέτει αὐτὸν ἐπὶ τοῦ δίσκου καὶ προσκυνεῖ αὐτόν, ψάλλων «Τὸν σταυρὸν σου προσκυνοῦμεν, δέσποτα, καὶ τὴν ἁγίαν σου ἀνάστασιν δοξάζομεν», ὃ ἐπαναλαμβάνει ἕκαστος τῶν χορῶν ἀνὰ μίαν· εἴθ' οὕτως οἱ χοροὶ τὰ ἰδιόμελα «Δεῦτε, πιστοί» κ.λπ.· τούτων ψαλλομένων, προσέρχεται ὁ λαὸς εἰς προσκύνῃσιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ἥς πληρωθείσης, ὁ β' χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου» ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Ὑποῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος ἐστί. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὃ σαρκὶ σταυρωθεὶς, ψάλλοντάς σοι ἁλληλουία».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ μόνον τὸ ἀπολυτίκιον «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου» καὶ τὸ κοντάκιον «Ὁ ὑψωθείς». Ἀντὶ τρισαγίου, «Τὸν σταυρὸν σου προσκυνοῦμεν».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος· τῆς ἑορτῆς, «Ὁ λόγος ὁ τοῦ σταυροῦ» (Α' Κορ. α' 18-24)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, «Συμβούλιον ἐποίησαν οἱ ἀρχιερεῖς» (Ἰω. ιθ' 6-11, 13-20, 25-28, 30-35).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· εἰς τὸ Ἑξαίρετως «Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε». Κοινωνικὸν «Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε· ἀλληλοῦν· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου». Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν.

Εἰδήσεις. 1. Ἐν τῇ τραπέζῃ νηστεία.

2. Ἐν ταῖς καθημεριναῖς ἀπὸ αὖριον μέχρι τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου, τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσεται ὁ τῆς ἑορτῆς. Εἰς τὴν λειτουργίαν εἴθισται νὰ λέγωνται ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς, ἀλλ' εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ σαρκὶ σταυρωθεὶς»· κοντάκιον «Ὁ ὑψωθεὶς».

- 15. Τρίτη.** Νικήτα μεγαλομάρτυρος († 372). Φιλοθέου ὁσίου (ἰ' αἰ.), Πορφυρίου τοῦ ἀπὸ μίμων, Βησσαρίωνος Λαρίσης, Συμεὼν Θεσσαλονίκης († 1429), Ἰωάννου νεομάρτ. τοῦ Κρητός († 1811).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ις' ἐβδ. ἐπιστ. (Γαλ. ε' 11-21).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ις' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. ζ' 5-16).

- 16. Τετάρτη.** Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος τῆς πανευφήμου († 304).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἡμιορτάσιμος ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, ἥ τοι εἰς τὸν ἑσπερινόν ἄνευ εισόδου καὶ εἰς τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασίων καὶ ἄνευ μεγάλης δοξολογίας.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ις' ἐβδ. ἐπιστ. (Γαλ. ζ' 2-10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ις' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. ζ' 14-24).

Εἶναι δυνατὸν ὅμως [εἰς τὸν ἑσπερινόν νὰ γίνη εἴσοδος], εἰς τὸν ὄρθρον [νὰ ψαλοῦν καταβασίαι, καὶ] μετὰ τοὺς αἶνους νὰ παραλειφθοῦν τὰ ἀπόστιχα καὶ νὰ ψαλῇ δοξολογία μεγάλη, ὅποτε εἰς τὴν λειτουργίαν ἀναγινώσκονται Ἀπόστολος τῆς ἁγίας, Κυρ. ις' ἐπιστ. (Β' Κορ. σ' 1-10), καὶ Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Δευτ. δ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 36-50)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

- 17. Πέμπτη.** Σοφίας καὶ τῶν τριῶν θυγατέρων αὐτῆς Πίστεως, Ἀγάπης καὶ Ἐλπίδος, μαρτύρων († 137).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ις' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐφ. α' 1-9).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ις' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. ζ' 24-30).

Σημείωσις. Εἰς τοὺς πανηγυρίζοντας ἱερούς ναοὺς ἡ ἀκολουθία τῆς μάρτυρος Σοφίας ψάλλεται ἐκ τῆς ἰδιαίτης αὐτῆς φυλλάδος μετὰ τῶν μεθεόρτων.

18. Παρασκευή. Εὐμενίου ἐπισκόπου Γορτύνης Κρήτης (ζ' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ιζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐφess. α' 7-17).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιζ' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. ν' 1-10).

19. Σάββατον μετὰ τὴν ὕψωσιν. Τροφίμου, Σαββατίου καὶ Δορυμέδοντος μαρτύρων († 276).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μηναίου, εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν ἄνευ εισόδου, εἰς δὲ τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασίων καὶ ἄνευ δοξολογίας μεγάλης. Εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος Σαβ. μετὰ τὴν ὕψωσιν, ζῆτει Σαβ. ιβ' ἐβδ. ἐπιστ., «*Βλέπετε τὴν κλῆσιν ὑμῶν*» (Α' Κορ. α' 26-β' 5)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, ζῆτει τῇ Παρ. δ' ἐβδ. Ἰωάν., «*Εγὼ ὑπάγω καὶ ζητήσετε με*» (Ἰω. η' 21-30)· κοινωνικὸν «*Ἀγαλλιᾶσθε*».

20. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ. † Εὐσταθίου μεγαλομάρτυρος καὶ τῆς συνοδείας αὐτοῦ († 118). Ἰλαρίωνος Κρητὸς νεομάρτυρος († 1804). Ἦχος βαρὺς· ἑωθινὸν ε' (Τ.Μ.Ε., 20 Σεπτεμβρ. §16).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα 4, μεθεόρτα 3 καὶ τοῦ ἁγίου 3, Δόξα, «*Ὁ δεύτερος Ἰώβ*», Καὶ νῦν, «*Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης*». Εἵσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ἁγίου «*Ἀδαμάντινε τὴν ψυχὴν*», Καὶ νῦν, «*Σήμερον προέρχεται ὁ σταυρός*». Ἀπολυτίκια «*Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου*», Δόξα, «*Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε*», Καὶ νῦν, «*Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου*».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ σταυροῦ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα καὶ ἀνὰ ἓν μεθεόρτον (20ῆς Σεπτ.) ἀντὶ θεοτοκίων. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ε') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος, ὁ τῆς ἑορτῆς καὶ ὁ τῶν ἁγίων ἀπὸ γ' ὥδης τὰ μεσώδια καθίσματα τῆς 20ῆς τοῦ μηνός· ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Σταυρόν χαράξας»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε, παράδεισος».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ε' ἀναστάσιμον, τὸ τῶν ἁγίων «Τῆς ἀθανάτου δόξης» καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς «Ἡμεῖς ἐν σοὶ θαυροῦντες».

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 3, τῆς ἑορτῆς προσόμοια δύο, καὶ τῶν ἁγίων ιδιόμελα 3 «Τίς μὴ μακαρίσει σου τὸν πανόλβιον» κ.λπ., εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα «Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ», «Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος, πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς», Δόξα, τὸ ε' ἑωθινὸν «Ὡ τῶν σοφῶν σου», Καὶ νῦν, «Υπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ε' ὥδης τῶν ἁγίων].

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι ἁλληλούια».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «Κατέλυσας», «Σῶσον, Κύριε», «Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ κοντάκιον «Ὁ ὑψωθείς».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυριακῆς μετὰ τὴν ὑψωσιν, Κυρ. κα' ἐπιστολῶν, «Εἰδότες ὅτι οὐ δικαιоῦται ἄνθρωπος» (Γαλ. β' 16-20)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Κυρ. γ' νηστ., «Ὅς τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν» (Ματθ. η' 34-θ' 1).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἄξιον ἐστίν». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

- 21. Δευτέρα.** Ἀπόδοσις τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ. Κοδράτου ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Ἀθηνῶν († 130)· Ἰωανᾶ προφήτου (880 π.Χ.).

Εἰδήσεις. Ἐπειδὴ σήμερον ἀποδίδεται ἡ ἑορτὴ τοῦ τ. Σταυροῦ, ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Κοδράτου ψάλλεται τῇ 22α μετὰ τῆς τοῦ ἱερομάρτυρος Φωκᾶ.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ κατὰ τὴν κυρίαν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφεξῆς διαφορῶν. Εἰς τὸν ἐσπερινὸν καταλιμπάνονται τὸ Ψαλτήριον, τὰ ἀναγνώσματα καὶ τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρά. Αἱ ἀπολύσεις ἄνευ τοῦ χαρακτηριστικοῦ «Ὁ ἀναστάς» διὰ τὸ μὴ λέγεσθαι ἐν τῷ ὁρθρῳ σήμερον τὸ «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι». Εἰς τὸν ὁρθρον καταλιμπάνονται ὁ πολυέλεος καὶ τὸ κάθισμα αὐτοῦ, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὅθεν μετὰ τὰ δύο καθίσματα, ὁ ν' ψαλμὸς καὶ εὐθύς οἱ κανόνες· τὸ συναξάριον τῆς 21ης τοῦ μηνός, μετὰ δὲ τὴν δοξολογίαν παραλείπεται ὡσαύτως ἡ τελετὴ τῆς ὑψώσεως τοῦ τ. Σταυροῦ. Εἰς τὴν λειτουργίαν ἀντίφωνα, εἰσοδικόν, ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ. Τρισάγιον. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς)· Ἀπόστολος· ἡμέρας, Δευτ. ιζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. α' 22-β' 3)· Εὐαγγέλιον· ἡμέρας, Δευτ. α' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. γ' 19-22)· πάντα δὲ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ, ἀλλ' εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου».

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ αὐριον μέχρι τῆς 19ης Νοεμβρίου ἐπαναλαμβάνεται ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς ἐν ταῖς καθημεριναῖς.

2. Ἀπὸ αὐριον μέχρι τῆς 7ης Νοεμβρίου, ἐὰν τυχὸν ἐορτάζεται ἅγιος, καταβαsaίαι εἰς τὸν ὁρθρον «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· κοντάκιον εἰς τὴν λειτουργίαν «Προστασία».

- 22. Τρίτη.** Φωκᾶ ἱερομάρτυρος, ἐπισκόπου Σινώπης († 117). Φωκᾶ τοῦ κηπουροῦ († 320), Ἰσαὰκ καὶ Μαρτίνου μαρτύρων. Ἀπόστολος· ἡμέρας, Τρ. ιζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. β' 19-γ' 7). Εὐαγγέλιον· ἡμέρας, Τρ. α' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. γ' 23-δ' 1).

- 23. Τετάρτη.** Ἡ σύλληψις τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ραΐδος μάρτυρος, Ξανθίππης καὶ Πολυξένης ὁσίων († 109), Νικολάου νεομ. τοῦ Καρπενησιώτου († 1672), Ἰωάννου νεομάρτ. τοῦ ἐκ Κονίτσης († 1814).

Ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τὸν Ζυγόν. Ἀρχὴ τοῦ φθινοπώρου.

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, ἄνευ Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ἐσπερινὸν γίνεται εἴσοδος. Εἰς τὸν ὁρθρον κανόνες, ὁ τῆς

Θεοτόκου «Υγράν διοδεύσας» καὶ ὁ τοῦ προδρόμου μετὰ στίχου «Προφῆτα τοῦ Χριστοῦ»· καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου». Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «Προστασία»· Ἀπόστολος τοῦ Προδρόμου, Σεπτ. 23, «Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν» (Γαλ. δ' 22-27)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου» (Λκ. α' 5-25). Κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

24. Πέμπτη. Θεοτόκου τῆς «Μυρτιδιωτίσεως» ἐν Κυθήροις, Θέκλης μεγαλομάρτυρος. Σιλουανοῦ τοῦ Ἀθωνίτου.

Ἄν δὲν ὑπάρχῃ ἰδιαίτερα φυλλὰς τῆς Θεοτόκου, ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μηναίου μετὰ Παρακλητικῆς (βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις §§2-30).

Ἀπόστολος: μεγαλομάρτυρος, ἡγ' Κυρ. ἐπιστ. (Β' Τιμ. γ' 10-15).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. α' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. δ' 16-22).

Εἰδήσεις. 1. Ἐνθα τιμᾶται ἡ μεγαλομάρτυς, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἰδιαίτερα φυλλὰς αὐτῆς, μετὰ τοὺς αἶνους παραλείπονται τὰ ἀπόστιχα καὶ λέγεται δοξολογία μεγάλη, ἐν δὲ τῇ λειτουργίᾳ Εὐαγγέλιον τῆς ἁγίας, Σαβ. ιζ' ἐβδ. (Μτθ. κε' 1-13).

2. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἀκολουθία τῆς Μυρτιδιωτίσεως, κατὰ τὸ Τ.Μ.Ε. συμψάλλεται μετὰ τῆς ἁγίας Θέκλης καὶ προηγεῖται αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ λειτουργίᾳ ἀναγινώσκεται Ἀπόστολος τῆς ἁγίας καὶ Εὐαγγέλιον τῆς Θεοτόκου.

3. Εἰς τοὺς πανηγυρίζοντας σήμερον ναοὺς τῆς Μυρτιδιωτίσεως ψάλλεται μόνῃ ἡ ἀκολουθία αὐτῆς μετὰ καταβασίων τοὺς εἰρμούς «Πεποικιλμένη τῇ θεῇ δόξῃ», Ἀναγνώσματα τὰ τῆς 8ης Σεπτ. (Φιλ. β' 5-11· Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28).

Ἀπολυτίκιον Μυρτιδιωτίσεως. Ἦχος δ'. «Ταχὺ προκατάλαβε».

«Λαοὶ νῦν κροτήσωμεν δεῦτε τὰς χεῖρας πιστῶς, καὶ ἄσωμεν ἄσμοις τῇ θεομήτορι, ἐν πόθῳ κραυγάζοντες· χαῖρε ἡ προστασία πάντων τῶν δεομένων, χαῖρε ἡ σωτηρία τῶν τιμώντων σε πόθῳ, χαῖρε ἡ τῷ παρὰλύτῳ τὴν ἰασιν βραβεύσασα».

25. Παρασκευή. Εὐφροσύνης ὁσίας καὶ Παφνουτίου τοῦ πατρὸς αὐτῆς (ε' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ιζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. δ' 17-25).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. α' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. δ' 22-30).

26. Σάββατον. † Ἡ μετάστασις τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ θεολόγου. Γεδεών τοῦ δικαίου (1350 π.Χ.). Ἀνάμνησις τῆς ἐπιστροφῆς τῆς τιμίας κάρας τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου ἀπὸ Ῥώμης εἰς Πάτρας καὶ τῶν ἐγκαινίων τοῦ νέου ἰ. ναοῦ αὐτοῦ ἐν Πάτραις (26.9.74).

Ἡ ἀκολουθία ἅπασα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ εὐαγγελιστοῦ εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγ. δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «Θεὸς Κύριος» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ τὸ θεοτοκίον. Εὐαγγέλιον ὀρθρου ἐκ τῶν βημοθύρων τὸ ια' ἐωθινὸν «Ἐφάνέρωσεν ἑαυτὸν ὁ Ἰησοῦς» (Ἰω. κα' 1, 15-25). Οἱ κανόνες τοῦ Μηναίου. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν». Εἰς τὴν λειτουργίαν, μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Ἀπόστολε Χριστῶ» καὶ τοῦ ναοῦ, κοινάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος: τοῦ εὐαγγελιστοῦ, 26 Σεπτ., «Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται» (Α' Ἰω. δ' 12-19)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Εἰστήκεισαν παρὰ τῷ σταυρῶ» (Ἰω. ιθ' 25-27, κα' 24-25). Κοινωνικὸν «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν».

27. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΖ' (Α' ΛΟΥΚΑ). Καλλιστράτου μάρτυρος († 304)· Ἀριστάρχου ἀποστόλου, Ἀκυλίνης νεομάρτυρος († 1764). Ἦχος πλ. δ'· ἐωθινὸν ς'.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 6, τοῦ Μηναίου 4, Δόξα, «Πρὸ τοῦ τιμίου σταυροῦ σου», Καὶ νῦν, «Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Ἀπολυτίκια «Ἐξ ὕψους κατήλθες», Δόξα, «Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε», Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον».

Τὸ μεσονυχτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὀρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς», καὶ τῆς β' στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ς') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.
ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ ἁγίου. Ἀπὸ γ' καὶ ς' ὥδῃς ὡς εἴθισται.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἄπας γηγενής».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ς' ἀναστάσιμον, τὸ τῶν μαρτύρων καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑἶΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ ς' ἑωθινὸν «Ἡ ὄντως εἰρήνη», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ τῶν μακαρισμῶν τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Ἐξ ὕψους», «Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος: Κυρ. ιζ' ἐπιστ., «Ὑμεῖς ἐστε ναὸς Θεοῦ ζῶντος» (Β' Κορ. ς' 16-ζ' 1). Εὐαγγέλιον: Κυρ. α' Λουκᾶ, «Ἐστὼς ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν λίμνην» (Λκ. ε' 1-11). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

28. Δευτέρα. Χαρίτωνος ὁμολογητοῦ († 350). Βαρουῆχ τοῦ προφήτου (600 π.Χ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ιη' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. δ' 25-32).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. β' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. δ' 38-44).

29. Τρίτη. Κυριακοῦ ὁσίου († 556). Πετρωνίας μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ιη' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. ε' 20-25).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. β' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ε' 12-16).

30. Τετάρτη. Γρηγορίου ἱερομάρτυρος, ἐπισκόπου τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας, τοῦ φωτιστοῦ († 335). Ῥηιμίας καὶ Γαϊανῆς καὶ τῶν μετ' αὐτῶν 32 μαρτύρων γυναικῶν.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ιη' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. ε' 25-33).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. β' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ε' 33-39).

An intricate, symmetrical decorative border in a reddish-brown color. It features a central floral motif at the top, with elaborate scrollwork, acanthus leaves, and floral patterns extending down the sides and across the bottom. The border frames the central text area.

ΜΗΝ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ΜΗΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα καὶ μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 11 καὶ ἡ νύξ ὥρας 13

- 1. Πέμπτη.** Ἀνανίου ἀποστόλου, Ῥωμανοῦ τοῦ μελωδοῦ (ς' αἰ.) καὶ ποιητοῦ τῶν κοντακίων. Ἰωάννου ὁσίου τοῦ Κουκουζέλους. Τῆς ἱερᾶς Σκέπης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).

Ἀπόστολος: τοῦ ἁγίου, Ὁκτ. 1 (Πρξ. θ' 10-18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. β' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 12-19).

Εἰδήσεις. Ἀποφάσει τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ληφθεῖσα κατὰ τὸ ἔτος 1952, ἡ σημερινὴ ἑορτὴ τῆς ἱερᾶς Σκέπης μετατίθεται τῇ 28ῃ Ὀκτωβρίου, ἵνα συνεορτάζεται μετὰ τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς.

- 2. Παρασκευή.** Κυπριανοῦ ἱερομάρτυρος καὶ Ἰουστίνης μάρτυρος († 304).

Ἀπόστολος: τοῦ ἁγίου, Ὁκτ. 2 (Α' Τιμ. α' 12-17).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. β' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 17-23).

- 3. Σάββατον.** Διονυσίου ἀρεοπαγίτου ἱερομάρτυρος, ἐπισκόπου καὶ πολιούχου Ἀθηνῶν († 96). Ῥουστικοῦ, Ἐλευθερίου καὶ Δαμάριδος (α' αἰ.) μαρτύρων τῶν Ἀθηναίων.

Ἀκολουθία Σαββάτου μετ' «Θεὸς Κύριος» (βλ. ἔμπροσθεν §§31-44).

Ἀπόστολος: τοῦ ἁγίου, Ὁκτ. 3 (Πρξ. ιζ' 16-34).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. β' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ε' 17-26).

Σημείωσις. Ὃπου ἂν ἐορτάζεται ὁ ἅγιος, ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ ψάλλεται ἐξ ἰδιαίτερας φυλλάδος· καταβαsaίαι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· κοντάκιον «Προστασία»· Εὐαγγέλιον: τοῦ ἁγίου, Παρ. ζ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιγ' 44-54).

4. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΗ΄ (Β΄ ΛΟΥΚΑ). Ἱεροθέου ἀρεοπαγίτου, πρώτου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν (α΄ αἰ.). Ἦχος α΄· ἑωθινὸν ζ΄.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «Χρηστότητα ἐκδιδασχθεῖς»· κοινάκιον «Τὰς οὐρανίους διαβάς πύλας».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 7 καὶ τοῦ ἱεράρχου προσόμοια 3, Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὴν παγκόσμιον δόξαν». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Ἀπολυτίκια «Τοῦ λίθου σφραγισθέντος», Δόξα, Καὶ νῦν, «Τοῦ Γαβριήλ».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἡχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ζ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Μηναίου. Ἀπὸ γ΄ ὥδῃς τὸ μεσώδιον κάθισμα τοῦ ἱεράρχου μετὰ τοῦ θεοτοκίου· ἀφ΄ ε΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμωτέραν», «Ἄπας γηγενής».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ζ΄ ἀναστάσιμον «Ὅτι ἦραν τὸν Κύριον» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς, στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ ζ΄ ἑωθινὸν «Ἰδοὺ σκοτία», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ τῶν μακαρισμῶν τοῦ ἡχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Τοῦ λίθου» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος Κυρ. ιη΄ ἐπιστ., «Ἀδελφοί, ὁ σπείρων φειδομένως» (Β΄ Κορ. θ΄ 6-11). Εὐαγγέλιον Κυρ. β΄ Λουκᾶ, «Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν» (Λκ. ε΄ 31-36). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

- 5. Δευτέρα.** Χαριτίνης μάρτυρος († 304)· Μεθοδίας όσίας της έν Κιμώλω.
 Ἀπόστολος: ήμέρας, Δευτ. ιθ' έβδ. έπιστ. (Φιλίπ. α' 1-7).
 Εύαγγέλιον: ήμέρας, Δευτ. γ' έβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 24-30).
- 6. Τρίτη.** † Θωμᾶ (τοῦ καί Διδύμου) άποστόλου έν τῶν ιβ'. Ἐρωτηίδος μάρτυρος.
 Ἀπόστολος: άποστόλου, Κυρ. ι' έπιστ. (Α' Κορ. δ' 9-16).
 Εύαγγέλιον: όμοίως, έωθινόν θ' (Ἰω. κ' 19-31).
- 7. Τετάρτη.** Σεργίου καί Βάκχου μεγαλομαρτύρων († 290-303). Πολυχρονίου ίερομάρτυρος (δ' αἰ.), Ἰουλιανοῦ πρεσβυτέρου, Καισαρίου διακόνου (α' αἰ.) μαρτύρων.
 Ἀπόστολος: ήμέρας, Τετ. ιθ' έβδ. έπιστ. (Φιλίπ. α' 12-20).
 Εύαγγέλιον: ήμέρας, Τετ. γ' έβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 46-ζ' 1).
- 8. Πέμπτη.** Πελαγίας όσίας († 457). Πελαγίας της παρθενομάρτυρος († 303), Ταϊσίας της πρώην πόρνης.
 Ἀπόστολος: ήμέρας, Πέμ. ιθ' έβδ. έπιστ. (Φιλίπ. α' 20-27).
 Εύαγγέλιον: ήμέρας, Πέμ. γ' έβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 17-30).
- 9. Παρασκευή.** Ἰακώβου άποστόλου, υἱοῦ τοῦ Ἀλφαίου (α' αἰ.). Ἀβραάμ τοῦ δικαίου καί τοῦ άνεψιοῦ αὐτοῦ Λώτ (2100 π.Χ.), Ποπλίας μάρτυρος (α' αἰ.), Ἀνδρονίκου όσίου καί της συμβίου αὐτοῦ.
 Ἀπόστολος: άποστόλου, ι' Κυρ. έπιστ. (Α' Κορ. δ' 9-16).
 Εύαγγέλιον: άποστόλου, Δευτ. γ' έβδ. Ματθ. (Μτθ. θ' 36-ι' 8).
- 10. Σάββατον.** Εύλαμπίου καί Εύλαμπίας μαρτύρων. Θεοφίλου όσίου (η' αἰ.).
 Ἀκολουθία Σαββάτου με «Θεός Κύριος» (βλ. έμπροσθεν §§31-44).
 Ἀπόστολος: ήμέρας, Σαβ. ιθ' έβδ. έπιστ. (Α' Κορ. ιε' 58-ις' 3).
 Εύαγγέλιον: ήμέρας, Σαβ. γ' έβδ. Λουκᾶ (Λκ. ε' 27-32).
- 11. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΘ' (Δ' ΛΟΥΚΑ).** «Τῶν θεοφόρων πατέρων της έν Νικαία Ζ' Οίκουμενικης συνόδου (787)». Φιλίππου άποστόλου έν τῶν έπτά· Θεοφάνους όμολογητοῦ τοῦ Γραπτοῦ, έπισκόπου Νικαίας († 850). Ἦχος β', έωθινόν η'.
- Τήν άκολουθίαν τῶν άγίων πατέρων ζήτει έν τῷ Μηναίῳ, μετᾶ τήν 11ην τοῦ μηνός (Τ.Μ.Ε., 11η Ὀκτωβρίου §§1-3).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε· κοινάκιον «Τοὺς γενναίους μάρτυρας».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 4, τῶν πατέρων 6, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον αὐτῶν «Τὰς μυστικάς», Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου «Παρήλθεν». Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τῶν πατέρων «Τὴν ἐτήσιον μνήμην», Καὶ νῦν, «Νεῦσον παρακλήσεσιν». Ἀπολυτίκια «Ὅτε κατήλθες», Δόξα, «Ὑπερδεδοξασμένος εἶ», Καὶ νῦν, «Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, Δόξα, τὸ τῆς λιτῆς τῶν πατέρων «Ἀποστολικῶν παραδόσεων», Καὶ νῦν, «Θεοτόκε, ἡ προστασία», καὶ τὰ «Ἄξιον ἐστίν»· ἀπολυτίκιον «Ὑπερδεδοξασμένος εἶ».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν», καὶ τῆς β' στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (η') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τῶν πατέρων· ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου (χῦμα), εἶτα ψάλλεται τὸ μεσῶδιον κάθισμα τῶν πατέρων μετὰ τοῦ θεοτοκίου· ἀφ' ἧς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῶν πατέρων, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς τῶν πατέρων.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἄπας γηγενῆς».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ η' ἀναστάσιμον «Δύο ἀγγέλους βλέψασα», τὸ τῶν πατέρων «Πατέρες οὐρανόφρονες» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν πατέρων προσόμοια 3 εἰς 4 –εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, «Τῶν ἁγίων πατέρων ὁ χορός», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ἧς ὥδῃς τοῦ κανόνος τῶν

πατέρων]. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Ὅτε κατῆλθες», «Ἐπερδεδοξασμένος» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῶν πατέρων· Ἀπόστολος: Κυρ. πατέρων, 11 Ὀκτ., «Πιστὸς ὁ λόγος» (Τίτ. γ' 8-15)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. δ' Λουκᾶ, «Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων» (Λκ. η' 5-15). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε».

Σημειώσεις. Ἡ σημερινὴ Κυριακὴ, ἐν ᾗ ἀναγινώσκεται ἐκ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως, εἰς πολλὰς περιοχὰς ἔχει καθιερωθῆ ὡς ἡ ἐπίσημος ἡμέρα τῆς ἐνάρξεως τῶν κατηχητικῶν σχολείων.

- 12. Δευτέρα.** Πρόβου, Ταράχου καὶ Ἀνδρονίκου μαρτύρων († 850). Δομνίνης μάρτυρος, Συμεὼν τοῦ νέου θεολόγου († 1022), σύναξις πάντων τῶν ἐν Ἀθήναις ἁγίων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κ' ἐβδ. ἐπιστ. (Φίλιπ. β' 12-16).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτέρας δ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 36-50).

- 13. Τρίτη.** Κάρπου, Παπύλου, Ἀγαθοδώρου καὶ Ἀγαθονίκης μαρτύρων († 251). Χρυσῆς νεομάρτυρος τῆς ἐκ Μογλενῶν († 1795), Μελετίου (Πηγᾶ) Ἀλεξανδρείας.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρίτης κ' ἐβδ. ἐπιστ. (Φίλιπ. β' 16-23).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης δ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ν' 1-3).

- 14. Τετάρτη.** Ναζαρίου καὶ Γερβασίου, μαρτύρων. Κοσμᾶ τοῦ ποιητοῦ († 787). Ἰγνατίου (Ἀγαλλιανοῦ) ἀρχιεπισκόπου Μηθύμνης.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κ' ἐβδ. ἐπιστ. (Φίλιπ. β' 24-30).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. δ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ν' 22-25).

- 15. Πέμπτη.** Λουκιανοῦ πρεσβυτέρου Ἀντιοχείας τῆς μεγάλης († 310). Σαβίνου ὁσίου († 760), Βάρσου ὁμολογητοῦ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κ' ἐβδ. ἐπιστ. (Φίλιπ. γ' 1-8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. δ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ' 7-11).

- 16. Παρασκευή.** Λογγίνου ἑκατοντάρχου τοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ δύο στρατιωτῶν μαρτύρων (α' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρασκευῆς κ' ἐβδ. ἐπιστ. (Φίλιπ. γ' 8-19).

Εὐαγγέλιον: μάρτυρος, ζ' Εὐαγγ. ἀγ. Παθῶν (Μτθ. κζ' 33-54).

- 17. Σάββατον.** Ὡσηὲ τοῦ προφήτου (820 π.Χ.), Ἀνδρέου ὁσιομάρτυρος τοῦ ἐν Κρίσει· ἀνακομιδῇ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Λαζάρου (898).

Ἀκολουθία Σαββάτου μετὰ «Ἀλληλουία» (βλ. ἔμπροσθεν §§45-51).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. α' 8-11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. δ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 1-10).

- 18. † ΚΥΡΙΑΚΗ Κ'. † Λουκᾶ τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ. Μαρίνου μάρτ. τοῦ γέροντος. Ἦχος γ'· ἑωθινὸν θ'.**

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε»· κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχάς».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» ἀναστάσιμα 6, τοῦ Μηναίου 4, Δόξα, «Ἀπόστολε Χριστοῦ», Καὶ νῦν, «Πῶς μὴ θαυμάσωμεν».

Εἰσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Πάνσοφε ἀλιεῦ», Καὶ νῦν, «Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς μου».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια», Δόξα, «Ἀπόστολε ἅγιε», Καὶ νῦν, «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοή τοῦ ἡχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτικά. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (θ') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ ἀποστόλου· ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἀποστόλου (χῦμα) καὶ ψάλλεται τὸ μεσώδιον κάθισμα αὐτοῦ μετὰ τοῦ θεοτοκίου· ἄφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ μηνολόγιον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμωτέραν», «Ἄπας γηγενής».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ θ' ἀναστάσιμον, τὸ τοῦ εὐαγγελιστοῦ «Λουκᾶ, Χριστοῦ ἀπόστολε» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ 4 (ἢ τοι τὰ 3 προσόμοια καὶ τὸ ἐν ιδιόμελον), εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ», «Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποιήσιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα», Δόξα, τοῦ εὐαγγελιστοῦ «Δανιτικῶς συνελθόντες», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἡχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ ἁγίου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Εὐφραινέσθω», «Ἀπόστολε ἅγιε» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ὃν ζητεῖ Ὁκτ. 18, «Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε» (Κολασ. δ' 5-11, 14-18). Εὐαγγέλιον ὁμοίως, ὃ ζητεῖ εἰς λειτ. Νοεμ. 8, «Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει» (Λκ. ι' 16-21). Κοινωνικὸν «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

19. Δευτέρα. Ἰωὴλ προφήτου (630 π.Χ.), Οὐάρου μάρτυρος († 307).

Ἀπόστολος: προφήτου, Τρίτης διακαινησίμου (Πρξ. β' 14-21).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτέρας ε' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ' 18-22).

20. Τρίτη. Ἀρτεμίου μεγαλομ. († 326), Ματρώνης ὁσίας τῆς Χιοπολίτιδος († 462), Γερασίμου ὁσίου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ († 1581).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κα' ἐβδ. ἐπιστ. (Κλθσ. α' 1-3, 6-11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ε' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ' 23-27).

Εἰδήσεις. Ὅπου ὑπάρχει ἰδιαίτερα ἀκολουθία τοῦ ἁγ. Γερασίμου (ἢ τῆς ὁσίας Ματρώνης), συμπάλλεται μετὰ τῆς τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου, οὗ τινος προηγοῦνται τὰ 3 στιχηρὰ τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ ὁ κανὼν τοῦ ὁρθρου, δοξαστικά ὅμως ψάλλονται τὰ τοῦ τιμωμένου ἁγίου (τυπικὸν 20ῆς Ὁκτωβρίου §1)· ἐν δὲ τῇ λειτουργίᾳ ὁμοίως τὰ ἀναγνώσματα τοῦ τιμωμένου ἁγίου. Εἰς τοὺς ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου (ἢ τῆς

όσιας) ναοὺς ψάλλεται μόνη ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ, καταλιμπανομένης τῆς τοῦ Μηναίου.

- 21. Τετάρτη.** Ἰλαρίωνος ὁσίου († 371). Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῳ· Θεοδότης καὶ Σωκράτους μαρτύρων, Ἰωάννου νεομάρτυρος τοῦ ἐκ Μονεμβασίας († 1773), Φιλοθέου ὁσίου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κα' ἐβδ. ἐπιστ. (Κλσ. α' 18-23).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ε' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ' 44-50).

- 22. Πέμπτη.** Ἀβερκίου ἱσαποστόλου ἐπισκόπου Ἱεραπόλεως († 167), τῶν ἐν Ἐφέσῳ ἁγίων ἑπτὰ παιδῶν († 250).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κα' ἐβδ. ἐπιστ. (Κλσ. α' 24-β' 1).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ε' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ' 49-56).

- 23. Παρασκευή.** Ἰακώβου ἀποστόλου τοῦ ἀδελφοθέου († 63).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἡμιορτάσιμος κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν, ἥ τοι εἰς τὸν ἑσπερινὸν ἄνευ εἰσόδου καὶ ἄνευ ἀναγνωσμάτων, εἰς τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασίων, ἀλλὰ μετὰ δοξολογίας μεγάλης· εἰς δὲ τὴν θείαν λειτουργίαν κοντάκιον «Προστασία» καὶ κοινωνικὸν «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν».

Ἀπόστολος: ἀποστόλου, Κυρ κ' ἐπιστ. (Γαλ. α' 11-19).

Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Δευτ. ζ' ἐβδ. Ματθ. (Μτθ. ιγ' 54-58).

- 24. Σάββατον.** Ἀρέθα μεγαλομάρτυρος (β' αἰ.)· Σεβαστιανῆς μάρτυρος.

Ἀκολουθία Σαββάτου μετ' «Θεὸς Κύριος» (βλ. ἔμπροσθεν §§31-44).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κα' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. γ' 12-18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ε' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 1-10).

- 25. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΑ' (Ζ' ΛΟΥΚΑ).** Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου τῶν νοταρίων († 355), μαρτύρων· Ταβιθαῖς, ἣν θανοῦσαν ἀνέστησεν ὁ ἀπόστολος Πέτρος. Ἦχος δ'· ἑωθινὸν ι'.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Μηναίου 4, Δόξα, τῶν ἁγίων «Μαθηταὶ καὶ ὁπαδοί», Καὶ νῦν, «Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ». Εἰσόδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τῶν ἁγίων «Οἱ νοεροὶ τῆς ἐκκλησίας φωστῆρες», Καὶ νῦν, «Ἀσπύρως ἐκ θεοῦ Πνεύματος». Ἀπολυτίκια «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», Δόξα, «Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε», Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον».

Τὸ μεσονυχτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἔσπερινῳ ἀπολυτίκια. Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ι´) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ´ καὶ ς´ ὥδῃς ὡς εἴθισται.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενής*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ ι´ ἀναστάσιμον, τὸ τῶν μαρτύρων «*Μαρκιανὸς ὁ πάνσοφος*» καὶ τὸ θεοτοκίον.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ ι´ ἑωθινὸν «*Μετὰ τὴν εἰς ἄδου κάθοδον*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (βλέπε ἔμπροσθεν γεν. τυπ. διατάξεις §§64-66). Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Τὸ φαιδρόν*», «*Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Προστασία*». Ἀπόστολος: Κυρ. κα´ ἐπιστ., «*Εἰδότες ὅτι οὐ δικαιоῦται*» (Γαλ. β´ 16-20). Εὐαγγέλιον: Κυρ. ς´ Λουκᾶ, «*Ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν*» (Λκ. η´ 27-39). Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*».

26. Δευτέρα. † Δημητρίου μεγαλομάρτυρος τοῦ μυροβλύτου († 306), ἀνάμνησις τοῦ γεγονότος σειсмоῦ (740).

Ἡ ἀκολουθία ἅπασα ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Εἰς τὰ ἀποστιχα τοῦ ἔσπερινου Καὶ νῦν, «*Δέσποινα πρόσδεξαι*» (Παρακλ. ἤχος πλ. δ´, Δευτ. πρωί). Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου ἔν τε τῷ ἔσπερινῳ καὶ τῷ ὄρθρῳ ἐπισφραγίζεται μὲ τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ σειсмоῦ ἅπαξ. Εὐαγγέλιον ὄρθρου: τοῦ ἁγίου, Τρ. ιβ´ ἐβδ. Λουκᾶ, «*Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων*» (Λκ. κα´ 12-19). Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*». Εἰς τὴν θ.

λειτουργίαν ἀπολυτίκια «Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν», «Μέγαν εὐρατο» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος τοῦ ἁγίου, 26 Ὁκτ., «Ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι» (Β΄ Τιμ. β΄ 1-10)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σαβ. γ΄ ἐβδ. Ἰωάν., «Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν» (Ἰω. ιε΄ 17-ις΄ 2). Κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

Σημειώσεις. Ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Θεσσαλονίκης (τῷ 1912) τὸ τέλος τοῦ β΄ τροπαρίου τῶν αἰνῶν τοῦ ἁγίου, «Τεῖχος ὠχυρωμένον ἡμῖν», μετὰ τὰς λέξεις «...τῇ σῇ πόλει Δημήτριε...», ψάλλεται οὕτως:

«...ἦν λυτρωθεῖσαν ἔνδοξε, Θεοῦ εὐδοκήσαντος, διὰ παντὸς ἐλευθέραν, ταῖς σαῖς πρεσβείαις διάσωσον, Χριστὸν ἱκετεύων, τὸν παρέχοντα τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος».

Ἡ διόρθωσις αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἀοιδίου ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου (Α΄) Παπαδοπούλου.

27. Τρίτη. Νέστορος μάρτυρος († 306)· Πρόκλης συζύγου τοῦ Πιλάτου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κβ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Κλθσ. β΄ 20-γ΄ 3).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ζ΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια΄ 1-10).

28. Τετάρτη. † ΤΗΣ ΦΩΤΟΦΟΡΟΥ ΣΚΕΠΗΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ. Τερεντίου, Νεονίλλης, Εὐνίκης καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς μαρτύρων· Στεφάνου ὁσίου τοῦ Σαββαΐτου. Τῶν ἐν Ῥεθύμνῃ τεσσάρων νεομαρτύρων († 1824). Ἐθνικῇ ἑορτῇ ἐπὶ τῷ νικηφόρῳ τῶν Ἑλλήνων ἐν Βορείῳ Ἡπείρῳ πολέμῳ (1940).

Εἰδήσεις. 1. Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐνέκρινεν ἀπὸ τοῦ 1952 ὅπως ἡ τῇ 1ῃ Ὀκτωβρίου ἀγομένη ἑορτῇ τῆς ἱερᾶς Σκέπης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου μετατεθῇ σήμερον μετὰ τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς.

2. Τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἱερᾶς Σκέπης ζῆτει ἢ ἐν τῷ Μηναίῳ ἢ εἰς τὴν οἰκείαν φυλλάδα.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἑορτῆς ψάλλεται ἑορτάσιμος ὡς ἔχει. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εὐχὴ ἀπολύσεως «Χριστὸς ὁ ἀληθινός... πρεσβείαις τῆς παναχράντου καὶ παναμώμου ἁγίας αὐτοῦ μητρός, ἧς τὴν φωτοφόρον σκέπην ἑορτάζομεν, δυνάμει...» Εἰς τὸν ὄρθρον, ἀφ' ᾧ τὸ κοντάκιον καὶ

ὁ οἶκος τῆς Θεοτόκου, τὸ συναξάριον τῆς 28ης τοῦ μηνὸς (ἐκ τοῦ Μηναίου) καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς (τῆς τιμίας Σκέπης)· καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου». Εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος: τῆς Θεοτόκου, 21 Νοεμ., «Εἶχεν ἡ πρώτη σκηνή» (Ἑβρ. θ' 1-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 21 Νοεμ., «Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώμην τινά» (Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28). Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς λειτουργίας τελεῖται ἡ ἑξῆς·

Δοξολογία ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ

«Εὐλογητὸς ὁ Θεός», καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς, ἦχος α'·

«Τῆς σκέπης σου παρθένε, ἀννυνοῦμεν τὰς χαρίτας, ἦν ὡς φωτοφόρον νεφέλην, ἐφαπλοῖς ὑπὲρ ἔννοιαν, καὶ σκέπεις τὸν λαόν σου νοερῶς, ἐκ πάσης τῶν ἐχθρῶν ἐπιβουλῆς· σὲ γὰρ σκέπην καὶ προστάτιν καὶ βοηθόν, κεκτήμεθα βοῶντές σοι· Δόξα τοῖς μεγαλείοις σου ἀγνή, δόξα τῇ θεῇ Σκέπῃ σου, δόξα τῇ πρὸς ἡμᾶς σου προμηθεῖα ἄχραντε».

Εἶτα τὸ κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ», καὶ εὐθὺς ἡ κάτωθι δοξολογία εἰς ἦχον βαρύν·

Δόξα σοι τῷ δείξαντι τὸ φῶς, δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.

Ἡ δεξιὰ σου, Κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ· ἡ δεξιὰ σου, Κύριε, ἔθραυσεν ἐχθρούς· Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια.

Ἐν τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους· Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια.

Ταλαιπωρία ἐταλαιπωρήσαμεν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς· Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια.

Οἱ ἀγροὶ ἡμῶν διμερίσθησαν, οἱ οἴκοι ἡρημώθησαν καὶ ἡμεῖς περιυβρίσθημεν· Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια.

Αὐτοὶ συνεποδίσθησαν καὶ ἔπесαν, ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν· Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια.

Ἀλαλάξατε τῷ Θεῷ πᾶσα ἡ γῆ· πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε χεῖρας· Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια.

Εἶτα αἱ ἑξῆς αἰτήσεις τῆς λιτανευτικῆς (ἐκτενοῦς) ἱκεσίας, τῶν χορῶν ψαλλόντων ἐκ περιτροπῆς μεθ' ἐκάστην αὐτῶν ἀνὰ ἓν τριποῦν «Κύριε, ἐλέησον», ἐξαίρεσει τῆς πέμπτης, μεθ' ἣν ψάλλεται «Αἰωνία ἡ μνήμη» γ', καὶ τῆς ἑκτης, μεθ' ἣν ψάλλε-

ται τὸ «Κύριε, ἐλέησον» ἀνὰ δέκα ἀμοιβαδὸν τετράκις, πρᾶ-
εῖα τῇ φωνῇ.

«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης
ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ
ξηράν, θάλασσαν καὶ ἄερα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ
ὑπὲρ τοῦ Κυρίου τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλεον συνεργῆσαι καὶ κα-
τενοδῶσαι αὐτὸ ἐν πᾶσιν».

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ αἰωνίας μνήμης καὶ μακαρίας ἀναπαύ-
σεως πάντων τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν ἀγῶσιν ὑπὲρ πίστεως καὶ
πατριδος ἀγωνισαμένων καὶ πεσόντων, καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχω-
ρηθῆναι αὐτοῖς πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον».

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἀγίαν ἐκκλη-
σίαν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι...»

«Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν» καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχήν:

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὅτι τῇ σῇ ἀγαθό-
τητι ἐπὶ τὴν εὐσημον ταύτην ἡμέραν ἤγαγες ἡμᾶς ἀναμέλψαι
σοι ὠδὴν ἐπινίκιον τῷ σωτῆρι ἡμῶν. Ἴδου γὰρ οἱ ἄρχοντες
ἡμῶν συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ πᾶσα συναγωγὴ λαοῦ ἀνά-
μνησιν ἐπιτελοῦμεν ἔργου θαυμαστοῦ καὶ μεγάλου, ὃ ἡ δεξιὰ
σου εἰργάσατο ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν. Λαὸς γὰρ πόρρωθεν
ἰταμὸς καὶ ἀνελέητος ἀνέβη ὡς λέων ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ,
ἐξῆρε καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ ἐξολοθρεύων ἔθνη, τι-
θεῖς τὴν γῆν εἰς ἐρήμωσιν καὶ πόλεις καθαιρῶν παρὰ τὸ μὴ κα-
τοικεῖσθαι αὐτάς. Ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ. Οἱ
κατοικοῦντες αὐτὴν εἶδον τὰ ὄρη, καὶ ἦν τρέμοντα, καὶ πάσας
τὰς θαλάσσας ταρασσομένας, τὸν οὐρανὸν φλεγόμενον καὶ
πάσας τὰς πόλεις ἐμπεπυρισμένας, καὶ εἰσέδυσαν εἰς τὰ σπή-
λαια καὶ ἐκρύβησαν εἰς τὰς τάφρους. Καὶ ἤκεν ἐφ' ἡμᾶς τὸ
ἔθνος τὸ ὅπλομάχον καὶ εἶπον ἡμῖν· Κύπατε, ἵνα παρέλθωμεν.
Ὁ δὲ λαὸς σου ἀνέστη καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἡμύνατο αὐτοῖς
καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ἐδίωξεν εἰς χιλίους καὶ δύο με-
τεκίνησαν μυριάδας.

Ἄλλ' ἔδει πληρωθῆναι τὴν βουλὴν σου, ὁ Θεός, καὶ ἔστρεψας τὴν νίκην ἡμῶν εἰς ἧπταν καὶ ἦλθον τὰ ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου καὶ ἐμίαναν τὴν χώραν ἡμῶν. Ἔθεντο τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων σου βρώματα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰς σάρκας τῶν ὀσίων σου τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. Ἐξέχεαν τὸ αἷμα αὐτῶν ὥσει ὕδωρ καὶ ἐπὶ τὸ ἄλγος τῶν τραυματιῶν σου προσέθηκαν πληγὰς· ἔθου ἡμᾶς ὡς λίθον καταπατούμενον καὶ εἰς χοῦν θανάτου κατήγαγες ἡμᾶς· οἱ μισοῦντες ἡμᾶς διήρπαζον ἑαυτοῖς καὶ ἐγενήθημεν ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν· οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες ἡμῶν ἐτελεύτησαν ἐν λιμῷ· ἐπένθησεν ἡ γῆ καὶ ἐκ πάσης οἰκίας ἤρθη εὐφροσύνη καὶ χαρὰ· καὶ ἐκλαίομεν οὐ τοὺς τεθνηκότας οὐδὲ ἐθρηνοῦμεν ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλ' ἐκλαίομεν κλαυθμῷ τοὺς ἐκπορευομένους, ὅτι οὐκ ἦν ἐπιστρέψαι ἔτι καὶ ἰδεῖν τὴν γῆν τῆς πατρίδος αὐτῶν.

Ὅτε δὲ συνετελέσθη ἡ πονηρία τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ἐπλήσθη ἡ ταπείνωσις ἡμῶν, ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ ὁ Κύριος καὶ ὁ Ὑψιστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἐξαπέστειλε βέλη καὶ ἐσκόρπισε τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν καὶ ἀστραπὰς ἐπλήθυνε καὶ συνετάραξεν αὐτούς· ἅμα τῷ δοξασθῆναι αὐτοὺς καὶ ἐπαρθῆναι ἐκλιπόντες ὥσει καπνὸς ἐξέλιπον· οἱ μεγαλορρημονοῦντες ὠνειδίσαντο αἰσχύνῃν καὶ ἐντροπὴν, καὶ ἐγενήθησαν αἰχμάλωτοι οἱ αἰχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς, ὅτι ἡμέρα Κυρίου ἐπὶ πάντα ὕβριστήν καὶ ὑπερήφανον καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ μετέωρον· ὁ γὰρ δεσπότης Κύριος σαβαώθ συνταράσσει τοὺς ἐνδόξους μετὰ ἰσχύος, καὶ οἱ ὑψηλοὶ τῇ ὕβρει συντριβήσονται.

Διὰ τοῦτο, Κύριε, σήμερον τῆς αἰνέσεώς σου πλήρης ἡ γῆ ἡμῶν, καὶ αἱ ψυχαὶ ἡμῶν εὐγνωμοσύνης πλήρεις βοῶσι πρὸς σέ· Σὺ βασιλεὺς ἡμῶν, σὺ ἄρχων, σὺ καὶ κριτὴς, ὅτι ἡ δικαιοσύνη σου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται καὶ τὸ σωτήριόν σου εἰς γενεὰς γενεῶν. Τὰς ὁδοὺς σου, Κύριε, γνῶρισον ἡμῖν καὶ τὰς τρίβους σου δίδαξον ἡμᾶς· νομοθέτησον ἡμᾶς ἐν τῇ ὁδῷ σου καὶ ὁδήγησον πάντας ἡμᾶς, τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαόν, ἐπὶ τὴν ἀληθειάν σου, ὅτι ἔτι πολλοὶ κυκλόθεν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, καὶ μακάριον τὸ ἔθνος, οὗ ἔστι Κύριος ὁ Θεός αὐτοῦ. Ἔτι δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τῶν μαρτύρων ἀδελφῶν ἡμῶν δεόμεθά σου, Κύριε, ἵνα ἀλυσθῶσιν ἐν ἀγαθοῖς καὶ ἀναπαύσωνται ἐν σκηναῖς δι-

καίων καὶ τὰ ὁστᾶ αὐτῶν ὡς βοτάνη ἀνατείλῃ, ἵνα οἱ τε ζῶντες καὶ οἱ ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως κεκοιμημένοι εὐχαριστίαν καὶ δόξαν προσφέρομέν σοι τῷ Κυρίῳ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὁ χορὸς «Ἀμήν», καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀπόλυσιν καὶ «Δι' εὐχῶν».

29. Πέμπτη. Ἀναστασίας ὁσιομάρτυρος τῆς Ῥωμαίας (γ' αἰ.), Ἀβραμίου ὁσίου († 360).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Κῆσ. δ' 2-9).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια' 14-23).

30. Παρασκευή. Ζηνοβίου καὶ Ζηνοβίας μαρτύρων († 285). Κλεόπα καὶ Ἀρτεμᾶ ἐκ τῶν 70 ἀποστόλων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Κῆσ. δ' 10-18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια' 23-26).

31. Σάββατον. Στάχυος, Ἀπελλοῦ κ.λπ. ἐκ τῶν 70 (α' αἰ.)· Ἐπιμάχου μάρτυρος († 250). Νικολάου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Χίῳ († 1754).

Ἀκολουθία Σαββάτου μετ' «Ἀλληλούια» (βλ. ἔμπροσθεν §§45-51).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κβ' ἐβδ. ἐπ. (Β' Κορ. ε' 1-10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ν' 16-21).

An intricate, symmetrical decorative border in a reddish-brown color. It features a central floral motif at the top and bottom, with elaborate scrollwork, acanthus leaves, and floral patterns along the sides. The border frames the central text area.

ΜΗΝ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

ΜΗΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα

Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 10 καὶ ἡ νύξ ὥρας 14

- 1. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΒ' (Ε' ΛΟΥΚΑ).** Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τῶν ἀναργύρων καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν Θεοδότης (τῶν ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας). Δαυὶδ ὁσίου τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ (ις' αἰ.), Ἰακώβου ἱερομάρτ. τοῦ ἐν Αἰτωλίᾳ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Ἦχος πλ. α'· ἑωθινὸν ια'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε»· κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχάς».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Μηναίου 4, Δόξα, τῶν ἁγίων «Ἀτελεύτητος ὑπάρχει», Καὶ νῦν, «Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ». Εἰσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τῶν ἁγίων «Πάντοτε ἔχοντες Χριστόν», Καὶ νῦν, «Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς μου». Ἀπολυτίκια «Τὸν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, «Ἅγιοι ἀνάργυροι», Καὶ νῦν, «Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «Χαῖρε, πύλη Κυρίου», καὶ τῆς β' στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ια') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τῶν ἁγίων· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον, ὁ οἶκος καὶ τὸ μηνολόγιον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἄψα γηγενής».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ια΄ ἀναστάσιμον, τὸ τῶν ἁγίων «Τὴν χάριν τῶν ἰάσεων» καὶ τὸ θεοτοκίον.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν ἁγίων ἰδιόμελα 4 «Τὴν χάριν τῶν ἰαμάτων» κ.λπ., εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα «Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ», «Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος, πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς», Δόξα, τὸ ια΄ ἐωθινὸν «Φανερῶν ἑαυτόν», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἡχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ὥδῃς τοῦ κανόνος τῶν ἁγίων]. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτικά «Τὸν συνάναρχον Λόγον», «Ἅγιοι ἀνάργυροι» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος: τῶν ἁγίων, ζῆτει Νοεμ. 1η, «Ὑμεῖς ἐστε σῶμα Χριστοῦ» (Α΄ Κορ. ιβ΄ 27-ιγ΄ 7). Εὐαγγέλιον: Κυρ. ε΄ Λουκᾶ, «Ἀνθρώπος τις ἦν πλούσιος» (Λκ. ις΄ 19-31). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Σημειώσεις. Ἐνθα τιμᾶται ὁ ὅσιος Δαβὶδ (ἢ ὁ ἱερομάρτυς Ἰάκωβος), ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ συμπάλλεται μετὰ τῆς ἀναστασίμου ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος, ἡ δὲ τοῦ Μηναίου καταλιμπάνεται.

- 2. Δευτέρα.** Ἀκινδύνου, Πηγασίου, Ἀφθονίου, Ἐλπιδοφόρου καὶ Ἀνεμποδίστου μαρτύρων († 341-345). Θεοδώρου, Λάμπρου καὶ ἀγνώστου, τῶν ἐν Ἀγρινίῳ νεομαρτύρων († 1786).

Ἀπόστολος ἡμέρας, Δευτ. κγ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Α΄ Θεσ. α΄ 1-5).

Εὐαγγέλιον ἡμέρας, Δευτ. ζ΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια΄ 29-33).

- 3. Τρίτη.** Ἀκεψιμᾶ, Ἰωσήφ, Ἀειθαλᾶ μαρτύρων (δ΄ αἰ.). ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου. Γεωργίου νέου ἱερομάρτυρος τοῦ Νεαπολίτου († 1797).

Ἀπόστολος ἡμέρας, Τρ. κγ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Α΄ Θεσ. α΄ 6-10).

Εὐαγγέλιον ἡμέρας, Τρ. ζ΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια΄ 34-41).

- 4. Τετάρτη.** Ἰωαννικίου ὁσίου τοῦ μεγάλου († 846), Νικάνδρου καὶ Ἐρμαίου ἱερομαρτύρων. Ἰωάννου Βατάτζη τοῦ βασιλέως καὶ ἐλεήμονος, Γεωργίου ὁσίου τοῦ ἐν Δράμᾳ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κγ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Α΄ Θεσ. β΄ 1-8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ζ΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια΄ 42-46).

5. Πέμπτη. Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης τῶν μαρτύρων (γ' αἰ.).
Ἐρμᾶ καὶ Λίνου ἐκ τῶν 70 (α' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κγ' ἐβδ. ἐπ. (Α' Θεσ. β' 9-14).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια' 47-ιβ' 1).

6. Παρασκευή. Παύλου ἀρχιεπισκόπου Κων/πόλεως ὁμολογη-
τοῦ († 350). Λουκᾶ ὁσίου († 800-820), Λεονάρδου ὁσίου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Θεσ. β' 14-20).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιβ' 2-12).

7. Σάββατον. Τῶν ἐν Μελιτινῇ 33 μαρτύρων (γ' αἰ.), Λαζάρου
ὁσίου τοῦ ἐν τῷ Γαλησίῳ ὄρει († 1053).

Ἀκολουθία Σαββάτου μετ' «Θεὸς Κύριος» (βλ. ἔμπροσθεν §§31-44).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Κορ. ν' 1-5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ' 1-6).

8. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΓ' (Ζ' ΛΟΥΚΑ). † Σύναξις τῶν ἀρχιστρατήγων
Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καὶ τῶν λοιπῶν ἀσωμάτων δυνάμεων.
Ἦχος πλ. β' · ἐωθινὸν α' (Τ.Μ.Ε., 8 Νοεμ. §§4-6).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς
τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν ταξιαρχῶν 6,
Δόξα, «Συγγάγητε ἡμῖν», Καὶ νῦν, «Τίς μὴ μακαρίσει σε».
Εἵσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσι-
μα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Ὡς ταξιάρχης καὶ πρόμαχος». Ἀπολυτί-
κια «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», Δόξα, «Τῶν οὐρανίων στρατιῶν»,
Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα, τὰ ιδιό-
μελα τῆς λιτῆς τοῦ Μηναίου, Δόξα, «Πυρίνοις χεῖλεσι», Καὶ
νῦν, προεόρτιον «Σήμερον ὁ θεοχώρητος ναός», καὶ τὰ
«Ἄξιον ἐστίν»· ἀπολυτίκιον «Τῶν οὐρανίων στρατιῶν».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύ-
ριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πο-
λυέλεος «Δούλοι Κύριον».]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μετ' θεο-
τοκίον «Ὁ τὴν εὐλογημένην», καὶ τῆς β' στιχολογίας μετ' τοῦ θε-
οτοκίου αὐτῶν· εἶτα τὸ τῆς β' στιχολογίας κάθισμα τῶν ἀσω-
μάτων «Τὰ χερουβὶμ καὶ σεραφίμ», Δόξα, τὸ μετὰ τὸν πολυέ-
λεον «Τῶν οὐρανίων ἀρχηγοί», Καὶ νῦν, «Θεοχαρίτωτε ἀγνή».

Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (α΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρμῶν) καὶ ὁ β΄ τῶν ταξιαρχῶν· ἀπὸ γ΄ ὥδης τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου (χῦμα) καὶ ψάλλονται τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀφ' ἧς τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῶν ἀσωμάτων καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου... ταύτης τὴν εἴσοδον»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἄπας γηγενής... τὰ ἱερὰ εἰσόδια».

Εἵδησις. Οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς τῶν εἰσοδίων τῆς Θεοτοκού «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου», ψαλλόμενοι μέχρι τῆς 20ῆς τοῦ μηνὸς ὡς καταβασίαι, διαφέρουν τῶν συνήθων κατὰ τὰ ἐξῆς σημεῖα:

Ἦδὴ α΄ «...καὶ ἔσω γηθόμενος ταύτης τὴν εἴσοδον».

Ἦδὴ γ΄ «...πνευματικόν, στερέωσον· κἂν τῇ σεπτῇ εἰσόδῳ σου στεφάνων δόξης ἀξίωσον».

Ἦδὴ ε΄ «Ἐξέστη τὰ σύμπαντα ἐν τῇ σεπτῇ εἰσόδῳ σου· σὺ γάρ, ἀπειρογάμη παρθένε, ἔνδον εἰσῆλθες ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ, ὡς περ καθαρῶτατος ναός, πᾶσι τοῖς ὑμνοῦσί σε τὴν εἰρήνην βραβεύουσα».

Ἦδὴ θ΄ «...φύσις γεραίρουσα τὰ ἱερὰ εἰσόδια τῆς θεομήτορος...»

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ α΄ ἀναστάσιμον «Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν», τῶν ἀσωμάτων «Ἐξουσιῶν, δυνάμεων» καὶ τὸ θεοτοκίον.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3 εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα «Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα», «Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον, Κύριε ὁ Θεός μου, ἐμεγαλύνθης σφόδρα», Δόξα, τοῦ Μηναίου «Ὅπου ἐπισκίασῃ ἡ χάρις σου», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ἧς ὥδης τοῦ β΄ κανόνος τῶν ἀσωμάτων]. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτικά «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», «Τῶν οὐρανίων στρατιῶν» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ὁ καθαρῶτατος ναός». Ἀπόστολος: τῶν ἀσωμάτων, Νοεμβρ. 8, «Εἰ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος» (Ἐβρ. β΄ 2-10)·

Εὐαγγέλιον: Κυρ. ζ' Λουκᾶ, «Ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, ᾧ ὄνομα Ἰάϊρος» (Λκ. η' 41-56). Κοινωνικὸν «Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

- 9. Δευτέρα.** Ὁνησιφόρου μάρτυρος (γ' -δ' αἰ.), Ματρώνης όσίας. Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας († 889), Νεκταρίου Πενταπόλεως τοῦ ἐν Αἰγίνῃ († 1920).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Θεσ. β' 20-γ' 8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. π' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιβ' 13-15, 22-31).

Σημείωσις. Ἐνθα τιμᾶται ἡ ἁγία Θεοκτίστη ἡ ὁ ἅγιος Νεκτάριος, ἡ ἀκολουθία τοῦ τιμωμένου ἁγίου θὰ ψαλῇ ἐξ ἰδιαίτερας φυλλάδος συμφώνως μὲ τὴν τυπικὴν διάταξιν αὐτῆς.

Εἰδησις. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς 20ῆς Νοεμβρίου, ἐὰν ἐορτάζεται ἅγιος, ψάλλονται μὲν καταβασίαι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου» μὲ τὴν χαρακτηριστικὴν κατάληξιν «ταύτης τὴν εἰσοδον» (βλέπε εἰδησιν εἰς τὴν 8ην Νοεμβρίου), εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν ὡς ἐπισφραγιστικὸν τὸ κοντάκιον «Ὁ καθαρώτατος ναός».

- 10. Τρίτη.** Ὀλυμπᾶ, Τερτίου κ.λπ. ἐκ τῶν 70 (α' αἰ.)· Ὁρέστου μάρτ. τοῦ Τυανέως († 304). Ἀρσενίου όσιου τοῦ Καππαδόκου († 1924).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Θεσ. γ' 9-13).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. π' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιβ' 1342-48).

- 11. Τετάρτη.** Μηνᾶ (304), Βίκτωρος (β' αἰ.) καὶ Βικεντίου διακόνου († 304) μαρτύρων, Θεοδώρου ός. τοῦ Στουδίτου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κδ' ἐβδ. ἐπ. (Α' Θεσ. δ' 1-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. π' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιβ' 48-59).

- 12. Πέμπτη.** Ἰωάννου τοῦ ἐλεήμονος, πατριάρχου Ἀλεξανδρείας († 616-620)· Νείλου όσιου τοῦ μυροβλύτου (ε' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Θεσ. δ' 18-ε' 10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. π' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιγ' 1-9).

- 13. Παρασκευή.** † Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου († 407).

Ἡ ἀκολουθία ἐορτάσιμος οὔσα ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, ἀλλὰ τὰ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελα εἰς τὸ

μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «Θεὸς Κύριος» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ τὸ θεοτοκίον. Εὐαγγέλιον ὄρθρου: τοῦ ἱεράρχου, ζήτηι τῇ 13ῃ Νοεμ., «*Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν*» (Ἰω. ι' 1-9). Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου... ταύτης τὴν εἴσοδον*» (βλέπε εἰδήσιν 8ης Νοεμ.). Εἰς τὴν λειτουργίαν, μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Ἡ τοῦ στόματός σου*» καὶ τὸ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ὁ καθαρώτατος ναός*». Ἀπόστολος: τοῦ ἱεράρχου, 13 Νοεμ., «*Τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς*» (Ἑβρ. ζ' 26-η' 2). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα*» (Ἰω. ι' 9-16). Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

- 14. Σάββατον.** † Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου ἐκ τῶν ιβ' (α' αἰ.). Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ (†1340), Κωνσταντίνου νεομάρτυρος τοῦ Ὑδραίου († 1800).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μετὰ Παρακλητικῆς κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναιῷ διάταξιν (Τ.Μ.Ε. 14 Νοεμ. §1), ἄνευ τῶν νεκρωσίων (τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Σαββάτου μετὰ «Θεὸς Κύριος» βλέπε ἐμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις §§31-44), ἄνευ εἰσόδου εἰς τὸν ἑσπερινὸν καὶ ἄνευ καταβασίων εἰς τὸν ὄρθρον, ἀλλὰ μετὰ δοξολογίας μεγάλης. Τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἀπόστολε ἅγιε Φίλιππε*» ἐν τῷ ἑσπερινῷ καὶ ἐν τέλει τοῦ ὄρθρου ἅπαξ (ἀλλ' εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» δις μετὰ τοῦ Δόξα), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν*». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Ὁ καθαρώτατος ναός*». Ἀπόστολος τοῦ ἀποστόλου, Κυρ. ι' ἐπιστ., «*Ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους*» (Α' Κορ. δ' 9-16). Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Κυρ. α' νηστ., «*Ἡθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν*» (Ἰω. α' 44-52). Κοινωνικὸν «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*».

- 15. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΔ' (Η' ΛΟΥΚΑ).** Γουρία, Σαμωνᾶ († 299-306) καὶ Ἀβίβου († 222) μαρτύρων καὶ ὁμολογητῶν. Ἦχος βαρὺς· ἑωθινὸν β'.

Ἀρχεται ἡ νηστεία τῶν Χριστουγέννων.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Ἀπόστολε ἅγιε*»· κοντάκιον «*Ὁ μαθητὴς καὶ φίλος σου*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα 6, τῶν ἁγίων 4, Δόξα, «*Ἡ Ἑδεσσα εὐφραίνεται*», Καὶ νῦν,

«Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης». Εἵσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Δεῦτε φιλομάρτυρες», Καὶ νῦν, τὸ ὁμόηχον «Ὡ θαύματος καινοῦ». Ἀπολυτίκια «Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου», Δόξα, «Τὰ θαύματα τῶν ἁγίων σου», Καὶ νῦν, «Χαίρε, πύλη Κυρίου».

Τὸ μεσονυχτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἕμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μετὰ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μετὰ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (β΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τῶν ἁγίων ἀπὸ γ΄ καὶ ς΄ ὥδης ὡς εἴθισται.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου... ταύτης τὴν εἵσοδον»· «Τὴν τιμωτέραν», «Ἄπας γηγενής... τὰ ἱερὰ εἰσόδια».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ β΄ ἀναστάσιμον «Τὸν λίθον θεωρήσασαι», τῶν μαρτύρων «Ὡς πάλοι διεσώσατε» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ β΄ ἑωθινὸν «Μετὰ μύρων», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (βλέπε ἔμπροσθεν γεν. τυπ. διατάξεις §§64-66). Μετὰ τὴν εἵσοδον, ἀπολυτίκια «Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου», «Τὰ θαύματα τῶν ἁγίων σου» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ὁ καθαρώτατος ναός». Ἀπόστολος: Κυρ. κδ΄ ἐπιστ. «Χριστός ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν» (Ἐφεσ. β΄ 14-22). Εὐαγγέλιον: Κυρ. η΄ Λουκᾶ, «Νομικὸς τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ» (Λκ. ι΄ 25-37). «Ἄξιον ἐστίν»· «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Εἵδησις. Ἀπὸ σήμερον ἄρχεται ἡ τεσσαρακοστὴ πρὸ τῶν Χριστουγέννων (περὶ τῆς νηστείας τῆς περιόδου ταύτης βλέπε σχετικῶς

Πηδάλιον, Ἀθῆναι 1982, ὑποσ. εἰς ἐρμηνείαν ξθ' ἀποστολικοῦ κανόνος, σελ. 93-94, καὶ Ῥάλλη-Ποτλῆ «Σύνταγμα Ἱ. Κανόνων», τ. Δ', σ. 488).

16. Δευτέρα. † Ματθαίου τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ.

Ἡ ἐν τῷ Μηναίῳ ἀκολουθία τοῦ ἀποστόλου, ὡς στερουμένη καθισμάτων τῶν στιχολογιῶν τοῦ ὁρθρου, εἶναι ἡμιορτάσιμος καὶ ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου, ἢ τοι ἄνευ εἰσόδου εἰς τὸν ἑσπερινὸν καὶ ἄνευ καταβασιῶν εἰς τὸν ὁρθρον, ἀλλὰ μετὰ τῶν στιχηρῶν τοῦ ἀποστόλου εἰς τοὺς αἶνους καὶ δοξολογίας μεγάλης. Τὸ ἀπολυτίκιον «Ἀπόστολε ἄγιε» ἐν τῷ ἑσπερινῷ καὶ ἐν τέλει τοῦ ὁρθρου ἅπαξ (ἀλλ' εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» δις μετὰ τοῦ Δόξα), Δόξα, Καὶ νῦν, «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν». Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «Ὁ καθαρώτατος ναός· Ἀπόστολος· εὐαγγελιστοῦ, Τρ. δ' ἔβδ. ἐπιστ., «Λέγει ἡ γραφή· πᾶς ὁ πιστεύων» (Ῥωμ. ι' 11-ια' 2). Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, Σαβ. ε' ἔβδ. Ματθ., «Παράγων ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον» (Μτθ. θ' 9-13)· κοινωτικὸν «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν».

17. Τρίτη. Γρηγορίου ἐπισκόπου Νεοκαισαρείας († 270). Γενναδίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως († 471).

Ἀπόστολος· ἡμέρας, Τρ. κέ' ἔβδ. ἐπιστ. (Β' Θεσ. α' 10-β' 2).

Εὐαγγέλιον· ἡμέρας, Τρ. θ' ἔβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιδ' 25-35).

18. Τετάρτη. Πλάτωνος μεγαλομάρτυρος. († 306). Ῥωμανοῦ μάρτυρος († 308), Ζακχαίου διακόνου († 307), Ἀναστασίου νεομάρτ. ἐκ Παραμυθίας († 1743).

Τὰ προσόμοια καὶ τὸ κοντάκιον τοῦ ἁγίου Ῥωμανοῦ καταλιμπάνονται ἐν οἰαδήποτε ἡμέρᾳ καὶ ἂν τύχῃ σήμερον, διότι ἐν τῷ Μηναίῳ δὲν ὑπάρχει κανὼν αὐτοῦ. Ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Πλάτωνος «Ὁ μάρτυς σου, Κύριε».

Ἀπόστολος· ἡμέρας, Τετ. κέ' ἔβδ. ἐπιστ. (Β' Θεσ. β' 1-12).

Εὐαγγέλιον· ἡμέρας, Τετ. θ' ἔβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιε' 1-10).

19. Πέμπτη. Ἀβδίου προφήτου (θ' π.Χ. αἰ.), Βαρλαάμ μάρτυρος († 304). Ἡλιοδώρου († 272) καὶ Εὐφημίας μαρτύρων.

Ἀπόστολος· ἡμέρας, Πέμ. κέ' ἔβδ. ἐπιστ. (Β' Θεσ. β' 13-γ' 5).

Εὐαγγέλιον· ἡμέρας, Πέμ. θ' ἔβδ. Λουκᾶ (Λκ. ις' 1-9).

20. Παρασκευή. Προεόρτια τῶν εισοδίων τῆς Θεοτόκου· Γρηγορίου Δεκαπολίτου († 816) ὁσίου, Πρόκλου Κων/πόλεως († 447).

Σχολαζούσης σήμερον τῆς Παρακλητικῆς, ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου (ὄρα καὶ ἔμπροσθεν, γεν. τυπ. διατάξεις §§52-63). Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «Εὐφροσύνης σήμερον».

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κέ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Θεσ. γ' 6-18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. θ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ις' 15-18, ιζ' 1-4).

21. Σάββατον. † ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΜΑΡΙΑΣ (τυπικὸν 21ης Νοεμβρίου §§ 5-7).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Χαράν προμνηστεύεται»· κοντάκιον «Εὐφροσύνης σήμερον ἡ οἰκουμένη».

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου, ἀλλὰ τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Ἀπόλυσις «Χριστὸς ὁ ἀληθινός... ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου καὶ παναμώμου αὐτοῦ μητρὸς, ἧς τὰ Εἰσόδια ἐορτάζομεν...» Εἰς τὸν ὄρθρον [τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολύελεος «Ἐξηρεύετο ἡ καρδιά μου»], καταβασίαι «Χριστὸς γεννᾶται». Ἡ θ' ὥδὴ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων μετὰ τῶν μεγαλυναρίων καὶ ὁ εἰρμὸς «[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου...] Μυστήριον ξένον». **Εἰς τὴν λειτουργίαν**, τὰ ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός». Μετὰ τὴν εἴσοδον μόνον τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς καὶ τὸ κοντάκιον «Ὁ καθαρώτατος ναός». Τρισάγιον. Ἀπόστολος: τῆς ἐορτῆς, 21 Νοεμ., «Εἶχεν ἡ πρώτη σκηνὴ» (Ἐβρ. θ' 1-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 8 Σεπτ., «Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώμην τινά» (Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἀγγελοι τὴν εἴσοδον... Ὡς ἐμψύχω Θεοῦ». Κοινωνικὸν «Ποτήριον σωτηρίου»· «Εἶδομεν τὸ φῶς».

Ἐν τῇ τραπέζῃ κατάλυσις ἰχθύος.

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ σήμερον ἕως τῆς 24ης Δεκεμβρίου, ἐὰν ἐορτάζεται ἅγιος, ψάλλονται καταβασίαι «Χριστὸς γεννᾶται».

2. Τῇ 22α καὶ τῇ 24ῃ Νοεμβρίου τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου εἰς τὸν ὄρθρον προτάσσεται ὁ α' κανὼν τῆς ἐορτῆς, τῇ δὲ 23ῃ ὁ β' κανὼν.

3. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς 25ης Νοεμβρίου σχολάζει ἡ παρακλητική (πλὴν Κυριακῆς), εἴθισται δὲ εἰς τὰς θ. λειτουργίας τῶν καθημερινῶν νὰ ψάλλωνται τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς· κοντάκιον ὁμοίως τῆς ἑορτῆς.

22. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΕ' (Θ' ΛΟΥΚΑ). Ἡ μετὰ τὴν ἑορτὴν. Ἀρχίππου, Φιλήμονος, Ὀνησίμου ἀποστόλων· Κικιλίας μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῇ († 230). Κλήμεντος καὶ Σισινίου ἱερομαρτύρων. Ἦχος πλ. δ'· ἑωθινὸν γ' (Τ.Μ.Ε., 21 Νοεμβρ. §§11-13).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6 καὶ τὰ 3 μεθέορτα «Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος» κ.λπ. (22 Νοεμ.) εἰς 4, Δόξα, τῆς ἑορτῆς «Μετὰ τὸ τεχθῆναί σε», Καὶ νῦν, «Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Σήμερον τῷ ναῷ προσάγεται» (22 Νοεμβρίου). Ἀπολυτίκια «Ἐξ ὕψους κατήλθες», Δόξα, Καὶ νῦν, «Σήμερον τῆς εὐδοκίας».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἀπολυτίκιον «Σήμερον τῆς εὐδοκίας».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκια «Ἐξ ὕψους κατήλθες», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Σήμερον τῆς εὐδοκίας». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα καὶ ἀνὰ ἓν μεθέορτον (22 Νοεμβρίου) ἀντὶ θεοτοκίων. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (γ') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρημῶν καὶ ὁ α' τῆς ἑορτῆς. Ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ μεσώδιον κάθισμα τῆς ἑορτῆς «Δικαίων ὁ καρπός» (22 Νοεμ.)· ἀφ' ἧς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται»· «Τὴν τιμωτέραν», «[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου...] Μυστήριον ξένον».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ γ' ἀναστάσιμον «Ὅτι Χριστὸς ἐγγίγεται» καὶ τῆς ἑορτῆς «Ἡ δάμαλις ἡ ἄμωμος» (22 Νοεμβρίου).

Εἰς τοὺς αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς κυρίας ἡμέρας τῆς ἑορτῆς (21 Νοεμ.) προσόμοια 4 «Λαμπαδηφόροι

παρθένοι» κ.λπ., εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «Ἀπενεχθήσονται παρθένοι ὀπίσω αὐτῆς, αἱ πλησίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονται σοι», β) «Ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλλιάσει, ἀχθήσονται εἰς ναὸν βασιλέως», Δόξα, τὸ γ' ἐωθινὸν «Τῆς Μαγδαληνῆς Μαρίας», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλης, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἐὰν προτιμηθοῦν ἀντίφωνα, ψάλλονται τὰ τῆς ἑορτῆς (βλέπε εἰς τὸ μηναῖον), μετ' ἐφυμνίου εἰς τὸ β' «Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς». [Ἐὰν ψαλοῦν τυπικά, εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἡχου καὶ ἡ ς' ὥδὴ τοῦ α' κανόνος τῶν Εἰσοδίων εἰς 4.]

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «Ἐξ ὕψους κατήλθες», «Σήμερον τῆς εὐδοκίας» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ὁ καθαρώτατος ναός».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυρ. κε' ἐπιστ., «Παρακαλῶ ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος» (Ἐφεσ. δ' 1-7)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. θ' Λουκᾶ, «Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου» (Λκ. ιβ' 16-21).

«Ἄξιον ἐστίν»· «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

23. Δευτέρα. Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου († 394), Γρηγορίου Ἀκραγαντίνων. Σισινίου ὁμολογητοῦ (γ' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κς' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Τιμ. α' 1-7).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ι' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιζ' 20-25).

24. Τρίτη. Κλήμεντος ἐπισκόπου Ῥώμης († 101), Πέτρου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας († 311).

Ἀπόστολος: ἱερομαρτύρων (Φιλιπ. γ' 20-δ' 3).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ι' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιζ' 26-37, ιη' 8).

25. Τετάρτη. † Ἀπόδοσις τῶν Εἰσοδίων, Αἰκατερίνης τῆς μεγαλομάρτυρος († 313)· Μερκουρίου μεγαλομάρτυρος. (Τυπικὸν 25ης Νοεμβρίου §§14-16.)

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ «Μακάριος ἀνὴρ». Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», τὰ ἑσπέρια ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ, μετὰ τῶν Δόξα, Καὶ νῦν, αὐτῶν. Εἰσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ 3 προσόμοια τῆς ἑορτῆς (21ης Νοεμβρίου) «Χαίρει ὁ οὐρανός» κ.λπ., Δόξα, τῆς ἁγίας «Βίον ἄυλον», Καὶ νῦν, «Σή-

μερον τὰ στίφη». Ἀπολυτίκια «Σήμερον τῆς εὐδοκίας», Δόξα, «Τὴν πανεύφημον νύμφην», Καὶ νῦν, «Σήμερον τῆς εὐδοκίας».

Σημείωσις. Αἱ σύγχρονοι ἐκδόσεις τῶν Μηναίων εἰς μὲν τὸν ἐσπερινὸν προβλέπουν ἀναγνώσματα τῆς ἁγίας, εἰς δὲ τὸν ὄρθρον παραθέτουν καθίσματα διὰ τὸν πολυέλεον καὶ ὀρίζουν τὴν τάξιν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου (Σαβ. ιζ' ἐβδ. Μαθ., «Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν»· Μτθ. κε' 1-13). Ταῦτα δὲν προβλέπονται ὑπὸ τοῦ Τυπικοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἔχει ἐπικρατήσῃ ὁμως νὰ λέγεται εἰς τοὺς ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας ναοὺς.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκια ὡς εἰς τὸν ἐσπερινόν. Τὰ καθίσματα τῶν δύο πρώτων στιχολογιῶν, καὶ ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, οἱ δύο τῆς ἑορτῆς καὶ ὁ τῆς ἁγίας· ἀπὸ γ' ὥδης τὸ μεσώδιον κάθισμα τῆς ἁγίας, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἁγίας καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται» (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ἢ θ' ὥδῃ τῶν δύο κανόνων τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἀντιστοιχῶν μεγαλυνναρίων· εἶτα «Μεγάλυννον, ψυχὴ μου... Μυστήριον ξένον». Ἐξαποστειλάρια τὸ τῆς ἁγίας καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς. Εἰς τοὺς αἵνους, εἰς στίχους 6 (ἦτοι ἀπὸ τοῦ στίχου «Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα...»), προσόμοια τῆς ἑορτῆς (21 Νοεμ.) 3 «Λαμπαδηφόροι παρθένοι» κ.λπ. (καταλιμπανομένου τοῦ 4ου), καὶ τῆς ἁγίας ἕτερα 3 «Μνήμην τὴν πανίερον» κ.λπ., Δόξα, τῆς ἁγίας «Βίον ἄνλον», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Σήμερον τῷ ναῷ προσάγεται». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον τῆς εὐδοκίας».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν. Εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός». Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Σήμερον τῆς εὐδοκίας», «Τὴν πανεύφημον νύμφην» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ὁ καθαρώτατος ναός». Ἀπόστολος: τῆς ἁγίας, Πέμ. ιε' ἐβδ. ἐπιστολῶν, «Πρὸ τοῦ ἔλθειν τὴν πίστιν» (Γαλ. γ' 23-δ' 5)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Δευτ. ιε' ἐβδ. Μαθ., «Ἡκολούθει τῷ Ἰησοῦ ὄχλος πολὺς» (Μαθ. ε' 24-34). Εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ἄγγελοι τὴν εἴσοδον... Ὡς ἐμπύχῳ Θεοῦ». Κοινωνικὸν «Ποτήριον σωτηρίου»· «Εἶδομεν τὸ φῶς», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

Εἵδησις. Ἀπὸ αὐριον μέχρι τῆς 19ης Δεκεμβρίου ἐπανέρχεται ἡ χορὴς τῆς Παρακλητικῆς· ἐὰν δὲ ἐορτάζεται ἅγιος, εἰς τὴν θ. λειτουργίαν μέχρι τῆς 24ης Δεκεμβρίου ψάλλεται ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον».

26. Πέμπτη. Ἀλυπίου ὁσίου († ζ' αἰ.), Νίκωνος τοῦ μετανοεῖτε. Στυλιανοῦ Παφλαγόνος, Γεωργίου νεομάρτυρος τοῦ Χιοπολίτου († 1807).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κς' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Τιμ. γ' 1-13).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ι' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιη' 31-34).

27. Παρασκευή. Ἰακώβου μεγαλομάρτυρος τοῦ Πέρσου († 421).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κς' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Τιμ. δ' 4-8, 16).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ι' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιθ' 12-28).

28. Σάββατον. Στεφάνου ὁσίου τοῦ νέου ὁμολογητοῦ († 767), Εἰρηνάρχου μάρτυρος († 303). Τῶν πεντεκαίδεκα μαρτύρων τῶν ἐν Τιβεριουπόλει μαρτυρησάντων (πολιούχων Κιλκίς).

Ἀκολουθία Σαββάτου μετ' «Θεὸς Κύριος» (βλ. ἔμπροσθεν §§31-44).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κς' ἐβδομ. ἐπιστ. (Γαλ. γ' 8-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ι' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ι' 19-21).

29. † ΚΥΡΙΑΚΗ Κς' (ΙΓ' ΛΟΥΚΑ). Παραμόνου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 370 μαρτύρων († 250)· Διονυσίου ἐπισκόπου Κορίνθου ἱερομάρτυρος. Ἦχος α'· ἑωθινὸν δ'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ἀσκητικῶς προγυμνασθεῖς»· κοντάκιον «Τὸν τῆς Τριάδος ἐραστήν».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 7 καὶ τοῦ Μηναίου 3, Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὴν παγκόσμιον δόξαν». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Ἀπολυτίκια «Τοῦ λίθου σφραγισθέντος», Δόξα, Καὶ νῦν, «Τοῦ Γαβριήλ».

Τὸ μεσονυχτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἡχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκιον «Τοῦ λίθου σφραγισθέντος», Δόξα τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Τοῦ Γαβριήλ». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (δ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.
ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ τοῦ Μηναίου. Ἀπὸ γ' καὶ
ς' ὥδης ὡς εἴθισται.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται»· «Τὴν τιμιωτέ-
ραν», «[Μεγάλυνον ψυχὴ μου...] Μυστήριον ξένον».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ δ' ἀναστά-
σιμον μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτοῦ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ, στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ δ'
ἑωθινὸν «Ὁρθρος ἦν βαθύς», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη».
Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ τῶν
μακαρισμῶν τοῦ ἡχοῦ]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Τοῦ
λίθου σφραγισθέντος» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἡ
παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον». Ἀπόστολος: Κυρ.
κς' ἐπιστ., «Ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε» (Ἐφεσ. ε' 8-19).
Εὐαγγέλιον: Κυρ. ιγ' Λουκᾶ, «Ἀρχων τις προσῆλθε τῷ Ἰη-
σοῦ λέγων» (Λκ. ιη' 18-27). «Ἄξιον ἐστίν». Κοινωνικὸν
«Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

30. Δευτέρα. † Ἀνδρέου ἀποστόλου τοῦ Πρωτοκλήτου, πολιού-
χου Πατρῶν. Φρουμεντίου ἐπισκόπου Ἰνδίας (Αἰθιοπίας)
(†380), Ἀλεξάνδρου Μηθύμνης.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἀποστόλου ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, ἀλλὰ τὰ διὰ
τὴν λιτὴν ιδιόμελα εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον εἰς μὲν
τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγ. δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ
«Θεὸς Κύριος» δὶς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «Τὸ ἀπ'
αἰῶνος ἀπόκρυφον». Κανόνες οἱ ἐν τῷ Μηναίῳ. Καταβασίαι
«Χριστὸς γεννᾶται»· «Τὴν τιμιωτέραν» καὶ ὁ εἰρμὸς «[Μεγάλυ-
νον, ψυχὴ μου...] Μυστήριον ξένον». Τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν, μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Ὡς
τῶν ἀποστόλων» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἡ παρ-
θένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον». Ἀπόστολος: τοῦ
Πρωτοκλήτου, Κυρ. ι' ἐπιστ., «Ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστό-
λους» (Α' Κορ. δ' 9-16). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 30 Νοεμ.,
«Εἰστήκει ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο» (Ἰω. α'
35-52). Κοινωνικὸν «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν».

An intricate, symmetrical decorative border in a reddish-brown color. It features a central floral motif at the top and bottom, with elaborate scrollwork and floral patterns extending along the sides. The border frames the central text area.

ΜΗΝ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΜΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 9 καὶ ἡ νύξ ὥρας 15

- 1. Τρίτη.** Ναοὺμ τοῦ προφήτου (700 π.Χ.). Φιλαρέτου τοῦ ἐλεήμονος († 792), Θεοκλήτου ἀρχιεπ. Λακεδαιμονίας.

Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Τιμ. ε' 11-21).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ια' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιθ' 45-48).

- 2. Τετάρτη.** Ἀββακοὺμ προφήτου (700 π.Χ.). Θεοφίλου ὁσίου (†251), Μυρόπης μάρτυρος (δ' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Τιμ. ε' 22-ς 11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετάρτης ια' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κ' 1-8).

- 3. Πέμπτη.** Σοφονίου προφήτου (665-605 π.Χ.). Ἀγγελῆ νεομάρτυρος τοῦ Ἀργείου τοῦ ἐν Χίῳ ἀθλήσαντος († 1813).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κζ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Τιμ. ς' 17-21).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ια' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κ' 9-18).

- 4. Παρασκευή.** Βαρβάρας μεγαλομάρτυρος († 306), Ἰωάννου ὁσίου τοῦ Δαμασκηνοῦ († 760). Σεραφεῖμ Φαναρίου ἱερομ. (†1601).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῇ Μηναίῳ. Εἰς τὸν ἐσπερινὸν μετὰ τὸ δοξαστικὸν τῶν ἀποστίχων, Καὶ νῦν, «Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τοῦ ὁσίου...» Ἀπολυτίκια, «Βαρβάραν τὴν ἀγίαν», Δόξα, «Ὁρθοδοξίας ὁδηγέ», Καὶ νῦν, «Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς». Εἰς τὸν ὄρθρον κανόνες, ὁ μικρὸς παρακλητικὸς τῆς Θεοτόκου καὶ ὁ ἐν τῇ Μηναίῳ κοινὸς τῶν ἁγίων. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον». Ἀπόστολος: τῆς ἀγίας, Πέμ. ιε' ἐβδ. ἐπιστ., «Πρὸ τοῦ

ἐλθεῖν τὴν πίστιν» (Γαλ. γ' 23-δ' 5). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Δευτ. ιε' Ματθ., «Ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ ὄχλος πολὺς» (Μρ. ε' 24-34). Κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

Σημείωσις. Ὅπου ἐφορτάζεται ἐπισημότερον ἡ ἁγία Βαρβάρα, ἡ ἀκολουθία αὐτῆς ψάλλεται ἐξ ἰδιαίτερας φυλλάδος. Ἐν τῷ ὁρθρῳ, Εὐαγγέλιον τῆς ἁγίας, Σαβ. ιζ' ἐβδ. Ματθ., «Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Μτθ. κε' 1-13).

5. Σάββατον. † Σάββα ὁσίου τοῦ ἡγιασμένου († 532). Διογέ-
νους μάρτυρος.

«Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη ἐν τῷ Μη-
ναίῳ» (Τ.Μ.Ε. 5 Δεκ. §1). Εἰς τὸν ἐσπερινόν, τὰ 3 ἐσπέρια
προσόμοια εἰς 6, Δόξα, «Τὸ κατ' εἰκόνα, τηρήσας», Καὶ νῦν,
τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἀποδιδομένου ἡχου. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν
ιδιόμελα εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον «Ταῖς τῶν δα-
κρῶν σου ῥοαῖς», εἰς μὲν τὸν ἐσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγά-
λην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «Θεὸς Κύριος» δῖς (μετὰ τοῦ
Δόξα), καὶ τὸ θεοτοκίον «Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεῖς». Εἰς τὸν ὄρ-
θρον κανόνες, ὁ τῆς Θεοτόκου «Πολλοῖς συνεχόμενος» καὶ ὁ
τοῦ ὁσίου· καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται». Εἰς τὴν
λειτουργίαν, κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώ-
νιον». Ἀπόστολος –μετὰ προκειμένου τοῦ μηνολογίου– τοῦ
ὁσίου, Σαβ. κζ' ἐβδ. ἐπιστ., «Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος» (Γαλ.
ε' 22 - ς' 2). Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Πέμ. δ' ἐβδ. Ματθ., «Πάν-
τα μοι παρεδόθη» (Μτθ. ια' 27-30). Κοινωνικὸν «Εἰς μνημό-
συνον».

6. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΖ' (Ι' ΛΟΥΚΑ). † Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύ-
ρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ († 330). Ἦχος β'· ἑωθινὸν
ε' (Τ.Μ.Ε., 6 Δεκεμβρ. §§4-6).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ταῖς τῶν δακρῶν σου ῥοαῖς»·
κοντάκιον «Ὡς ἀπὸ βρέφους τῷ Θεῷ».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΣΑ», ἀναστάσιμα 4, τοῦ ἱεράρχου
προσόμοια 4 «Μύροις παροικήσας» κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, «Ἰε-
ραρχῶν τὴν καλλονήν», Καὶ νῦν, «Παρῆλθεν ἡ σκιά». Εἴσοδος
κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ», Καὶ νῦν, προεόρτιον «Ἀνύμφευτε Παρθένε, πόθεν ἦκεις».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Ὅτε κατῆλθες», Δόξα, «Κανόνα πίστεως», Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τοῦ Μηναίου, καὶ τὰ «Ἄξιον ἐστίν» ἀπολυτικίον «Κανόνα πίστεως».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτικά. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν», καὶ τῆς β' στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν· εἶτα τὸ τῆς β' στιχολογίας κάθισμα τοῦ ἁγίου «Τῶν πιστῶν προΐστασαι», Δόξα, τὸ μετὰ τὸν πολυέλεον «Προστάτης θερμότατος», Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «Ταχὺ δέξαι, δέσποινα». Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ε') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρμών) καὶ ὁ α' τοῦ ἱεράρχου «Στεφανφόρος βήματι Χριστοῦ» (ὡς ὁμόηχος)· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου (χῦμα) καὶ ψάλλονται τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ μηναίου· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ ἱεράρχου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται»· «Τὴν τιμωτέραν», «[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου...] Μυστήριον ξένον».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ε' ἀναστάσιμον, τὰ τοῦ ἱεράρχου «Τὸν μέγαν ἀρχιποίμενα», «Μεγάλως σε ἐδόξασε» καὶ τὸ θεοτοκίον.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ἱεράρχου προσόμοια 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα «Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ», «Οἱ ἱερεῖς σου, Κύριε, ἐνδύσονται δικαιοσύνην καὶ οἱ ὅσιοί σου ἀγαλλιᾶσονται», Δόξα, τοῦ ἱεράρχου «Σαλπίσσωμεν ἐν σάλπιγγι ῥσμάτων», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ε' ᾠδῆς τοῦ α' κανόνος τοῦ ἁγίου].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «Ὅτε κατήλθες», «Κα-
νόνα πίστεως» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἡ παρθέ-
νος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: τοῦ ἱεράρχου, Δεκ. 6, «Πεί-
θεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπείκετε» (Ἑβρ. ιγ' 17-21).
Εὐαγγέλιον: Κυρ. ι' Λουκᾶ, «Ἦν διδάσκων ὁ Ἰησοῦς ἐν μιᾷ
τῶν συναγωγῶν» (Λκ. ιγ' 10-17).

Εἰς τὸ Ἑξαιρέτως «Ἄξιον ἐστίν». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε»,
καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

7. Δευτέρα. Ἀμβροσίου ἐπισκόπου Μεδιολάνων († 397). Ἀθη- νοδώρου μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κη' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Τιμ. β' 20-26).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ιβ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κ' 27-44).

8. Τρίτη. Προεόρτια τῆς συλλήψεως τῆς ἁγίας Ἄννης, Παταπίου όσιου (η' αἰ.). Σωσθένους, Ἀπολλώ, Τυχικοῦ κ.λπ. ἐκ τῶν 70 (α' αἰ.). Παρθενίου όσιου τοῦ ἐν Χίῳ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κη' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Τιμ. γ' 16-δ' 4).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ιβ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κα' 12-19).

9. Τετάρτη. Ἡ σύλληψις τῆς ἁγίας Ἄννης τῆς μητρὸς τῆς Θεο- τόκου· ἀνάμνησις τῶν ἐγκαινίων τοῦ ἐν Κύπρῳ ἱ. ναοῦ τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου (ἐν ἔτει 1091). Ἄννης τῆς μητρὸς Σαμουὴλ τοῦ προφήτου (1160 π.Χ.).

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου, ἐορτάσιμος οὔσα, ψάλλεται
ἄνευ Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ἐσπερινὸν γίνεται εἴσοδος. Εἰς
τὸν ὄρθρον (ἄνευ πολυελέου) τὰ καθίσματα τῆς α' στιχολο-
γίας ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, εἶτα τὸ τῆς β' στιχολ. «Ἀδάμ, ἀνακαι-
νίσθητι» (ἄπαξ), Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἀναβόησον, Δαβὶδ»· κατα-
βασαίαι οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται». Εἰς τὴν λειτουργίαν κον-
τάκιον τῆς ἁγίας «Εορτάζει σήμερον»· Ἀπόστολος –μετὰ
προκειμένου τῆς 4ης Δεκ.– τῆς ἁγίας, 23 Σεπτ., «Ἀβραάμ δύο
υἱοὺς ἔσχεν» (Γαλ. δ' 22-27). Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σαβ. ς'
ἐβδ. Λουκᾶ, «Οὐδεὶς λύχνον ἄψας» (Λκ. η' 16-21)· κοινω-
νικὸν «Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι».

10. Πέμπτη. Μηνᾶ τοῦ καλλικελάδου τοῦ Ἀθηναίου (γ' αἰ.), Ἐρ-
μογένους, Εὐγράφου μαρτύρων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κη' ἐβδ. ἐπιστ. (Τίτ. α' 5-14).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πेम. ιβ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κα' 28-33).

11. Παρασκευή. Δανιὴλ ὁσίου τοῦ στυλίου. Λουκᾶ τοῦ νέου
(† 980).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κη' ἐβδ. ἐπιστ. (Τίτ. α' 15-β' 10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιβ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κα' 37-κβ' 8).

12. Σάββατον. † Σπυρίδωνος Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ
(† 348). Ἰωάννου ὁσίου, ἐπισκόπου Ζιχνῶν († 1333).

«Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη ἐν τῷ Μη-
ναίῳ» (Τ.Μ.Ε. 12 Δεκ. §1). Τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ με-
σονυκτικόν, ὡς εἴθισται. Τὸ ἀπολυτίκιον «*Τῆς συνόδου τῆς
πρώτης*» εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολο-
γίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «*Θεὸς Κύριος*» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ
θεοτοκίον «*Τοῦ Γαβριήλ*». Εὐαγγέλιον ὁρθρου: τοῦ ἱεράρχου,
Νοεμ. 13, «*Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν*» (Ἰω. ι' 1-9). Κανόνες, ὁ τῆς
Θεοτόκου (τῆς μικρᾶς Παρακλήσεως) καὶ ὁ τοῦ ἱεράρχου.
Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Χριστὸς γεννᾶται*». Εἰς τὴν λειτουρ-
γίαν, κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λό-
γον*». Ἀπόστολος: τοῦ ἱεράρχου, Κυρ. κς' ἐπιστ., «*Ὡς τέκνα
φωτὸς περιπατεῖτε*» (Ἐφεσ. ε' 8-19). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως,
Νοεμβρίου 13, «*Εγὼ εἰμι ἡ θύρα*» (Ἰω. ι' 9-16). Κοινωνικὸν
«*Εἰς μνημόσυνον*».

13. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΗ' (ΙΑ' ΛΟΥΚΑ). «*Τῶν ἁγίων Προπατόρων*»
Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Εὐγενίου, Μαρδαρίου καὶ Ὁρέστου
τῶν μαρτύρων (δ' αἰ.). Λουκίας μάρτυρος († 304). Ἦχος γ'·
ἑωθινὸν ς' (Τ.Μ.Ε., Κυριακὴ προπατόρων §§1-3).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Τῆς συνόδου τῆς πρώτης*»· κο-
ντάκιον «*Τῷ πόθῳ Χριστοῦ*».

Τὴν ἀκολουθίαν τῶν προπατόρων ζητεῖ μετὰ τὴν 10ην Δεκεμ-
βρίου.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα
6 καὶ τῶν προπατόρων 4, Δόξα, «*Τοὺς πρὸ τοῦ νόμου πατέ-*

ρας», Καὶ νῦν, «Πῶς μὴ θαυμάσωμεν». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀποστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Τῶν προπατόρων τὸ σύστημα», Καὶ νῦν, «Ἀσπύρως ἐκ θείου Πνεύματος». Ἀπολυτίκια «Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια», Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκια «Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας». [Τὸ ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν», καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ς΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τῶν προπατόρων «Πατράσιν αἶνον προσάξωμεν· ἀπὸ γ΄ ὥδης ἡ ὑπακοή «Εἰς δρόσον τοῖς παισὶ» καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου· ἀφ΄ ς΄ τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῶν προπατόρων, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς τῶν προπατόρων.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται»· «Τὴν τιμιωτέραν», «[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου...] Μυστήριον ξένον».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ς΄ ἀναστάσιμον, καὶ τὰ δύο τῶν προπατόρων μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν.

Εἰς τοὺς Αἶνοις ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν προπατόρων προσόμοια 3 εἰς 4 –μετὰ τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τῶν προπατόρων «Δεῦτε ἅπαντες πιστῶς», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (γενικαὶ τυπ. διατάξεις §§64-66). Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Εὐφραινέσθω», «Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς Κυριακῆς τῶν προπατόρων· Ἀπόστολος: προεόρτιος, Κυρ. κθ΄

ἐπιστ., «Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ» (Κολ. γ' 4-11)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ια' Λουκᾶ, «Ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον» (Λκ. ιδ' 16-24, Μτθ. κβ' 14). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἄξιον ἐστίν». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

14. Δευτέρα. Θύρσον, Ἀπολλωνίου, Ἀρριανοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς μαρτύρων († 286-287).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κθ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐβρ. γ' 5-11, 17-19).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτέρας ιγ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ν' 11-21).

15. Τρίτη. Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀνθίας (β' αἰ.).

«Εἰ τύχοι ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου ἐν ἄλλῃ ἡμέρᾳ πλὴν Κυριακῆς, ἢ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ διάταξιν» (Τ.Μ.Ε., 15 Δεκ. §1), ἥτοι μετὰ Παρακλητικῆς, ἄνευ εἰσόδου εἰς τὸν ἐσπερινὸν καὶ ἄνευ καταβασίων εἰς τὸν ὄρθρον, ἀλλὰ μετὰ δοξολογίας μεγάλης. Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*»· Ἀπόστολος: τοῦ ἱερομάρτυρος, 15 Δεκ., «*Μὴ ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον*» (Β' Τιμ. α' 8-18)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαβ. α' ἐβδ. νηστ., «*Ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασιν*» (Μρ. β' 23-γ' 5)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

Σημείωσις. Εἰς τοὺς γεραίροντας τὸν ἅγιον Ἐλευθέριον ναοὺς ἡ ἐορτάσιμος αὐτοῦ ἀκολουθία ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος, συμφώνως μὲ τὴν ἐν αὐτῇ τυπικὴν διάταξιν.

16. Τετάρτη. Ἀγγαίου προφήτου (500 π.Χ.). Θεοφανοῦς βασιλείσης († 894), Μοδέστου ἀρχιεπ. Ἱεροσολύμων († 634).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κθ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐβρ. ε' 11-ς' 8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιγ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ν' 30-34).

Σημείωσις. Εἰς τοὺς γεραίροντας τὸν ἅγιον Μόδεστον ναοὺς ἡ ἐορτάσιμος αὐτοῦ ἀκολουθία ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς· ἡ δὲ τοῦ Μηναίου καταλιμπάνεται (ψαλλομένη ἐν τοῖς ἀποδείπνοις).

17. Πέμπτη. Δανιὴλ τοῦ προφήτου (560 π.Χ.) καὶ τῶν ἁγίων τριῶν παιδῶν Ἀνανίου, Ἀζαρίου καὶ Μισαήλ. Διονυσίου Αἰγίνης τοῦ θαυματουργοῦ († 1624) τοῦ ἐν Ζακύνθῳ.

Ἀπόστολος: προφήτου, Κυριακῆς ἁγ. Πάντων (Ἐβρ. ιδ' 33-ιβ' 2).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμπτης ιγ' ἐβδομ. Λουκᾶ (Μρ. θ' 10-15).

Σημείωσις. Εἰς τοὺς γεραίροντας τὸν ἅγιον Διονύσιον ναοὺς ψάλλεται ἡ ἑορτάσιμος αὐτοῦ ἀκολουθία, ἐν δὲ τῇ λειτουργίᾳ τὸ προεόρτιον κοντάκιον καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ ἱεράρχου, ᾧ ζήτει Νοεμβρίου 13ῃ. Ἡ δὲ ἀκολουθία τοῦ προφήτου καὶ τῶν τριῶν νέων καταλιμπάνεται.

18. Παρασκευή. Σεβαστιανοῦ, Ζωῆς κ.λπ. μαρτύρων († 287).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κθ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἑβρ. ζ' 18-25).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιγ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. θ' 33-41).

19. Σάββατον πρὸ τῶν Χριστουγέννων. Βονιφατίου μάρτυρος († 290). Ἀρεως († 308), Εὐτυχίου καὶ Θεσσαλονίκης μαρτύρων.

Προψάλλεται σήμερον καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου (πρβλ. Τ.Μ.Ε., τυπικὸν 20ῆς Δεκεμβρίου §§2-3).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» προσόμοια τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου 3 καὶ τοῦ ἁγίου Βονιφατίου ἕτερα 3, Δόξα, «Θεοφόρε Ἰγνάτιε», Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἀποδιδομένου ἤχου «Πῶς μὴ θαναμάσωμεν». Εἴσοδος δὲν γίνεται, ἀλλ' εὐθὺς τὸ «Φῶς ἱλαρόν» (ἄνευ μέλους), τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας κ.τ.λ.. Ἀπόστιχα τὰ 3 μαρτυρικά τῆς Παρακλητικῆς (παραλειπομένου τοῦ νεκρωσίμου), Δόξα, τοῦ ἁγ. Ἰγνατίου «Ὡ τῆς στερεᾶς καὶ ἀδαμαντίνου σου ψυχῆς», Καὶ νῦν, «Ἀμαρτωλῶν τὰς δεήσεις προσδεχομένη» (Παρακλητική, Δευτέρα ἐσπέρας, ἤχος α'). Ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου «Καὶ τρόπων μέτοχος», Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον «Καὶ τρόπων μέτοχος», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον». Τὰ καθίσματα τῆς Παρακλητικῆς (ἄνευ τῶν δύο νεκρωσίμων εἰς τὴν β' στιχολογίαν). Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ πρῶτος τῆς Παρακλητικῆς (μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ ἄνευ τοῦ νεκρωσίμου τροπαρίου), ὁ τοῦ ἁγ. Ἰγνατίου «Φαιδρῶς ἑορτάζοντες» (ἐκ τοῦ ὁποίου ἐν ἐκάστη ᾠδῇ λέγονται τὰ 3 πρῶτα τροπάρια καὶ εὐθὺς τὸ θεοτοκίον), καὶ ὁ τοῦ ἁγίου Βονιφατίου «Προθύμῳ λογισμῷ». Καταβασίαι σήμερον δὲν ψάλλονται. Ἐν τέλει τῆς γ' ᾠδῆς ὁ εἰρμὸς «Ὅτι στεῖρα

ἔτεκε» τοῦ κανόνος τοῦ ἁγ. Βονιφατίου· μετὰ τὴν αἴτησιν, κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ ἁγ. Βονιφατίου (χῦμα), καὶ ψάλλεται τὸ μεσώδιον κάθισμα τοῦ ἁγ. Ἰγνατίου «Ἐξ Ἑώας ἐκλάμψας», Δόξα, τὸ τοῦ ἁγ. Βονιφατίου «Τιμήσας τὸν Θεόν», Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ «Τὸν πάντων ποιητὴν». Ἐν τέλει τῆς ς΄ ᾠδῆς ὁ εἰρμός «Ἐβόησε προτυπῶν» τοῦ κανόνος τοῦ ἁγ. Βονιφατίου· μετὰ τὴν αἴτησιν, κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ ἁγ. Ἰγνατίου, καὶ τὸ συναξάριον τῆς 19ης τοῦ μηνός. Εἰς τὸ «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν» ὁ εἰρμός τῆς η΄ ᾠδῆς «Λυτρωτὰ τοῦ παντός» (κανὼν ἁγ. Βονιφατίου)· στιχολογοῦμεν «Τὴν τιμιωτέραν»· εἶτα ὁ εἰρμός τῆς θ΄ ᾠδῆς «Εὐὰ μὲν τῷ τῆς παρακοῆς» (κανὼν ἁγ. Βονιφατίου) [καὶ τὸ «Ἄξιον ἐστίν»]. Ἐξαποστειλάρια τὰ δύο τοῦ ἁγ. Ἰγνατίου «Σίτος ὑπάρχω, ἔλεγες», «Ὡς τετρωμένος ἔρωτι» καὶ θεοτοκίον ὅμοιον «Σοφίαν ἐνυπόστατον» (ζήτει τῇ 13ῃ τοῦ μηνός). [Οἱ τρεῖς ψαλμοὶ τῶν αἰνῶν χῦμα.] «Σοὶ δόξα πρέπει» καὶ ἡ μικρὰ δοξολογία χῦμα. Ἀπόστιχα τῶν αἰνῶν τὰ 3 μαρτυρικὰ τῆς Ὀκτωήχου «Βασιλέων καὶ τυράνων», «Αἱ δυνάμεις τῶν ἁγίων», «Ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ» (τὸ νεκρώσιμον καταλιμπάνεται), Δόξα, τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου «Στήλη ἔμψυχος», Καὶ νῦν, θεοτοκίον ὁμόηχον «Ἀμαρτωλῶν τὰς δεήσεις προσδεχομένη» (Παρακλητική, Δευτέρα ἐσπέρας, ἦχος α΄). «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου «Καὶ τρόπων μέτοχος», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ὁμόηχον θεοτοκίον τοῦ τέλους τοῦ ὁρθρου «Σὲ μεγαλύνομεν, Θεοτόκε».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ συνήθη (τῶν καθημερινῶν) «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι» κ.τ.λ.. Μετὰ τὴν εἴσοδον, τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου «Καὶ τρόπων μέτοχος» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως». Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου τοῦ Σαββάτου– Σαβ. πρὸ τῶν Χριστουγέννων, ζήτει τῷ Σαβ. κς΄ ἐβδ. ἐπιστ., «Προϊδοῦσα ἡ γραφή» (Γαλ. γ΄ 8-12)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σαβ. ιβ΄ Λουκᾶ, «Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως» (Λκ. ιγ΄ 19-29). Κοινωνικὸν «Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι» (ἢ «Εἰς μνημόσυνον»), καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

20. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ. «Μνήμη πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Θεῷ εὐαρεστησάντων ἀπὸ Ἀδὰμ ἄχρις Ἰωσήφ τοῦ μνήστορος τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου· ὁμοίως καὶ τῶν προφητῶν καὶ προφητίδων, ἐξαιρέτως δὲ τοῦ προφήτου Δανιὴλ (560 π.Χ.) καὶ τῶν ἁγίων τριῶν παιδων». Προεόρτια τῶν Χριστουγέννων. Ἰγνατίου ἱερομάρτυρος τοῦ Θεοφόρου (†107). Φιλογονίου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας († 323), Ἰωάννου νεομάρτυρος ἐκ Θάσου († 1652). Ἦχος δ', ἐωθινὸν ζ' (Τ.Μ.Ε., Κυρ. πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, περ. β' §§4-6).

Τὴν ἀκολουθίαν τῆς Κυριακῆς πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ζητεῖ ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τὴν 17ην Δεκεμβρίου.

Εἰς τὴν θ'. «Καὶ τρόπων μέτοχος»· κοντάκιον «τῶν λαμπρῶν ἀγώνων σου».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» ἀναστάσιμα 4, προεόρτια 3 «Παρθένε πανάμωμε Θεοῦ» κ.λπ. καὶ τῶν πατέρων 3 «Τὰ τῶν πατέρων σήμερον πιστοὶ» κ.λπ., Δόξα, «Δανιὴλ ἀνὴρ ἐπιθυμίων», Καὶ νῦν, «Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ».

Εἰσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ ἀναγνώσματα τῆς Κυριακῆς.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Χαίρετε, προφήται τίμοι», Καὶ νῦν, τὸ προεόρτιον «Ἴδου καιρὸς ἤγγικεν».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», Δόξα, «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως κατορθώματα», Καὶ νῦν, «Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ».

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τῆς λιτῆς «Βολίδες ἀστράπτοντες», Καὶ νῦν, τὸ προεόρτιον «Ἄκουε, οὐρανέ», καὶ τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστίν»· ἀπολυτικίον «Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτικά. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ ἀνὰ δύο ἀναστάσιμα, εἰς δὲ τὸ Καὶ νῦν αὐτῶν ἀντὶ θεοτοκίων ἀνὰ ἓν προεόρτιον κάθισμα [«Ὁ κλίνας οὐρανοῦς», «Ἀγάλλου, ἡ Σιών» (20ῆς Δεκ.)]. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ζ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΩΝ μόνον ὁ τῶν πατέρων «*Κύματι θαλάσσης*», μετὰ δὲ τὸν εἰρμὸν ἐκάστης ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον τροπάριον μὲ στίχον «*Δόξα τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε*», τὰ ἐπόμενα μὲ στίχον «*Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ*», καὶ εἰς τὰ δύο τελευταῖα Δόξα, Καὶ νῦν ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ «*Ἄγγελος παιδων ἐδροσίσε*» καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου χῦμα· ἀφ' ε' τὸ προεόρτιον τῆς Κυριακῆς κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, τὸ συναξάριον τῆς 20ῆς τοῦ μηνὸς καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς πρὸ τῶν Χριστουγέννων.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Χριστὸς γεννᾶται*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου...]* Μυστήριον ξένον».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ ζ' ἀναστάσιμον «*Ὅτι ἦραν τὸν Κύριον*», τὸ τῶν πατέρων «*Πατριαρχῶν οἱ πρόκριτοι*» καὶ τὸ προεόρτιον «*Εὐφραίνου, Βηθλεέμ*».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν πατέρων προσόμοια 3 «*Ἄρὸν σου τὴν φωνήν*» κ.λπ. εἰς 4 –εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, «*Τῶν νομικῶν διδασμάτων*», Καὶ νῦν, «*Ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 ἀναστάσιμα τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ 4 ἐκ τῆς ε' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῶν πατέρων].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕἰΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «*Τὸ φαιδρόν*», «*Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ*», «*Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως κατορθώματα*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τὰ εἰδικὰ τῆς Κυριακῆς· Ἀπόστολος: Κυρ. πρὸ τῶν Χριστουγέννων, «*Πίστει παρῳήσεν Ἀβραάμ*» (Ἐβρ. ια' 9-10, 32-40)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ*» (Μτθ. α' 1-25).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «*Ἄξιον ἐστίν*». Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ σήμερον ἡ Παρακλητικὴ σχολάζει μέχρι τῆς 14ης Ἰανουαρίου, πλὴν τῶν Κυριακῶν. Διὰ δὲ τὰς ἀκολουθίας τῶν

προεορτίων καὶ μεθεόρτων καθημερινῶν βλέπε ἔμπροσθεν, εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§52-63).

2. Εἰς τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν προεορτίων καθημερινῶν ψάλλονται μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» οἱ διὰ τὰ ἀποδείπνα κανόνες τοῦ Μηναίου (Τ.Μ.Ε. Δεκ. 25 §23), μεθ' οὗς λέγεται τὸ τρισάγιον.

3. Ἔως τῆς 24ης Δεκεμβρίου, ὅπου ἐὰν ψαλῇ ἐόρτιος ἀκολουθία, ψάλλονται καταβασαί «Χριστὸς γεννᾶται», εἰς δὲ τὴν θ. λειτουργίαν (καὶ εἰς τὰς ὥρας μετὰ τὸ τρισάγιον) τὸ κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον».

21. Δευτέρα. Ἰουλιανῆς καὶ τῶν σὺν αὐτῇ 500 μαρτύρων († 304).
Θεμιστοκλέους μάρτυρος († 251).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ἦ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐβρ. ν' 7-13).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ιδ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. θ' 42-ι' 1).

22. Τρίτη. Ἀναστασίας μεγαλομάρτυρος τῆς φαρμακολυτρίας (†304). Χρυσογόνου καὶ Θεοδότης μαρτύρων.

Ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τὸν Αἰγόκερω. Ἀρχὴ τοῦ χειμῶνος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ἦ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐβρ. θ' 8-23).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ιδ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ι' 2-12).

23. Τετάρτη. Τῶν ἐν Κρήτῃ δέκα μαρτύρων († γ' αἰ.). Τὰ ἐγκαί-
νια τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας, ἥ τοι τῆς
ἀγίας τοῦ Θεοῦ Σοφίας ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ἦ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐβρ. ι' 1-18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιδ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ι' 11-16).

24. Πέμπτη. Εὐγενίας ὁσιομάρτυρος († 262) καὶ Φιλίππου μάρ-
τυρος τοῦ πατρὸς αὐτῆς, Βασίλλας καὶ Ἀχαϊκοῦ μαρτύρων.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» συνάπτεται ὁ
κανὼν τοῦ ἀποδείπνου «Ἀρχὼν ἐξ Ἰούδα» (μετὰ τῶν εἰρμῶν
αὐτοῦ). Εἶτα τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «Ἀπεγράφετο
ποτέ» (ἄπαξ), ἡ ἐκτενὴς (ὡς μὴ γενομένης εἰσόδου) καὶ ἡ συ-
νήθης ἀπόλυσις.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον
«Ἀπεγράφετο ποτέ» δις (μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν), ἡ δὲ λοιπὴ
ἀκολουθία ἄνευ καταβασίων, ἀλλὰ μόνον οἱ εἰρμοὶ τῆς γ' καὶ

τῆς ς' ὥδης εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν· εἰς τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ὁ εἰρμός τῆς η' ὥδης «*Τὸν ἐν καμίνῳ*»· «*Τὴν τιμωτέραν*», ὁ εἰρμός τῆς θ' ὥδης «*Ἀνάρχου γεννήτορος*» καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*»· εἰς τὰ ἐξαποστοειλάρια καὶ τοὺς αἶνους, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· «*Σοὶ δόξα πρέπει*» καὶ ἡ δοξολογία χῦμα· εἰς τὸν στίχον τῶν αἶνων ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἀπεγράφετο ποτὲ*» καὶ ἡ (μεγ.) ἀπόλυσις. Ἐν συνεχείᾳ ψάλλονται αἱ

Μεγάλοι ὥραι (Τ.Μ.Ε., 25 Δεκεμβρ., περίπτωσις α' §§2-5). Εἰς τὴν α' ὥραν «*Εὐλογητὸς ὁ Θεός*», [*«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», «Βασιλεῦ οὐράνιε»,*] τρισάγιον κ.λπ., αἱ δὲ λοιπαὶ ὥραι ἄρχονται ἀπὸ τοῦ «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*», καθὼς ἐπισυνάπτονται εὐθὺς μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς προηγουμένης ὥρας. Ἡ ἀκολουθία αὐτῶν ὡς ἔχει εἰς τὸ Μηναῖον. Ἐν ᾧ ψάλλονται τὰ ἰδιόμελα τῆς γ', τῆς ς' καὶ τῆς θ' ὥρας, ὁ διάκονος (ἢ ὁ ἱερεὺς φέρων ἐπιτραχήλιον καὶ φελώνιον) θυμιᾷ τὸν ναὸν καὶ τὸν λαὸν μετὰ θυμιατοῦ (κατζίου).

Ὦρα θ'. Μετὰ τὰ δύο πρῶτα ἰδιόμελα τῆς ὥρας ὁ α' χορὸς ψάλλει Δόξα Πατρὶ, ὁ β' Καὶ νῦν, καὶ ὁ κανονάρχης ἱστάμενος εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἀναγινώσκει –κατὰ στίχον– «εὐλαβῶς καὶ κατὰ τὸ ὕφος τοῦ Εὐαγγελίου» τὸ ἰδιόμελον «*Σήμερον γεννᾶται ἐκ Παρθένου*», ὡς εἴθισται· εἶτα οἱ χοροὶ ψάλλουν τοῦτο ἐναλλάξ κατὰ στίχον, μεθ' ὃ ἡ Προφητεία, ὁ Ἀπόστολος, τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰ λοιπά. Μετὰ τὴν εὐχὴν «*Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ*» [συνήθως παραλείπονται ἐν ταῖς ἐνορίαις τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοί, καί] λέγεται εὐθὺς ἡ (μικρὰ) ἀπόλυσις. Ἐν συνεχείᾳ

Ὁ μέγας ἐσπερινὸς τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων μετὰ τῆς θ. λειτουργίας τοῦ μεγάλου Βασιλείου.

«*Εὐλογημένη*», ὁ προοιμιακός, ἡ μεγάλη συναπτή.

Εἰς τὸ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ*» στιχηρὰ ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς 4 «*Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ*» κ.τ.λ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Αὐγούστου μοναρχήσαντος ἐπὶ τῆς γῆς*».

Εἰσοδος μετὰ Εὐαγγελίου, «*Φῶς ἱλαρόν*», καὶ εὐθὺς τὰ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Τὸ α' ἀνάγνωσμα «*Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός*»· εἶτα ὁ α' χορὸς τὸ τροπάριον «*Λαθὼν ἐτέχθης*», τοῦ

ὁποίου τὸ ἀκροτελεύτιον «Καὶ μάγους σοι προσήνεγκε» ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ β' χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ πς' (86ου) ψαλμοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ α' χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον «Λαθὼν ἐτέχθης» ὁλόκληρον. Εἶτα τὸ ζ' ἀνάγνωσμα «Παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν» μετ' αὐτὸ ὁ β' χορὸς τὸ τροπάριον «Ἀνέτειλας, Χριστέ, ἐκ παρθένου», τὸ ἀκροτελεύτιον τοῦ ὁποίου «Μάγους ὁδηγήσας» ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ α' χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ ἡβ' (92ου) ψαλμοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ β' χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον «Ἀνέτειλας, Χριστέ» ὁλόκληρον. Εἶτα τὸ η' ἀνάγνωσμα «Προσέθετο Κύριος», μεθ' ὃ «Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν», «Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεός» καὶ τὸ τρισάγιον. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· Ἀπόστολος: τοῦ ἑσπερινοῦ, Σαβ. α' ἔβδ. νηστ., «Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως» (Ἐβρ. α' 1-12)· Εὐαγγέλιον: τῆς γ' ὥρας, «Ἐξῆλθε δόγμα» (Λκ. β' 1-20).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου. Εἰς τὸ Ἑξαίρετως «Ἐπὶ σοὶ χαίρει». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε»· «Εἶδομεν τὸ φῶς». Ἀπόλυσις «Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν».

25. Παρασκευή. † Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Εἰς τὸ μεσονυχτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς (παραλειπομένων τῶν Δόξα, Καὶ νῦν πρὸ τῶν δύο τελευταίων ἰδιομέλων) καὶ ἐν συνεχείᾳ τὰ 3 ἰδιόμελα τοῦ στίχου τοῦ ἑσπερινοῦ «Μέγα καὶ παράδοξον» κ.λπ., ἄνευ τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων, Δόξα, «Εὐφράνθητι, Ἱερουσαλήμ», Καὶ νῦν, «Σπηλαίῳ παρώκησας», τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «Ἢ γέννησίς σου, Χριστέ».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξαψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον «Ἢ γέννησίς σου, Χριστέ» τρίς. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου».]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ τῆς ἑορτῆς κατὰ σειρὰν· τὸ α' ἀντίφωνον τοῦ δ' ἤχου, τὸ προκείμενον, Εὐαγγέλιον ὄρθρου, ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, οἱ δύο τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτῶν («ἄνευ στίχων»), Δόξα, Καὶ νῦν εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἑκάστης ὥδης τοῦ β' κανόνος· ἀπὸ γ' ὥδης ἡ ὑπακοὴ «*Τὴν ἀπαρχὴν τῶν ἐθνῶν*» χῦμα· ἀφ' ε' ὥδης ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ διπλαῖ οἱ εἰρμοὶ «*Χριστὸς γεννᾶται*» καὶ «*Ἐσώσε λαόν*»· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*), ψάλλονται οἱ εἰρμοὶ καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ὥδης τῶν δύο κανόνων μὲ τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ μεγαλυνάρια τῆς ἑορτῆς· εἶτα οἱ δύο εἰρμοὶ μετὰ τῶν ἀντιστοίχων μεγαλυναρίων «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Μυστήριον ξένον*» καὶ «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν λυτρωσαμένην... Στέργειν μὲν ἡμᾶς*».

Τὸ ἑξαποστειλᾶριον ἐκ τρίτου, εἰς τοὺς αἶνους τὰ στιχηρὰ τοῦ Μηναίου, δοξολογία μεγάλη, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφθυμίων αὐτῶν.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «*Ἐκ γαστρὸς πρὸ ἑωσφόρου ἐγέννησά σε· ὤμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐκ παρθένου τεχθεὶς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ μόνον τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκτει*». Ἀντὶ τρισαγίου «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: τῆς ἑορτῆς –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ–, 25 Δεκ., «*Ὅτε ἦλθε τὸ πλῆρωμα τοῦ χρόνου*» (Γαλ. δ' 4-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 25 Δεκ., «*Τοῦ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεέμ*» (Μτθ. β' 1-12).

Καθεξῆς ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ Ἐξαίρετως «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου... Μυστήριον ξένον*».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «*Λύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἀλληλούια*»· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς*, «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» ἅπαξ. Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν.

Σημειώσεις. Ἀπὸ τῆς σήμερον ἕως τῆς 4ης Ἰανουαρίου (2016) ἐπιτρέπεται κατάλυσις εἰς πάντα.

26. Σάββατον. † Ἡ σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Εὐθυμίου Σάρδεων ἱερομάρτυρος τοῦ ὁμολογητοῦ († 840).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (Τ.Μ.Ε., τυπικὸν 25ης Δεκεμβρίου, §§9-11, ὑποσημείωσις 5).

Εἰς τὸν ἐσπερινὸν μετὰ τὸν προοιμιακὸν δὲν γίνεται στιχολογία Ψαλτηρίου· μετὰ τὴν εἴσοδον κ.λπ., τὸ μέγα προκείμενον «*Τίς θεὸς μέγας*» μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ· ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» (τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τρίς)· ἀπόλυσις ὡς χθές. Εἰς τὸ μεσονυκτικὸν μετὰ τὸ τρισάγιον τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς ἅπαξ.

Εἰς τὸν ὄρθρον τὰ καθίσματα τῆς ἑορτῆς «*Δεῦτε ἴδωμεν, πιστοί, «Τί θαυμάζεις, Μαριάμ» ἐκ δευτέρου· ὁ ν' χῦμα. Κανόνες οἱ δύο τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτῶν ὡς χθές· ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς «Ἡ παρθένος σήμερον» καὶ τὸ μεσῳδίων κάθισμα «Ἀγαλλιάσθω οὐρανός» (ὄρα χθές μετὰ τὴν γ' ὥδῃν)· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς Θεοτόκου καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ μόνον τοῦ ἱαμβικοῦ κανόνος «Ἐσωσε λαόν»· ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*, οἱ εἰρμοὶ καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ὥδῃς ἀμφοτέρων τῶν κανόνων τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν μεγαλυναρίων ὡς χθές, καὶ εἶτα «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Στέργειν μὲν ἡμᾶς*». Ἐξαποστειλάριον καὶ αἶνοι ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (τῇ 26ῃ), δοξολογία μεγάλη, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς ἅπαξ.*

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα, εἰσοδικόν, ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον ὡς χθές· ἀντὶ τρισαγίου «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*». Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ ἐν τῷ μηνολογίῳ προκειμένου αὐτοῦ– Σαβ. μετὰ τὰ Χριστοῦ γεννα, ζῆτει Σαβ. λδ' ἐβδ. ἐπιστ., «*Τέκνον Τιμόθεε, δίδωκε δικαιοσύνην*» (Α' Τιμ. ε' 11-16). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ὄχλοι πολλοί*» (Μτθ. ιβ' 15-21). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Στέργειν μὲν ἡμᾶς*». Κοινωνικὸν «*Λύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος...*»· ἀντὶ τοῦ Εἵδομεν τὸ φῶς «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*». Απόλυσις ἡ τῆς ἑορτῆς.

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ αὐριον ἕως τῆς 30ῆς Δεκ. τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσονται οἱ τῆς ἑορτῆς· τὴν μὲν 27ην καὶ 29ην ὁ α'

κανών, τὴν δὲ 28ην καὶ 30ὴν ὁ β´. Καταβασίαι, ἐὰν ἐορτάζεται ἄγιος, «Ἐσώσε λαόν».

2. Ἔως τῆς 30ῆς Δεκεμβρίου ἀντίφωνα τὰ τῆς ἐορτῆς· εἰσοδικόν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς ὁ ἐκ παρθένου τεχθεὶς· κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκει».

3. Ἔως τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐορτῆς εἰς πάσας τὰς ἀκολουθίας ἀπόλυσις «Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν».

27. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ. «Ἰωσήφ τοῦ μνήστορος, Δαυὶδ τοῦ προφητάνακτος καὶ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου». † Στεφάνου πρωτομάρτυρος καὶ ἀποστόλου († 34). Θεοδώρου ὁσίου τοῦ γραπτοῦ († 840). Ἦχος πλ. α´· ἑωθινὸν η´.

Τ.Μ.Ε., τυπικὸν 25ης Δεκεμβρίου §§12-15· τὰ τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν βλέπε ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τὴν 26ην καὶ πρὸ τῆς 27ης Δεκεμβρίου.

Εἰς τὴν θ´. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς ἐορτῆς.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» ἀναστάσιμα 4, τῶν θεοπατόρων 3 καὶ τοῦ ἁγίου Στεφάνου ἕτερα 3, Δόξα, «Μνήμην ἐπιτελοῦμεν», Καὶ νῦν, «Ἐν τῇ Ἑρυθρᾷ θαλάσσῃ».

Εἰσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ἁγίου Στεφάνου «Πρῶτος ἐν μάρτυσιν», Καὶ νῦν, «Χορεύουσιν ἄγγελοι».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Τὸν συνάναρχον Λόγον», «Εὐαγγελίζου Ἰωσήφ», Δόξα, τοῦ ἁγίου Στεφάνου «Βασίλειον διάδημα», Καὶ νῦν, «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ».

ΑΠΟΛΥΣΙΣ «Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστός...»

Τὸ μεσονυχτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἀπολυτίκιον «Ἡ γέννησίς σου».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτικά. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα καὶ ἀνὰ ἓν μεθέορτον

(27 Δεκ.) ἀντὶ θεοτοκίων. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (η΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

KANONEΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν, ὁ τοῦ μνήστορος «Χριστοῦ θεράπον μακάριε» καὶ ὁ τοῦ πρωτομάρτυρος. Ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου (χῦμα) καὶ ψάλλεται τὸ μεσῶδιον κάθισμα τῆς Κυρ. μετὰ τὰ Χριστούγεννα «Πατὴρ ὡς ἀληθῶς», Δόξα, τοῦ πρωτομάρτυρος «Ἀπόστολε Χριστοῦ», Καὶ νῦν, τὸ ἕτερον τῆς ἑορτῆς «Χορὸς τῶν προφητῶν»· ἀφ' ἧς τὸ κοντάκιον «Εὐφροσύνης σήμερον» μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ (Κυρ. μετὰ τὰ Χριστούγεννα), τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς.

KATABASIAI οἱ εἰρμοὶ «Ἐσωσε λαόν»· «Τὴν τιμιωτέραν», «[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν...] Στέργειν μὲν ἡμᾶς».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ η' ἀναστάσιμον, τὸ τῶν θεοπατόρων «Σὺν Ἰακώβῳ μέλψωμεν», τοῦ πρωτομάρτυρος «Ὁ πλήρης θείας χάριτος» καὶ τὸ ἐν συνεχείᾳ τῆς ἑορτῆς «Ὁ τῷ Πατρὶ καὶ Πνεύματι».

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ πρωτομάρτυρος ἰδιόμελα 4 «Ἀθλοφορικὸν στέφανον» κ.λπ., εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ», «Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποιήσιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα», Δόξα, «Αἶμα καὶ πῦρ», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφθυμνίων αὐτῶν (ὡς εἰς τὸ Μηναιὸν 25 Δεκ.) [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 ἀναστάσιμα τροπάρια τοῦ ἡχου καὶ 4 ἐκ τῆς ἧς ὥδῃς τοῦ κανόνος τοῦ μνήστορος].

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...»

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «Τὸν συνάναρχον Λόγον», «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ», «Εὐαγγελίζου Ἰωσήφ»,

«Βασίλειον διάδημα» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον ἀποστολικόν (μηνολόγιον Δεκ. 27) καὶ ἀλληλουιάριον τὸ εἰδικόν τῆς Κυρ. μετὰ τὰ Χριστοῦ γεννα· Ἀπόστολος: τοῦ πρωτομάρτυρος, Δευτ. γ' ἐβδ. Πράξ., «Στέφανος πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως» (Πρξ. ζ' 8-ζ' 5, 47-60)· Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν, «Ἀναχωρησάντων τῶν μάγων» (Μτθ. β' 13-23).

Εἰς τὸ Ἑξαιρέτως «Ἄξιον ἐστίν». «Αἰνεῖτε»· «Εἶδομεν τὸ φῶς», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

28. Δευτέρα. Τῶν ἁγίων Δισμυρίων τῶν ἐν Νικομηδεῖα καέντων μαρτύρων († 302). Γλυκερίου μάρτυρος.

Εἰς πάσας τὰς μεθεόρτους καθημερινὰς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου (ὄρα ἔμπροσθεν, γεν. τυπ. διατάξεις §§52-63).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ἡα' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐβρ. ια' 17-31).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ιδ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. θ' 42-ι' 1).

29. Τρίτη. Τῶν ἁγίων νηπίων τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου ἀναιρεθέντων· Μαρκέλλου ὁσίου. Γεωργίου Νικομηδεῖας, ποιητοῦ τῶν κανόνων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ἡα' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐβρ. ιβ' 25-27, ιγ' 22-25).

Εὐαγγέλιον: νηπίων, θ' ὥρας Χριστουγέννων (Μτθ. β' 13-23).

30. Τετάρτη. Ἀνυσίας ὁσιομάρτυρος τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ († 285-305). Φιλεταίου μάρτυρος († 351), Λέοντος ὁσίου ἀρχιμανδρίτου, Γεδεών ὁσιομάρτυρος τοῦ ἐν Τυρνάβῳ († 1812).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ἡα' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἰακ. α' 1-18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιδ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ι' 11-16).

31. Πέμπτη. Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων. Μελάνης ὁσίας τῆς Ῥωμαίας († 449), Ζωτικοῦ ὀρφανοτρόφου (δ' αἰ.).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῇ κυρίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς (25 Δεκεμβρίου) μετὰ τῶν ἐξῆς διαφορῶν:

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὸ δοξαστικὸν τῶν ἑσπερίων γίνεται εἴσοδος, «Φῶς ἱλαρόν» καὶ τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας. Τὰ ἀναγνώσματα καταλιμπάνονται ὡσαύτως καὶ τὰ ιδιόμελα τῆς

λιτῆς. Ἀπόστιχα τὰ τῆς ἑορτῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» γ'. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ.

Εἰς τὸν ὄρθρον δὲν λέγεται τὸ μετὰ τὸν πολυέλεον κάθισμα οὔτε Εὐαγγέλιον· ὅθεν μετὰ τὰ δύο καθίσματα, ὁ ν' ψαλμὸς καὶ εὐθὺς οἱ κανόνες· ἀπὸ γ' ᾠδῆς, ἀντὶ τῆς ὑπακοῆς, τὸ μετ' αὐτὴν κάθισμα «*Ἀγαλλιᾶσθω οὐρανός*» δίς· ἀφ' ς' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ἑορτῆς, τὸ συναξάριον τῆς 31ης Δεκεμβρίου. Καταβασίαι διπλαῖ καὶ ἡ θ' ᾠδὴ ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα, εἰσοδικόν, ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ. Τρισάγιον. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τὰ τῆς ἑορτῆς (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς)· Ἀπόστολος· ἡμέρας, Πέμ. λα' ἑβδ. ἐπιστ. (Ἰακ. α' 19-27). Εὐαγγέλιον· ἡμέρας, Πέμ. ιδ' ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. ι' 17-28). Καθεξῆς ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως*, «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Στέργειν μὲν ἡμᾶς*»· κοινωνικὸν «*Λύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἀλληλούια*»· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς* «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*». Ἀπόλυσις ἡ τῆς ἑορτῆς.